

epravo.cz

MAGAZINE

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

str. 14

&

Právnícká firma roku 2023

str. 24

&

Jak je to tedy s tím prostým elektronickým podpisem?

str. 89

3

2023

BANG & OLUFSEN

Beolab 28

Bang & Olufsen Flagship Store
Dušní 10 | Praha 1 | Tel: 224 811 234
E-mail: prague@beostores.com
bostore.cz | bang-olufsen.com

OBSAH

EDITORIAL NÁZOR

- 4 Jak pečujeme o dlužníky
- 6 Mlčet, mlčet... mlčet?
- 8 Konec advokacie?
- 10 Na co stát smí použít mé daně
- 12 Jaký má smysl být v představenstvu advokátní komory?

PROFIL

- 14 act Řanda Havel Legal

ROZHOVOR

- 22 Jakub Dohnal

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2023

- 24 Právníká firma roku 2023

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 27 Blíží se konec greenwashingu? EU přichází s návrhem směrnice o environmentálních tvrzeních
- 30 Mimořádné vydržení ve světě aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- 34 Divoká léta na českém kapitálovém trhu
- 39 K soudní praxi ohledně uplatnění narůstající smluvní pokuty do budoucna („do zaplacení“)
- 43 Vybrané změny v zákoníku práce vč. home office
- 47 Změna v oblasti zadávání veřejných zakázek - služeb nebo stavebních prací souvisejících s výrobou nebo obchodem s vojenským materiálem, a to v návaznosti na přijetí zákona č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů
- 51 Dohody o určování cen pro další prodej (RPM) nemusí mít vždy za cíl narušení hospodářské soutěže (rozsudek SuperBock)
- 55 Zákaz vycestování podle trestního řádu a jeho úskalí
- 59 Změny v pracovním právu přehledně. S čím musíme

- 61 zaměstnavatelé nově počítat? (Ne)možnost realizace zadržovacího práva – shrnutí pro praxi s přihlédnutím k novému zákonu o veřejných dražbách
- 65 Jak správně ocenit nehmotný majetek při transakci mezi spojenými osobami
- 67 Otevírání nabídek po připravované novele zákona o zadávání veřejných zakázek
- 69 Náležitosti formy smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným dle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020
- 73 Rozvod mezinárodního manželství
- 76 Institut obětavé práce pro socialismus je zpět, aneb co nevíte o ESG a pochopitelně se bojíte zeptat
- 79 Kdy lze považovat nájemní smlouvu za konkludentně uzavřenou?
- 81 Je autonomie sportu v ohrožení?
- 83 SDEU: Při neplatném propuštění zaměstnanci vzniká nárok na dovolenou i za dobu, kdy nepracoval
- 87 Jak se bránit proti zahraničnímu rozsudku
- 89 Jak je to tedy s tím prostým elektronickým podpisem?
- 94 Když místo nemovitosti kupujete nemovitostní společnost
- 97 Právní aspekty vícestranné směny nemovitostí
- 100 Splatnost soudního poplatku – formou okamžité bezhotovostní nebo prioritní platby
- 105 Problematika střetu zájmů u orgánů obchodní korporace
- 107 Věrohodnost výpovědi dětské oběti trestného činu v trestním řízení
- 111 Napojení na veřejně přístupnou komunikaci u dělení pozemků
- 115 Whistleblowing: zavedení interního oznamovacího systému prakticky
- 119 Dělení zákazníků v regulaci kapitálového trhu
- 121 Zadržování SPZ za přestupek, který jste nespáchali? Je to možné!

- 125 Jak právně správně na vyhlídkové lety aneb právní úprava seznamovacích letů
- 129 Hromadné řízení soudní – aneb Class Actions po česku z pohledu účastenství v řízení

JUDIKATURA

- 131 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 147 Nový trend ve firemních benefitech: hrazené stravování po pracovní době
- 149 Postup statutárního orgánu u strategických rozhodnutí
- 152 ČEZ se připojil k iniciativě OSN na posílení postavení žen. Zaměřil se zejména na možnosti skloubení práce s péčí o rodinu
- 153 D.A.S. v novém kabátu: pojišťovna právní ochrany mění organizační strukturu i obchodní strategii
- 155 Nové byty v komorním projektu Benkova Residence: lze si je koupit s využitím tzv. odložené hypotéky
- 157 Když je podnik ve finanční tísní
- 159 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 163 Projektování v digitálním věku: Jak BIM a nový stavební zákon mění práva a povinnosti
- 165 Jak se děti vyrovnávají s rozvodem rodičů
- 167 EXPO REAL: Evropský realitní trh musí čelit řadě výzev. Ty se ale mohou stát novými příležitostmi
- 170 Fenomén loftového bydlení: inspirace ze světových metropolí i autentické lofty v Praze
- 173 ČEZ hostil celoevropské lídry v ESG
- 175 Rychlost a oblíbenost alternativních forem rozhodčího řízení (on-line rozhodčí řízení a urychlené rozhodčí řízení)

**sokol
novák
tdpA**

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

v aktuálním vydání EPRAVO.CZ Magazine vám přinášíme ohlédnutí za letošním ročníkem Právnické firmy roku a samozřejmě pestrou paletu zajímavých článků od renomovaných osobností české justice i advokacie.

Úvodní rozhovor patří JUDr. Jakubu Dohnalovi, Ph.D., LL.M., managing partnerovi úspěšné advokátní kanceláře ARROWS ETL Global. Dočtete se více o hodnotách a filozofii, na kterých kancelář staví, o klíčových milnících či o tom, jak vnímají využití moderních technologií v advokacii.

Advokátní kancelář act Řanda Havel Legal nám představí její zakládající partneri – Mgr. Martin Řanda, LL.M. a Mgr. Ing. Jan Havel. V rozhovoru nahlédneme jak do historie vzniku této dnes již renomované kanceláře, tak do zákulisí jejího současného fungování. Nebudou samozřejmě chybět ani profily jejich klíčových osobností.

K etickým otázkám advokacie se vyjadřuje JUDr. Monika Novotná, místopředsedkyně České advokátní komory. Zamýšlí se zejména nad důležitostí zachování mlčenlivosti a ochrany vztahu mezi klientem a advokátem. Na toto téma pak v jiném článku navazuje JUDr. Tomáš Sokol, člen představenstva ČAK, který se věnuje problematice přístupu k dlužníkům a předlužení.

Svůj pohled na vedení České advokátní komory přináší JUDr. Michaela Plachká. Popisuje motivy svého zapojení i konkrétní přínosy v podobě rozvoje projektu Advokáti do dětských domovů. Kontroverzní a vždy aktuální téma daní a hospodaření veřejného sektoru pak otevírá senátorka JUDr. Daniela Kovářová. Zamýšlí se nad kontrolou státních výdajů a správou veřejných prostředků.

Přeji Vám vše dobré.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz
MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Petr Nuc

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Jak pečujeme o dlužníky

Věřit, že diarrhoea prodlužnicke dobročinnosti skončí milostivým létem 2023, mohl jen adept na mistra světa ve skoku na špek. Přitom to, že stát výměnou za zaplacení jistiny promíjí sankční poplatky, je vcelku rozumné řešení. Což zcela určitě nelze říct o snaze prosadit zkrácení doby oddlužení na tři roky. Zdá se, že by se dlužníkům mohla otevřít slušná šance na to, aby se na tři roky někde tiše zašili, pak se vcelku jednoduše oddlužili a zase vesele vyrazili do světa plného cizích peněz. Ne že by to celé bylo nějaké nové téma, 17. 10. 2023 o tom jednal odborný seminář v Poslanecké sněmovně. O tři dny později uspořádala Exekutorská komora ČR kulatý stůl na téma „Soudní exekutoři – odpovědnost nejen profesní, ale i společenská, institucionální pojistky jejich nezávislosti“. U toho stolu jsem byl, a tedy i slyšel, že i tam téma dlužníků a „péče“ o ně rezonovalo. Účastníci, jak asi jinak, právníci různých profesí, na tohle téma mluvili poměrně dost. Podle zprávy v Advokátním deníku dost podobně, jako se mluvilo v Poslanecké sněmovně. Když to řeknu velmi mírně, na adresu zmíněné „péče“ rozhodně nezněly ovace. Některé komentáře byly docela ostré. Třeba že to, co se v téhle záležitosti u nás děje, je morální hazard směřující k eliminaci odpovědnosti za vlastní jednání. Anebo, že pomyslné kyvadlo, které začínalo v 90. letech za prakticky nulové vykonatelnosti soudních rozhodnutí, tedy nevymahatelnosti práva, a které (snad) po schválení exekutorského řádu překývalo na druhou stranu, se opět vrací zpět směrem k těm devadesátkám a té nevymahatelnosti práva. Zájmy dlužníků jsou nezaslouženě favorizovány, zatímco pojem exekuce anebo dokonce exekutor se pomalu stávají sprostými slovy. Ale nejen to. Za sebe jsem se u kulatého stolu pochlubil vcelku nezpochybnitelným

zjištěním, že orgány činné v trestním řízení už namnoze nestíhají evidentní úvěrové podvody spočívající v tom, že dlužník si na zaplacení svého původního dluhu sjedná úvěr, aby ho mohl zaplatit, sjedná si další úvěr a pak pokud možno ještě další. Vše s chladným vědomím, že tohle všechno nemůže zaplatit ani kdyby mu to mělo zachránit život. Trestní stíhání ale nikdo nezahájí, protože přeci nebožák se drápal z dluhové pasti a zkusíte ho za to trestně stíhat. Těž jsem připomněl, kdo bude tento finanční mejdan platit. Nedovedu si například představit, že by se významně snížená vymožitelnost pohledávek neprojevila v obchodní politice peněžních ústavů, případně jiných subjektů, které obchodují s úvěry nebo na úvěr. Nezajímám se o detaily, které jsou obchodním tajemstvím, ale pravidla hry jsou zcela jasná. Jestliže se zvýší riziko defektních pohledávek, kdokoliv, kdo chce svoji činnost v peněžním ústavu vykonávat s péčí řádného hospodáře, prostě musí hledat náhradní zdroje pro pokrytí možných ztrát. Takže se lze jen dohadovat, jestli by například úroky z termínovaných vkladů nebyly vyšší, kdyby se peněžní ústavy nemusely připravovat na další rány způsobené protěžováním dlužníků, čímž myslím například ono zkrácení doby pro oddlužení. Možná to dělají ty peněžní ústavy i jinak, ale nějak to prostě dělat musí. Nechat se žalovat akcionáři o náhradu škody nebo dokonce stíhat trestně pro porušování povinností při správě cizího majetku, nejspíš nechce nikdo.

Podobně to vypadalo ve Sněmovně. Člen Legislativní rady vlády doc. JUDr. Bohumil Havel Ph.D., uvedl na margo návrhu doby oddlužení fyzických osob doslovně toto: „Návrh novely nevyužívá možnosti směrnice, když autoritativně sjednocuje oddlužení podnikatele a spotřebitele, ač

u obou jsou jiné motivace, jiné dopady na trh a směrnice to vědomě odlišuje (čl. 24) a v ČR neexistují studie prokazující, že je toto spojení vhodné.“ Ještě dále šel předseda Národní rozpočtové rady Mojmír Hampl. Podle něj: „V případě navrhované úpravy legislativy nejde jen o konkrétní kvantifikovatelné ekonomické či finanční dopady, ale i o nepříjemný posun v myšlení. Zdá se, že s větší tolerancí Čechů k zadlužování soukromému i veřejnému, jde ruku v ruce i chuť se dluhu nejrůznějšími metodami snadněji zbavovat. A ne všechny tyto metody jsou žádoucí, či správné z hlediska udržení přiměřené rovnováhy mezi dlužníky a věřiteli.“ Předsedkyně Svazu českých a moravských bytových družstev zase upozornila na to, že vstřícnější přístup státu k dlužníkům způsobuje, že majitelé bytů se dostávají do pozic nedobrovolných věřitelů, kteří nesou náklady na bydlení neplatících sousedů.

Proti jsou už dnes jen lidé, kteří nepředkládají argumenty, ale ventilují emoce. Ovšem docela úspěšně. Takže například podle člověka, který byl označen za odborníka na dluhovou problematiku, spočívá podstata celého problému v tom, že exekutorské úřady bojují o to, kdo bude mít více dlužníků, kdo bude mít více lidí v exekucích a kdo si z toho koláče vlastně ukrojí nejvíce. Což je podle něj velká chyba. Ale je odborník a umí poradit. Některé soudy podle něj „...pořád tady koukají na to, že ať je smlouva jakákoliv, že ten člověk podepsal, tak má prostě smůlu. Vůbec jako nekoukají na to, že ta smlouva může být protiprávní. A od toho se odvíjí to, že tady strašně málo postihujeme v té trestně právní rovině ty pachatele vlastně toho obchodu s dluhy.“ Takže zmíněný odborník by viditelně byl rád, kdyby se z dnešní ostudy, když někdo vymáhá zaplacení dluhu, stal rovnou

trestný čin. Půjčil a teď to chce lotr zpátky! Docela by mě zajímalo, kde studují ti odborníci na dluhovou problematiku. Připadá mi, že nikde, ale žíví se tím, že od rána do večera poslouchají vyprávění o tom, jak se vypravěči stala taková nepříjemná věc, že dělal jeden dluh za druhým. A věří tomu.

Pikantní tečkou za tímhle blábolem je stížnost, kterou průběžně slýchám. Mnozí soudci si stýskají, že Nejvyšší soud bourá zavedená paradigmatata exekučních titulů, které již soudy v rámci exekuce nemají přezkoumávat a čím dále tím více nárokuje, aby i tyto vykonatelné rozsudky naopak přezkoumávány byly. Jako že po nalézacím řízení, které pravomocně skončilo a někdo má platit, má následovat v rámci exekuce další přezkum, jestli má povinný doopravdy platit.

Světlem na konci tunelu, tedy pokud nejde o protijedoucí vlak, je informace o tom, že lidé už nošení dlužníků na rukou začínají mít plné zuby, a poukazují na to, že když oni musí platit své dluhy, měli by platit i ostatní. Jestli to ale k něčemu v této politické situaci bude, je jen velkou otázkou. Kdy v dějinách lidstva zajímalo třeštěnce, co si myslí normální lidi? 🗣️

JUDr. Tomáš Sokol,
partner, advokát,
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.,
člen představenstva České advokátní komory

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpa

Mlčet, mlčet... mlčet?

V minulých dnech proběhla médií zpráva o úspěchu advokátky M. F., která se až v řízení před Ústavním soudem (sic!) domohla ochrany před neústavním uložením pořádkových pokut ze strany nalézacích soudů v trestním řízení. Advokátka totiž s odvoláním na svou povinnost mlčenlivosti odmítla podat svědeckou výpověď o skutečnostech, které se týkaly jednání s klientem v postavení obviněného. Nález Ústavního soudu, v němž se soud přihlásil ke své předchozí rozhodovací praxi, bohužel zůstal tak trochu na půli cesty.

Prvním pozitivním poznatkem z cit. nálezu je to, že Ústavní soud setrval poukazuje na to, že povinnost mlčenlivosti advokáta považuje za jednu z významných součástí garance ústavně zaručených základních lidských práv na soudní ochranu a na právní pomoc. Ústavní soud uvedl, že tato povinnost mlčenlivosti „představuje jeden z nosných pilířů, na nichž je vystaven vztah důvěrnosti mezi advokátem a jeho klientem. Význam důvěrnosti tohoto vztahu v demokratickém a právním státě je kardinální, neboť vytváří nutný předpoklad pro skutečné naplnění práva na kvalifikovanou právní pomoc v každé konkrétní věci. Toto právo, které je důležitým součinitelem práva na soudní ochranu a rovnost v řízení, by totiž zůstalo mrtvým, v praxi reálně nepoužitelným, pokud by osoby potřebující kvalifikovanou právní pomoc byly vystaveny dvěma „ohňům“ – neposkytnutí všech potřebných informací advokátovi v obavě z jejich zneužití a přijetí rizika, že právní řízení či jiná forma právního styku dopadne kvůli tomu v klientův neprospěch, nebo poskytnutí všech informací a riskování, že daná věc sice dopadne pro

klienta dobře, avšak citelná (eventuálně i větší) újma mu vznikne případným zneužitím těchto informací.“

Druhým pozitivním poznatkem je skutečnost, že Ústavní soud dospěl k závěru, že stejnou ochranu, jaká je poskytnuta důvěrnosti vztahu mezi advokátem a jeho klientem, je nutné poskytnout i důvěrnosti vztahu mezi substitutem advokáta a klientem, a to i v případě, že substitut je dosud „jen“ advokátním koncipientem.

Ústavní soud nicméně dovedl neústavnost postupu nalézacích soudů, které advokátce odmítající svědeckou výpověď ukládaly pořádkové pokuty, pro to, že tyto soudy měly respektovat její povinnost mlčenlivosti. Ústavní soud dospěl k závěru, že v daném případě je v souladu s § 66 trestního řádu dána kárná pravomoc České advokátní komory, nikoli nalézacích soudů. Byť lze z odůvodnění nálezu dovést, že i po věcné stránce Ústavní soud s názorem nalézacích soudů nesouhlasí, zrušení rozhodnutí o pořádkové pokutě je ve svých důsledcích zrušení z formálních a nikoli věcných důvodů.

Celý případ však svědčí o něčem víc, než je jen spor o to, zda advokátka má či nemá zaplatit pořádkovou pokutu, jejíž výši (po měnícím rozhodnutí odvolacího soudu) lze mít za bagatelní. Je svědectvím o tom, jak problematické je pro orgány, jež by měly dbát na ústavnost a spravedlnost procesních postupů, v daném případě pro soudy, přijmout a respektovat zákonnou povinnost mlčenlivosti advokáta, potažmo i advokátního koncipienta. Ukazuje se, že pouhá povinnost mlčenlivosti tak, jak je dnes zakotvena

v zákoně o advokacii, není postačující pro ochranu důvěrnosti vztahu advokáta a klienta, a že je zapotřebí tuto ochranu i legislativní cestou posílit. Přitom tato ochrana je podpořena nejen rozhodovací praxí Ústavního soudu, ale též judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, který např. ve věci Michaud proti Francii ze dne 6. 12. 2012, č. stížnosti 12323, uvedl: „Advokáti totiž v demokratické společnosti vykonávají zásadní úlohu, obhajobu stran sporu v soudním řízení, kterou by nebyli schopni zajistit, pokud by nemohli zaručit důvěrnost výměny informací.“

Nedostatečná ochrana – a z toho plynoucí aplikační a interpretační problémy – spočívá v tom, že povinnost mlčenlivosti je chápána jako jednostranný závazek advokáta ve vztahu k jeho klientovi. Vyšší míra ochrany důvěrnosti vztahu advokáta a klienta je poskytnuta jen pro vztah obhájce a obviněného v trestním řízení (tedy až od okamžiku, kdy je zahájeno trestní stíhání proti konkrétní osobě a ta se tak dostává do postavení obviněného). Ustanovení § 88 odst. 1 trestního řádu zakazuje provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným. A contrario je tedy dovozeno, že komunikace mezi advokátem a klientem, který není v postavení obviněného, chráněna není, a je možné ji odposlouchávat. To koneckonců dokazuje i výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství zveřejněné ve Sbírce výkladových stanoviskem NSZ poř. č. 1/2018, ve kterém uvádí: „Odposlech a záznam telekomunikačního provozu mezi advokátem a jeho klientem, kteří nejsou v postavení obhájce a obviněného, je přípustný,“ i když současně doplňuje, že „narušení práva na ochranu

soukromí komunikace mezi advokátem a klientem je však nutno velmi pečlivě a podrobně zdůvodnit z hlediska závažnosti činu, jeho škodlivosti, jakož i důvodného předpokladu, že požadované skutečnosti nebude možné zjistit jiným způsobem, o že by jejich získání bylo podstatně ztíženo; to musí vyplývat již z návrhu státního zástupce a vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu“. Své stanovisko NSZ opírá např. o nálezy Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 889/10 ze dne 25. listopadu 2010. V tomto nálezu Ústavní soud sice souhlasil s argumentačním východiskem orgánů veřejné žaloby, že „institut advokátní mlčenlivosti, potažmo poskytování právních služeb, nesmí být zneužit k páchaní trestné činnosti, s tím, že slouží především k ochraně práv těch klientů advokáta, kteří s předmětnou trestní věcí nemají vůbec nic společného.“ Výkladové stanovisko NSZ však opomíjí, že současně Ústavní soud doplnil, že „s ohledem na význam hodnoty poskytování pomoci v řízení před orgány veřejné moci je nutné jí věnovat patričnou pozornost a případný zásah do ní zdůvodnit způsobem reflektujícím hodnoty ústavního pořádku ... Budiž zejména policejnímu orgánu zdůrazněno, že účelem trestního řízení není jen náležitě zjištění trestných činů a potrestání pachatelů, nýbrž i projednání věci s náležitým šetřením práv a svobod zaručených Listinou a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána.“

Přehmaty v posuzování advokátní mlčenlivosti, stejně jako nedostatečná ochrana důvěrnosti vztahu mezi advokátem a klientem, jsou důvodem, proč Česká advokátní komora vítá připravovanou

novelu zákona o advokacii, jež má právě tuto důvěrnost posílit. Ostatně i sněm ČAK v r. 2021 uložil představenstvu, aby prosazovalo právní úpravu advokátního tajemství (attorney-client privilege). Cílem je, aby bylo nemožné bez souhlasu klienta zveřejnit obsah komunikace mezi klientem a advokátem. V rámci novely by proto měl být do zákona o advokacii doplněn nový § 3a, který by měl zabezpečit, aby informace tvořící obsah komunikace advokáta s klientem byla považována za důvěrnou. Změna přístupu by se nedotkla zásadně důvěrnosti vztahu mezi obhájcem a obviněným (byť výše citovaný nálezy Ústavního soudu ukazuje, že i zde má praxe nalézacích soudů mezery), ale především vztahu mezi advokátem a jeho klienty, kteří jsou v postavení podezřelého, poškozeného nebo jde o věc civilní, daňovou apod. Posílení ochrany klientů spočívá i v tom, že by žádný státní orgán nemohl od nich vyžadovat listiny, které zachycují jejich komunikaci s advokátem.

Případ kolegyně M. F. ukazuje, že je důležité nemávnout rukou nad nespravedlností, byť má bagatelní finanční důsledky. A to je vlastně nejdůležitějším úkolem advokáta.

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát,
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Konec advokacie?

O tom, co s námi v budoucnu provede v budoucnu umělá inteligence a jaký bude mít vliv na náš život, naše profese a eventuelně naše osobní štěstí se hovoří a píše velmi často. Zdá se sice, že o tom, že v důsledku rozvoje AI zanikne především povolání advokáta se píše častěji než o jiných profesích, ale to se mi možná zdá, protože to považuji za poněkud hloupé a více si toho všímám.

Patrně to bude tím, že většina veřejnosti považuje profesi advokáta za nepřilíš sofistikovanou, nepřilíš důstojnou a patrně intelektuálně nenáročnou. Práva přece studují ti, kteří nemají na obtížnější školu. Poté nemravně vydělávají nepřilíš namáhavou práci a většinu času vymýšlí nějaké kulišárny. To přece neomylná a neúplatná AI lehce nahradí. A nepochybně to bude zadarmo. Hlavně, že se těch advokátů zbavíme.

Je pozoruhodné, jak málo o kvalifikaci a práci advokáta lidé vědí. Je známo, že každý v hospodě rozumí fotbalu, politice a právu. Nikdo si nemyslí, že do letadla stačí sednout, uchopit knipl, přidat plyn a letět. Naproti tomu napsat si smlouvu (respektive si ji najít někde na internetu), posoudit právní problém a takto sofistikovaně připravený právní vztah hrdě uzavřít si troufne skoro každý. A to přesto, že k získání pilotního průkazu na motorová letadla potřebujete 100 hodin teoretické výuky a 45 letových hodin, zatímco základní právnícké vzdělání jen málokdo získá za méně než čtyři roky.

Jak bylo řečeno – povědomost o tom, v čem spočívá práce advokáta, je mizivá. Laická představa je taková, že advo-

kát má smlouvy v počítači a jen stiskne klávesu a může fakturovat, občas si jde sednout k soudu, kde sedí a poslouchá (moc toho stěhně nepořídí, protože tam rozhoduje soudce) a většinou se to stejně snaží zdržovat, aby mohl více vyúčtovat. No a někteří dělají určitě nějaké zákulisní špinavosti, aby vysekali darebáky z potíží a zachránili je před zasluženým žalářem. Realita je samozřejmě úplně jiná a despekt k povolání advokáta, potažmo právníka obecně je hodně staré klišé.

Ale zpátky k AI a o tom, jak a jestli nahradí v budoucnosti advokáty. Tedy některé činnosti bude moci nahradit určitě; rešerše v zákonech a judikatuře, draftování jednoduchých stanovisek a v budoucnu i určitě sepis listin.. Ale že by umělá inteligence zcela nahradila advokáta – to se mi při znalosti toho, co advokát ve skutečnosti dělá – jako nereálná fantazie. Nedokážu předjímat, jestli někdy v budoucnu bude AI příznán nějaký nezávislý právní status, ale v dohledné době to určitě nebude. Někteří kolegové už dnes t AI využívají, což je samozřejmě v pořádku – ostatně je to nástroj – sice sofistikovaný, ale pořád jenom nástroj. Takže advokacii jistě zásadně pozmění – stejně tak, jako ji pozměnil psací stroj, diktafon, počítač či internet. Určitě bude možné řadu agend či činností, vykonávaných dnes studenty či koncipienty nahradit činností AI (a zaznamenal jsem mezi studenty právnícké určité obavy z toho, že jich nebude tolik potřeba, a tudíž budou mít méně příležitostí se naučit praktické dovednosti advokáta), ale to je spíše výzva pro advokáty k tomu, aby změnili způsob využívání studentů a koncipientů ve své praxi a věnovali více pozornosti jejich výcviku a výchově.

O právních limitech využívání AI při poskytování právních služeb toho bylo napsáno již opravdu hodně. Ale existující právní problém – tedy to, že právní služby může poskytovat jen advokát a kdo je advokát je jasně definováno a také, že má povinnost mlčenlivosti – není jediným faktorem, který podle mne hovoří pro to, že AI živého advokáta jen tak nenahradí. Člověk – potenciální klient – přichází za advokátem a očekává zpravidla lidský kontakt – tedy odborníka, který je schopen vnímat problémovou situaci včetně aspektů emočních, osobních či osobnostních, který je schopen pracovat nejen s prostou znalostí práva, ale i se svou zkušeností právní, životní i obchodní. Ti klienti, kteří stojí pouze o odpovědi na konkrétní přesně formulovanou otázku, o advokáta nestojí. To jsou právní kutilové, kteří si vzorovou smlouvu (kterou si sami vyberou) stáhnou z internetu, sami si ji upraví, sami vyjednávají a sami se zastupují u soudu. Ti samozřejmě AI uvítají a mohou mít pocit, že advokáta již definitivně nikdy potřebovat nebudou. Fakt, že jim AI nemusí odpovídat správně a že nemá žádné etické limity jim asi vadit nebude.

Advokacii ale ohrožují daleko vážnější problémy. Prvním problémem je stárnutí advokacie, zejména advokacie regionální. Mladší generaci připadá „městská“ advokacie ve větších a středních firmách, zaměřená na obchodní právo, (eventuelně na některá módní odvětví, jako je ochrana dat, právo informačních technologií nebo právo autorské) daleko atraktivnější, než klasická advokátní agenda. Takže všeobecná agenda včetně trestní praxe v regionech je čím dál tím více doménou starších kolegů a k přirozenému

omlazení stavu v regionech nedochází v potřebném rozsahu.

Druhým problémem je trvalý tlak státu, aby advokacii opravdu ztížil její fungování. Advokáti jsou jediným prvkem justice, která není přímo řízena a financována státem, a bez její nezávislé existence by byla nezávislost a nestrannost justice opravdu jen šarádou. To ale také znamená, že nezávislá advokacie přiděluje zejména orgánům činným v trestním řízení starosti, protože jsou nuceni pracovat daleko důkladněji, než jak by činili bez existence nezávislé advokacie. Dalším faktorem, který státní byrokracii neskutečně dráždí, je existence advokátní povinnosti mlčenlivosti. Byrokracie totiž trvale touží o každém vše vědět a vše evidovat. Snahy o prolomení advokátní mlčenlivosti se periodicky opakují bez ohledu na to, jaká vládní garnitura je právě u moci. Samospráva (či samosprávnost?) advokátního stavu je samozřejmě další nežádoucí skutečnost. Fakt, že advokátem se může stát každý, kdo splní zákonné předpoklady bez zvláštního povolení státu je také iritující. A v neposlední řadě je zjevná nechuť státu narovnat zcela nereálný advokátní tarif který platí v nezměněné podobě již dvacet let, takže se octl zcela mimo ekonomickou realitu. Advokáti, jejichž podstatná část agendy představují případy nutné obhajoby (ex offa), jsou díky tomu v dost obtížné situaci, protože odměna podle tarifu zpravidla nepokryje ani jejich náklady, nehledě na to, že tato odměna je zpravidla vyplácena se značnou (až několikaměsíční) prodlevou.

Nicméně se domnívám, že konec advokacie ještě nehrozí. Samozřejmě, že advokáti se musí přizpůsobovat novým

podmínkám, protože problémem advokáta není jen to, jak právní službu kvalitně poskytnout, ale také, jak ji klientovi správně prodat. Advokacie je povolání, řemeslo či poslání, ale v neposlední řadě je to činnost komerční, tedy služba poskytovaná za úplaty a v konkurenčním prostředí. Způsob, jakým advokát svou službu nabízí a jakým způsobem své právní služby poskytuje je (v rámci právních a etických limitů) jeho komparativní konkurenční výhodou a rozhoduje o jeho profesní úspěšnosti. Advokáti, kteří dokážou využít AI k efektivnějšímu poskytování právních služeb, na tom budou určitě lépe, ale klientů, kteří budou chtít komunikovat s živým advokátem, a ne s anonymním blikajícím displejem. V mnoha případech hraje roli i osobnost advokáta, který svými osobními vlastnostmi napomáhá při řešení problému ať už tím, že je schopen odblokovat patovou situaci při jednání, nebo prezentovat procesní stanovisko u soudu tak, že bude mít výrazně větší váhu. Stejně jako nevěřím, že by většina lidí dala přednost tomu, aby jim oko operoval robot místo renomovaného operátora myslím si, že většina lidí s právním problémem se bude raději bavit s živým advokátem než zadávat otázky generativní AI. ☹

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.,
advokát a místopředseda
České advokátní komory

Na co stát smí použít mé daně

Děti se učí nápodobou a vzory. Dospělí lidé se chovají tak, jak je to doma naučili a jak vidí, že se chovají ostatní. Stát to má jinak. Chová se tak, jak mu jeho občané a voliči dovolí. A voliči ho musí neustále kontrolovat, protože stát je organizovaná forma násilí.

Naše společnost dnes násilí odsuzuje. Kritizujeme ho u rodičů, jsou dokonce tací, co chtějí uzákonit zákaz fyzických trestů na dětech. Když se dospělý člověk dopustí násilí, odsoudíme ho společensky nebo trestně, protože selhal. Stát nic jiného než násilí nemá. Používá násilí i k tomu, aby od svých občanů vybral peníze na svůj provoz. A když ty naše peníze vybere, má povinnost se k nim chovat jako řádný hospodář. Nemá totiž žádné vlastní peníze. Všechny finance, které vybere, jsou naše peníze, jsou peníze sebrané daňovým poplatníkům. My, lidé, můžeme se svými penězi naložit podle své úvahy. Můžeme je investovat, kamkoliv se nám zamane. Můžeme je utratit za pitomosti. Můžeme je probendit v nevěstincích, vydat za drogy, koupit si za ně rychlá auta, alkohol, dorty, lodičky, ajfouny, domy nebo další značkové hadry. Co je nezbytné, co je potřebné a co je nadbytečné a navíc, o tom si rozhodujeme sami. Proto je tak nebezpečné přerozdělování. Protože stát sebere peníze někomu, kdo by dobře věděl, jak s nimi naložit, a přerozdělí je někomu jinému. A kdo dostane

něco zadarmo, aniž by se o to zasloužil svou prací a nasazením, toho si neváží vůbec, anebo mnohem méně.

Stát (a spolu s ním i města, obce a kraje, jež také hospodaří s penězi, které násilím seberou daňovým poplatníkům), se ale tak lehkomyšlně jako daňový poplatník chovat nesmí. Stát nám násilím sebere peníze na daních, jimi financuje své instituce a jejich produkty jsou nám pak nabízeny výhodně „pod cenou“. To je principem veřejného sektoru. Stát (a v jistém rozsahu i kraj či obec) využívá svého mocenského soukolí, aby zvýhodnil konzumenty jistých služeb tím, že jim je zadotuje prostředky z kapes ostatních poplatníků, kteří by si podobnou službu sami nevybrali. A jak se každoročně dočítáme v kontrolní zprávě Nejvyššího kontrolního úřadu, stát s našimi daněmi nehospodaří dobře. „Přínosy dotací často zůstávají jen na papíře, formalismus v řadě případů nahradil jejich skutečný smysl.“ Takto přesně to NKÚ napsal ve své zprávě za rok 2022. Takto stát vyhazuje z okna mé a vaše peníze. Proto se ptám: Musíme mít tolik institucí? Musíme být členy tolika mezinárodních organizací? Musíme přerozdělovat tolik peněz? Jsou nezbytné všechny ty dotace?

Každý, kdo hospodaří s cizími penězi, má povinnost chovat se k nim jako řádný správce. To platí pro každého, a tím spíš pro stát. Proto se občané mají právo ka-

ždý den státu ptát po skutečném smyslu existence stovky státních institucí. Proto si tuto otázku má každý den pokládat sám stát a proto na ni má povinnost neustále odpovídat. Důkazní břemeno je zde na státu a na těch, kdo stát používají jako mocenský nástroj, jak se dostat k penězům lidí, kteří by sami od sebe dobrovolně jistě agendy a činnosti nepodpořili. Skutečně má stát dostatečně přesvědčivé argumenty pro to, že agenda jednotlivých institucí je natolik zásadní, nezbytná a jinými cestami nezabezpečitelná, že je nutno použít státní moc, která na jejich vydržování musí nutit poplatníky, aby na ně přispívali? To stát musí dnes a denně zdůvodňovat, že ta a ta činnost má tak zásadní pozitivní externalitu (či prokazatelně blokuje externalitu negativní), že státu nezbyvá, než vynucovat si peníze i od těch poplatníků, kteří takovou službu platit dobrovolně nechtějí. Produkuje jistá instituce, ústav či jiné státem zřízené pracoviště tak nesporné a užitečné hodnoty? Pak se jistě užíví na dobrovolné komerční bázi, protože její činnost uhradí konzumenti, kteří mají z produktu takových institucí prospěch.

Jako dobrý praktický příklad lze použít třeba divadla. Existují soukromá divadla, která žijí ze vstupného a z reklamy. Jejich činnost financují diváci, kterým se hry těchto divadel líbí. A pak existují divadla štědře dotovaná, nebo dokonce zřizovaná státem či krajem, kam také chodí vděční

diváci. Tihle jsou ale trochu vděčnější, protože jejich vstupné je o něco levnější, než by odpovídalo nákladům. Dotují ho totiž povinně i ti jejich spoluobčané, kteří do divadla vůbec nechodí, nebo kteří by si vybrali divadlo úplně jiné. To se vám zdá normální a spravedlivé? Existuje nějaký klíč, podle kterého stát pozná, že divák jednoho divadla si zaslouhuje příspěvek na vstupenku od ostatních poplatníků, a divák jiného divadla ne?

Tyto otázky jsou zcela legitimní a je na lidech, kteří tak rádi rozdělují cizí peníze, aby své konání neustále obhajovali. A proto se budu stále znovu ptát za všechny daňové poplatníky a zejména za všechny OSVČ, podniky a podnikatele, kteří něco vyrábějí, produkují a kteří ze svých daní tento stát živili a živí. Proto jim neustále musíme klást tyto dvě otázky: Musíte z veřejných peněz dělat zrovna tohle? Musíte sahat do kapes lidem, kteří by sami od sebe vámi vnucovanou věc nechtěli?

Ptejte se spolu se mnou. Abychom donutili stát odpovědět. Odpovídat a skládat účty svým daňovým poplatníkům každý den. To je úkol řádného hospodáře. ☺

JUDr. Daniela Kovářová,
prezidentka Unie rodinných advokátů,
senátorka

Jaký má smysl být v představenstvu advokátní komory?

Zejména od kolegů, kteří jsou v představenstvu nebo i jiných orgánech advokátní komory nově vím, že si tuto otázku občas pokládají. Zejména v měsících, kdy nás s tím spojené povinnosti, projekty a výjezdy odvanou pryč z domovů i kanceláří na mnoho dní v měsíci.

A kdybychom na ni náhodou zapomněli, oni nám ji rádi občas opatrně položí doma. A zejména pak i kolegové v kanceláři.

Tak upřímně, jaký ten smysl vlastně je?

Peníze to opravdu nejsou. Funkce je čestná a finančně má, upřímně, spíše opačný efekt.

Prestiž? No, jak se to vezme. Určitě se člověk dostane na místa, k diskusím a lidem, ke kterým by se jinak nedostal. Má možnost se učit, inspirovat a rozšiřovat své obzory tempem, které je rozhodně s obdobím před touto funkcí nesrovnatelné. Ale samozřejmě oblíbenost komory a její agendy má své limity, a s tím i vnímání prestižnosti výkonu této funkce, takže jen pro domnělý pocit důležitosti to taky smysl úplně nedává.

Věřím, že každý z kolegů si v tom najde to své PROČ. A to bude pro každého vypadat dost jinak. Podle toho, v jaké je profesní fázi, co je pro něj osobně důležité a k jakým příležitostem se nachomýtl nebo nachomýtnout chce. Já jsem si ho třeba našla (vedle té části o možnosti sedět s tolika inspirativními, nebo minimálně zajímavými lidmi u tolika zajíma-

vých stolů) v možnosti mít větší dopad v tom, co mně osobně přijde důležité. A v tom, co vnímám jako nezbytnou protiváhu náročnosti prostředí advokacie, která člověku dává možnost dobít se, na rozdíl od stresem nabitých jednacích místností, energií mile pozitivní.

Snaha přiložit ruku k dílu, aby naše právní prostředí bylo trošku lepší – třeba pro mladší advokáty, pro advokátní rodiče, pro ženy v advokacii, nebo pro kolegy ochotné se zapojit do různých projektů a inspirovat ostatní – ta má z té pozice v představenstvu advokátní komory přece jen užitečně delší drápky, než mimo ni.

To se dá pak krásně využít třeba u projektů, jako jsou Advokáti do dětských domovů. S myšlenkou, že by dětem opouštějícím dětské domovy dost pomohla pomoc advokátů, se na mě obrátily kolegyně z právnické fakulty v Olomouci. A protože jedna z nich, doktorka Šínová, byla u toho, když jsem dělala své první právnické kroky na fakultě, psala pod jejím vedením diplomovou práci nebo obhajovala tu rigorózní, věděla jsem, že to, s čím přichází, bude sice náročné, ale bude dávat smysl.

A myslím, že opravdu dává. Jen za prvních pár měsíců poté, co jsme koncept projektu dali s Pavlem Kroupou poprvé dohromady, jsme byli schopni spustit několik užitečných linií pomoci.

Díky spolupráci s kolegy z představenstva advokátní komory jsme koncept propojili s Nadací Terezy Maxové dětem. A díky jejich zkušenostem a zapojení se

nám daří mnohem lépe naši pomoc směřovat tak, ať dává co největší smysl. Kancelář Ondry Trubače připravila užitečnou brožurku, která se bude dětem hodit při hledání první práce. Díky příspěvku České advokátní komory jsme je mohli vytisknout a dát dětem k dispozici. Díky zapojení postupně všech právnických fakult v České republice už máme za sebou besedy na půdě univerzit, díky nimž jsme dosáhli do desítek dětských domovů.

V Olomouci, odkud nápad přišel, jsme uspořádali tu pilotní. Zapojili se advokáti, lidé z komory, nadace i právnické fakulty, a všichni dobrovolně a s nadšením pro dobrou věc věnovali svůj čas, abychom doladili nejhodnější koncept a odstartovali tak projekt, který má, myslím, opravdu potenciál dosáhnout na dost potřebných míst. Podobné besedy opakujeme i na ostatních právnických fakultách a chystáme další místa, kde posezení s advokáty může být užitečné. Probíráme problematiku pracovního práva a hledání první práce, dluhové otázky, které na děti po opuštění dětských domovů mohou zrádně číhat, debatujeme o palčivých a specifických problémech rodinného práva nebo třeba exekucí, a snažíme se o to, aby pracovníci dětských domovů i děti v nich byli o něco lépe právně vybaveni.

Protože jako advokáti víme, o kolik snáz se dá životem kličkovat, když se ve spleti povinností a paragrafů neztrácíte. A když někomu, komu život rozdal karty většinou dost těžké, můžeme pomoci, tak bychom prostě měli. Tak snadné to podle mě je.

A je moc milé vidět, že to má tolik lidí okolo podobně. Desítky advokátů se zapojují do projektu, připraveni školit, pomáhat, radit, chystat odpovědi na nejčastější otázky dětí i domovů nebo pomoci s konkrétním palčivým problémem, který zrovna někoho dostal do úzkých. A ozývají se nám další a další lidé a instituce mimo advokacii, kteří chtějí své možnosti pomáhat protnout s těmi našimi. Všichni samozřejmě bez nároku na jakékoli odměny. Prostě proto, že jim dává smysl pomoci, kde je třeba. A to člověka, zejména v protipólu s reálnou náročností našeho každodenního světa, nabije tolik potřebnou pozitivní energii.

Samozřejmě je to pořád jen kapka v moři toho, kde všude by se pomoc hodila. Ale stejně, i ta může pro někoho konkrétního znamenat strašně moc.

A tak je možnost využít ten dosah, který díky takové funkci člověk dostane propůjčený, za mě ten nejpodstatnější důvod, proč to stojí za to. ☺

JUDr. Michala Plachká, LL.M.,
managing partner, advokát,
PURE Legal s.r.o., advokátní kancelář,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

act Řanda Havel Legal

Laťku kvality právních služeb act Řanda Havel Legal nasazuje vysoko. Zdůrazňují, že dobrá advokátní kancelář by před sebou neměla vidět jen další úkol, měla by vnímat především to, že jeho plněním zajišťuje budoucnost svých klientů. Sdílí jejich vize a na právní službu nahlíží ze širší perspektivy.

Act Řanda Havel Legal je advokátní kancelář s více jak 17letou praxí čítající 30 špičkových právníků s expertními znalostmi a zkušenostmi. Velikost jejího právního týmu je pro její klientelu jednoznačnou výhodou. Kancelář je schopna poskytovat právní poradenství v široké škále oblastí a zároveň je každý jeden případ dozorován některým z devíti partnerů kanceláře. act Řanda Havel Legal je také ceněna pro minimální střety zájmů a individuální přístup ke klientům. Zakládá si na svém organickém růstu a může se pochlubit prací pro prestižní domácí i zahraniční klientelu.

O rozhovor jsme požádali zakládající partnery kanceláře, Mgr. Martina Řandu, LL.M a Mgr. Ing. Jana Havla.

Asi bychom měli začít s povídáním od začátku, od vzniku kanceláře. Ale pojďme to vzít z opačného konce. Kde je advokátní kancelář act Řanda Havel Legal dnes?

Martin Řanda: Dorostla ve všech ohledech, může se pochlubit stovkami spokojených klientů a mnoha tisíci mandátů. Z lokální kanceláře se stala kancelář s výrazným mezinárodním přesahem.

Jan Havel: Na počátku byla vize poskytovat špičkové právní služby s vysokou přidanou hodnotou. Myslím, že se nám podařilo ji naplnit. Věříme, že si za roky svého působení na trhu právních služeb naše kancelář získala respekt, a to jak kolegů z jiných advokátních kanceláří, tak především klientů.

Kancelář act Řanda Havel Legal jste společně zakládali v roce 2006. Jakých bylo těch 17 let?

Martin Řanda: Z mého pohledu skvělých. Když se podívám zpátky, je za námi hodně důležitých rozhodnutí, momentů radosti z úspěchů a samozřejmě také řada nelehkých situací. Raději se ale díváme dopředu a věříme, že je ještě hodně dobrého před námi.

Jan Havel: Určitě úspěšných. Mám skvělý pocit naplnění a hrdosti, že se nám podařilo dát dohromady výjimečný tým špičkových profesionálů a získat si stabilní místo na trhu kvalitních právních služeb.

Každá služba, včetně té právní, je především o lidech. Jak vybíráte kolegy

do svého týmu?

Martin Řanda: Pečlivě. U seniornějších kolegů je pro nás samozřejmě klíčová praxe a rozsah znalostí, neboť ve většině případů již hledáme advokáta pro nějakou konkrétní oblast, která bude tvořit základ jeho práce. Neméně důležitá je však osobnost, protože kancelář musí fungovat jako soustrojí, ve kterém do sebe všechna kolečka zapadají. Můžete mít sice geniálního právníka, pokud ale není schopen komunikovat a spolupracovat se zbytkem týmu, je to problematické. S koncipienty je to podobně, jen u nich s ohledem na kratší praxi klademe větší důraz právě na osobnost, dobrou znalost cizího jazyka a třeba také na studijní výsledky. A musím říct, že v drtivé většině případů jsme měli šťastnou ruku.

„Právníci z act Řanda Havel Legal přesně vědí, co potřebujeme a jak toho co nejsnáze dosáhnout. Znájí detailně náš byznys i jeho úskalí, takže neztrácíme čas zbytečnými diskusemi. Ten pocit, kdy část svých záležitostí můžete s klidným svědomím přenechat někomu jinému, je zkrátka k nezaplacení.“ (Jan Chrenko, spolumajitel investiční skupiny JUFA, druhé největší solární skupiny v České republice).

Často se v souvislosti s Vaší kanceláří skloňuje vynikající proklientský přístup. Platí u vás tedy do puntíku (modifikované) rčení „Náš klient, náš pán“?

Martin Řanda: Snažíme se být klientovi partnerem, předvídat jeho potřeby. Znáť jeho prostředí, jeho byznys i možnosti. Předkládat mu vše dostatečně srozumitelně. Šetřit jeho časem. Na druhou stranu klient by měl například akceptovat, že některé termíny nejsou závislé na nás. Chápat, jak moc je jeho součinnost důležitá pro úspěch našeho snažení. Velmi důležitá je vzájemná důvěra, protože bez ní nelze dosáhnout skvělých výsledků.

Získávání nových klientů je celkem obtížná disciplína. Jste v tomto ohledu aktivní nebo spíš vyčkáváte, až si vás klienti najdou?

Jan Havel: Ze začátku existence kanceláře jsme velkou část mandátů získávali především díky osobním kontaktům a „Word of Mouth“ marketingu. V posledních letech se však skutečně velmi aktivně věnujeme business developmentu. Snažíme se naše právníky vést a motivovat k aktivitě v této oblasti. Organizujeme školení a konzulta-

ce s odborníky a společně hledáme nové obchodní příležitosti – ať už u stávajících nebo nových klientů.

Se získáváním nových klientů úzce souvisí také aktivity na sociálních sítích. Jak vnímáte tento způsob prezentace a je vám osobně blízký?

Jan Havel: Všechno se vyvíjí a mění, v dnešní době opravdu hodně rychle. I v tomto směru cítím určitou potřebu se přizpůsobit, jakkoli například pro naši generaci není úplně samozřejmé sdílet s cizími lidmi svoje soukromí, trávit čas sledováním příspěvků a reagovat na ně. Navíc aby měl tento způsob prezentace smysl, je třeba mu věnovat poměrně dost času. A přiznám se, že pro mě má ještě pořád prioritu osobní styk s klienty.

Okruh vámi poskytovaných právních služeb je skutečně široký. Které jsou ale tou vaší vlajkovou lodí?

Martin Řanda: Pokrýváme vlastně všechny oblasti práva, které může firma, podnikatel nebo veřejná instituce při své obchodní činnosti potřebovat. Na tom si skutečně zakládáme. Nicméně pokud bych měl jmenovat oblasti, kde máme opravdu nadstandardní expertní znalosti, pak jsou to spory, energetika a právo životního prostředí. Určitě také fúze a akvizice, včetně těch přeshraničních.

O jaký zajímavý případ z poslední doby byste se mohli podělit? Ať už z pohledu zajímavého právního postupu, z pohledu úspěšnosti v případě nebo naopak nespokojenosti s postupem úřadů/soudů.

Martin Řanda: Za sebe mohu říct, že ve mě asi nejvíce rezonují soudní spory. Je to přímý střet, souboj dvou stran. Často je to náročné. Ale pokud náš klient od soudu odchází jako vítěz, zažíváme pocit zástupčiny a uspokojení. Tedy většinou, protože někdy i vítězství může mít nepřijemnou pachů. Uvedu jeden případ za všechny. Loni jsme úspěšně ukončili spor

našeho klienta se správcem konkurzní podstaty o vlastnictví cenných nemovitostí v Brně, který dohromady trval neuvěřitelných 26 let; naše kancelář spor převzala v roce 2008. V průběhu let jsme neustále tvrdili, že případ byl pro klienta úspěšně pravomocně vyřešen již v roce 2005 a neměl být nikdy znovu otevřen. Všechny soudy naše argumenty opakovaně odmítaly, až nakonec v roce 2022 Ústavní soud potvrdil, že jsme měli celou dobu pravdu, a že případ skutečně skončil v roce 2005. Takže vítězství, ale po době odpovídající třetině délky lidského života. To je třeba ta pachů...

Jan Havel: Já bych rád zmínil případ šetření pojistné události v rámci pojištění exportního úvěru na výstavbu elektrárny v zahraničí, kdy jsme dostali za úkol ve lhůtě tři měsíců provést analýzu zhruba padesáti tisíc dokumentů, přičemž část smluvní dokumentace se řídila českým právem, část rakouským, část švýcarským, část anglickým a další část právem země, kde byla dotčená elektrárna budována. Díky naší expertní znalosti procesů při výstavbě investičních celků a mezinárodnímu rozměru naší kanceláře, a také samozřejmě díky zcela mimořádnému pracovnímu nasazení, jsme byli schopni v expresní lhůtě všechny dokumenty posoudit a připravit pro klienta zprávu s doporučením na řešení dané pojistné události.

Roku 2018 se Vaše kancelář stala součástí evropské kanceláře act legal. Řeknete nám k tomu více?

Martin Řanda: act legal založila naše kancelář spolu s německou kanceláří AC Tischendorf a již deset let pracujeme na jejím růstu a integraci. Momentálně act legal skrze své lokální kanceláře působí v 11 evropských zemích. Kromě České republiky a Německa jsou to Slovensko, Polsko, Rakousko, Francie, Holandsko, Itálie, Rumunsko, Maďarsko a Bulharsko. Brzy přibude Španělsko a pravděpodobně také Belgie. Naším cílem je působit ve všech zemích Evropské unie, ale zároveň i nadále spolupracovat s kanceláři mimo EU.

Jak z této úzké kooperace těží klienti act legal? Co je její přidanou hodnotou?

Jan Havel: act legal nabízí klientům, kteří potřebují právní služby vysokého standardu, atraktivní alternativu k velkým mezinárodním advokátním kancelářím. Těm

„Právníci act Řanda Havel Legal disponují unikátní kombinací vynikajících právních znalostí, znalostí technických aspektů našeho podnikání a obchodně orientovaným přístupem. Dodržují termíny a v naléhavých záležitostech jsou nám kdykoli k dispozici. Při psaní a vyjednávání smluv mají skvělou schopnost nacházet inovativní oboustranně výhodná řešení.“ (Daniel Procházka, Chief Operational Officer ve společnosti Doosan Škoda Power s.r.o.).

act legal konkuruje nejen příznivějšími cenami, ale především maximální efektivitou a kvalitou služeb dosaženou přímým osobním zapojením desítek zkušených advokátů – společníků při poskytování právních služeb. act legal je schopna prostřednictvím osobního přístupu svých lokálních kanceláří, které jsou díky výborné znalosti místních trhů a potřebným obchodním kontaktům úspěšné ve svých jurisdikcích, zajistit efektivní, a především praktické právní služby.

Martin Řanda: Myslím, že můžeme sebevědomě prohlásit, že jsme schopni poskytovat promptně právní služby napříč Evropou. Rád bych v této souvislosti zmínil jeden případ z nedávné doby. Klient působící v sedmi zemích, které act legal pokrývá, se v pátek v dopoledních hodinách dostal do neočekávané a velmi neblahé situace, kterou musel do 72 hodin notifikovat správním úřadům v dotčených zemích svého působení. Krátká lhůta, a navíc ještě přes víkend. Vše se ale včas podařilo. Když klient prohlásil: „Bez act bychom to nikdy nedali, děkujeme“, opravdu nás to naplnilo uspokojením a myslím, že to plně vyjadřuje smysl a hodnotu act legal.

Letos je to 33 let od vzniku České advokátní komory. Jak v průběhu let vnímáte její úlohu?

Martin Řanda: Česká advokátní komora je největší právní profesní organizací a velmi důležitou složkou justičního systému. Jejím úkolem je především chránit postavení a zájmy advokacie a její principy – nezávislost, mlčenlivost advokáta a profesionalitu. Dle mého názoru se to České advokátní komoře v zásadě dlouhodobě daří. Její úloha je skutečně nesmírně důležitá a všichni advokáti by ji měli podporovat.

Jan Havel: Proto jsme také v rámci komory aktivní. Jako členové kárné komise a kontrolní rady pomáháme dohlížet na to, aby byly dodržovány předpisy pro výkon advokacie. Tak Komora mimo jiného chrání dobré jméno advokacie.

Kromě toho jsme součástí platformy Moderní advokacie, kde se snažíme prosazovat naše myšlenky a názory ohledně dalšího směřování advokacie.

Jak byste hodnotili současnou situaci na trhu právních služeb?

Martin Řanda: Největší výzvou pro trh právních služeb je dle mého názoru zvýšení odměn advokátů, které jsou (v průměru) dlouhodobě podhodnocené. Průměrné hodinové sazby za právní služby v Česku jsou momentálně jedny z nejnižších v Evropě. V porovnání s devadesátými léty minulého a první dekadou tohoto století došlo k jejich poklesu a dosud se to nepodařilo napravit. Má to vícero příčin a je to na složitý rozbor. Více by se tím měla zabývat advokátní komora, to je jedna z mála věcí, které bych jí opravdu vytknul. I když uznávám, že je to složité, zejména ze soutěžně právního hlediska. S poklesem výše odměn ale úzce souvisí i další problém dnešní advokacie, a tím je nedostatek nových koncipientů. Za současného stavu je někdy těžké mladé právníky pro advokacii motivovat. Prémie v odměňování, kterou advokacie dlouho nabízela ve srovnání s ostatními právními profesemi, z převážné části zmizela. Možná je

to ale logický cyklus, kdy menší počet advokátů bude mít za následek zvýšení sazeb na vysoce kompetitivním právním trhu. To všechno ukáže čas.

Jan Havel: Myslím, že v příštích deseti letech trh právních služeb zásadně ovlivní (a už i částečně ovlivňuje) nástup AI – umělé inteligence. Aktuálně je to velmi skloňované téma. Přiznám se, že jsme v tomto ohledu dost opatrní a konzervativní, ale budeme se muset přizpůsobit. Pokud nepřijde nějaká zásadnější regulace, dopad AI na veškerý ekonomický život bude razantní a možná zažijeme tomu odpovídající hospodářské otřesy. Průmyslová revoluce trvala 100 let, AI ekonomická revoluce proběhne během několika let. Jakmile AI dosáhne potřebné úrovně, půjde to ráz naráz. Advokacie a poskytování právních služeb z toho určitě nebudou vnechány. Zvýší se tlak na produktivitu práce a zmizí poptávka po rutinních službách; ty AI může nahradit už brzy, pokud budou vyřešeny otázky odpovědnosti, standardů odborné péče a dalších složitých otázek s tím souvisejících. Mezi ně patří i bezpečnost klientských dat. Pokud je pustíte do cloudové AI, už nikdy nezjistíte, co všechno se s nimi stalo. Řekl bych, že odborná veřejnost čeká na řešení, jak používat AI a současně ochránit klientská data a dostat tak povinnosti advokátní mlčenlivosti.

Ještě se vraťme k nedostatku koncipientů. Jaká je Vaše strategie ohledně jejich získávání?

Jan Havel: Řekl bych, že na to jdeme od lesa. Tedy již od studentů práv. Dlou-

hodobě spolupracujeme se studentskou organizací ELSA – pořádáme pro studenty práv přednášky, aktivně jsme se účastnili Moot courtu. Každoročně se účastníme veletrhu pracovních příležitostí na právnických fakultách v Praze, Brně i Plzni.

Martin Řanda: Také jsme již několikátým rokem partnery projektu Právo 21, mediální platformy nejen o právu. Participují na něm jak studenti práv, tak i ti, kteří už mají školu za sebou. Na projektu s nimi zároveň spolupracují také další odborníci a lidé z oboru. Nechybí policisté, advokáti ani soudci. Nová generace právníků si dala za cíl psát srozumitelně a pro každého. To kvitujeme s povděkem a rádi jsme s Právem 21 spojování. Sami do Práva 21 přispíváme články na aktuální témata z praxe. Doufáme, že i tato spolupráce nám kromě jiného může přinést plusové body u mladých právníků.

Pokud se Vám tedy podaří kvalitní koncipienty získat, jak se u vás připravují na budoucí výkon advokacie? Jak jim pomáháte?

Jan Havel: Především se snažíme, aby měli co nejužší kontakt s kauzami, na kterých s advokáty spolupracují. Vedeme je k maximální samostatnosti, samozřejmě tedy úměrné jejich znalostem, zkušenostem a schopnostem. S ohledem na širokou agendu kanceláře jim dokážeme zprostředkovat zkušenosti ze všech oborů práva tak, aby uspěli u advokátních zkoušek. Což se

nám, myslím, daří, naši koncipienti jsou u zkoušek velmi úspěšní.

Co považujete za největší úspěch kanceláře?

Martin Řanda: Tým, který jsme vybudovali. Jeho klíčoví členové, ať už jsou to partneři, seniorní advokáti nebo tým administrativního řízení a podpory, jsou skvělí lidé, na které je spolehnutí, kteří se vzájemně respektují a jsou vždy ochotni spolupracovat v nejlepším zájmu kanceláře a jejích klientů. To podle mého názoru není vždy pravidlem, a proto si toho velmi ceníme.

Jan Havel: A k tomu všemu i to, že ani po sedmnácti letech spolupráce u nás nenastala „ponorková nemoc“.

Ve které oblasti vidíte největší růstový potenciál pro Vaši kancelář a proč?

Jan Havel: Obecně vidíme možnost pro expanzi ve všech oblastech, neboť jak trend ukazuje, naši klienti dokáží ocenit vysokou kvalitu námi poskytovaných právních služeb a uvědomují si jejich přidanou hodnotu. Růstový potenciál vidíme zejména v prohlubující se spolupráci v rámci naší evropské kanceláře act legal a poskytování právních služeb mezinárodním klientům z jednoho místa pro několik jurisdikcí současně.

Co se týká externích příležitostí, z mého pohledu je velký potenciál například v oblasti energetiky, zejména obnovitelných a jaderných zdrojů či vodíkových

technologií. Po lekci, kterou nám udělila energetická krize vyvolaná válkou na Ukrajině, již nikdo nepochybuje, že je nutné co nejdříve provést transformaci české energetiky, energetické bezpečnosti a soběstačnosti. A my si zakládáme na tom, že jsme experti v oblasti energetického práva a energetických projektů.

Čeho si na své práci nejvíce považujete?

Martin Řanda: Když si dokážeme získat klientovu absolutní důvěru. Když klient cítí, že s ním ty věci prožíváme, že je bere za své a že za něj (lehce s nadsázkou řečeno) budeme bojovat do posledního dechu. Je to v jistém smyslu osvobozující. Nemusíme ho přesvědčovat o tom, že pro něj děláme jen to nejlepší. Na druhou stranu je to ale obrovský závazek.

Jan Havel: Že mě moje práce ještě pořád baví a naplňuje. Že se do práce ještě pořád těším. Že se mám stále kam posouvat. Že mám skvělé kolegy, nejen špičkové profesionály, ale především výborné lidi.

Vybrali byste si stejnou profesi, kdybyste se znovu rozhodovali?

Martin Řanda: Při mé práci se setkávám se spoustou klientů ze společností s různorodým zaměřením, z nichž každá je nějakým způsobem zajímavá a unikátní. Někdy si říkám, to by mě bavilo dělat... Jenže advokacie umožňuje být svým způsobem součástí příběhu klienta. A těch klientů je samozřejmě více, takže takto prožívám více příběhů, nejen jeden. S každým novým klientem se dozvídám něco nového. A to mě nesmírně baví. Takže bych profesi neměnil.

Jan Havel: Advokacie je velmi náročná disciplína, ale rozhodl bych se pro ní znovu.

Poslední otázka na závěr. Troufli byste si na otevření advokátní kanceláře i dnes?

Jan Havel: Troufli, ale bylo by to, myslím těžší. Ale o to větší výzva – a my se výzev nebojíme. ☺

Řanda Havel Legal

Partneři act Řanda Havel Legal

Mgr. Martin Řanda, LL.M.

Martin Řanda získal bohaté odborné zkušenosti v mezinárodních transakcích, při privatizaci dvou předních českých bank a akvizicích významných českých průmyslových a energetických podniků. V segmentu bankovníctví a financování se účastnil projektů tvorby standardní bankovní dokumentace, přípravy komplexních úvěrových smluv a financování developerských projektů. Aktivně působí ve významných mezinárodních projektech v oblasti nemovitostí a stavebnictví. Ve své praxi se v současné době zaměřuje na řešení sporů, právo životního prostředí a média a telekomunikace. Martin Řanda působí v kárné komisi ČAK a také jako rozhodce Rozhodčího soudu u HK ČR a AK ČR. Je doporučován přední mezinárodní ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblasti sporové agendy, nemovitostí a výstavby, korporátního práva a fúzí a akvizic.

Mgr. Ing. Jan Havel

Během své praxe získal Jan Havel bohaté odborné zkušenosti a znalosti zejména v oblasti obchodního práva, mezinárodního obchodu, fúzí a akvizic, stavebního práva, exportního financování a pojišťování, insolvenčního práva a řešení sporů, a to se zaměřením na energetický sektor a dodávky technologických zařízení a investičních celků. Jeho zvláštní specializací je poradenství a vyjednávání mezinárodních EPC kontraktů. Dlouholeté zkušenosti Jana Havla zahrnují právní poradenství v téměř stovce komplexních investičních a developerských projektů v energetickém sektoru včetně jaderných zařízení v Evropě, Americe a Asii. Ve své praxi se dále zaměřuje na oblast financí a bankovníctví, insolvenčního práva a řešení sporů. Od června 2019 je Jan Havel zapsaným mediátorem. Působí v kárné komisi ČAK a také jako rozhodce Rozhodčího soudu u HK ČR a AK ČR. Jan Havel je doporučován ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblast energetických projektů.

Mgr. Tomáš Rydvan

Tomáš Rydvan se aktuálně specializuje především na oblast veřejného sektoru, zejména na právo veřejných zakázek, PPP projektů a veřejné podpory. Jeho zvláštní specializací je oblast TMT a veřejných zakázek dotovaných z operačních programů EU. V průběhu své dosavadní praxe mimo jiné poskytoval poradenství při akvizičních transakcích realizovaných zahraničními i domácími investory v ČR a v zahraničí, a to v oblasti bankovníctví, pojišťovnictví, průmyslu i nemovitostí. Poskytuje poradenství zadavatelům i uchazečům v zadávacích řízeních na veřejné zakázky, při přípravě nabídek i organizaci zadávacích řízení včetně zastupování v námitkovém řízení, řízení před ÚOHS a při soudním přezkumu ve správním soudnictví. Tomáš Rydvan působí v Kontrolní radě ČAK. Je hodnocen ratingovou agenturou The Legal 500 jako vedoucí expert („Leading Individual“) pro oblast veřejných zakázek.

Mgr. Alois Šatava

Během své praxe Alois Šatava získal značné zkušenosti zejména v oborech obchodního práva, fúzí a akvizic, insolvenčního práva, finančního a bankovního práva a práva cenných papírů. Poskytuje poradenství kupujícím a prodávajícím v rámci rozsáhlých mezinárodních akvizic a prodejů společností podnikajících v různých oblastech průmyslu a služeb, private equity, venture capital, kolektivního investování, akvizičního financování transakcí a post-akvizičních restrukturalizací. Alois Šatava se také zabývá poskytováním právního poradenství v oblasti energetiky a dodávek technologických celků a zařízení. Účastnil se řady mezinárodních projektů v oblasti syndikovaného úvěrování a dluhopisového financování.

Mgr. Matyáš Kužela

Matyáš Kužela se specializuje na problematiku ochrany osobních údajů, soutěžního práva a poradenství v oblasti akvizic a komerčního práva. Má rozsáhlé zkušenosti z projektů týkajících se zpracování a předávání osobních údajů, ať už v rámci bankovních skupin, nadnárodních organizací nebo subjektů působících v oblasti e-commerce. Zastupoval řadu klientů v řízeních před Úřadem pro ochranu osobních údajů. V oblasti akvizic a soutěžního práva se Matyáš Kužela zaměřuje na poradenství při českých i mezinárodních transakcích podléhajících povolení soutěžního úřadu. Má značné zkušenosti se zastupováním podniků v rámci vyšetřování kartelových dohod. Matyáš Kužela také radí klientům s problematikou dominantního postavení a významné tržní síly. Je členem prestižní mezinárodní organizace IAPP sdružující profesionály v oblasti ochrany soukromí a také členem Komise pro hospodářskou soutěž u ICC ČR. Matyáš Kužela je doporučován ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblast bankovníctví a financí.

Mgr. Tomáš Slabý

V současnosti se Tomáš Slabý zaměřuje na právo nemovitostí a stavebnictví. Zastupuje tuzemské i zahraniční klienty při realizaci nemovitostních transakcí a investičních projektů ve výstavbě. V této oblasti má rozsáhlé zkušenosti jak s přípravou a vyjednáváním komplexní smluvní dokumentace, tak se zastupováním klientů v rámci povolovacích procesů před správními orgány. Tomáš Slabý se dále specializuje na zastupování klientů v soudních, správních či arbitrážích řízeních souvisejících s nemovitostmi a stavebnictvím. Je doporučován ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblast nemovitostí a výstavby a pracovního práva.

Mgr. Michal Pálinskás

Michal Pálinskás je odborníkem v oblasti práva obchodních společností. Dokonale ovládá právní agendu spojenou s provozem společností, praxi jednání všech typů orgánů společností a realizuje změny ve společnostech včetně jejich přeměn. Pravidelně radí společnostem ze soukromé i veřejné sféry při jejich reorganizacích či přeměnách. Vedle toho se podílel na realizaci celé řady akvizic zejména v oblastech internetových služeb, obchodu a průmyslu. V neposlední řadě se dlouhodobě zabývá právem životního prostředí, a to zejména v souvislosti s odpadovým hospodářstvím a ochranou vodních zdrojů. Michal Pálinskás je doporučován ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblast korporátního práva a fúzí a akvizic.

Mgr. Ladislav Peterka

Ladislav Peterka se specializuje na oblast řešení sporů a pravidelně zastupuje domácí i zahraniční klienty v soudních a správních řízeních, v rozhodčích řízeních včetně mezinárodních i v alternativních formách řešení sporů. Rovněž poskytuje právní služby v oblasti úpadkového práva a zastupuje klienty – jak dlužníky, tak i věřitele – v insolvenčních řízeních. Radí též zadavatelům v případech sporů souvisejících se zadávacími řízeními. Ladislav Peterka má také významné zkušenosti v oblasti veřejného smluvního práva, PPP projektů a veřejné podpory, práva nemovitostí a práva duševního vlastnictví. Je doporučován ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblast sporové agendy.

Mgr. Lenka Droscová

Lenka Droscová má bohaté zkušenosti s přípravou a sjednáváním pracovněprávní dokumentace zahrnující zejména individuální pracovní smlouvy, dokumenty ke skončení pracovního poměru a odměňování, vnitřní předpisy zaměstnavatele a kolektivní smlouvy. Poskytuje konzultace ke všem běžným pracovněprávním záležitostem i ke konkrétním otázkám se zvláštním zaměřením na přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů, agenturní zaměstnávání a specifické otázky spojené se zaměstnáváním manažerů. Rovněž poskytuje právní služby v oblastech imigračního práva a regulace BOZP. Kromě toho, že je zapsána v České advokátní komoře, je zapsanou advokátkou v advokátní komoře státu Kalifornie, USA. Lenka Droscová je také rozhodcem a zprostředkovatelem kolektivních sporů jmenovaným Ministerstvem práce a sociálních věcí. Je doporučována ratingovou agenturou The Legal 500 jako expert pro oblasti pracovního práva a duševního vlastnictví.

act

Řanda Havel Legal

**Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt
Milan • Paris • Prague • Sofia • Vienna • Warsaw**

actlegal.com • actlegal-rhl.com

**Recommended
Czech Law Firm**
•
The Legal 500

**Recommended
Czech Law Firm**
•
ILFR1000

**2018-2023
Právnícká firma
roku**

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D., LL.M.

„Zavádění moderních technologií vyžaduje trpělivost a citlivý přístup k lidem. Není to sprint, ale spíše vytrvalostní běh.“

V rozhovoru s JUDr. Jakubem Dohnalem, Ph.D., LL.M. jsme se zaměřili na filozofii a hodnoty advokátní kanceláře Arrows ETL Global, její milníky a úspěchy, ale i výzvy, kterým čelila. V rozhovoru nám přiblížil způsob implementace inovací a moderních technologií, včetně umělé inteligence a popsal také přístup ke klientům a výhled do budoucnosti advokacie.

Jaké jsou hlavní hodnoty a filozofie, na kterých stojí fungování Vaší advokátní kanceláře? Čím se odlišujete od konkurence a v čem vidíte svá jedinečná specifika?

Za stěžejní filozofii naší advokátní kanceláře považuji propojení tradice s inovací. I když advokacie je tradičním oborem s dlouholetými kořeny, snažíme se do ní vnášet inovativní myšlení a moderní přístupy. Již v roce 2014 jsme jako jedna z prvních advokátních kanceláří zavedli elektronický systém pro evidenci případů. Od té doby se snažíme každý rok přijít s nějakou novinkou či vylepšením, které zefektivní fungování naší kanceláře.

Například v roce 2018 jsme spustili vlastní webový portál pro klienty, kde mohou v reálném čase nahlížet do stavu svých úschov. Toto propojení moderních inovací a tradiční advokátní praxe je podle mého názoru tím, co nás odlišuje od řady konkurenčních kanceláří. Samozřejmě respektuji advokacii jako takovou, ale zároveň se ji snažím posunout kupředu a obohatit o prvky, které klientům usnadní spolupráci s námi.

Za dobu existence Vaší kanceláře jste určitě museli překonat řadu výzev a zároveň jste dosáhli mnoha úspěchů. Mohl byste shrnout ty největší milníky a úspěchy, kterých si nejvíce ceníte?

Je pravda, že uplynulých několik let přineslo mnoho výzev - ať už to byly dvě vlny pandemie covidu, celosvětová hospodářská krize, rostoucí úvěrové sazby či personální změny v rámci našeho týmu. Zásadní výzvou bylo také zavádění moderních technologií do fungování kanceláře.

Co se týče úspěchů, jsem velmi hrdý především na opakovanou umístění v soutěži Právnícká firma roku, kde se pravidelně řadíme mezi nejlepší advokátní kanceláře v zemi. Rovněž si cením toho, že se nám i přes dynamický růst daří udržet individuální přístup ke klientům a skloubit odborné právní služby s moderními technologiemi. Právě propojení technologií je podle mého klíčové pro úspěch v našem oboru.

Ano, i přes Váš rychlý růst stále zdůrazňujete důležitost osobního přístupu ke klientům. Jak se Vám daří skloubit expandující počet klientů a zachování určité „butikovosti“ Vašich služeb?

Je to opět o kombinaci moderních nástrojů a lidského faktoru. Abychom mohli poskytovat kvalitní právní služby, potřebujeme především zkušené odborníky z řad našich právníků. A zároveň, abychom udrželi ten osobní kontakt s každým klientem, průběžně doplňujeme náš tým o nové partnery. Snažíme se, aby každý rok přibyl alespoň jeden nový společník, který má na starosti určitý počet klientů.

Díky moderním technologiím, které aktivně využíváme, lze pak efektivně řídit rostoucí kancelář. Nicméně ten lidský faktor zůstává naprosto klíčový - žádná sebelepší technologie nenahradí osobní jednání s klientem. Snažíme se držet pravidla, že každý člověk dokáže udržovat jen omezený počet skutečně blízkých vztahů. Proto je pro nás zásadní neustále rozšiřovat náš tým, aby každý klient měl svého partnera, na kterého se může kdykoli obrátit.

Rozumím, zní to jako velmi promyšlený přístup. Vaše kancelář je známá velmi inovativním přístupem k moderním technologiím. Jak obecně zavádíte nové postupy a řešení do fungování kanceláře?

S přibývajícím zkušenostmi postupujeme stále opatrněji. Velmi respektujeme názory našich spolupracovníků z řad advokátů a snažíme se jim nenutit řešení, která by pro ně byla nevyužitelná. Každou novinku nejprve sami interně otestujeme v rámci zázemí kanceláře. Teprve když se v menším měřítku osvědčí, nabídneme ji k využití našim právníkům.

Nenutíme změny a inovace zhora direktivním způsobem, spíše se snažíme jít příkladem a ukázat, že dané řešení má smysl a přidanou hodnotu. Je to běh na dlouhou trať, uvědomujeme si, že vždy je

potřeba přistupovat k zavádění novinek s respektem ke všem zaměstnancům.

Chápu, respekt k lidem je zásadní. Konkrétně v oblasti umělé inteligence - využíváte AI při Vaší právní praxi? Pokud ano, jak přesně?

Ano, umělá inteligence je oblast, která podle mého názoru v budoucnu zcela změní tvář právního odvětví. Zatím ale postupujeme opatrně a využíváme ji zejména na podpůrné činnosti. Všichni naši právníci mají například přístup k placené verzi nástroje ChatGPT.

Zatím jej využíváme například na shrnování obsáhlých textů, překlady do cizích jazyků, tvorbu souhrnů pro klienty apod. Jsme opatrní při práci s osobními údaji klientů. Věřím ale, že až bude ChatGPT plně integrován do běžných kancelářských programů, dojde k výraznějšímu rozšíření jeho využití přímo v naší právní praxi.

Na závěr bych se rád zeptal, jak z pohledu manažera vnímáte ta úskalí při zavádění moderních technologií do fungování advokátní kanceláře? Co je největší výzvou?

Jednoznačně jsou to lidé a někdy také ne zcela ideální funkčnost nových řešení. Každý nápad nejprve sami vyzkoušíme v rámci testovacího provozu, abychom vyloučili případné nedostatky ještě před zavedením pro celou kancelář. Nenutíme inovace za každou cenu shora. Důležité je poskytnout lidem čas a prostor se s novinkami seznámit a přesvědčit je na základě pozitivních výsledků.

Vnímám to tak, že zavádění moderních technologií vyžaduje trpělivost a citlivý přístup k lidem. Není to sprint, ale spíše vytrvalostní běh. Naším cílem je, aby nová řešení právníky skutečně obohatila a zjednodušila jim práci, nikoliv aby přidávala zbytečnou komplikaci. 🧠

Autor: Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA

Foto: Lukáš Navara

Právníká firma roku 2023

Společnost EPRAVO.CZ již po šestnácté vyhlásila výsledky prestižního firemního žebříčku Právníká firma roku. Tento žebříček každoročně oceňuje právnícké firmy v České republice na základě hodnocení pořadatele a odborných hodnotitelů. Záštitu nad letošním 16. ročníkem převzalo, stejně jako v předchozích letech, Ministerstvo spravedlnosti ČR. Galavečer, na kterém byly oznámeny výsledky za rok 2023, se konal tradičně za záštity České advokátní komory v reprezentativních prostorách pražského Paláce Žofín. Slavnostního vyhlášení výsledků Právníké firmy roku 2023 se 6. listopadu 2023 zúčastnili zástupci vítězných firem i dalších nominovaných kanceláří, představitelé partnerských institucí a významní hosté z oblasti justice.

Výsledky 16. ročníku firemního žebříčku Právnická firma roku

Hlavní cena / Odborné kategorie / Zvláštní kategorie

Hlavní cena

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

DENTONS

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

Výsledky odborných a zvláštních kategorií:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: Nedelka Kubáč advokáti s.r.o.

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz kategorie: MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Sokol Novák tdpA

FIREMNÍ COMPLIANCE

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Vítěz kategorie: DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

LOGISTIKA A DOPRAVNÍ STAVBY

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vítěz kategorie: act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

SPRÁVA MAJETKU

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRŽÍCH

Vítěz kategorie: DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

PRO BONO / CSR

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2023 ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Kompletní výsledková listina

GLATZOVA & Co.

PRAGUE – BRATISLAVA

**NEJSME FABRIKA NA PRÁVO. VŽDY HLEDÁME
ŘEŠENÍ ŠITÉ NA MÍRU KLIENTA A VYHÝBÁME SE
SLEPÉ APLIKACI PRÁVA**

www.glatzova.com

Blíží se konec greenwashingu? EU přichází s návrhem směrnice o environmentálních tvrzeních

Evropská unie navrhuje změnu pravidel pro označování „eko-friendly“ produktů. Po udržitelnějších produktech sahá stále větší množství spotřebitelů, zelená nálepka by ale neměla být jen marketingovým tahem. Zůstat bude smět pouze na těch produktech, které jsou skutečně udržitelnější a tzv. greenwashing, neboli lakování na zeleno bude považováno za nekalou obchodní praktiku. Na co se musí podnikatelé připravit, pokud bude směrnice přijata?

Produktů inzerovaných jako ekologičtější, zelenější volba, CO₂ neutrální apod., je na trhu celá řada, ať se jedná o udržitelnou módu nebo kompostovatelné kelímky na kávu. Označování produktů nebo celých společností za „eko-friendly“ však v současnosti kromě obecných požadavků spotřebitelské legislativy nepodléhá žádné specifické regulaci. Podle studie Evropské komise z roku 2020 53,3 % environmentálních tvrzení poskytuje nejasné, zavádějící nebo nepodložené informace o environmentálních vlastnostech výrobků.¹

Evropská komise tak navrhuje změnu spotřebitelských směrnic,² která má zavést pro používání environmentálních tvrzení jednotná (a přísnější) pravidla. Ta by pro podnikatele, kteří se je dobrovolně rozhodnou používat, znamenala řadu nových povinností. Veškerá envi-

ronmentální tvrzení mají být dle návrhu podnikatelé schopni doložit, stanoveny mají být také podmínky certifikace udržitelnosti a více informačních povinností vůči spotřebitelům – třeba o tom, zda jde výrobek opravit, pokud se rozbije.

Environmentální tvrzení

Navrhovaná pravidla by měla dopadat na jakákoliv „environmentální tvrzení“ – tím je jakékoliv sdělení nebo znázornění, které naznačuje, že má daný produkt nebo obchodník pozitivní dopad na životní prostředí, nebo také, že má neutrální dopad nebo menší dopad než jiné produkty či obchodníci. Může se jednat například o tvrzení, že je produkt „eko“, „udržitelný“, „zavázali jsme se snížit produkci CO₂ při výrobě tohoto produktu o 50 % do roku 2030“ nebo třeba i „z 30 % recyklovaných PET lahví“ – to vše může ve spotřebiteli vyvo-

lat dojem, že se jedná o ekologicky šetrnější variantu.

Ať se jedná o nálepku na obalu nebo sdělení v reklamě, podnikatel bude muset být schopen tvrzení podložit, a to předtím, než tvrzení učiní. Pro zkoumání pravdivosti tvrzení přitom směrnice zavádí tzv. „life-cycle“ přístup, kdy se dívá na celý životní cyklus výrobku od surovin až po konec jeho životnosti.

Zákaz greenwashingu

Návrh směrnice má v rámci boje s tzv. greenwashingem přinést zejména tato opatření:

- Zavedení jednotných pravidel a kritérií pro doložení tvrzení – podnikatelé budou muset být schopni tvrzení doložit relevantní dokumentací; data budou muset také poskytnout spotřebitelům – např. prostřednictvím webového

Whistleblowing na klíč a interní šetření

**Zavedení interního systému vyřešíte jednoduše
prostřednictvím Smartwhistle.**

- ✓ vnitřní předpisy a dokumentace
- ✓ aplikace pro příjem oznámení
- ✓ výkon funkce příslušné osoby
- ✓ interní šetření

POTŘEBUJETE POMOCI? KONTAKTUJTE NÁS:

✉ info@smartwhistle.cz

☎ +420 737 349 772

🌐 www.smartwhistle.cz

PROČ DO TOHO JÍT S NÁMI?

30+
LET NA TRHU

70+
SPECIALISTŮ

40+
IMPLEMENTACÍ

10
KVALIFIKOVANÝCH
PŘÍSLUŠNÝCH OSOB

odkazu nebo QR kódu, a to tak, aby se spotřebitelé mohli rozhodnout ještě před nákupem.

- Skóre dopadů na životní prostředí – produkty budou moci být označeny agregovaným skórem udržitelnosti (například celkový dopad na biodiverzitu, klima, spotřebu vody, půdu apod.), pouze pokud bude takové skóre standardizováno na úrovni EU.
- Omezení eko značek – podnikatelé mohou své výrobky dobrovolně označit ekologickou značkou důvěry – ty se v současnosti napříč EU zásadně liší, pokud jde o přísnost kritérií pro jejich používání, míru případného dohledu třetích stran a míru transparentnosti jimi používané metodologie;³ veřejné systémy certifikace budou moci vznikat pouze na EU úrovni; soukromé systémy certifikace budou podléhat schválení členským státem – ty by je ale měly schválit jen, když budou přinášet novou hodnotu; očekává se tak zásadní snížení počtu eko značek na celém EU trhu.
- Vyloučení mikropodniků – z aplikace požadavků na odůvodňování environmentálních tvrzení by měly být vyloučeny mikropodniky do 10 zaměstnanců; pokud bude však tvrzení neopodstatněné nebo zavádějící, mohou být i mikropodniky pokutovány za nekalou obchodní praktiku.
- Nepodložená nebo zavádějící environ-

mentální tvrzení pak budou zařazena mezi nekalé obchodní praktiky.

Kdy začne platit?

Evropský parlament by návrh měl projednat ještě do konce roku 2023, v případě schválení by směrnice začala platit během roku 2024. Členské státy by pak měly dva roky na implementaci opatření do vnitrostátních předpisů. Přijetí směrnice by znamenalo větší transparentnost pro spotřebitele, zároveň však další administrativní zátěž pro podnikatele. Připravit se budou muset na řadu nových povinností, a to nejen v označování výrobků, ale i v marketingové komunikaci a dalších oblastech. S těmito požadavky vzniknou obchodníkům nové náklady a lze očekávat, že řada z nich od užívání environmentálních tvrzení raději upustí. Ti, kteří se úspěšně přizpůsobí novým pravidlům, mohou naopak získat konkurenční výhodu díky atraktivitě ekologických označení u zákazníků, kteří preferují udržitelné produkty.

JUDr. Kateřina Slavíková, partnerka
Anna Sergejko, právní asistentka
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Environmental claims in the EU: Inventory and reliability assessment Final report, European Commission 2020., https://ec.europa.eu/environment/eusd/smgp/pdf/2020_Greenclaims_inventory.zip.
- ² Návrh změny směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o posílení postavení spotřebitelů pro ekologickou transformaci prostřednictvím lepší ochrany před nekalými praktikami a lepšími informacemi z března 2022 (2022/0092(COD)), další specifikace jsou pak obsaženy v návrhu směrnice o dokládání a sdělování výslovných environmentálních tvrzení (2023/0085(COD)) z března 2023.
- ³ Např. ekoznačka EU založená na Nařízení (ES) č. 66/2010 o ekoznačce EU, ale i řada dalších označení udělovaných soukromými subjekty v EU, dostupné na webových stránkách <https://www.ecolabelindex.com/ecolabels/?st=region=europe>.

ZÁZNAM KONFERENCE

Trestní právo daňové

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Mimořádné vydržení ve světle aktuální judikatury Nejvyššího soudu

Institut vydržení slouží ke sjednocování faktického a právního stavu ve vlastnictví a držbě práva. S účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen «OZ») se do našeho právního řádu vrátil institut mimořádného vydržení, který rozšiřuje okruh případů, kdy může dojít k vydržení. Vzhledem k nízkému počtu reálných případů mimořádného vydržení je však tento institut doposud spojen s interpretačními nejasnostmi, z nichž některé aktuálně pomohl vyřešit Nejvyšší soud České republiky.

Vydržení

Vydržení je tradičním institutem soukromého práva, jehož smyslem je zejména odstranění právní nejistoty o vlastnictví věci. Vzniklo jako reakce na v praxi se objevující dilema, zda je či není spravedlivé chránit vlastníka v situaci, kdy určitou věc fakticky disponuje osoba odlišná od vlastníka (držitel), jako by šlo o její vlastní věc.¹

Osoba, která po stanovenou dobu vykonává obsah určitého práva, tím za splnění několika zákonných podmínek toto právo na základě zákona získá (vydrží jej). V důsledku této právní konstrukce tak dochází k odstranění dlouhodobého rozporu mezi faktickým a právním stavem a poskytnutí ochrany dlouhodobé dobré víře držitele.² OZ rozlišuje mezi řádným a mimořádným vydržením.

Řádné vydržení

Aby mohlo dojít k řádnému vydržení, držba musí splňovat několik základních podmínek. Těmito podmínkami jsou kromě nepřerušené držby po zákonem stanovenou dobu³ také řádnost, pravost a poctivost držby.

K vydržení se vyžaduje, aby se držba zakládala na právním důvodu,⁴ který by postačil ke vzniku vlastnického práva, pokud by náleželo převodci nebo kdyby bylo zřízeno oprávněnou osobou.⁵ Takovým právním důvodem může být např. koupe, darování či směna. Naopak nedostačivý právní titul představuje zástavní právo, nájem nebo služebnost. Požadavek právního titulu podle § 1090 odst. 1 OZ je nutné odlišovat od podmínky řádné držby ve smyslu § 991 OZ. Také proto se zákonodárce cíleně použil pojmu „řádná držba“ v souvislosti s vydržením vyhýbá.⁶

Rozdíl představuje například to, že v případě vydržení se neuplatní vyvratitelná domněnka o řádnosti držby podle § 994 OZ. „Řádnost“ držby ve smyslu § 1090 odst. 1 OZ tedy musí držitel prokázat.⁷

O pravou držbu se jedná v případě, kdy se neprokáže, že držitel se v držbu vetřel svémocně, potajmu, lstí nebo výprosou.⁸ Smysl pravé držby tak spočívá v jejím negativním vymezení a je na osobě popírající vydržení, aby případnou nepravost držby prokázala.⁹

Pravou držbu je nutno odlišit od držby poctivé. Podmínka poctivosti držby je naplněna v případě, kdy držitel má z přesvědčivého důvodu za to, že mu náleží právo, které vykonává.¹⁰ Předpoklad pozitivního přesvědčení držitele, že mu držené právo náleží a je jeho subjektem (ve smyslu § 992 odst. 1 OZ),¹¹ představuje pozitivní vymezení dobré víry. Pro klasi-

fikaci držby jako poctivé ve smyslu § 992 odst. 1 OZ současně platí, že její podmínky musí být splněny jak v okamžik uchopení držby, tak při jejím výkonu.¹² Dobrá víra držitele, že vykonává právo, které mu náleží, tak musí existovat po celou dobu trvání držby.

Mimořádné vydržení

Mimořádné vydržení je staronovým institutem, který po dobu účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, nebyl součástí našeho právního řádu. Zároveň v důsledku přechodného ustanovení v § 3066 OZ nebylo možné mimořádně vydržet nemovitě věci dříve než po uplynutí pěti let od nabytí účinnosti OZ. Donedávna tak neexistovaly žádné reálné případy mimořádného vydržení a aplikace tohoto institutu v praxi je proto prozatím spojena s množstvím nevyřešených otázek. Některými spornými otázkami se však již zabýval Nejvyšší soud ve svých nedávných rozhodnutích, jak uvádíme níže.

Smyslem mimořádného vydržení je „poskytnout ochranu faktickým stavům, jejichž základ je sice pochybný nebo sporný, ale kde tvrzené nebo domnělé vlastnictví trvá značně dlouhou dobu“.¹³ Vyžadovaná doba trvání nepřerušené držby proto byla dvojnásobně prodloužena oproti době potřebné pro řádné vydržení,¹⁴ avšak došlo k prominutí splnění některých náležitostí nezbytných pro řádné vydržení.¹⁵ Mimořádné vydržení na rozdíl od řádného vydržení více akcentuje ochranu právní jistoty jakožto významné hodnoty v právním řádu.

Podmínky mimořádného vydržení

Zásadním rozdílem oproti řádnému vydržení je, že OZ pro mimořádné vydržení nevyžaduje právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. Tato podmínka byla vypuštěna z důvodu, že z dlouhodobého hlediska bývá obecně obtížné prokázat nabytí věci, a to jak pro poctivého držitele, tak i pro samotného vlastníka.¹⁶

OZ v případě mimořádného vydržení nestanoví požadavek ani na pravost držby. Ačkoliv v tomto směru v právní teorii existují protichůdná mínění, odborná veřejnost se spíše přiklání k názoru, že podmínka pravosti držby vyžadována není.¹⁷

Ohledně poctivosti držby definice mimořádného vydržení uvedená v § 1095 OZ stanoví, že není možné právo vydržet, pokud se držitel prokáže „nepoctivý úmysl“. Výkladem tohoto sousloví se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 19. dubna 2022, sp. zn. 22 Cdo 3387/2021. Nejvyšší soud zde objasnil, že podmínkou mimořádného vydržení podle tohoto ustanovení není poctivá držba ve smyslu § 992 odst. 1 OZ, ale nedostatek nepoctivého úmyslu držitele. Postačuje, že držitel je přesvědčen, že jeho držba nepůsobí nikomu újmu, a jedná tedy poctivě v obecném slova smyslu. V případě mimořádného vydržení se tedy jedná o negativní vymezení dobré víry.

V dalším rozsudku ze dne 10. května 2023, sp. zn. 22 Cdo 2307/2022 (dále jen „Rozsudek 22 Cdo 2307/2022“) se následně Nejvyšší soud zabýval tím, ke kterému okamžiku má být držba „nikoliv v nepoctivém úmyslu“ posuzována. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že v případě mimořádného vydržení postačuje, že držitel není nepoctivý úmysl prokázán v okamžik uchopení držby. Pokud takový držitel později zjistí, že vlastníkem věci je někdo jiný, nemá tato skutečnost bez dalšího za následek nesplnění podmínek mimořádného vydržení. I v tomto ohledu tak jde o podmínku odlišnou od té, co je kladena na poctivou držbu ve smyslu ustanovení § 992 odst. 2 OZ, podle kterého se nepoctivost posuzuje jak při nabytí držby, tak při jejím výkonu.

Mimořádné vydržení sousedního pozemku

Typickým příkladem mimořádného vydržení, který zároveň uvádí i důvodová zpráva k OZ, je situace, kdy dojde k převodu pozemku o větší výměře, než je výměra skutečná. V praxi nezřídka dochází k tomu, že reálné vymezení hranic pozemků neodpovídá stavu zapsanému v katastru nemovitostí, jelikož vlastníci současně se svým pozemkem drží také pozemek sousední, resp. jeho část.

Typově obdobným případem se Nejvyšší soud zabýval v Rozsudku 22 Cdo 2307/2022 a konstatoval, že ujme-li se nabyvatel společně se svým pozemkem i držby části pozemku sousedního, nemusí se obecně jednat o držbu v nepo-

ctivém úmyslu. V takových případech je však vždy nutné přihlížet k individuálním okolnostem každého případu. Závěr o nepoctivém úmyslu lze učinit tehdy, je-li z okolností zjevné, že průměrný člověk při běžné péči a opatrnosti musí bez pochybností poznat, že se ujímá držby pozemku o výrazně větší rozloze, než měl nabyt. Pokud je tedy rozdíl v rozloze tak velký, že držitel muselo být nepochybně jasné, že drží více, než nabyt (zpravidla se bude jednat o více než 50 % výměry nabytého pozemku), pak, nebyly-li tu okolnosti výrazně svědčící v jeho prospěch,¹⁸ jde o držbu nabytou v nepoctivém úmyslu.

V důsledku takového mimořádného vydržení sousedního pozemku zpravidla nastane situace, že stav zapsaný ve veřejném seznamu nebude odpovídat skutečnému právnímu stavu. V takovém případě tak může do mimořádného vydržení zasáhnout zásada materiální publicity veřejných seznamů vyjádřená v § 984 odst. 1 OZ.¹⁹ Nejvyšší soud v Rozsudku 22 Cdo 2307/2022 posuzoval, kdy je při nesouladu skutečného stavu se stavem zapsaným ve veřejném seznamu (např. právě v důsledku mimořádného vydržení) nabyvatel při úplatném nabytí věcného práva v dobré víře ve smyslu § 984 odst. 1 OZ.

Nejvyšší soud připomněl, že judikatura Nejvyššího soudu je konzistentní v názoru, že při hodnocení dobré víry takového nabyvatele je vždy třeba brát v úvahu, zda při obvyklé opatrnosti neměl, popřípadě nemohl mít důvodné pochybnosti o tomto souladu. Taková obvyklá opatrnost zásadně nezahrnuje povinnost činit aktivní kroky k ujištění, že stav zápisů ve veřejném seznamu odpovídá skutečnému stavu.

Nejvyšší soud však konstatoval, že jsou-li tu objektivní okolnosti vzbuzující pochybnosti o souladu mezi stavem zapsaným ve veřejném seznamu se stavem skutečným, je na nabývajícím osobě, aby si aktivně soulad ověřila. Za takové okolnosti lze považovat např. i to, že držební poměry pozemku zjevně neodpovídají vlastnickým poměrům zapsaným v katastru nemovitostí. V takovém případě je nabyvatel povinen učinit dotaz u držitele na právní důvod jeho držby, jinak nelze považovat, že je takový nabyvatel v dobré víře ve smyslu § 984 odst. 1 OZ.

Jsme vám bliž, než si myslíte.

EKP Advisory, daňové a účetní poradenství

JAN KOTALA

EKP Advisory

Možnosti obrany vlastníka věci proti mimořádnému vydržení

S ohledem na to, že Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích zvolil méně přísnější výklad podmínek pro mimořádné vydržení, nabízí se ještě otázka, jak se může vlastník věci proti případnému mimořádnému vydržení bránit. Nejvyšší soud v Rozsudku 22 Cdo 2307/2022 konstatoval, že mimořádné vydržení nemůže nastat v případě, že držitel ztratí držbu před uplynutím vydržecí doby. Toho může vlastník věci docílit dohodou s držitelem o předání držby vlastníkovi. Pokud se však držitel odmítá dohodnout, může vlastník zabránit mimořádnému

vydržení v podstatě jen žalobou na ochranu vlastnického práva podle § 1040 odst. 1 OZ nebo v případě naléhavého právního zájmu žalobou na určení podle § 80 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád, v platném znění.

Shrnutí

Institut mimořádného vydržení promíjí splnění některých náležitostí vyžadovaných zákonem pro řádné vydržení. V praxi v souvislosti s mimořádným vydržením dosud vznikaly interpretační potíže, které Nejvyšší soud aktuálně pomohl vyjasnit, když ve svých nedáv-

ných rozhodnutích blíže upřesnil podmínky mimořádného vydržení. Obecně se Nejvyšší soud přiklonil k mírnějšímu výkladu a do budoucna lze očekávat, že s přibývajícými případy mimořádného vydržení dojde k posílení právní jistoty držitelů v dobré víře.

JUDr. David Mašek, Ph.D., advokát, partner
JUDr. Monika Pechová, advokátní koncipientka
Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

MAŠEK
/PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, § 1089.
- ² Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023; § 1089.
- ³ V souladu s § 1091 OZ tato doba představuje tři roky v případě movitých věcí a deset let v případě nemovitých věcí.
- ⁴ Tento právní důvod musí existovat a být platný (tedy nesmí být putativní), srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. října 2015, sp. zn. NS 22 Cdo 2119/2015.
- ⁵ § 1090 odst. 1 OZ.
- ⁶ Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, § 1090.
- ⁷ Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023; § 1090.
- ⁸ § 993 OZ.
- ⁹ Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023; § 1090.
- ¹⁰ § 992 odst. 1 OZ.
- ¹¹ Podle § 992 odst. 1 OZ platí: „Kdo má z přesvědčivého důvodu za to, že mu náleží právo, které vykonává, je poctivý držitel. Nepoctivě drží ten, kdo ví nebo komu musí být z okolností zjevné, že vykonává právo, které mu nenáleží.“
- ¹² § 992 odst. 2 OZ.
- ¹³ Důvodová zpráva k OZ k § 1095 a § 1096.
- ¹⁴ § 1095 OZ; tato doba představuje 6 let v případě věcí movitých a 20 let v případě věcí nemovitých.
- ¹⁵ Podle § 1095 OZ platí: „Uplyne-li doba dvojnásobně dlouhá, než jaké by bylo jinak zapotřebí, vydrží držitel vlastnické právo, i když neprokáže právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. To neplatí, pokud se mu prokáže nepoctivý úmysl.“
- ¹⁶ Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, § 1095.
- ¹⁷ Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, § 1095.
- ¹⁸ Za takové okolnosti by podle Nejvyššího soudu bylo možné považovat např. skutečnost, že byl dotčený pozemek od nepaměti připojen k pozemku držitele, že byl držen již právními předchůdci držitele, že je přístup na pozemek možný pouze z usedlosti držitele apod. Rovněž je nutné brát v úvahu, proč skutečný vlastník nemovitosti proti držbě po celou vydržecí dobu nezasáhl.
- ¹⁹ § 984 odst. 1 OZ platí: „Není-li stav zapsaný ve veřejném seznamu v souladu se skutečným právním stavem, svědčí zapsaný stav ve prospěch osoby, která nabyla věcné právo za úplatu v dobré víře od osoby k tomu oprávněné podle zapsaného stavu. Dobrá víra se posuzuje k době, kdy k právnímu jednání došlo; vzniká-li však věcné právo až zápisem do veřejného seznamu, pak k době podání návrhu na zápis.“

JAN TOMÍŠEK

NIS2 – nová směrnice EU a její dopady

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Divoká léta na českém kapitálovém trhu

Ohlédnutí za prvním zákonem o investičních společnostech a investičních fondech z roku 1992 ve světle dnešní právní úpravy.

Finanční právo v moderním slova smyslu se v českém právu řadí se třemi dekadami existence mezi nejmladší obory. Byť i československé socialistické právo znalo pojem finančního práva, krátké nahlédnutí do učebnice československého finančního práva z roku 1979 dokazuje, že se v podmínkách centrálně řízené ekonomiky jednalo o diametrálně odlišný obor. Ostatně netřeba jít dále než k tehdejší definici práva finančního, dle které se jednalo o „souhrn právních norem, které upravují vztahy vznikající v procesu plánovité tvorby, rozdělování a používání peněžních fondů socialistického státu, tedy v průběhu finanční činnosti státu, za účelem zabezpečení jeho úloh a funkcí v dané etapě jeho vývoje“.¹

Teprve s transformací ekonomického systému porevolučního Československa začíná tuzemský právní řád opatrně přijímat první zákony pokládající základy tržní ekonomiky, jejíž nedílnou součástí je i oblast kapitálového trhu

a na něj navazující kolektivní investování. Mimo zcela zjevných kroků, jako bylo přijetí obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.) či zákona č. 519/1992 Sb., o cenných papírech, byl v roce 1992 přijat i zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jako „ZISIF 1992“).

I když se valná většina dnešních finančních právníků s tímto zákonem pravděpodobně nikdy v praxi nesetkala, případně s ním pracovala naposledy před téměř čtvrtstoletím, není na škodu si připomenout nelehké začátky právní úpravy kapitálového trhu, jehož nedokonalosti a zjevné mezery dávají pochopit, proč v dnešní době patří úprava kapitálových trhů, jakož i kolektivního investování, k nejpodrobnějším a nejpracovanějším právním předpisům v platném českém právu.

Ještě než se pustíme do samotného výkladu daného zákona, jakož i do jeho komparace se současnou právní úpravou, tj. se současným zákonem

č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jako „ZISIF 2013“), je na místě alespoň ve stručnosti popsat proces vzniku a přijetí tohoto zákona. Pro úplnost je vhodné dodat, že ZISIF 1992 upravoval kolektivní investování mezi roky 1992 až 2004, přičemž v mezidobí před přijetím ZISIF 2013 byla tato oblast finančního práva upravena zákonem č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování (dále jako „ZKI“).

Návrh ZISIF 1992 byl připraven v průběhu let 1991 až 1992, přičemž jako hlavní zdroj inspirace posloužila tehdejšími zákonodárcům německá právní úprava,² což je s ohledem na absenci jakéhokoliv hlubšího praktického povědomí o fungování kapitálového trhu mezi čerstvými postsocialistickými právníky více než pochopitelné. Zároveň se tvůrci zákona rozhodli v očekávání nad budoucím zapojením Československa, resp. České republiky do struktur Evropského společenství alespoň částečně harmonizovat novou právní úpravu s komunitárním

právem, konkrétně s tehdy relativně čerstvě platnou směrnicí rady ES č. 85/611 z 20. prosince 1985³ ve znění novely č. 88/220 z 22. března 1988.⁴

Při projednávání zákona na společné schůzi obou komor Federálního shromáždění ČSFR dne 21. dubna 1992 se rozproutila poměrně živá diskuse, kterou započal tehdejší ministr financí Václav Klaus, jenž návrh ZISIF 1992 uvedl jako jeden ze základních zákonů legalizujících tehdy čerstvě se rozvíjející kapitálový trh, přičemž kladl důraz na ochranu majetku investorů, jakož i na jejich důkladné a nezávadějící informování ze stran správců.⁵ Neméně zajímavým byl i vstup poslance Miloše Zemana, který, byť na úvod přípravu zákona ocenil, následně ve svém projevu poměrně ostře kritizoval tehdejší investiční praktiky, konkrétně tehdy (dle svých slov) „nejvýznamnější investiční privatizační fond zvaný Harvardský“, provozovaný dnes již nechvalně proslulým Viktorem Koženým.⁶

Na tomto místě je nutné uvést, že kolektivní investování bylo v prvních letech své existence úzce navázáno na proces kupónové privatizace, jež byla zcela zásadní událostí podmiňující existenci investování u nás. Zatímco část občanů se pokusila investovat své privatizační kupóny napřímo, nemalý počet občanů svěřil své kupóny privatizačním fondům, které následně investory vložený majetek využily k účasti na privatizačních projektech. První privatizační fondy vznikaly dokonce ještě před účinností ZISIF 1992, přičemž byly zakládány dle tzv. zákona o velké privatizaci (zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby), přičemž investiční společnosti obhospodařující tyto fondy získávaly povolení na základě narychlo novelizovaného předrevolučního zákona č. 189/1989 Sb., o bankách a spořitelnách. Pro úplnost je vhodné doplnit, že tyto pionýrské investorské subjekty musely po přijetí ZISIF 1992 projít transformací dle tohoto zákona.⁷

V prvních letech své účinnosti tak byla právní úprava ze ZISIF 1992 primárně aplikována na tzv. privatizační fondy, byť existovaly i investiční fondy v dnešním slova smyslu, tj. nenavázané na proces privatizace. Závěrem je vhodné

poznamenat, že právě nekalé praktiky spojené s privatizačními fondy (včetně zmíněných Harvardských fondů pana Koženého) na dlouhá léta oslabily důvěru veřejnosti v kolektivní investování. Ostatně ještě v roce 1998 psala prof. Ivana Pelikánová v učebnici obchodního práva, že „krátké tuzemské dějiny kolektivního investování zaznamenaly řadu případů zneužití slabin úpravy kolektivního investování“,⁸ přičemž podmiňovala rozšíření tohoto způsobu zhodnocení majetku běžných občanů zkvalitněním právní úpravy, jakož i efektivnějším výkonem dohledu ze stran příslušných státních orgánů.⁹

Vývoj právní úpravy ZISIF 1992

První československý, potažmo český, zákon upravující kolektivní investování,¹⁰ který byl přijat dne 29. května 1992, byl v průběhu své dvanáctileté účinnosti celkem desetkrát novelizován, přičemž zcela zásadními byly změny provedené novelizačními zákony č. 151/1996 Sb. a 124/1998 Sb. První zmíněná novela z roku 1996 reagovala na alarmující množství nekalých praktik spojených s provozováním investičních fondů v první polovině devadesátých let včetně provozování tzv. černých fondů, tj. provozování kolektivního investování mimo rámec zákonné úpravy ZISIF 1992.¹¹ S tím se pojilo i konkrétnější vymezení procesu přeměny a zániku investičních fondů, což byla reakce na nežádoucí praktiky některých nepoctivých jedinců, kteří přeměnou investičních fondů na běžné akciové společnosti tzv. „vytunelovali“ fond, když bez větších obtíží získali podíly těch akcionářů, kteří s touto účelovou přeměnou nesouhlasili.¹²

Další výraznou změnou, kterou přinesl druhý jmenovaný novelizační zákon z roku 1998, bylo ustanovení nového orgánu dohledu, kterým se stala nově vzniklá Komise pro cenné papíry, jež nahradila roztržitou soustavu neefektivních dohledových komisí vedených pod Ministerstvem financí.¹³ Důvodová zpráva k zákonu č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry, uváděla, že zpřísnění státního dohledu nad kapitálovým trhem zamezí některým tehdy sice legálním, ale zcela nemorálním praktikám, které se právě i novelou zákona č. 124/1998 Sb. staly nadobro nezákonnými.¹⁴

Lze tak shrnout, že v původním znění byl ZISIF 1992 velice liberálním zákonem, a to i na podmínky ekonomického neoliberalismu typického pro české vlády pod vedením Václava Klause. Právě neregulovanost podnikatelského prostředí způsobená nedostatečnou právní úpravou státního dohledu a pevných mantinelů chránících investory pak však vedla ke značnému zneužívání zákona, které poškozovalo investorská práva s cílem rychlého zbohatnutí osob ve vedení investičních společností a fondů.¹⁵ Teprve až následné novely z druhé poloviny devadesátých let vedly k postupnému narovnání investičního trhu, především díky důslednému dohledu Komise pro cenné papíry. Ostatně tento trend, tj. zpřísnování regulace kolektivního investování, pokračuje pod křídly Evropské unie až do současnosti.

Systematika zákona a jeho komparace se ZISIF 2013

Při přímém porovnání obou ZISIF je na první pohled zřejmý drastický rozdíl v rozsahu právní úpravy. Zatímco dnešní ZISIF 2013 čítá více než 670 ustanovení, vyhlášené znění ZISIF 1992 se skládalo z pouhých 39 ustanovení, přičemž počet ustanovení zákon do poslední platné verze z roku 2004 nabobtnal na 80 ustanovení. Zákon byl systematicky rozdělen do jedenácti částí a toto rozdělení bylo zachováno po celou dobu jeho účinnosti.

S ohledem na výše uvedený historický kontext je evidentní, že oba ZISIF upravovaly zcela odlišnou realitu. ZISIF 1992 trpěl na rozdíl od současného zákona zjevným nedostatkem jakýchkoliv praktických či historických zkušeností s kolektivním investováním a nebyl logicky tak pevně propojený s evropským právem jako ZISIF z roku 2013, kdy již byla Česká republika součástí Evropské unie. Ostatně, i kdyby tomuto tak bylo již při přijetí ZISIF 1992, je nutné uvést, že v devadesátých letech ještě nebyla unijní úprava kolektivního investování tak pevně navázána na právní úpravy jednotlivých členských států.

Pro účely tohoto článku se dále zaměříme na hlavní oblasti, které oba zákony upravovaly, přičemž porovnáme nejdůležitější rozdíly mezi oběma právními úpravami. Hlavní důraz je kladen na

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Veřejné zakázky

Compliance

porovnání základních entit kolektivního investování – investičních společností a fondů. Ve světle diametrálně odlišné míry regulace těchto subjektů v ZISIF 1992 a v ZISIF 2013 je zjevný z dnešního pohledu až extrémně laxní přístup tehdejšího zákonodárce k finančněprávní regulaci.

Opětovně je ovšem důležité zdůraznit diametrálně odlišnou realitu, kterou tyto dva zákony upravovaly, tj. rodící se kapitálový trh svázaný omezeními transformované ekonomiky a privatizace, a současný etablovaný trh pevně navázaný na unijní finančněprávní směrnice a nařízení.

Investiční společnosti v ZISIF 1992

ZISIF 1992 upravoval ve své druhé části investiční společnosti, které byly v obdobném postavení jako současné investiční společnosti dle ZISIF 2013. Zatímco dnes mohou mít investiční společnosti pouze formu akciové společnosti, připouštěl ZISIF 1992 až do roku 1996 (do novely provedené zákonem č. 151/1996 Sb.) i formu společnosti s ručením omezeným. Vzhledem k tomu, že se tato praxe neosvědčila a byla spojena s nekalými praktikami (způsobenými právě omezeným ručením), přistoupil zákonodárce k omezení v podobě jednoho povoleného typu obchodní společnosti.¹⁶ Práci tehdejších zákonodárců nelze ale bez dalšího pochválit, jelikož, byť došlo k omezení formy investičních společností pouze na akciové společnosti, ponechal zákonodárce zřejmě nedopatřením v zákoníku vícero zmínek o společnosti s ručením omezeným, které do přijetí ZKI nebyly v žádné z navazujících novel opraveny.¹⁷ Přestože tato ustanovení neměla praktického významu, vypovídají tyto nedostatky mnohé o kvalitativní stránce tohoto zákona.

Dále je podstatné uvést, že investiční společnosti podle ZISIF 1992 v sobě pojímaly funkci dnešního obhospodařovatele i administrátora, avšak tyto funkce od sebe nebyly oddělené. Funkce obhospodařovatele upravená v § 5 (po novelizaci z roku 1998 § 5 až 5e) ZISIF 1992 tak v sobě pojímala obě výše uvedené funkce, přičemž investiční společnost mohla takto obhospodařovat buď vlastní podílový fond či investiční fond

na základě smlouvy o obhospodařování investičního fondu. Obdobně jako dnes musela investiční společnost uzavřít smlouvu s deponentem.

Investiční společnost mohla vzniknout na základě povolení Ministerstva financí, přičemž po roce 1998 přešla tato pravomoc na nově vzniklou Komisi pro cenné papíry.¹⁸ Proces získání povolení byl z hlediska formálního obdobný jako dnes, tj. bylo zapotřebí doložit věcné, personální a organizační předpoklady pro činnost investiční společnosti včetně doložení odborné způsobilosti a bezúhonnosti členů vedoucího orgánu. Lze dovozovat, že především v prvních letech účinnosti zákona byly podmínky pro získání členství ve vedoucím orgánu investiční společnosti podstatně benevolentnější než dnes, a to zejména v důsledku neexistence kapitálového trhu před rokem 1989, kdy takové skutečné odborné znalosti a zkušenosti mohli mít pouze zájemci z řad emigrantů či zahraniční finančníci. Ostatně, již v roce 1998 přidal zákonodárce po již zmíněných nepříjemných zkušenostech s některými investičními projekty i kritérium důvěryhodnosti, aby zabránil dalšímu zneužívání kapitálového trhu ze strany nepoctivých jedinců.¹⁹

Vzdor výše uvedeným podobnostem mezi oběma ZISIF je nutné poukázat na diametrálně odlišnou míru podrobností mezi oběma právními úpravami. Zatímco ZISIF 1992 obsahuje pouze zcela základní náležitosti pro investiční společnosti, ZISIF 2013 je podstatně podrobnějším zákonem, který na případné zájemce o založení investiční společnosti klade podstatně větší nároky za účelem chránit investory i trh před možnými selháními ze strany investiční společnosti, jakož i minimalizovat existenci takovýchto selhání.

Podílové fondy v ZISIF 1992

ZISIF 1992 dále v části třetí upravoval podílové fondy, které byly obhospodařovány investičními společnostmi obdobně jako dnes dle ZISIF 2013. V první řadě je nezbytné zmínit, že výraz podílové fondy dle ZISIF 1992 odpovídá dnešním podílovým fondům kolektivního investování ve smyslu § 102 ZISIF 2013. ZISIF 1992 nepřisuzoval těmto podílovým fondům právní subjektivitu. Dneš-

ní terminologií znal ZISIF 1992 pouze dva typy podílových fondů – otevřené podílové fondy a uzavřené podílové fondy, přičemž rozdíly mezi těmito dvěma typy podílových fondů byly, jako dnes, v počtu podílových listů, které mohl fond vydávat, jakož i v možnostech podílníka zpětně prodat svůj podílový list investiční společnosti.²⁰

Úprava ZISIF 1992 neobsahovala žádná jiná dělení podílových fondů, tj. podle typů investorů ani podle typů aktiv a majetkových hodnot, do kterých mohly tyto fondy investovat. Neexistence dělení fondů podle typů investorů je ve světle tehdejší společenské reality logická – těžko by obstály obměny dnešních kvalifikovaných investorů, kteří musí být buď dostatečně finančně zajištěni, či musí mít odborné zkušenosti ve vztahu k investování. Takových investorů by v čerstvě postsocialistické době příliš nebylo. Zcela zásadní odlišností podílových fondů podle ZISIF 1992 oproti dnešní právní úpravě byla nemožnost investovat do jiných aktiv než do veřejně obchodovatelných cenných papírů.²¹

Podílové fondy bylo možné založit pouze na základě povolení Ministerstva financí či později Komise pro cenné papíry. Na rozdíl od úpravy v ZISIF 2013 nezískávala investiční společnost povolení k činnosti v rozsahu, který ji opravňoval zakládat fondy. Pro každý podílový fond musela investiční společnost získat povolení, přičemž přílohou takovéto žádosti byl i statut podílového fondu.²²

Investiční fondy v ZISIF 1992

Poslední kategorie subjektů kolektivního investování, které ZISIF 1992 upravoval, byly investiční fondy, a to v druhé části zákona. Oproti podílovým fondům dle ZISIF 1992 se jednalo o akciové společnosti, které získávaly povolení samostatně, obdobně jako investiční společnosti. Povinnou náležitostí při zakládání byl jako u podílových fondů statut.

Investiční fond dle ZISIF 1992 lze přirovnat k dnešním samosprávným investičním fondům s právní osobností. Investiční fond dle ZISIF 1992 si tedy obhospodařoval majetek svých investorů sám, přičemž na rozdíl od podílových listů vydával svým investorům akcie.

Zároveň však investiční fondy mohly uzavřít s investiční společností smlouvu o obhospodařování,²³ čímž se fakticky staly obdobou dnešních nesamosprávných fondů.

Oproti podílovým fondům pak měly tehdejší investiční fondy daleko volnější ruku ve výběru majetkových hodnot, do kterých mohly investovat, včetně cenných papírů, nemovitých či movitých věcí.²⁴

Nezanedbatelná část podnikatelů využívala liberální až nedomyšlenou právní úpravu ZISIF 1992 k formálně legálním, ale často nemorálním jednáním. Právě úprava investičních fondů byla v tomto ohledu velice často zneužívána skrze proces přeměny investičního fondu, tj. akciové společnosti založené za podmínek ZISIF 1992, na běžné akciové společnosti dle obchodního zákoníku, které byly následně „vytunelovány“. Zákonodárce v reakci na tyto neslavné podvodné experimenty již v roce 1996 stanovil poměrně úzké podmínky pro možnost přeměny investičního fondu na jiný podnikatelský subjekt, aby je následně od roku 1998 zakázal úplně.²⁵

Neslavný konec prvního ZISIF

Jak je zřejmé z výše uvedeného, první pokus o právní úpravu kolektivního investování dopadl značně rozpačitě, což lze připsat zejména nezkušenosti tehdejších tvůrců zákona, jakož i nedůsledné kontrole nad kapitálovým trhem ze strany státu. Vzdor pokusům o nápravu zákona četnými novelizacemi (které sice zalátaly právní mezery, ale značně zneprůhlednily celý zákon), bylo na přelomu tisíciletí zřejmé, že s blížícím se vstupem do Evropské unie bude nezbytné ZISIF 1992 nahradit novým zákonem odpovídajícím unijní legislativě.

ZISIF 1992 nevyhovující domácím ani evropským standardům pozbyl účinnosti ke dni 30. dubna 2004, den před vstupem České republiky do Evropské unie. Nahrazen byl již zmíněným ZKI, čímž zřejmě chtěl zákonodárce alespoň symbolicky vyjádřit jeho diskontinuitu s předchozím právním předpisem, který se pro nejednoho porevolučního finančního právníka stal symbolem z právního hlediska nedotažené ekonomické transformace tuzemského hospodářství.

Dalo by se tak říct, že nedokonalosti ZISIF 1992 vedly k neplánovanému experimentu v podobě neregulovaného kapitalismu v oblasti kolektivního investování. Nehlídaná volná ruka trhu tak na několik let dopředu poznamenala důvěru veřejnosti v investování.

Dnes naopak slýcháváme z řad některých advokátů stesky nad mírou regulace v oblasti kapitálového trhu, která někdy až překračuje v porovnání s jinými právními obory míru únosnosti. Porovnáme-li ale dnešní silně regulovanou sféru finančního práva s divokými lety

účinnosti ZISIF 1992, je zřejmé, že tato míra regulace má zásadní význam, kterým je ochrana investorů, jakož i celého kapitálového trhu.

Arian Ebrahimi, advokátní koncipient
Greats advokáti, s.r.o.

Greats.

Poznámky:

- BAKEŠ, Milan. Československé finanční právo: Učebnice pro právnické fakulty. Praha: Panorama, 1979, s. 18.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/1990fs/tisky/t1412_02.htm#_d (online: 7. 9. 2023).
- Směrnice Rady ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/1990fs/tisky/t1412_02.htm#_d (online: 1. 10. 2023).
- Zápis ze společné schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění ČSFR ze dne 21. 4. 1992. Dostupné z: <https://www.psp.cz/eknih/1990fs/sln/stenpro-t/022schuz/s022044.htm> (online: 1. 10. 2023).
- Tamtéž.
- ELIÁŠ, Karel. Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 199.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Praha: Codex Bohemia, 1998. sv. 1, s. 497.
- Tamtéž.
- ŠOVAR, Jan. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 6–7.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 151/1996 Sb., změna zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/28031/1/2> (online: 2. 10. 2023).
- ŠOVAR, Jan. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 6–7.
- BAKEŠ, Milan. Finanční právo. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 29.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 15/1998 Sb. o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, č. 15/1998 Dz. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mjzhe4f-6mjvl5shu&rowIndex=0#> (online: 2. 10. 2023).
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Praha: Codex Bohemia, 1998. sv. 1, s. 534.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 151/1996 Sb., změna zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/28031/1/2> (online: 2. 10. 2023).
- DĚDIČ, Jan, VACEK, Libor, KŘETÍNSKÝ, Daniel. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2001, s. 2.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Praha: Codex Bohemia, 1998. sv. 1, s. 498.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Praha: Codex Bohemia, 1998. sv. 1, s. 499.
- ELIÁŠ, Karel. Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 201.
- Tamtéž.
- DĚDIČ, Jan, VACEK, Libor, KŘETÍNSKÝ, Daniel. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2001, s. 116.
- PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. Praha: Codex Bohemia, 1998. sv. 1, s. 500.
- ELIÁŠ, Karel. Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 203.
- DĚDIČ, Jan, VACEK, Libor, KŘETÍNSKÝ, Daniel. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2001, s. 293.

K soudní praxi ohledně uplatnění narůstajících smluvní pokuty do budoucna („do zaplacení“)

Smluvní pokuta představuje univerzální a široce rozšířený nástroj, který je stranami smlouvy pravidelně sjednáván pro případ porušení smluvní povinnosti. Následující článek se zabývá vývojem judikatury v souvislosti s uplatněním smluvní pokuty v soudním a rozhodčím řízení, konkrétně pak možností věřitele domáhat se denní smluvní pokuty do budoucna bez nutnosti její kapitalizace např. ke dni podání žaloby, s čímž se mj. pojí i odpadnutí potřeby dodatečné změny žaloby po zahájení řízení.

Smluvní pokutu, k jejíž úhradě je dlužník povinen při porušení smluvní povinnosti poté, co nabude splatnosti, lze sjednat buď ve formě jednorázového plnění (typicky jako pevně stanovenou částku), anebo ve formě opakujícího se plnění. Ve druhém případě se zpravidla jedná o určitou sazbu (například z výše smluvního plnění), kdy se výše smluvní pokuty odvíjí od doby, po kterou se dlužník nachází v prodlení s plněním smluvní pokutou utvrzené povinnosti (např. smluvní pokuta ve výši 0,05 % z ceny díla za každý den prodlení zhotovitele s jeho předáním objednateli); výše smluvní pokuty tedy v takovém případě „narůstá“ spolu s prodlením dlužníka. Na tomto místě ovšem vyvstává otázka, jakým způsobem má být takto narůstající smluvní pokuta v rámci soudního a rozhodčího řízení (v žalobním petitu) koncipována, když její konečná výše nemůže být věřiteli dopředu známa. Uvažovat lze v zásadě o dvou možnostech – kapitalizaci smluvní pokuty k datu podání žaloby s tím, že věřitel později žalobu v tomto ohledu rozšíří o kapitalizovanou smluvní pokutu za další dobu např. do svého dalšího podání učiněného v soudním řízení, anebo uplatnění smluvní pokuty uvedením způsobu jejího výpočtu do budoucna (do zaplacení) bez nutnosti vyčíslování konkrétní částky.

V dané souvislosti je zapotřebí připomenout, jak na smluvní pokutu (její právní povahu) nahlíží soudní praxe. Dle konstantní judikatury Nejvyššího soudu představuje smluvní pokuta i přes svoji akcesorickou povahu právní nárok s vlastním, samostatným skutkovým základem (na rozdíl např. od úroků z prodlení), tj. nejedná se o příslušenství pohledávky, třebaže je v praxi často

uplatňována spolu s utvrzovanou pohledávkou v rámci jediné žaloby a požadavek v žalobním petitu může být formulován v zásadě stejně jako u nároku na úrok z prodlení. Stejně tak platí, že v případě sjednání smluvní pokuty procentem ze stanovené částky za každý den prodlení dlužníka vzniká věřiteli za každý den trvání takového prodlení samostatné právo na smluvní pokutu, neboť dlužník opětovně každým dnem prodlení porušuje svoji povinnost plnit řádně a včas. V důsledku toho se pak např. celková částka za období nastalého prodlení nepromlčuje jako celek, ale promlčecí lhůta běží u každého jednotlivého denního práva na smluvní pokutu samostatně.²

Uvedené právní závěry se přitom významně odrážejí v tom, jakým způsobem je možné uplatnit smluvní pokutu v soudním a rozhodčím řízení. S ohledem na právní povahu smluvní pokuty totiž nelze vycházet z úpravy platné pro příslušenství pohledávky, podle které příslušenství zásadně sdílí právní osud pohledávky samotné. Příslušenství pohledávky, uplatněné po dobu do zaplacení pohledávky, tedy do budoucna, nemusí být v žalobním petitu pro plný úspěch s takovým nárokem např. přesně vyčísleno, nýbrž postačí uvést odkaz na skutečnost, dle nichž lze takové příslušenství do zaplacení související hlavní pohledávky kdykoli specifikovat a individualizovat (dle judikatury se jedná o uvedení druhu příslušenství, způsobu, jakým lze určit jeho výši a den, od kterého má být příslušenství přiznáno).³ V praxi to znamená, že například ve vztahu k již zmiňovaným úrokům z prodlení je přípustné formulovat petit žaloby tak, že se žalobce domáhá zaplacení své pohledávky spolu s úrokem z prodlení v určité výši za období od ur-

čitého data, a to až „do zaplacení“ (konec takové lhůty přitom může nastat i v předem v řízení neurčitelný den, který nastane teprve až po vydání pravomocného rozsudku či rozhodčího nálezů).

Naopak problematikou (ne)určitosti žalobního petitu formulovaného obdobně, tj. „do zaplacení“ ve vztahu ke smluvní pokutě se zabýval Nejvyšší soud např. v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 5280/2009 ze dne 22. 6. 2010. Žalobkyně se v dané věci domáhala kromě zaplacení částky 194 504 Kč také smluvní pokuty ve výši 0,01 % denně z dlužné částky od 7. 10. 2006 do zaplacení. Takto formulovaný petit převzal do výroku svého rozhodnutí (rozsudku pro uznání) i soud prvního stupně. Odvolací soud předmětné rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil, a to mj. i z důvodu vady části výroku, která se týkala právě smluvní pokuty. Odvolací soud dovodil, že s ohledem na relativní samostatnost smluvní pokuty, která nemá povahu příslušenství ani opěťujícího se plnění, které by bylo možné přiznat věřiteli v soudním řízení i do budoucna, je třeba s touto zacházet jako s každým jiným peněžitým nárokem, a proto musí být v žalobě (ale i ve výroku navazujícího soudního rozhodnutí) přesně vyčíslena. V opačném případě by podle odvolacího soudu řízení bylo zatíženo významnou vadou a žalobu by nebylo možné projednat. Nejvyšší soud se pak ztotožnil s názorem odvolacího soudu. Rozhodnutí, které by převzalo do výroku takto neurčitý žalobní petit, by totiž nebylo dle Nejvyššího soudu po materiální stránce vykonatelné. S daným závěrem se poté ztotožnil i Ústavní soud.^{4,5}

Později však Nejvyšší soud svůj názor korigoval. V tomto ohledu lze pouká-

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

LÍDR ADVOKÁTNÍHO TRHU

v České republice i na Slovensku

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ

soutěže Právnická firma roku 2023 v ČR

VÍTĚZ KATEGORIÍ ČR

NEJLEPŠÍ DOMÁCÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO
SPRÁVA MAJETKU

VÍTĚZ KATEGORIÍ SR

MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

5 VÍTĚZSTVÍ 22 OCENĚNÍ

3 VÍTĚZSTVÍ 11 OCENĚNÍ

zat například na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 33 Cdo 103/2018, navazující na řízení, v němž soud prvního stupně uložil žalovanému mj. povinnost zaplatit smluvní pokutu ve výši 0,08 % denně z částky 2 600 000 Kč a smluvní pokutu ve výši 0,08 % denně z částky 12 400 USD, v obou případech „od 1. 9. 2004 do zaplacení“. Rozsudkem ze dne 2. 10. 2014 odvolací soud změnil ve vztahu k těmto dvěma smluvním pokutám rozhodnutí soudu prvního stupně a zamítl žalobu o jejich zaplacení od 3. 10. 2014 do zaplacení. Žalovaný se následně snažil založit přípustnost svého dovolání mj. na právní otázce, zda může být soudně přiznáno právo na denní smluvní pokutu, kterou žalobkyně požadovala od okamžiku prodlení až do zaplacení, aniž by došlo k rozšíření podané žaloby či k vyzvání žalovaného k plnění „budoucích smluvních pokut“. Nejvyšší soud nejprve odkázal na svou ustálenou rozhodovací praxi týkající se smluvní pokuty coby samostatného majetkového práva, nevyločil však ani možnost koncipovat petit žaloby způsobem „do zaplacení“ (jak shledal přípustným odvolací soud). Vzhledem k tomu, že věřiteli vzniká za každý den prodlení samostatné právo na smluvní pokutu, neměla žalobkyně dle Nejvyššího soudu důvod rozšiřovat svou žalobu po jejím podání, neboť žalobním petitem požadovala přiznání smluvní pokuty od 1. 9. 2004 „do zaplacení“. Žalobce se pouze v takovém případě vystavuje riziku, že jeho žaloba bude zamítnuta v rozsahu dosud nesplacené smluvní pokuty, tj. v rozsahu, v jakém ke dni soudního rozhodnutí ještě nenastalo prodlení dlužníka (a tedy např. právní důvod souvisejících denních smluvních pokut). Odvolací soud se tak dle názoru Nejvyššího soudu neodchýlil v dané otázce od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu.⁶

Jak je naznačeno v citovaném rozhodnutí, věřitelem (žalobcem) formulovaný petit požadující uhrazení smluvní pokuty do budoucna by neměl být považován za neurčitý (a z tohoto důvodu též nezpůsobilý k projednání v soudním řízení). Věřiteli by mělo být naopak umožněno uplatnit smluvní pokutu „do zaplacení“, aniž by tuto musel kapitalizovat např. ke dni podání žaloby. Bude-li věřitel tímto způsobem žalobu koncipovat, jeví se však následné zamítnutí dosud nesplacené smluvní pokuty soudním rozhodnutím

(tj. přiznání smluvní pokuty pouze ke dni vydání soudního rozhodnutí) jako logický důsledek právní povahy institutu smluvní pokuty.

V dané souvislosti je zapotřebí ještě dodat, že povaha smluvní pokuty má např. vliv i na výpočet soudního poplatku, čehož by si měl být věřitel při formulaci žaloby výše uvedeným způsobem vědom. Při uplatnění smluvní pokuty „do zaplacení“ se v řízení před obecnými soudy bude zpravidla aplikovat § 6 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, podle kterého platí, že v případě opěťujícího se plnění je základem procentního poplatku cena odpovídající součtu všech opěťujících se plnění, v případě peněžitého plnění na dobu neurčitou je základem poplatku pětinašobek ceny ročního plnění.

Jak nicméně ukazují zkušenosti z praxe, shora zaujatý názor Nejvyššího soudu není zatím ze strany soudů nižších stupňů (zejména pak ze strany těch prvostupňových) vždy reflektován. Na druhou stranu lze poukázat například na rozhodnutí Krajského soudu v Praze (jakožto soudu odvolacího) ze dne 21. 6. 2021, sp. zn. 17 Co 131/2021, které na rozebírané závěry navazuje. V předmětném rozhodnutí Krajského soudu v Praze byla v rámci odvolacího přezkumu sice primárně řešena otázka určení sazby mimosmluvní odměny v exekučním řízení zahájeném na základě exekučního titulu – rozhodčího nálezu, kterým byla povinnému (nesprávně) uložena mj. povinnost zaplatit smluvní pokutu „ode dne 20. 8. 2016 do zaplacení“ (jak požadovala oprávněná), avšak Krajský soud v Praze se vyjádřil i k související problematice určitosti takto uplatněné smluvní pokuty. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ohledně povahy smluvní pokuty shledal její uplatnění žalobkyní od data její první splatnosti do budoucna (tj. „do zaplacení“) přípustným, jakkoli uvedl, že platí, že autoritativním rozhodnutím může být přiznána pouze v části, v níž nabyla splatnosti do okamžiku vydání rozhodnutí; ve zbytku musí být zamítnuta. Výše uvedené závěry se přitom dle odvolacího soudu uplatní jak v nalézacím soudním řízení, tak analogicky i v řízení rozhodčím.

Lze shrnout, že postupný vývoj soudní praxe opouštějící striktní trvání na kapi-

talizaci smluvní pokuty ze strany žalobce lze považovat za pozitivní, jelikož je tím usnadněna pozice věřitele při uplatňování narůstající smluvní pokuty v soudním (rozhodčím) řízení, přičemž odpadá i nutnost (opakovaného) rozšiřování žaloby v průběhu řízení. ☺

Mgr. David Velechovský, advokátní koncipient

JUDr. Petr Málek, advokát

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4503/2009.
- ² Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 847/2001.
- ³ Např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. 1 Cmo 758/95.
- ⁴ Např. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. IV. ÚS 4114/12.
- ⁵ Pro úplnost lze ovšem z podobného období zmínit i např. předcházející rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2008, sp. zn. 33 Odo 454/2006. Nejvyšší soud v předmětném rozsudku mj. nepřisvědčil námitce dovolatelů, že rozsudek odvolacího soudu je nesprávný, neboť „není možné přiznat smluvní pokutu do zaplacení hlavního závazku, ale nejvýše do doby podání žaloby či do doby rozšíření žaloby o další období“. Jak Nejvyšší soud konstatoval, vzhledem k tomu, že žalovaný dluh, jehož splnění bylo zajištěno smluvní pokutou, dosud neuhradil, přičemž smluvní pokuta byla sjednána procentem z dlužné částky za každý den prodlení, nebylo důvodu omezit požadované plnění pouze do doby podání žaloby či jinak.
- ⁶ Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu částečně zrušil, avšak nikoli z důvodu souvisejícího s diskutovanou problematikou.

Advokátní kancelář, co má **šťávu.**

zchlegal.cz

Vybrané změny v zákoníku práce vč. home office

Prezident republiky podepsal novelu zákoníku práce. Novela zavádí některé zásadní změny v oblasti prací konaných mimo pracovní poměr a nově zavádí pravidla tzv. „home-office“ neboli práce na dálku či práce z jiného místa.

Poslanecká sněmovna setrvala na svém návrhu zákona a nepřijala pozměňovací návrhy Senátu. Novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů dne 19. září 2023 jako zákon č. 281/2023 Sb. Tímto došlo k nabytí účinnosti většiny novelizačních bodů nejdříve prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů, tj. 1. října 2023. V tomto článku se budeme věnovat vybraným změnám zákoníku práce a speciálně též pravidlům home-office.

Dohody konané mimo pracovní poměr

Novela zvyšuje ochranu tzv. „dohodářů“, tedy pracovníků pracujících v režimu dohod konaných mimo pracovní poměr. Jedná se o dohodu o pracovní činnosti známou pod zkratkou „DPČ“ a dohodu o provedení práce známou pod zkratkou „DPP“. Tito pracovníci budou mít nově možnost čerpat dovolenou, přičemž týdenní pracovní doba pro účely výpočtu dovolené byla stanovena v délce 20 hodin. Stejně tak jim bude muset zaměstnavatel sdělit určité údaje obdobně jako u zaměstnanců v pracovním poměru, a to ve lhůtě do 7 dní ode dne započetí práce. Sedmidenní lhůta se nově zaved-

la i u zaměstnanců v pracovním poměru a počítá se ode dne vzniku pracovního poměru (původně tato doba činila jeden měsíc). Pro zaměstnance i dohodáře se upravuje rovněž okruh povinně sdělovaných informací, které je zaměstnavatel povinen sdělit novým pracovníkům.

Zaměstnavatel má nově povinnost rozvrhnout pracovní dobu osobám pracujícím na základě zmíněných dohod. Rozvrhnout pracovní dobu je třeba předem v písemném rozvrhu pracovní doby, přičemž seznámit s ním nebo s jeho změnou je třeba pracovníka nejpozději 3 dny před začátkem směny nebo období, na něž je pracovní doba rozvržena, pokud není dohodnuto jinak.

Ustanovení o minimální mzdě se vztahuje i na dohodáře a to tak, že do mzdy a platu se nezahrnují pro účely splnění minimální mzdy příplatky za práci přesčas, za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém prostředí, za práci v sobotu a neděli atd. Pracovníci z DPP/DPČ budou mít nově nárok i na příplatky ke mzdě, např. příplatek za práci přesčas. Odměny, které pracovník za odvedenou práci na základě DPP/DPČ obdrží, podléhají srážkám z příjmu včetně záloh na

dani a srážkám týkajícím se náhrad odměny z dohody.

Pracovníci z DPP/DPČ mají možnost požádat zaměstnavatele o převod na pracovní poměr v případě odpracování určitého počtu hodin za rok u téhož zaměstnavatele. Jedná se o situace, kdy právní vztahy založené těmito dohodami v předchozích 12 měsících v souhrnu u téhož zaměstnavatele trvaly po dobu nejméně 180 dní. Zaměstnavatel má povinnost odpovědět do 1 měsíce s odůvodněním svého rozhodnutí, a to písemnou formou.

Zajímavou novinkou je též možnost dohodářů se bránit proti výpovědi dané bez udání důvodu, pokud se pracovník domnívá, že tato výpověď mu byla dána proto, že se domáhal zákonných informací. Podle navrhovaného § 77 odst. 7 platí, že „Má-li zaměstnanec za to, že mu dal zaměstnavatel výpověď podle odstavce 5 písm. b) proto, že a) se zákonným způsobem domáhal 1. práva na informace při vzniku nebo změně právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti podle § 77a nebo při vysílání zaměstnance na území jiného státu podle § 77b, 2. prá-

va na rozvržení pracovní doby předem podle § 74 odst. 2, nebo 3. práva na odborný rozvoj podle § 227 až 230, nebo b) zaměstnavatele požádal o zaměstnání v pracovním poměru podle § 77 odst. 4, o úpravu pracovních podmínek podle § 241 nebo § 241a, o čerpání mateřské, otcovské nebo rodičovské dovolené nebo tuto dovolenou čerpal anebo pečoval o jinou fyzickou osobu nebo ji ošetřoval podle § 191, a ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení výpovědi zaměstnavatele písemně požádá o odůvodnění výpovědi, je zaměstnavatel povinen jej bez zbytečného odkladu písemně informovat o důvodech výpovědi.“ V té souvislosti se nabízí otázka, jakým způsobem bude zaměstnanec tyto skutečnosti prokazovat a jaké následky bude mít takové vyžádané odůvodnění. Z pohledu zaměstnavatele lze pak jen doporučit, aby každou výpověď dostatečně odůvodnil.

Přípustnost uzavřít pracovní smlouvu a DPP/DPČ elektronicky

Některá novelizační ustanovení se netýkají pouze pracovníků na DPP/DPČ. Stranou nelze ponechat informaci, že pracovní smlouvu či DPP/DPČ je dle novely možné uzavřít elektronicky. V takovém případě má pracovník právo do 7 dnů ode dne dodání jejich vyhotovení na jeho elektronickou adresu odstoupit od smlouvy či dohody. Elektronická adresa, resp. email musí být jiný než pracovní, ideálně soukromý tak, aby nad ním neměl daný zaměstnavatel kontrolu a zároveň je vhodné, aby zaměstnanec měl přístup do takového emailu, kdykoliv změní zaměstnání.

Doručování prostředky komunikace na dálku

Novela upravuje podmínky doručování prostřednictvím elektronických sítí a služeb elektronických komunikací. Nová úprava zavádí pravidla pro doručování, určité fikce doručení a způsoby doručení. Nově se vyžaduje písemný souhlas zaměstnance s tímto typem doručování. Takový souhlas musí být na samostatném prohlášení (tj. nikoliv jako ustanovení pracovní smlouvy či dohody DPP/DPČ) s uvedením emailové adresy (soukromý email, resp. email, nad kterým nemá zaměstnavatel kontrolu) a musí být dán předem. Přestože je takové doručování pohodlné nejspíše pro obě strany, je

třeba si uvědomit i rizika a odpovědnost s tím spojenou (např. technický problém a následné skutečné nedoručení, spadnutí emailu do spamu či hromadných zpráv a nevyšimnutí si příchozího emailu). Neméně důležitá je pak skutečnost, že zaměstnanec může svůj souhlas s elektronickou komunikací kdykoliv odvolat.

Další nové povinnosti zaměstnavatele

Novinkou je též rozšíření formálních povinností zaměstnavatele spočívající v povinnosti písemně odůvodnit rozhodnutí o zamítnutí žádosti o úpravu či zkrácení pracovní doby pro vybrané kategorie zaměstnanců. Požádá-li pracovník vybrané kategorie (těhotná zaměstnankyně, zaměstnanec či zaměstnankyně pečující o dítě do 15 let věku nebo pečující o osobu v určitém stupni invalidity) o úpravu pracovní doby či její zkrácení, zaměstnavatel by měl vyhovět, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody. Pokud nevyhoví, musí své rozhodnutí písemně zdůvodnit (obdobně jako u žádosti o home office).

Jakmile takový zaměstnanec bude mít zájem o navrácení původní úpravy pracovní doby do původní podoby, musí o to písemně požádat zaměstnavatele. Pokud zaměstnavatel takové žádosti o obnovení na původní pracovní dobu a počet hodin nevyhoví, musí své rozhodnutí opět písemně zdůvodnit. Není však stanoveno, že vyhovět žádosti musí.

Home office

Na závěr bychom se zmínili o pravidlech práce na dálku, resp. práce z jiného místa, běžně nazývaného „home office“. Předpokladem umožnění tzv. home office je uzavření písemné dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Výjimku z povinnosti uzavřít dohodu tvoří situace dle nového ustanovení § 317 odst. 3 zákoníku práce, kdy zaměstnavatel smí zaměstnanci jednostranně nařídit práci na dálku, a to písemně a jen v případě, že tak stanoví opatření orgánu veřejné moci podle jiného zákona¹ pouze na nezbytně nutnou dobu, pokud to povaha vykonávané práce umožňuje a za podmínky, že místo výkonu práce na dálku bude pro výkon práce způsobilé. Zaměstnanec je povinen na výzvu zaměstnavatele bez zbytečného odkladu písemně určit místo, na které mu zaměstnavatel práci na dálku

může nařídit, nebo sdělit, že nemá k dispozici žádné místo způsobilé k výkonu práce na dálku. Může se jednat o případy povodní, zákazu vycházení, některých nemocí (např. ex-covid, tuberkulóza apod.), dále např. v případech pandemie, krizové stavy, karantény apod.

V určitých případech se předpokládá, resp. by zaměstnavatel měl umožnit home office, pokud je o to zaměstnancem písemně požádán. Jedná se o případy, kdy o home office požádají těhotná zaměstnankyně, zaměstnankyně nebo zaměstnanec pečující o dítě mladší než 9 let, zaměstnankyně nebo zaměstnanec, kteří převážně sami dlouhodobě pečují o osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost). Pokud zaměstnavatel této žádosti nevyhoví, je povinen to písemně zamítnout a je povinen uvést odůvodnění, v opačném případě se dopouští přestupku s možnou sankcí až 200 000 Kč. U jiných než vyjmenovaných kategorií zaměstnanců zaměstnavatel nemusí na žádost ani reagovat, avšak v rámci etického chování je vhodné na žádost zareagovat; zaměstnavatel však nemá povinnost uvést odůvodnění.

Pro úplnost je nutno k tématu sankcí uvést, že v souvislosti s novelizací zákoníku práce se mění zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, kdy se zavádí nové ustanovení § 12a upravující přestupky zaměstnavatele v souvislosti s novou úpravou práce na dálku. Zaměstnavateli lze udělit pokutu až do výše 300 000 Kč. Jedná se o nové přestupky dle § 25a zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů:

- „v rozporu s § 317 odst. 1 zákoníku práce neuzavře dohodu o práci na dálku písemně“ – týká se formy uzavření dohody, tzn. že dohoda musí být písemná a nikoliv ústní;
- „nesplní některou povinnost podle § 317 odst. 2 nebo 3 zákoníku práce“ – týká se jednostranného nařízení home office na základě opatření orgánu veřejné moci a dále se týká způsobů ukončení dohody o home office a výpovědní doby;
- „neurčí pro účely poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny z doho-

dy podle § 192 a 194 zákoníku práce a čerpání dovolené stanovené rozvržení pracovní doby zaměstnance vykonávajícího práci na dálku do směn podle § 317 odst. 4 písm. c) zákoníku práce – § 192 a § 194 zákoníku práce se týká náhrad při dočasné pracovní neschopnosti.

Rozvrhnout pracovní dobu na home office může sám zaměstnavatel dle § 84 zákoníku práce. Nově se však dle § 317 odst. 4 zákoníku práce mohou zaměstnavatel se zaměstnancem dohodnout na tom, že zaměstnanec bude konat práci na dálku v pracovní době, kterou si za sjednaných podmínek sám rozvrhuje. V takovém případě platí, že délka směny nesmí přesáhnout 12 hodin, úprava rozvržení pracovní doby, prostojů ani přerušování práce způsobené nepříznivými povětrnostními podmínkami se pro home office nepoužije.

Pro účely poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny z dohody podle § 192 a § 194 zákoníku práce (dočasná pracovní neschopnost) a čerpání dovolené se uplatní stanovené rozvržení pracovní doby do směn, které je zaměstnavatel pro tyto účely povinen předem určit jakožto fiktivní rozvržení směn. I pro zaměstnance, který si pracovní dobu rozvrhuje sám, se však uplatní limity denního a týdenního nepřetržitého odpočinku a přestávek v práci na jídlo a oddech apod.

Ohledně povinnosti evidence pracovní doby je nutné zdůraznit, že na povinnosti zaměstnavatele evidovat pracovní dobu dle § 96 zákoníku práce se ani v tomto případě nic nemění. V případě, že si zaměstnanec rozvrhuje pracovní dobu sám, lze předpokládat nutnost spolupráce mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem a je vhodné náležitosti této součinnosti stanovit v dohodě o práci na dálku. Při home office zároveň dle § 190a odst. 4 písm. b) zákoníku práce dále platí, že při jiných důležitých osobních překážkách v práci zaměstnanec nepřísluší náhrada mzdy nebo platu, nestanoví-li prováděcí právní předpis podle § 199 odst. 2 jinak.

Zaměstnavatel bude moci (tzn. není to povinnost) zaměstnanci poskytnout náhradu výdajů spojených s výkonem práce z jiného místa, než je pracoviště zaměstnavatele. Náhradu lze poskytovat za skutečně vynaložené výdaje anebo

paušální částkou. Tuto paušální částku lze u zaměstnanců, kteří jsou odměňováni mzdou, stanovit v zákonné výši anebo ve vyšší dohodnuté. Zákonnou výši určí Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhláškou. Pokud dohodnutá paušální částka nepřekročí částku určenou jiným právním předpisem do výše, již lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem, tj. zaměstnancům zaměstnavatele podle § 109 odst. 3 zákoníku práce, pak tato není předmětem daně z příjmů. Zaměstnavatel jiný než uvedený v § 109 odst. 3 zákoníku práce (tj. stát, územní samosprávný celek, státní fond, příspěvková organizace, jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz poskytovaného z rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních právních předpisů, školská právnická osoba zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí podle školského zákona) má právo poskytnout i vyšší částku jako paušální náhradu výdajů, avšak rozdíl mezi částkami bude podléhat dani z příjmů. To znamená, že částka představující rozdíl mezi výší paušální částky stanovené zákonem a vyšší paušální částkou poskytovanou zaměstnavatelem nebude povinným plněním zaměstnavatele ve smyslu § 6 odst. 7 písm. e) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a proto podléhá dani z příjmů ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) tohoto zákona o daních z příjmů. V případě náhrady jiných druhů nákladů vzniklých zaměstnanci ve spojitosti s výkonem práce na dálku nehraných v rámci této paušální částky, bude postupováno v souladu s dosavadním zněním zákona o daních z příjmů (např. náklady na pořízení vybavení pro práci na dálku). Paušální částku za náhradu výdajů v souvislosti s home office může zaměstnavatel poskytovat i pracovníkům, kteří vykonávají práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP/DPČ), pokud se tak dohodli se zaměstnavatelem.

Kromě poskytování náhrady na základě oboustranné dohody zaměstnanec se zaměstnavatelem, může zaměstnavatel náhradu poskytovanou ve formě paušální částky a její výši stanovit i jednostranně, a to formou vnitřního předpisu, na který lze odkázat v dohodě o práci na dálku.

Ukončit dohodu o práci na dálku je možné uplynutím času, je-li uzavřena na dobu určitou, nebo ji lze rozvázat buď písemnou dohodou obou smluvních stran nebo písemnou výpovědí jedné ze stran. Výpovědní doba činí ze zákona 15 dní, avšak v dohodě o práci na dálku si lze sjednat i jinou délku, která musí být pro obě strany stejná (tzn. nemůže být jiná pro zaměstnance a jiná pro zaměstnavatele). Výpovědní doba počne dnem, kterým byla výpověď doručena příslušné smluvní straně. Výpověď lze podat bez udání důvodu i s jakýmkoliv důvodem, což platí pro zaměstnance i zaměstnavatele. Zaměstnanec i zaměstnavatel si však v dohodě o práci na dálku mohou sjednat, že žádná ze stran nesmí podat výpověď, tzn. že rozvázat dohodu o home office by šlo opět pouze dohodou obou stran (popř. by dohoda zanikla uplynutím času, na který byla sjednána). Vzhledem k možným problémům, které mohou vyvstat individuálně, je vhodné nevylučovat možnost uplatnění výpovědi, ale je vhodné délku výpovědní doby prodloužit podle potřeb zaměstnavatele s přihlédnutím na potřeby zaměstnance. Jedná se o to, aby i zaměstnanec měl dostatečný čas si přizpůsobit aktivity na čas navazující na pracovní dobu zejména při dojíždění trvajícím delší dobu. Je samozřejmé, že výpověď ani jiná forma ukončení dohody o home office se nijak nedotkne trvání pracovního poměru. ☺

JUDr. Miroslava Siváková, advokátní koncipient

JUDr. Lenka Příkazská, advokát

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP & PARTNERS
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Např. zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

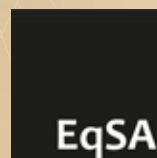
Děkujeme partnerům Právnické firmy roku 2023

BANG & OLUFSEN

Wolt for Work

Česká filharmonie

A D A X
Fond firemního nástupnictví

euro

Alkohol.cz
— Vyjimečná vína, destiláty a e-shop —

RIPER

Změna v oblasti zadávání veřejných zakázek - služeb nebo stavebních prací souvisejících s výrobou nebo obchodem s vojenským materiálem, a to v návaznosti na přijetí zákona č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Dne 16. 7. 2023 nabyly účinnosti zákon č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Novela“ a „ZZVZ“), na jehož základě došlo ke změně právní úpravy ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ.¹

Předmětné novelizované ustanovení ZZVZ doslovně uvádí „Zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o veřejnou zakázku, jejímž předmětem je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním, včetně přímo souvisejících služeb nebo stavebních prací, a tento postup je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, přičemž tento postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.“

Původní znění ustanovení § 29 písm. s) ZZVZ znělo následovně: „Zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o veřejnou zakázku, jejímž předmětem je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním, a tento postup je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, přičemž tento postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.“

Novela měla za cíl výkladově vyjasnit nejasnosti, které kolovaly v souvislosti s původním zněním ustanovení § 29 písm. s) ZZVZ. Z pohledu jazykového výkladu však zůstává, i přes provede-

nou Novelu, předmětné ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ na první pohled nejasné.

Dle extenzivního jazykového výkladu je možné připustit, že se tato obecná výjimka vztahuje jak na samotné dodávky vojenského materiálu² (jak tomu bylo i před Novelou), tak i na samotné služby a stavební práce přímo související s dodávkou vojenského materiálu, a to bez ohledu na čas, kdy jsou zajišťovány.

Dle restriktivního jazykového výkladu by bylo možné dovodit, že služby a stavební práce související s dodávkou vojenského materiálu lze zadat na základě výjimky pouze za situace, že jsou zadávány společně s dodávkou vojenského materiálu.

S ohledem na skutečnost, že Novela je účinná velice krátkou dobu, neexistuje žádná použitelná relevantní rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže či judikatura soudů České republiky, ze kterých by bylo možno při výkladu dotčeného ustanovení ZZVZ vycházet.

Výklad novelizovaného ustanovení ZZVZ je tak nutno hledat v důvodové zprávě k Novele a/nebo ve Smlouvě o fungování Evropské unie.

Důvodová zpráva k Novele (dále jen „DZ“) v bodu 22 doslovně uvádí:

„Jedná se o upřesnění transpozice. Důvodem změny je odstranění pochybností o tom, zda je předmětná výjimka transponována v celém rozsahu. Cílem úpravy je umožnit využití této výjimky v maximálním rozsahu bez jakýchkoli zpřísnujících opatření stanovených vnitrostátní právní úpravou. Výjimku v písmeni s) je tedy možné aplikovat na všechny veřejné zakázky, na které je možné uplatnit článek 346 Smlouvy o fungování Evropské unie (bývalý článek 296 Smlouvy o ES).

Čl. 346

1. Ustanovení Smluv nebrání použití následujících pravidel:
  - a) členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti,
  - b) každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní, střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi; tato opatření nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.
2. Rada může na návrh Komise jednomyslným rozhodnutím změnit seznam výrobků, na něž se vztahuje odst. 1 písm. b), vypracovaný dne 15. dubna 1958.

Text zákona je upraven v souladu s Interpretacním sdělením o uplatňování článku 296 Smlouvy s ohledem na zadávání zakázek v oblasti obrany [KOM(2006) 779], ze kterého vyplývá, že: "Podobně se může čl. 296 odst. 1 písm. b) Smlouvy o ES vztahovat i na zadávání zakázek na služby a práce přímo související se zbožím uvedeným na seznamu ...".

Je tedy zřejmé, že aplikace výjimky není omezena pouze na dodávky, ale může být aplikována také v případě služeb či stavebních prací. To však pouze za předpokladu, že tyto služby či stavební práce přímo souvisí s vojenským materiálem, u něhož jsou splněny podmínky uvedené v písmenu s). Může se jednat například o služby či stavební práce přímo související s dopravou a instalací takového vojenského materiálu.“

V návaznosti na skutečnosti uvedené v DZ lze dojít k závěru, že dle zákonodárce má být aplikován extenzivní výklad předmětného ustanovení ZZVZ, tedy, že za splnění zákonných podmínek je ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ aplikovatelné na služby a stavební práce související s vojenským materiálem bez ohledu na časový okamžik, ke kterému budou poptávány, respektive požadovány.

Současně je však třeba vzít v potaz, že skutečnost, že byly zákonné podmínky pro aplikaci ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ splněny ve vztahu k pořízení vojenského materiálu, automaticky neznamená, že jsou tyto zákonné podmínky splněny i ve vztahu ke službám a stavebním pracím souvisejícím s takovým vojenským materiálem, tj. splnění zákonných podmínek pro aplikaci ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ ve vztahu ke službám a stavebním pracím souvisejícím s vojenským materiálem je nutné zkoumat samostatně, a to v čase, kdy mají být zajišťovány.

Ačkoliv po přijetí Novelu doposud nedošlo k aktualizaci komentářové literatury, je při výkladu možno příležitostně vycházet i z odborného názoru uvedeného v komentáři ASPI,³ dle kterého:

„Zadavatel není povinen postupovat při výběru dodavatele v rámci zadávacího řízení, jde-li o veřejnou zakázku, jejímž

předmětem je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním, a tento postup je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, přičemž tento postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.

První podmínka pro aplikaci této výjimky je definována předmětem veřejné zakázky, kterým je výroba vojenského materiálu nebo obchod s ním. Vojenský materiál je definován v § 28 odst. 1 písm. n). Druhou podmínkou je, že postup mimo režim zákona (tj. na základě výjimky) je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky a současně tento postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže.

Z dikce ustanovení („tento postup“) je zřejmé, že bezpečnostní zájmy státu, resp. riziko jejich ohrožení, musí pro možnost aplikace výjimky existovat nikoliv ve vztahu k nákupu (předmětu veřejné zakázky) jako takovému, ale ve vztahu k aplikaci běžného postupu podle zákona. Zadavatel proto nemůže výjimku aplikovat s odkazem na skutečnost, že se veřejná zakázka týká obranných technologií, nýbrž např. při aktuálním ohrožení bezpečnosti státu, jeho svrchovanosti apod. V opačném případě by postrádala smysl speciální úprava části deváté zákona věnující se veřejným zakázkám v oblasti obrany nebo bezpečnosti. Nelze se proto ztotožnit se závěry Úřadu, podle kterého k postupu mimo režim zákona postačuje, dochází-li veřejnou zakázkou k naplnění některého ze strategických bezpečnostních zájmů zadavatele vyjádřených v dokumentech vlády (srov. rozhodnutí Úřadu ÚOHS-R0099/2019/VZ-22356/2019/323/JKt).

Zadavatel je povinen definovat, které konkrétní bezpečnostní zájmy jsou zadáním veřejné zakázky v klasickém zadávacím řízení ohroženy, a současně musí prokázat, že tomuto ohrožení by v případě aplikace zákonného režimu nebylo možno zabránit např. využitím speciálních ustanovení o zabezpečení utajovaných informací (§ 192) nebo dodávek (§ 196). Aplikovat tuto výjimku proto nelze v případě jakéhokoliv pořízení vojenského materiálu nebo při ob-

chodu s ním. Musí být naplněna i druhá a třetí podmínka, tj. aplikace výjimky je nezbytná k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, a tento postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.“

Lze tedy shrnout, že k využití předmětného ustanovení, tj. výjimky dle ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ, na služby či stavební práce, musí požadované služby nebo stavební práce:

1. souviset s výrobou nebo obchodem vojenského materiálu;
2. postup je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky;
3. postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům,

přičemž takové služby nebo stavební práce mohou být požadovány i v jiném čase, než v jakém byl pořizován vojenský materiál, se kterým souvisí.

Závěr k aplikaci obecné výjimky zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení dle ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ

Lze mít za to, že Novela měla za cíl mimo jiné umožnit praktický výklad výjimky dle ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ a umožnit podle této výjimky zadávat postupem mimo zadávací řízení i veřejné zakázky na služby a stavební práce související s výrobou a obchodem s vojenským materiálem.

Jak však bylo uvedeno výše, stále musí být naplněny uvedené tři základní podmínky (musí souviset s výrobou nebo obchodem vojenského materiálu, postup je nezbytný k ochraně podstatných bezpečnostních zájmů České republiky a postup nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům), aby výjimku bylo možno vůbec aplikovat. Současně je však potřeba k tomuto uvést, že toto posouzení zásadně závisí na technickém a/nebo odborném hodnocení, nikoli výlučně na posouzení právním.

Závěrem je nutno dodat, že dle našeho názoru bylo možné požadovaný záměr zákonodárce v rámci Novely upravit vhodněji, tedy tak, aby nemohlo dojít případně k různým právním výkladům předmětného ustanovení ZZVZ. Aktuální úprava zavdává, ačkoliv dle našeho názoru minimální, pochybnosti o správném výkladu novelizovaného ustanovení § 29 odst. 1 písm. s) ZZVZ, přičemž bude jistě zajímavé sledovat, k jakému výkladu se přikloní odborná veřejnost v rámci zpracování komentářové literatury, případně i Úřad pro ochranu

hospodářské soutěže či soudy České republiky, bude-li daná problematika jimi řešena.

Mgr. Petr Sedlatý, společník, advokát

Mgr. Radek Míclík, advokát

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Dříve označováno jako ustanovení § 29 písm. s) ZZVZ.
- ² Viz ustanovení § 28 odst. 1 písm. n) ZZVZ upravující definici vojenského materiálu.
- ³ DĚDEK, V., JELÍNEK, K., STAŇO, R., ŠLESINGER, J. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Praktický komentář. [System ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-10-17]. ASPI_ID KO134_p12016CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

ZÁZNAM KONFERENCE

Nové stavební právo
– velká věcná novela stavebního zákona
a jednotné environmentální stanovisko
podle zákonů č. 148, 149 a 152/2023 Sb.

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

Dohody o určování cen pro další prodej (RPM) nemusí mít vždy za cíl narušení hospodářské soutěže (rozsudek SuperBock)

Český Úřad pro ochranu hospodářské soutěže („Úřad“) je v poslední době mimořádně aktivní při šetření vertikálních dohod o určování cen pro další prodej (tzv. RPM dohody). Jen v období od ledna do srpna tohoto roku bylo v této oblasti vydáno pět rozhodnutí a byly uloženy sankce v celkové výši 156 431 000 Kč.¹ Zároveň však na konci června 2023 vydal Soudní dvůr Evropské unie zcela klíčové rozhodnutí pro posuzování RPM dohod. Je tak na místě se ptát, zda dosavadní praxe Úřadu (a rovněž i českých soudů) odpovídá závěrům Rozsudku, a zda bude v současné podobě dále pokračovat. Anebo snad lze spolu s klasikem zvolat: „Nic nekončí, jedeme dál!“?

Co jsou to RPM dohody

Dohody o určování cen pro další prodej jsou dohody, na jejichž základě dodavatel omezuje kupující (standardně své distributory) při dalším určování ceny nabízeného zboží či služeb. Může tak činit přímo (například explicitním smluvním ujednáním), anebo nepřímo (například stanovením marže pro kupujícího, ovlivněním výše poskytovaných slev apod.). Z pohledu soutěžního práva se může jednat o delikt, protože RPM dohody mohou vést k oslabení soutěže na navazujícím trhu (tj. trhu, na němž kupující dále prodává zboží, které sám koupil od dodavatele).

Zakázané jsou zejména dohody, jejichž prostřednictvím dochází k fixaci cen

(kupující musí dále prodávat za stanovenou cenu) a určení minimální prodejní ceny (kupující nesmí prodávat za méně než stanovou cenu). Naopak stanovení maximálních prodejních cen či pouhé doporučení prodejních cen (nijak dále nevynucované) není ve standardních tržních podmínkách z pohledu soutěžního práva problematické.² Detailnější rozbor jednotlivých aspektů je obsažen v části 6.1.1. Pokynů Komise k vertikálním omezením („Vertikální pokyny“).³

RPM dohody jsou považovány za tzv. tvrdé (hardcore) omezení. Tedy kategorii dohod definovanou Nařízením o blokové výjimce pro vertikální dohody („Nařízení VBER“).⁴ Obecně Nařízení VBER stanoví podmínky, při jejichž splnění se aplikuje výjimka, podle které vertikální

dohody nelze vůbec posuzovat jako zakázané ve smyslu čl. 101 SFEU.⁵ Jinými slovy: Nařízení VBER stanoví, za jakých podmínek nemohou být vertikální dohody považovány za soutěžně problematické. Tato legislativní výjimka má však své limity. Nemůže se mimo jiné uplatnit pro případy, kdy dohoda mezi soutěžiteli obsahuje tzv. tvrdé omezení. Výčet tvrdých omezení je obsažen v čl. 4 Nařízení VBER. Bod 15 preambule Nařízení VBER pak vysvětluje, že by se základní výjimka stanovená Nařízením VBER neměla aplikovat na „omezení, která pravděpodobně omezují hospodářskou soutěž [...]“ a konkrétně i na „vertikální dohody obsahující určitá závažná omezení hospodářské soutěže, jakými jsou stanovení minimálních nebo pevných prodejních cen [...]“.

Dohody s cílem narušení soutěže a tvrdá omezení

A právě zde hrozí určité zmatení pojmů. Základní úprava zakázaných dohod obsažená v čl. 101 SFEU a § 3 ZOHS totiž rozlišuje dvě kategorie zakázaných dohod: (i) dohody, jejichž cílem je narušení hospodářské soutěže (by object); a (ii) dohody, jejichž výsledkem je narušení hospodářské soutěže (by effect). Dohody s cílem narušit hospodářskou soutěže vykazují samy o sobě dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž a není proto nutné zkoumat dále jejich důsledek. Naopak u výsledkových dohod je nutno provést šetření, zda účinkem konkrétní uzavřené dohody bylo skutečně narušení hospodářské soutěže. Toto rozlišení může mít zásadní význam pro průběh správního řízení před Úřadem, ale také například i pro výši případně uložené pokuty.

Kategorie tvrdých omezení a cílových dohod mají do určité míry podobné definiční rysy (srov. výše citovanou preambuli Nařízení VBER) a mohou být proto občas zaměňovány. Proto i RPM dohody bývají občas považovány za dohody s cílem narušit hospodářskou soutěž. Ostatně i v rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze srpna 2022 byl učiněn závěr, že: „[d]ohoda o maloobchodních cenách je podle názoru soudu automaticky tzv. cílovou dohodou, tj. dohodou s cílem narušit hospodářskou soutěž.“⁶ Rovněž i rozhodovací praxe Úřadu směřuje k tomu automaticky posoudit RPM dohodu jako dohodu s cílem narušit hospodářskou soutěž.⁷ Je však nutno uznat, že obdobný přístup se vyskytuje i v dokumentech Evropské komise – za všechny lze jmenovat body 179 a 180(a) Vertikálních pokynů, podle kterých tvrdá omezení jsou obecně cílovými dohodami. Obdobné závěry obsahuje dokonce i starší judikatura Soudní dvůr Evropské unie („SDEU“).⁸

Rozsudek SuperBock

Dne 29. 6. 2023 vydal SDEU rozsudek ve věci C-211/22 SuperBock („Rozsudek“), který bude pro budoucí posuzování RPM dohod zřejmě zásadní. Zabýval se v něm posouzením RPM dohody v krystalické podobě. Prodejní oddělení portugalského pivovaru SuperBock v období let 2006 až 2017 zpravidla každý měsíc schvalovalo seznam minimálních cen dalšího

prodeje, který předávalo svým distributorům (tj. kupujícím soutěžitelům). Distributoři měli v rámci systému kontroly a dohledu zavedeného společností SuperBock povinnost sdělovat jí údaje týkající se dalšího prodeje, například pokud jde o množství a částky. V případě nedodržení cen se distributoři v souladu s obchodními podmínkami stanovenými společností SuperBock vystavovali různým represím.⁹ Řízení před portugalskými soudy vyústilo v položení několika předběžných otázek k SDEU. Jednou z nich bylo právě posouzení, za jakých podmínek mohou být RPM dohody považovány za cílové dohody.

Tvrdá omezení nejsou bez dalšího cílové dohody

Rozsudek se věnuje mimo jiné vztahu kategorie tvrdých omezení a kategorie dohod s cílem narušit hospodářskou soutěž. Zcela jednoznačně stanoví, že tyto kategorie nelze zaměňovat. Kategorie tvrdých omezení upravená v Nařízení VBER znamená, že na určité typy dohod nelze aplikovat výjimku, kterou Nařízení VBER obecně stanoví. Rozsudek zdůrazňuje, že v Nařízení VBER se neuvádí nic ve vztahu k rozlišování dohod s cílem narušit hospodářskou soutěž a dohod s účinkem narušení hospodářské soutěže. Proto je nutno dohody, které lze kvalifikovat jako tvrdé omezení posuzovat vždy případ od případu.¹⁰ Skutečnost, že určitý typ dohody (tedy i RPM dohoda) je považován za tvrdé omezení, může mít pouze vliv jako jedna z okolností při posuzování, zda má určitá dohoda skutečně za cíl narušení hospodářské soutěže.¹¹

Kritéria pro posouzení, že dohoda má za cíl narušit hospodářskou soutěž

Zároveň SDEU stanovil kritéria, které musí soutěžní úřady vzít v úvahu při posuzování, zda určitá dohoda je skutečně dohodou s cílem narušit hospodářskou soutěž. Uvádí, že je třeba se soustředit na (i) obsah jejích ustanovení, (ii) na cíle, kterých má dosáhnout, jakož i na (iii) hospodářský a právní kontext, do něhož spadá. V rámci posuzování tohoto kontextu je třeba rovněž zohlednit (iv) povahu dotčeného zboží nebo služeb, jakož i (v) skutečné podmínky fungování a struktury dotčeného trhu nebo dotčených trhů.¹² Zároveň SDEU dodává, že nelze opomíjet ani prověření (vi) mož-

ných prosoutěžních účinků dohody jako prvky kontextu této dohody, pokud se jich strany dovolávají. Pokud by byly tyto prosoutěžní účinky prokázány a byly dostatečně významné, mohly by totiž vyvolat důvodné pochybnosti o škodlivosti posuzované dohody pro hospodářskou soutěž.¹³ Minimálně z pohledu, zda se jedná o dohodu s cílem narušení hospodářské soutěže.

Výše uvedená kritéria je nutno posuzovat v rámci požadavku na restriktivní výklad kategorie dohod s cílem narušit hospodářskou soutěž.¹⁴ Zároveň je nutno každou dohodu posuzovat specificky „případ od případu.“¹⁵ Až poté, kdy je po zohlednění všech výše uvedených kritérií učiněn závěr, že posuzovaná dohoda vykazuje dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, je možné dovodit, že se jedná o dohodu s cílem narušení hospodářské soutěže.

S ohledem na výše uvedené a množství faktorů, které mají být posuzovány (navíc vždy případ od případu), si lze klást otázku, jaký je rozdíl šetření (posuzování soutěžním úřadem) dohod s cílem narušit hospodářskou soutěž a dohod, jejichž výsledkem je narušení hospodářské soutěže. Možnou odpověď lze nalézt v dřívějším stanovisku Generálního advokáta Bobka ze dne 5. 9. 2019 ve věci C-228/18 Budapest Bank („Stanovisko“). Stanovisko uvádí, že „rozdíl v analýze, kterou má dotčený orgán v těchto dvou situacích provést, je spíše rozdílem v míře a hloubce dané analýzy než rozdílem co do druhu.“¹⁶ Při posuzování navrhuje dvoustupňovou analýzu: „V první fázi se orgán soustředí zejména na znění ustanovení dohody a její cíle. Hlavním cílem tohoto procesního kroku je určit, zda dotčená dohoda spadá do kategorie dohod, jejichž škodlivá povaha je s přihlédnutím k nabyté zkušenosti běžně přijímaná a snadno odhalitelná. [...] Jako druhý krok je dotčený orgán povinen ověřit, že předpokládaná protisoutěžní povaha dohody, určená na základě jejího čistě formálního posouzení, není zpochybněna úvahami týkajícími se právního a hospodářského kontextu, v jehož rámci byla dohoda prováděna. Pro tyto potřeby je nutno zohlednit povahu dotčeného zboží nebo dotčených služeb, jakož i skutečné podmínky fungování a struktury sporného trhu či trhů. [...]“¹⁷

Nic nekončí, jedeme dál?

Je otázkou, zda aktuální rozhodovací praxe Úřadu i českých soudů odpovídá požadavkům vyjádřeným v Rozsudku. Lze se důvodně ptát, zda jsou dostatečně zohledňovány hospodářský kontext, povaha zboží, fungování trhu a další okolnosti každého konkrétního případu (v zásadě tedy druhý krok dvoufázového testu popsaného ve Stanovisku) atd. Tendence automaticky posuzovat RPM dohody jako dohody s cílem narušit hospodářskou soutěž by totiž do budoucna neměla obstát.¹⁸

Na Rozsudek by proto měla reagovat dosavadní praxe Úřadu i českých soudů. Do určité míry si to zřejmě uvědomuje i sám Úřad. V nedávném soft law „Oznámení o de minimis“, které bylo vydáno dne 29. 7. 2023 (tedy až po vydání Rozsudku), se v poznámce pod čarou č. 16 ve vztahu k posuzování, zda má dohoda za cíl narušení hospodářské soutěže uvádí, že „Úřad vždy posuzuje každý případ ad hoc s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu.“ Lze se tak domnívat, že do budoucna dojde k odlišnému přístupu při posuzování RPM dohod

a většímu zohlednění konkrétních okolností.

Mgr. David Línek, advokát
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ – ATTORNEYS AT LAW

Poznámky:

- ¹ V oblasti zakázaných dohod se jedná o jedno z nejčastěji postihovaných jednání. Úřad uložil za období ledna až srpna 2023: dvě pokuty v lednu (12 733 000 Kč a 1 134 000 Kč), a po jedné v květnu (30 228 000 Kč), v červnu (307 000 Kč), v červenci (64 000 000 Kč) a srpnu (48 000 000 Kč).
- ² V zásadě může jít o situaci, kdy by stanovení maximálních či doporučených cen umožnilo snížení strategické nejistoty mezi kupujícími a tím například usnadnilo sladování jejich cen. Rovněž nelze vyloučit situaci, kdy by stanovení maximálních či doporučených cen mohlo zmírnit soutěž na úrovni dodavatelů.
- ³ Pokyny k vertikálním omezením (2022/C 248/01).
- ⁴ Nařízení Komise (EU) 2022/720 ze dne 10. 5. 2022 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikál-

- ních dohod a jednání ve vzájemné shodě.
- ⁵ Česká právní úprava soutěžního práva pak „vtahuje“ Nařízení VBER i pro účely dohod s dopadem pouze na český trh (tj. nesplňujících kritérium ovlivnění obchodu mezi členskými státy) prostřednictvím § 4 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.
- ⁶ Srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 8. 2022, č. j. 31 Af 5/2021-844, bod 59.
- ⁷ Například při porovnání rozhodnutí Úřadu ze dne 27. 4. 2023, č.j. ÚOHS-15964/2023/870 a rozhodnutí Úřadu ze dne 28. 6. 2023, č.j. ÚOHS-24746/2023/871 zjistíme, že klíčové pasáže V.2.2 a V.4.2 jsou v zásadě totožné.
- ⁸ Srov. rozsudek SDEU ze dne 3. 7. 1985 ve věci 243/83 Binon.
- ⁹ Srov. Rozsudek, bod 14.
- ¹⁰ Srov. Rozsudek body 39 až 42.

- ¹¹ Srov. Rozsudek, bod 38.
- ¹² Srov. Rozsudek, bod 35.
- ¹³ Srov. Rozsudek, bod 36.
- ¹⁴ Srov. Rozsudek, bod 32.
- ¹⁵ Srov. Rozsudek, bod 41.
- ¹⁶ Stanovisko Generálního advokáta Bobka ze dne 5. 9. 2019 ve věci C-228/18 Budapest Bank, bod 32.
- ¹⁷ Stanovisko Generálního advokáta Bobka ze dne 5. 9. 2019 ve věci C-228/18 Budapest Bank, body 42 a 43.
- ¹⁸ Srov. pozn. pod čarou 6 a 7. Znovu lze upozornit na poměrně kategorický závěr rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 8. 2022, č. j. 31 Af 5/2021-844. Zajímavé je, že v bodě 59 jeho odůvodnění je explicitně odmítnuta povinnost provést dvoustupňovou analýzu popsanou ve Stanovisku.

DENISA KARTUSOVÁ

Zvlášť zranitelná oběť „aneb jak jí můžeme z pozice zmocněnce pomoci“

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Matzner Legal

Advokátní služby na míru.
Spolehlivě a s citem pro tradici.

www.matzner.legal

Zákaz vycestování podle trestního řádu a jeho úskalí

Účelem tohoto článku není detailní rozbor veškerých ustanovení upravujících tento institut; autorka si klade za cíl spíše poukázat na rozličné problémy a nedostatky právní úpravy, které rozhodovací praxe soudů nedokázala napravit ani po více jak dvanácti letech její účinnosti.

Historické okénko

Úskalí zákazu vycestování jako institutu trestního řízení počínají v nekonceptnosti jeho právní úpravy v trestním řádu. Zákaz vycestování byl prvně do trestního řádu vtělen zákonem č. 197/2010 Sb. s účinností od 1. 1. 2011. Do této doby docházelo k odnětí cestovního pasu prostřednictvím postupu správního orgánu podle zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, na základě žádosti policejního orgánu bez možnosti diskrece či přezkumu, což však odmítl Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 20. května 2008, Pl. ÚS 12/07 (publikován ve Sbírce zákonů pod č. 355/2008).¹ Zákaz vycestování jako omezení nahrazující vazbu. Obdobnou úpravu pak zvolil i pro případy, kdy se vazba nenahrazuje, a vyjevil ji v § 77a trestního řádu.

Přijetím zákona č. 45/2013 Sb., o obětech a změně některých zákonů, bylo do ustanovení § 77a doplněn odstavec 6, který umožňuje obviněnému na základě žádosti z důležitých důvodů jednorázově vycestovat do zahraničí. Důvodová zpráva k této změně nic dalšího nestanoví. Není tedy jasné, jakými úvahami byl zákonodárce veden, když novou úpravu přijímal, ani z jakého důvodu došlo ke změně pouze v případě, kdy zákaz vycestování nenahrazuje vazbu.

Konečně tentýž zákon nově vtělil do trestního řádu také předběžná opatření, čímž se do právní úpravy dostal i zákaz vycestování podle § 88h trestního řádu.

Výsledkem je tak hned trojí právní úprava zákazu vycestování, a sice:

- zákaz vycestování jako opatření nahrazující vazbu podle § 73 odst. 5

trestního řádu, které se ukládá společně s opatřeními nahrazujícími vazbu v § 73 odst. 1 trestního řádu (tj. za současného převzetí záruky za chování obviněného, přijetí písemné smlouby obviněného, uložení dohledu probačního úředníka, nebo uložení předběžného opatření),

- zákaz vycestování ukládaný samostatně jako jiné omezení podle § 77a trestního řádu a
- zákaz vycestování jako předběžné opatření podle § 88h trestního řádu.

Každé z těchto ustanovení má přitom odlišné parametry a podmínky použití. Ukládáním zákazu vycestování obviněným podle různých ustanovení pak dochází k tomu, že soudy I. stupně jen těžko rozlišují, podle kterého ustanovení je třeba omezení uložit, a svá rozhodnutí o to hůře odůvodňují.

Z rozhodovací praxe ESLP a ÚS

Ústavní soud a Evropský soud pro lidská práva se tímto institutem zabývaly opakovaně, nicméně do praxe obecných soudů se jimi vyslovené požadavky prozatím příliš nepromítly.

Zmínit je třeba rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Földes a Földesné Hajlik proti Maďarsku ze dne 31. 10. 2006, podle něhož musí být zákaz vycestování opodstatněný a nezbytný po celou dobu jeho trvání, a to s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu. Z rozsudku Ignatov proti Bulharsku ze dne 2. 7. 2009 vyplývá, že takový zákaz musí podléhat pravidelnému přezkumu, jinak by musel být považován za nepřiměřený. Rozsudkem Nalbantski proti Bulharsku ze dne 10. 2. 2011 pak Evropský soud pro lidská práva stanovil, že trvajícím omezení svobody pohybu obviněného musí být opřeno o konkrétní důvody, které nasvědčují, že riziko nežádoucího chování obviněného nadále trvá.

Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 11. 2019, sp. zn. II. ÚS 2057/19, pak stanovil požadavek na smysluplnost, přesvědčivost a přezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí o uložení zákazu vycestování, a konečně také reflektoval evropskou právní úpravu, když uvedl, že český státní příslušník má na základě čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie status občana EU. Může se tedy i vůči svému členskému státu dovolávat práv, která s tímto statutem souvisejí, zejména práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států přiznaného článkem 21 Smlouvy o fungování Evropské unie a článkem 45 Listiny základních práv Evropské unie. Je-li mu tedy bráněno v tom, aby opustil území členského státu a odebral se na území jiného členského státu, pak jde o zásah do jeho svobody pohybu. Tato svoboda vyplývá přímo ze statusu občana Evropské unie a jejím obsahem je právo pohybovat se a pobývat na území členských států.² Ústavní soud nicméně vzhledem ke svému postavení negativního zákonodárce nemůže situaci napravit a učinit zásadní změny, které by právní úprava vyžadovala.

Nedostatky právní úpravy

Současná právní úprava má tak řadu nedostatků, které se projevují při aplikaci zákazu vycestování obecnými soudy.

Jako nejzávažnější problém tohoto institutu je třeba označit paušální omezení vycestování kamkoliv mimo Českou republiku a nemožnosti jakéhokoliv jiného (pozitivního či negativního) vymezení území, např. zákaz vycestování mimo Evropskou unii či schengenský prostor.

Smyslem zákazu vycestování je zajištění „dosažení účelu trestního řízení“. Jinými slovy, cílem je zajistit, aby obviněný trestní řízení nemařil svou nedosažitelností. Smysl deklaruje např. právě to, že zákaz vycestování byl upraven jako institut nahrazující vazbu (tj. především vazbu útečkovou) a také povinnost odevzdat cestovní pas. V obecné rovině lze souhlasit s tím, že uložení paušálního zákazu vycestování společně s odevzdáním cestovního pasu jsou opatření, kterými lze dosáhnout kýženého cíle.

Píše se však rok 2023, Česká republika je součástí Evropské unie a Schengenského prostoru, kam lze vycestovat i bez cestovního pasu, a trestní proces zná institut evropského zatýkácího rozkazu. Ten se přitom jeví jako dostatečná záruka pro zajištění účasti obviněného na řízení v rámci evropského prostoru, který zároveň nezasahuje takovou měrou do práv obviněného na svobodu pohybu a pobytu, a z toho důvodu by měl být v souladu s principem proporcionality jednoznačně upřednostněn. Kvůli nedostatečné právní úpravě však orgány činné v trestním řízení této možnosti využívat nemohou, neb zákon jim umožňuje pouze paušální zákaz vycestování do všech zemí.

V praxi tak vznikají situace, kdy obviněnému např. není umožněno vycestovat ani do země Evropské unie, jíž je občanem, spravovat v sousední členské zemi svůj majetek, uzavírat v rámci evropského prostoru obchody nebo vycestovat na zahraniční dovolenou s rodinou, ačkoliv smyslem zákazu vycestování rozhodně není omezení osobních, ekonomických či rodinných práv, nýbrž zabránění zmaření průběhu trestního řízení, event. zbránění dokonání trestného činu. Vymezení konkrétní země, kam je obviněnému zakázáno vycestovat (např. země mimo schengenský prostor či země páchání domnělé trestné činnosti apod.) by se přitom jevílo minimálně stejně účelné jako paušální zákaz vycestování, ovšem za současné ochrany práv obviněných na osobní a rodinný život, práva na správu

svého vlastnictví a práva žít se prací a svobodně podnikat. K závěru, že by bylo nanejvýš vhodné přijmout legislativu odpovídající současnému uspořádání světa, přitom dospěl i Ústavní soud, který ovšem s odkazem na funkci toliko negativního zákonodárce nemá širší možnosti interference.³

Další nedostatek lze najít v úpravě oprávnění obviněného žádat o povolení jednorázového vycestování do zahraničí z tzv. důležitých důvodů. Zákon umožňuje povolení jednorázového vycestování jen v případě uložení zákazu podle § 77a a 88h trestního řádu. O takové žádosti pak rozhoduje v přípravném řízení státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu, a to opatřením, které se neodůvodňuje, a není proti němu tedy ani přípustný žádný opravný prostředek. Ustanovení § 73 odst. 5 trestního řádu naopak tento postup neumožňuje. Je tak otázkou, jestli pro obviněné existuje nějaká možnost, jak i za uložení omezení podle § 73 odst. 5 trestního řádu o jednorázové vycestování požádat. Orgány činné v trestním řízení v takových případech postupují buď tak, že opatření o jednorázovém vycestování vydají podle § 77a odst. 6 per analogiam, nebo opatření podle § 73 odst. 5 zruší a opětovně jej uloží podle § 77a trestního řádu.

Je tedy otázkou, zda existence omezení podle § 73 odst. 5 trestního řádu jako taková má vůbec smysl, neboť současná praxe fakticky žádný rozdíl mezi těmito opatřeními nečiní.

Výkladové potíže pak nastávají při posuzování tzv. důležitých důvodů upravených v ustanovení § 77a odst. 6 trestního řádu, na základě kterých je obviněnému umožněno jednorázově vycestovat do předem určené destinace. Právní úprava výslovně uvádí jako důležité důvody pracovní cestu, nejedná se však o důvod jediný. Odborná literatura hovoří rovněž o důvodech rodinných či zdravotních, bude však záležet na konkrétních okolnostech.⁴ Zákon ani dosavadní praxe však žádná kritéria rozhodování o tom, které důvody jsou důležité, nestanoví.

Jednorázové vycestování povoluje státní zástupce či soudce na žádost obviněného a o žádosti je rozhodováno opatřením bez odvodnění, a to i v případě zamítnutí takové žádosti.⁵ Takový úkon

orgánů činných v trestním řízení pak není možné nijak přezkoumat.⁶ Obviněný je tak zcela okázán na libovůli orgánů činných v trestním řízení, zda se jeho žádostí budou vůbec zabývat, a pokud ano, zda takové žádosti vyhoví. Ochrana práv obviněných pak spočívá na náhodě a konkrétním přístupu daného státního zástupce či soudce, který o žádosti o vycestování rozhoduje. Do budoucna by tak bylo vhodné alespoň vymezit základní parametry, kterými se mají orgány činné v trestním řízení při posuzování těchto žádostí řídit.

V neposlední řadě je třeba zmínit absenci maximální přípustné doby trvání zákazu vycestování a neexistenci jeho přezkoumávání ex lege, a to zejména tam, kde je zákaz uložen jako náhrada za vazbu podle § 73 odst. 5 trestního řádu. Zákon sice v § 77a odst. 4 trestního řádu částečně reaguje na požadavky Evropského soudu pro lidská práva zmíněné výše, když stanoví, že omezení spočívající v zákazu vycestování do zahraničí předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce zruší i bez návrhu, pominuly-li důvody pro jeho uložení, nicméně v praxi k takovým postupům zpravidla nedochází a zákaz vycestování bývá rušen až společně s vyhlášením zprošťujícího rozsudku.

Zákonná úprava institutu vazby je přitom striktní jak co do přezkumu trvání vazebních důvodů, tak v případě samotné maximální přípustné délky vazby. Vzhledem k absenci této úpravy pak dochází k paradoxním situacím, kdy je obviněný propuštěn z vazby za současného uložení zákazu vycestování jako nahrazujícího opatření, které následně trvá v některých případech i více jak 10 let. Setrvání ve vazbě a následné uplynutí maximální možné délky vazby by přitom bylo pro obviněného fakticky zásahem mírnějším,

neboť by ho už žádné nahrazující opatření nemohlo tížit.

Z hlediska pohledu de lege ferenda by se tak jevilo jako nanejvýš vhodné přijmout právní úpravu, která by stanovila maximální možnou délku zákazu vycestování s pravidelným zákonným přezkumem důvodnosti a přiměřenosti jeho uložení.

Závěr

Zákaz vycestování je tak opatřením, které má díky svému historickému kontextu a vývoji řadu podob. V trestním řádu jej najdeme hned na třech místech, a to jako opatření nahrazující vazbu podle § 73 odst. 5 trestního řádu, jako jiné omezení v § 77a trestního řádu a jako předběžné opatření v § 88h trestního řádu. Z hlediska kvality právní úpravy se přitom jeví jako nejhodnější úprava v § 77a trestního řádu, a je tak otázkou, zda není úprava na dalších dvou místech nadbytečná.

Právní úprava tohoto institutu má značné nedostatky a přináší řadu aplikačních úskalí, které ani rozhodovací praxe Ústavního soudu nedokáže odstranit. Jako nejzávažnější z pohledu zásahu do práv obviněných se jeví setrvalá nemožnost uložení jiného než paušálního zákazu vycestování na všechny země, i přesto, že Česká republika je součástí Evropské unie a Schengenského prostoru, který přinesl jiné záruky pro zajištění a dosažení účelu trestního řízení. Dalším nedostatkem je nejednoznačná úprava jednorázového povolení vycestování podle § 77 odst. 6 trestního řádu a výklad tzv. důležitých důvodů, pro které je možné vycestování povolit. Jako problém je třeba vnímat i absenci právní úpravy v případě maximální přípustné doby trvání zákazu vycestování a v případě přezkoumávání trvání zákazu vycestování ex

lege, neboť současná právní úprava v § 77 odst. 4 trestního řádu nenaplní zcela požadavky rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva.

Mgr. Eva Novotná, advokátka
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

sokol
novák
advokátní kancelář
tdpa

Poznámky:

- ¹ Dále také nález Ústavního soudu ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 18/07, publikovaný pod č. 384/2009 Sb.
- ² Viz rozsudky Soudního dvora ze dne 4. 10. 2012 ve věci C-249/11 Bjankov, body 30 a 31; ze dne 10. 7. 2008 ve věci C-33/07 Jipa, bod 17; a ze dne 17. 11. 2011 ve věcech C-430/10 Gajdarov, body 24 až 27, a C-434/10 Aladžov, body 24 až 27.
- ³ Viz nález Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2019 sp. zn. II. ÚS 2057/19, a usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. I. ÚS 3474/19.
- ⁴ Viz Beck a další.
- ⁵ Srov. ŘÍHA, Jiří. § 77a [Uložení omezení zákazu vycestování]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1012.
- ⁶ Výjimkou může být snad jen podnět k výkonu vnitřního či vnějšího dohledu nad postupem státního zástupce v rámci přípravného řízení.

ZÁZNAM KONFERENCE

Nekalá soutěž v online světě

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

Změny v pracovním právu přehledně. S čím musí zaměstnavatelé nově počítat?

Počátkem října 2023 nabyla účinnosti podstatná část dlouho očekávané novely zákoníku práce. Přináší změny, které mají vliv na téměř každého zaměstnavatele. K těm významnějším, kterým se budeme v tomto článku podrobněji věnovat, patří nová pravidla pro práci na dálku a práci na základě jedné z dohod o práci konané mimo pracovní poměr. Za pozornost stojí rovněž problematika digitalizace a s tím související doručování, změna pravidel informační povinnosti zaměstnavatele či ochrana některých skupin zaměstnanců.

Práce na dálku

Podle nových pravidel musí být práce na dálku upravena písemnou dohodou a jakékoli ústní dohody gentlemanského typu již nestačí. Písemně lze také dohodu o práci na dálku ukončit, a to dohodou nebo výpovědí s patnáctidenní výpovědní lhůtou. Důvod výpovědi není třeba uvádět ani ze strany zaměstnance, ani ze strany zaměstnavatele. Nakonec však novela obsahuje možnost vyloučení vypověditelnosti dohody o práci na dálku, což je velmi podstatné zejména pro provoz, které již nedokážou na svém pracovišti poskytnout pracovní místo všem svým zaměstnancům. Tato dohoda musí být se všemi zaměstnanci uzavřena nejpozději do 1 měsíce od účinnosti novely a jelikož se tím rovněž mění místo výkonu práce, lze jen doporučit spolu s ní uzavřít také jednoduchý dodatek k pracovní smlouvě, který tuto skutečnost zohlední.

Pokud v dohodě o práci na dálku není ujednáno jinak, zaměstnanec si smí rozvrhnout pracovní dobu sám. V takovém případě se však uplatní některé výjimky ze zákona jako třeba absence možnosti změny rozvržení pracovní doby v důsledku nepříznivých povětrnostních vlivů či nepřiznání náhrady mzdy při jiných důležitých osobních překážkách v práci, nestanoví-li nařízení vlády jinak. I pokud si ale zaměstnanec rozvrhuje práci sám, je pro účely výpočtu náhrady mzdy v případě čerpání dovolené nebo nemocenské rozhodující zaměstnavatelem rozvržená pracovní doba do směn. V tomto případě ale pochopitelně fiktivní.

V neposlední řadě novela také zavádí konkrétnější pravidla pro povinnost zaměstnavatele hradit náklady zaměstnance

pracujícího z domova, kdy zaměstnavatel má tři možnosti, jak s touto povinností naložit. Jednak může se zaměstnancem předem písemně ujednat, že náhrada se zcela nebo částečně vyloučí. Dále může zaměstnavatel se zaměstnancem písemně ujednat nebo stanovit vnitřním předpisem, že mu uhradí paušální částku, kterou upřesňuje prováděcí vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí, podle které má zaměstnanec za každou započatou hodinu nárok na 4,60 Kč. A poslední možností zaměstnavatele je uhradit náklady, které zaměstnanci skutečně vznikly v souvislosti s výkonem práce na dálku, kteréžto však musí zaměstnanec prokázat.

Dohody o práci konané mimo pracovní poměr

Zaměstnavatelé budou nově povinni rozvrhovat pracovní dobu zaměstnancům pracujícím na dohodu, a to alespoň tři dny předem. Tuto lhůtu bude možné sice ujednat kratší, to však jen za předpokladu, že rozvržení práce zůstane dostatečně předvídatelné. Podle zaměstnavatelů se jedná možná o nejvýraznější zásah do jejich běžné činnosti, nicméně písemné rozvrhování pracovní doby se dá dělat řadou flexibilních způsobů a o natolik velký zásah do jejich činnosti se proto nemusí jednat.

U „dohodářů“ se nově uplatní i pravidla pro překážky v práci. Dohodářům bude v takovém případě vždy příslušet pracovní volno, nicméně náhrada odměny z dohody jen v některých případech, alternativně když bude sjednána či určena vnitřním předpisem. Dále zaměstnavatelé musí těmto zaměstnancům nově také poskytnout příplatek za noční práci, za

práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci o víkendu.

Kromě toho dohodáři, kteří u zaměstnavatele pracovali za poslední rok alespoň 180 dní, mohou požádat svého zaměstnavatele o uzavření pracovní smlouvy, což je další změnou, jež vede k posílení pozice zaměstnanců pracujících na základě dohod. Zaměstnavatel totiž může takový požadavek odmítnout, ale takové odmítnutí musí písemně a hlavně legitimně odůvodnit. V některých případech je navíc zaměstnavatel nově povinen výpověď dohody odůvodnit, pokud o to dohodář požádá do měsíce od doručení výpovědi. Jde například o situace, kdy se zaměstnanec může domnívat, že zaměstnavatel mu dal výpověď z důvodu uplatňování některých jeho nároků jako třeba žádost o čerpání rodičovské dovolené nebo žádost o úpravu rozvržení pracovní doby.

Závěrem nutno podotknout, že od počátku roku 2024 bude zaměstnavatel také muset dohodářům umožnit čerpání dovolené. Vzhledem k tomu, že u dohod zákoník práce nestanovuje týdenní pracovní dobu, bude pro výpočet dovolené rozhodující fiktivní doba 20 hodin, a to bez ohledu na rozsah dohodnuté nebo skutečně odvedené práce.

Doručování

Od 1. října 2023 se také změnil výčet písemností, které se doručují do vlastních rukou, kdy z něj především vypadlo souhrnné označení pro „písemnosti týkající se vzniku a změn pracovního poměru“, což má za následek také snadnější digitalizaci těchto dokumentů. Ve výčtu dle § 334 zákoníku práce však nadále zůstávají výpověď, okamžité zrušení pracov-

ního poměru, zrušení ve zkušební době, další písemnosti týkající se ukončení pracovního poměru nebo dohod o práci konané mimo pracovní poměr (jako třeba vytýkácí dopisy), odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance či vzdání se tohoto místa a mzdový či platový výměr.

Doručit písemnost dle § 334 zákoníku práce pak je nově možné učinit buďto na pracovišti zaměstnavatele, anebo rovnou kdekoli bude zastížen, datovou schránkou či např. e-mailem, pokud k tomu budou splněny další podmínky. Zákoník práce tak opouští dosavadní koncepci, kdy musel zaměstnavatel vždy nejdříve primárně doručovat na pracovišti, a až pokud to nebylo možné, mohl použít některý z alternativních způsobů doručování. Pouze pro zasílání písemnosti poštou platí v tomto ohledu stejná pravidla, jako se uplatnila i dříve.

Změny pak doznaly i jednotlivé způsobu doručování. U datových schránek se nově nevyžaduje zaměstnancův souhlas a postačí, pokud má datovou schránku zpřístupněnou pro příjem soukromých datových zpráv. Významné také je, že se použije fikce doručení, kdy v případě neotevření datové schránky nastane taková fikce 10. den od dodání zprávy. Značných změn doznalo také doručování e-mailem. Zaměstnanci je možno takto doručit, pokud je předem informován o důsledcích této formy doručování a zaměstnavatel od něj získá (odvolatelný) písemný souhlas s tímto doručováním včetně sdělení soukromé e-mailové adresy. Tento souhlas musí být udělen na samostatné listině, a nelze jej proto zahrnout do pracovní smlouvy. Taková zpráva zasláná prostřednictvím e-mailu je pak doručena dnem, kdy zaměstnanec její potvrzení doručí, nebo po uplynutí lhůty v délce 15 dní od jejího dodání. Zákon však stále obsahuje povinnost zaměstnavatele poslat takový e-mail s uznávaným elektronickým podpisem.

Další změny

Novela přinesla ještě několik dalších dílčích změn, které rovněž stojí za zmínku. Jednak kromě obecných postupů elektronického doručování, novela upravila i konkrétní postup při elektronickém uzavírání pracovní smluv a dohod a jejich změn, tedy dodatků. Za-

městnavatel především musí zaslat plně znění takového dokumentu do soukromé e-mailové schránky zaměstnance a následně může nově zaměstnanec, který dosud nezahájil výkon práce, ve lhůtě 7 dnů od elektronického uzavření smlouvy od této odstoupit s účinky k okamžiku jejího uzavření.

Novela také zpřísnila informační povinnost zaměstnavatelů ve smyslu § 37 zákoníku práce. Zaměstnavatelé budou muset nově informovat zaměstnance například o délce minimálního nepřetržitého denního a týdenního odpočinku, způsobu rozvržení pracovní doby, a odborném rozvoji, pokud jej zaměstnavatel zabezpečuje. Všechny informace dle § 37 musí navíc zaměstnavatel nově sdělovat nikoli do 30 dní od uzavření pracovní smlouvy či dohody, ale již do 7. Novela vložila do zákoníku práce také nový § 37a, který se týká informací, jež musí zaměstnavatel sdělit zaměstnancům před vysláním na služební cestu do zahraničí. Rozsah se liší podle toho, zda jde o cestu v rámci unijního poskytování služeb, nebo mimo něj. Obě informační povinnosti musí být dány písemně, přičemž přípustná je výslovně i elektronická podoba, kterou si zaměstnanec musí mít možnost uložit a vytisknout. Záznam o tom, že zaměstnavatel splnil svou informační povinnost, musí vždy archivovat.

Dále se také rozšiřují případy, kdy bude v případě soudního sporu obráceno důkazní břemeno v neprospěch zaměstnavatele. Během sporu o neplatnost výpovědi může zaměstnanec dát soudu podnět k tomu, aby uložil procesní povinnost zaměstnavateli prokázat, že výpověď zaměstnanci nedal z důvodu uplatňování některých jeho nároků. Takovým nárokem je například žádost o čerpání rodičovské dovolené nebo rozvržení pracovní doby předem.

Novela také rozšiřuje práva chráněných zaměstnanců jako například zavedení práva těhotných žen a některých pečujících osob požadovat po zaměstnavateli, aby jim stanovil, zkrátit, nebo jinak upravil týdenní pracovní dobu, a popřípadě původní týdenní pracovní dobu zase obnovil, nebo aby jim umožnil pracovat na dálku a uzavřel s nimi proto o práci na dálku dohodu. Přitom platí, že pokud se zaměstnavatel rozhodne této skupině zaměstnanců z nějakého důvodu ne-

vyhovět, musí své rozhodnutí písemně odůvodnit, a to legitimně, například tím, že by to ohrozilo jeho provoz, nebo je sjednaný druh práce objektivně s daným požadavkem neslučitelný.

Závěr

Novela na první pohled přináší řadu nových práv a povinností vyplývajících z pracovní právních vztahů, které je potřeba mít v rámci všech zaměstnavatelských procesů ošetřené. Na druhou stranu řada z těchto změn již u velké většiny zaměstnavatelů alespoň v nějakém rozsahu funguje, resp. jde administrativně zvládnout poměrně flexibilně a nenáročně. I když tedy všem zaměstnavatelům lze jen doporučit, aby nově věnovali svou pozornost a ideálně se v této souvislosti obrátili na své právní poradce, nejedná se o změny, které by snad měly zapříčinit jakékoli enormní zvýšení nákladů či paralyzování běžných administrativních činností.

JUDr. Matěj Tkadlec, advokát

Mgr. Richard Vogel, advokátní koncipient
GLATZOVA & Co., s.r.o.

GLATZOVA & Co.
PRAHA · BRATISLAVA

(Ne)možnost realizace zadržovacího práva – shrnutí pro praxi s přihlédnutím k novému zákonu o veřejných dražbách

Zadržovací právo je tradičním institutem soukromého práva, ale přesto je stále jakousi popelkou. Uvedené platí beze zbytku právě v případě, že se věřitel rozhodne přistoupit k uspokojení pohledávky vlastní realizací zadržovacího práva. Realizací zadržovacího práva pak nemyslíme nic jiného než prodej zadržené věci. S realizací, potažmo prodejem zadržené věci, to ale není tak jednoduché, jak se může na první pohled zdát.

Na úvod stručně shrňme materii zadržovacího práva uvedenou v ustanoveních § 1395 až 1399 o. z. Zadržovací právo může uplatnit věřitel, který má oprávněně věc patřící dlužníkovi u sebe. Vznikem zadržovacího práva dochází k zajištění dluhu věřitele za dlužníkem. Jedná se tedy o jednu z forem zajištění dluhu. *Conditio sine qua non* je prvek oprávněnosti věřitele mít věc u sebe, který bude v řadě případů vskutku průběžným kamenem posouzení platnosti vzniku zadržovacího práva. Zadržovacím právem lze zajistit dluh splatný i dosud nesplatný dluh za podmínek dále stanovených v ustanovení § 1395 odst. 2 o. z.

Zadržovací právo vzniká na základě jednostranného právního jednání, které podle o. z. vyžaduje oznámení učiněné ve vztahu k dlužníkovi, ve kterém věřitel vyzkouší dlužníka o uplatnění zadržovacího práva a jeho důvodech (tedy zejména k jaké věci je uplatněno a ve vztahu k jaké pohledávce). Toto oznámení je nezbytné učinit podle o. z. v písemné formě pouze tehdy, pokud má věřitel věc u sebe na

základě smlouvy uzavřené v písemné podobě (projev obecné neformálnosti soukromého práva). S ohledem na praktickou stránku věci však v praxi tak jako tak písemná podoba oznámení o uplatnění zadržovacího práva bude při významnější hodnotě zadržené věci – i pohledávky – převažovat. Není bez zajímavosti, že věřitel oprávněný ze zadržovacího práva zadrženou věc smí užívat pouze tehdy pokud má k tomu souhlas dlužníka (srov. ustanovení § 1397 o. z.).

Uspokojení ze zadržené věci

Přejdeme k tématu tohoto příspěvku, zda lze vůbec v rámci zadržovacího práva přistoupit k jeho výkonu spočívajícímu v prodeji zadržené věci a uspokojení věřitele. Občanský zákoník výslovně o možnosti této uhrazovací funkce nehovoří. Nejvyšší soud však opakovaně ať už ve vztahu k obč. zák. (OZ 1964) nebo ve vztahu k o. z. (OZ 2012) dovodil, že tato uhrazovací funkce vedle samotné zajišťovací funkce možná je. Slovy Nejvyššího soudu se v případě zadržovacího práva nejedná pouze o ekonomický nátlak na

dlužníka (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2017, sp. zn. 21 Cdo 4172/2016).

V této souvislosti lze poukázat na to že, právní úprava předpokládá, že věřitel oprávněný ze zadržovacího práva bude přednostně uspokojen v případě prodeje věci, k níž zadržovací právo uplatnil (srov. ustanovení § 1398 o. z. Nejde však o situaci, kdy takový prodej inicioval věřitel oprávněný ze zadržovacího práva, ale typicky o situaci, kdy dochází k prodeji v rámci insolvenčního řízení či v rámci exekučního řízení (nebo veřejné dražby nedobrovolné) zahájeného třetími osobami.

Nejvyšší soud ve zmíněném rozsudku uvádí, že „Uspokojit se může způsobem, na němž se dohodl s dlužníkem v písemné formě, jinak z výtěžku zpeněžení zadržené věci ve veřejné dražbě prováděné podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (ve znění pozdějších předpisů), nebo při soudním výkonu rozhodnutí anebo v exekuci prováděné podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)

ZIZLAVSKY > **30 let**

Restrukturalizace a insolvence

bezpečná řešení

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

a o změně dalších zákonů (ve znění pozdějších předpisů).“

Dohoda

Nejvyšší soud v citovaném rozsudku uvádí na prvním místě dohodu s dlužníkem. Zajímavostí je, že bez bližšího zdůvodnění Nejvyšší soud vztahuje požadavek písemné formy na takovou dohodu (ten lze ostatně spíše doporučit). Tento způsob nebude vzhledem k povaze zadržovacího práva vzniklého z impulsu pouze jedné strany (slovy zákona jej zřizuje věřitel "o své vůli") v praxi příliš častý, i když ho samozřejmě nelze vyloučit. Otázkou je, zda tato dohoda může být učiněna ještě před vznikem zadržovacího práva, tedy pouze pro případ, že by bylo uplatněno (např. v obchodních podmínkách), nebo tato dohoda může vzniknout až po uplatnění takového zadržovacího práva, patrně lze připustit obě varianty.

Dražba

Zřejmě nejlákavější způsob uspokojení ze zadržovacího práva se nabízí ve formě veřejné dražby. Zároveň s tím se ovšem vynořují další otázky, které skutečný výkon zadržovacího práva v poměrech recentní právní úpravy značně relativizují.

Nejvyšší soud v nedávném rozhodnutí řešícím zneužití práva při realizaci zástavního práva formou veřejné dražby – rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2022, sp. zn. 21 Cdo 822/2022 – připomněl, že občanský zákoník v zásadě předpokládá dva režimy dražeb. A to dražbu v režimu soukromého práva a dražbu v režimu veřejného práva. Zatímco první je de facto mrtvou literou práva, neboť dražba v režimu soukromého práva není žádným způsobem ani v samotném občanském zákoníku ani jiném právním předpise upravena, druhá varianta je v praxi po dlouhá léta prováděná na základě zákona o veřejných dražbách.

Dobrovolná dražba

Pokud bude konsensus s dlužníkem, nic nebrání tomu, aby byla za účelem realizace zadržovacího práva provedena veřejná dražba dobrovolná. Je však nutné si přiznat, že se v tomto případě jedná spíše o řešení z říše fantazie. Nicméně je vlast-

ně možné, aby se i na takovém postupu při prodeji zadržené věci věřitel s dlužníkem dohodli, čímž jsme ale zpátky u prvního možného způsobu realizace zadržovacího práva, tedy dohody.

Nedobrovolná dražba

Přejdeme-li k variantě nedobrovolné dražby, vzniká legitimní otázka, zda je věřitel oprávněn ze zadržovacího práva oprávněn navrhnout provedení takové dražby. Zákon o veřejných dražbách přitom věřiteli oprávněnému ze zadržovacího práva klade hned dvě překážky. Tou první je samozřejmý požadavek na vykonatelnost pohledávky pro provedení veřejné dražby nedobrovolné. Typicky ovšem věřitel oprávněn ze zadržovacího práva nebude mít v době uplatnění zadržovacího práva svou pohledávku příznakem exekucí. Jako nejrychlejší způsob by se nabízel notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti, nicméně to opět předpokládá součinnost dlužníka a dohodu s ním, což bude možnost spíše iluzorní a také nelze pominout nákladovou stránku věci.

Dále zákon o veřejných dražbách definuje, kdo je (způsobilým) dražebním věřitelem (navrhovatelem). Zatímco věřitel oprávněn ze zástavního práva takovým dražebním věřitelem podle zákona o veřejných dražbách je, věřitel oprávněn ze zadržovacího práva jím oproti tomu není. Dlužno dodat že tuto "nerovnost" odstraňuje až nový zákon o veřejných dražbách, u něhož byl završen legislativní proces dne 21. 8. 2023, kdy byl odeslán ke zveřejnění ve sbírce zákonů (sněmovní tisk 360). Zákonodárce se rozhodl postavit naroveň tyto dva věřitele, a vlastně tak otevřít možnost realizace zadržovacího práva ve veřejné dražbě. Nicméně i nový návrh zákon o veřejných dražbách setrvává na požadavku vykonatelného rozhodnutí o pohledávce, která je zajištěna zadržovacím právem.

Paralely se zástavním právem

Hovoříme-li přitom o zástavním právu, zástavní věřitel, který nemá vykonatelné pohledávky ani dohodu s dlužníkem na způsobu realizace zástavního práva, je na tom podobně jako věřitel oprávněn ze zadržovacího práva. Nicméně pro zástavního věřitele tu je řízení o soudním prodeji zástavy. To se rozpadá do dvou

fází, prolézacího řízení, které končí vydáním usnesení o nařízení soudního prodeje zástavy a exekucí řízení, kde dojde k výkonu takového usnesení nařízení soudního prodeje zastavím prodejem takové zástavy. Právní úprava v podobě zákona o zvláštních řízeních soudních ovšem nepočítá s tím, že by podobné řízení mohl iniciovat věřitel oprávněn ze zadržovacího práva.

Závěr

Zdá se, že jediný způsob, jak vykonat zadržovací právo bez součinnosti a aktivní kooperace dlužníka, je aktuálně pro věřitele oprávněného ze zadržovacího práva následující. Nejdříve zažalovat pohledávky, k nimž je zřízeno zadržovací právo a docílit vydání exekucí titulu. Tento následně vymáhat v rámci exekucí řízení, ve kterém věřitel požádá soudního exekutora, aby dražil věc postiženou zadržovacím právem. To však stále za situace, kdy způsob provedení exekuce určuje soudní exekutor, a oprávněn mu jej nemůže nutit.

Jen na okraj lze poznamenat, že věřitel oprávněn ze zadržovacího práva musí zadržovací právo uplatňovat po celou dobu nalézacího i část exekucí řízení (do doby převzetí věci soudním exekutorem) a po celou dobu mu vznikají náklady na správu věci, které je povinen podle občanského zákoníku uhradit dlužník. To se ovšem celé zdá jako běh na dlouhou trať a efektivita reálného výkonu zadržovacího práva tak má pochybnou hodnotu. Je potřeba poznamenat, že předmětem zadržovacího práva může být veskrze jakákoliv věc, například i věci podléhající rychlé zkáze nebo jiné věci, u kterých běh času – v kontextu neužívání věci věřitelem, které bude spíše pravidlem – může oslabovat pozici věřitele oprávněného ze zadržovacího práva.

Mgr. Vít Klimpl, advokát
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

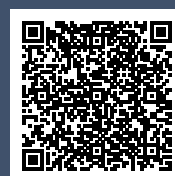
KGS
LEGAL

ZÁZNAM KONFERENCE

Novela ZZVZ se zaměřením na
IT veřejné zakázky – Co je v dané
oblasti nového?

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Jak správně ocenit nehmotný majetek při transakci mezi spojenými osobami

Nehmotný majetek v různých podobách dnes tvoří značnou část hodnoty mnoha úspěšných společností. Právě nehmotný majetek může být důvodem výrazně vyšší ekonomické výkonnosti oproti konkurenci. Není proto divu, že do jeho vytváření a následného využití a zvyšování hodnoty je vkládáno značné úsilí a nemalé finanční prostředky. V rámci skupin spojených osob bývá situace jednodušší v tom, že se na nákladech a úsilí může podílet více společností, které mají stejný zájem. Zároveň však může být situace výrazně komplikovanější z důvodu povinnosti dodržovat takzvaný princip tržního odstupu. Co to v praxi znamená?

Jako znalec bývám často osloven, abych pro různé účely ocenil nehmotný majetek či určil výši licenčního poplatku. Pokud takový nehmotný majetek vytvořila jedna společnost, případně si na jeho vytváření najala externí partnery, je situace poměrně jednoduchá a lze při oceňování postupovat běžnými metodami a využívat standardní podklady jako například smluvní či jinou dokumentaci, která většinou velmi detailně popisuje nehmotný majetek a jeho parametry a náležitosti ovlivňující jeho hodnotu.

Pokud však vývoj či sdílení nehmotného majetku probíhá ve skupině spojených osob, situace se v drtivé většině případů dramaticky zkomplikuje. Prvním důvodem je, že spojené osoby mají větší flexibilitu v nastavení svých vztahů, často nedbají doporučením na pečlivé dokumentování svých vztahů a dokumentační standard je proto výrazně nižší. Velmi často je tak obtížné rozklíčovat, co přesně tvoří onen nehmotný majetek, který má být předmětem ocenění. Z toho zcela jasně plyne riziko, že není možné přesně vymezit předmět ocenění a splnění znaleckého úkolu pak může být i nemožné.

Dalším rizikem je komplexita a provázanost jednotlivých členů skupiny, kteří se na vzniku či vývoji a následném využití nehmotného majetku podílejí. V oblasti převodních cen platí, že hodnota má být alokována tam, kde vzniká. Pokud je tedy nějaká společnost ve skupině vedena jako právní vlastník nehmotného aktiva, v žádném případě to automaticky neznamená, že je oprávněným ekonomickým vlastníkem, který si může nárokovat související ekonomické užítky.

Prakticky tak může nastat například situace, kdy je společnost A vedena v rejstřících a evidencích jako právní vlastník, ale při správně provedeném ocenění tohoto nehmotného majetku je zjištěno, že její nárok na výslednou hodnotu nehmotného majetku je velmi omezený, neboť vykonává pouze část souvisejících funkcí generujících hodnotu.

V převodních cenách je za účelem analýzy tvorby hodnoty prováděna analýza takzvaných DEMPE funkcí a souvisejících rizik. Tento analytický nástroj hodnotí podíl jednotlivých stran na tvorbě hodnoty nehmotného majetku. Dle mého názoru je to proto jeden z klíčových nástrojů, které by měl znalec použít vždy, když se snaží ocenit nehmotný majetek vytvářený či využívaný v rámci skupiny spojených osob. Pokud tak neučiní, vystavuje sebe a svého klienta značnému nebezpečí, že správce daně při prověřování například toho, zda je licenční poplatek vykázán jako daňově účinný náklad v souladu s § 22 odst. 1 zákona o daních z příjmů, resp. jako tržně obvyklý náklad v souladu s § 23 odst. 1 zákona o daních z příjmů, dojde k závěru, že není, protože znalec neodvedl svou práci pečlivě a nezohlednil specifika převodních cen při své znalecké činnosti a hodnotu nehmotného majetku či výši licenčního poplatku určil v rozporu s tím, jak se jednotlivé strany podílely na tvorbě hodnoty.

Je zřejmé, že nehmotný majetek a veškeré transakce s ním související budou stále častěji předmětem transakcí a tedy také kontroly ze strany správce daně. Ten již dnes disponuje značným detailem o transakcích s nehmotným majetkem mezi spojenými osobami. V budoucnu

lze tedy očekávat přesné cílení na takové transakce a vyšší důraz na pečlivé stanovení hodnoty nehmotného majetku či licenčního poplatku. Proto budou takové transakce také častěji předmětem ocenění ze strany znalců.

Vlastníci a management společností by měli s odkazem na výše uvedené myslet na to, že je důležité vše pečlivě dokumentovat a v případě komplexních transakcí přizvat odborníky. Odborníci by pak měli myslet na to, že s rostoucí komplexitou posuzovaných transakcí je nutné aplikovat nejen běžně používané oceňovací postupy, ale také zvažovat ostatní okolnosti, které mají vliv na stanovení hodnoty.

Ing. Martin Koldinský,
soudní znalec, Associate Partner
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner

AKV

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- energetické právo
- veřejné zakázky
- fúze a akvizice
- letecké právo
- italské právo
- korporátní právo
- IT právo a GDPR
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- nemovitostní právo

Právní služby poskytujeme v jazycích:

- čeština
- angličtina
- italština
- francouzština
- slovenština
- němčina
- španělština

CONSULT BEFORE FIGHT

Otevírání nabídek po připravované novele zákona o zadávání veřejných zakázek

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) nebyl od svého přijetí a nabytí účinnosti prakticky ani jednou přímo novelizován. Došlo pouze k přijetí řady nepřímých novel, týkajících se zpravidla upřesnění pojmů či institutů, se kterými ZZVZ pracuje. Z významnějších novel lze uvést například úpravu definice a určování skutečných majitelů, případně reflexi přijatých mezinárodních sankcí,¹ které na uzavírání smluv podle ZZVZ také částečně dopadají. Stále však nedošlo k faktické přímé úpravě procesu zadávání veřejných zakázek podle ZZVZ, a to i přes to, že rozmanitá zadávací praxe ukázala, že některé instituty by si zřejmě takovou úpravu zasloužily (například možnost doplnění dokladu o složení jistoty na účet zadavatele, fakultativní možnost dokládání originálů dokladů vybraného dodavatele atp.).

Připravovaná novela ZZVZ, která by toto reflektovala, nebyla z různých důvodů v minulém funkčním období Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR přijata, a tak je nyní v legislativním procesu novela nová, která v řadě ustanovení navrhuje prakticky totožné úpravy.

V souvislosti se ZZVZ je nutné si uvědomit, že ačkoliv ve srovnání s dřívější právní úpravou umožňuje ZZVZ rychlejší proces realizace zadávacího řízení, byl připravován za situace, kdy neplatila obecná povinnost elektronizace zadávacího řízení. Je proto logické, že autoři předpisu, a tím spíše zákonodárci, nemohli dohlédnout do všech případných důsledků, které odhalila až zadávací praxe. Jedním z institutů, kterému nebyla v ZZVZ věnována větší pozornost, protože nebyl v době přijetí užíván v aktuálním rozsahu, je otevírání elektronicky podaných nabídek. Ostatně i prostým porovnáním rozsahu příslušné právní úpravy – § 109 vs. § 110 je patrné, že otevírání nabídek v listinné podobě byla věnována podstatně větší pozornost a úprava je zpracována do daleko většího detailu. To je samozřejmě dáno zejména tím, že s listinným otevíráním nabídek byla daleko větší zkušenost, a to včetně rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále je „ÚOHS“) a otevírání elektronicky podaných nabídek bylo bráno jako „doplňkové“. V době přijetí ZZVZ drtivá většina zadavatelů elektronické podávání nabídek nepožadovala a nebyla proto

ani snaha (potřeba) upravit tento proces detailněji.

Po přechodu na povinnou plnou elektronizaci zadávacího řízení se ukázala dílčí nedostatečnost úpravy ustanovení § 109 ZZVZ. Problematické otázky si musel vyřešit interně každý zadavatel sám, případně s využitím doporučení a stanovisek Ministerstva pro místní rozvoj ČR,² či rozhodovací praxe ÚOHS. To se odráží zejména v tom, že každý zadavatel má svou praxi jinou a dodavatelé neví, jak bude daný proces otevírání nabídek u toho kterého zadavatele probíhat a zejména které informace (pokud nějaké) mu budou z tohoto procesu poskytnuty.

Oproti úpravě otevírání nabídek v listinné podobě spočívají největší rozdíly zejména v tom, že samotné otevírání elektronicky podaných nabídek nemusí automaticky probíhat „ihned“ po uplynutí lhůty pro podání nabídek a že otevírání nabídek nejsou přítomní zástupci účastníků, jinak řečeno, otevírání nabídek je neveřejné. Toto odchylné pojetí vyplývá primárně ze skutečnosti, že zajištění integrity nabídek v elektronickém nástroji by mělo být natolik dostatečné, že není nutná kontrola ze strany účastníků a prvek transparentnosti tak v tomto bodě není popřen, resp. zpětně jsou dané údaje vždy dohledatelné. Mělo by být prakticky vyloučeno, aby bylo možné s nabídkami neoprávněně manipulovat a v případě kontroly je dostatečně průkazné, jaká nabídka a s jakou nabídkovou cenou či dalšími parametry byla podána. Samotné

otevírání nabídek navíc nemusí probíhat na jednom místě. Osoby pověřené provedením odšifrování a otevření nabídek nemusí být na jednom místě, ale mohou je provést odkudkoliv. Samotná organizace veřejného otevírání nabídek by proto byla zbytečnou komplikací.

S neveřejností tohoto procesu však souvisí často opakovaná „výtká“ ze strany dodavatelů, resp. účastníků. Pokud se nekoná veřejné otevírání nabídek a zadavatel podle § 109 ZZVZ nemá prakticky ani povinnost vyhotovit protokol o otevírání nabídek, účastníci nemusí i několik měsíců (do odeslání oznámení o výběru, či jeho uveřejnění na profilu) znát svou pozici v zadávacím řízení, tedy, kolik bylo podáno nabídek a zda mají, případně jak velkou šanci mají, na uzavření smlouvy se zadavatelem. Tato skutečnost je podstatná pro dodavatele v tom, že neví, jak a případně kolik kapacity si rezervovat a v jakém rozsahu se mají/mohou účastnit jiných zadávacích řízení. Na tuto problematiku reagovalo nezávazně výše uvedené doporučení Ministerstva pro místní rozvoj ČR a zejména tato oblast by měla být dotčena připravovanou novelou ZZVZ.

Podle navrženého znění novely (ve znění navrženém ke konci února 2023 – ve třetím čtení schvalovacího procesu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR) platí: „pokud o to účastník zadávacího řízení po skončení lhůty pro podání nabídek písemně požádá, zadavatel do 5 pracovních dnů od doručení této žádosti odešle všem

účastníkům zadávacího řízení, nebo uveřejní na profilu zadavatele údaje z nabídek odpovídající číselně vyjádřitelným kritériím hodnocení, a to bez identifikačních údajů účastníků zadávacího řízení“. Prakticky tedy dochází k zakomponování do ZZVZ stávajících požadavků dodavatelů, aby zadavatelé na profilu po provedení otevírání nabídek uveřejnili „anonymizovaný“ protokol. Nemusí se tak však stát automaticky, ale zadavatel má tuto povinnost pouze na základě žádosti účastníka s tím, že buď může poskytnout protokol do 5 pracovních dnů od žádosti uveřejněním na profilu (počítáno nejdříve od faktického otevření nabídek) či poskytnutím účastníkům (zpravidla přes elektronický nástroj).

Vychází se zde z úvahy, že pokud se účastníci o svoje předběžné umístění v zadávacím řízení nezajímají, není nutné tento úkon činit. Prakticky obdobná povinnost byla dovozena ÚOHS při poskytování zprávy o hodnocení nabídek a výsledku posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele ve zjednodušeném podlimitním řízení. V této souvislosti je nicméně nutné upozornit na fakt, že má zadavatel povinnost tento „protokol“ poskytnout všem účastníkům, kteří nabídku podali, a nikoliv pouze žadateli. Účastník tedy de facto nežádá pouze za sebe, ale za všechny účastníky. S ohledem na výše uvedené je pro zadavatele prakticky nejvýhodnější, aby do 5 pracovních dnů uveřejnili zákonem stanovené údaje na profilu automaticky, jak řada zadavatelů činí již dnes.

Pokud jde o rozsah poskytovaných údajů, do ZZVZ se vrací dříve používaná formulace o poskytování údajů z nabídek odpovídajících „číselně vyjádřitelným kritériím hodnocení“. V této souvislosti se proto vrací i praktická otázka, které kritérium hodnocení je číselně vyjádřitelným a které nikoliv. Samozřejmě v případě řady hodnotících kritérií, zejména nejčastěji využívané nabídkové ceny, doby plnění, délky záruky, hodnoty vybraného technického parametru apod. zřejmě není pochyb o tom, že jde o číselně vyjádřitelné hodnotící kritérium a jaké hodnoty mají být při otevírání nabídek identifikovány a případně následně uveřejněny.

Problematická mohou být a budou kritéria, která sice mají v rámci hodnocení

finálně uvedeno své číselné vyjádření, nicméně hodnota tohoto vyjádření záleží na podrobnějším posouzení zadavatele, případně hodnotící komise. Jako příklad lze uvést zkušenosti vybraného člena realizačního týmu či reference dodavatele ve zjednodušeném podlimitním řízení. Ačkoliv výsledkem hodnocení daného hodnotícího kritéria bude nakonec číslo (což ostatně ve svém důsledku platí pro jakékoliv kritérium hodnocení, i ta tzv. subjektivní), domníváme se, že by zde povinnost uveřejnění hodnoty neměla platit, a to i z důvodu, že uveřejněním takové hodnoty může být zásada transparentnosti paradoxně negována, což jde proti účelu přijetí daného ustanovení, jak je deklarováno. Teprve v procesu posouzení nabídek a zpravidla i ověřování údajů z nich bude mít zadavatel postaveno najisto, zda určitou referenci pro účely hodnocení bude zohledňovat či nikoliv; takový proces však obvykle trvá delší dobu než 5 pracovních dnů nutných pro uveřejnění údajů z otevírání nabídek. V samotném důsledku totiž účastníci do nabídky neuvádí primárně číslo – počet referencí, které zadavatel do hodnocení automaticky přebere, ale pouze výčet referencí, o kterých jsou přesvědčeni, že vyhovují požadavkům zadavatele. Tyto informace pak zadavatel, či jím ustanovená hodnotící komise vyhodnotí, posoudí (případně i ověří) a až následně dané bodové hodnocení přidělí.

Zajímavostí navržené novely je pak skutečnost, na kterou upozorňuje i důvodová zpráva. Tato výslovně uvádí, že: „porušení povinnosti nebude mít vliv na transparentnost zadávacího řízení či výběr dodavatele, neboť účelem této změny není bránit manipulaci s nabídkami, které brání již samotné elektronické nástroje splňující zákonné požadavky. Z tohoto důvodu se také vylučuje možnost podat námitky proti postupu podle § 109 odst. 3 – viz § 241 odst. 2 písm. a)“. S ohledem na uvedené je proto logickou otázkou, jakou cestou se budou moci účastníci domoci splnění povinnosti poskytnutí informací z provedení otevírání nabídek. Je samozřejmě procesně správné, že případné neuveřejnění informací z otevírání nabídek nebude mít vliv na řádný průběh zadávacího řízení a případné námitky tak nezdrží proces zadávání, nicméně není příliš účinné stanovit v ZZVZ povinnost, aniž by na její nesplnění byla navázána příslušná sankce, a to alespoň za opako-

vané porušování, kdy tímto zákonodárcem dává v podstatě najevo, že uvedenou povinnost nepovažuje za zásadní povinnost. Nelze samozřejmě vyloučit alespoň případné korekce ze strany poskytovatelů dotací u spolufinancovaných zakázek, ale i zde se domníváme, že by se s ohledem na závažnost porušení jednalo o prakticky nulovou korekci.

Stranou pak ponecháváme reálný přínos upraveného znění ustanovení § 109 ZZVZ a souvisejících úprav, kdy uvedený postup zadavatele může mít i negativní konsekvence v podobě toho, že může vést k vyšší míře koluzních jednání mezi dodavateli, kteří se prostřednictvím takto získaných údajů z otevírání nabídek mohou v některých případech identifikovat. Věříme však, že zakotvení tohoto institutu nejméně přispěje k tomu, aby bylo zřejmé, jak mají zadavatelé v procesu po otevírání nabídek postupovat.

Mgr. Jan Galáš, právník

Mgr. Milan Šebesta, LL.M., advokát

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Zákon č. 240/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

² <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2020/08/Sdelovani-udaju-z-nabidek-v-elektronicke-podobe.pdf>.

Náležitosti formy smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným dle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020

O náležitostech formy smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným nebyly do 31. 12. 2013, jakož ani od 1. 1. 2021 pochybnosti, neboť písemnou formu s úředně ověřenými podpisy nepochybně a nezpochybnitelně výslovně stanovily a dále již stanovují právní předpisy.¹ Tento článek se tedy dále zabývá pouze právními jednáními učiněnými v rozhodném období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020.

O poznání méně jednoznačná je však právní úprava od přijetí ZOK až do jeho novely účinné od 1. 1. 2021, kdy relevantní ustanovení bylo následujícího znění: „Převod podílu je vůči společnosti účinný doručením účinné smlouvy o převodu podílu s úředně ověřenými podpisy.“² Jazykovým výkladem lze stěží dospět k jinému právnímu závěru než, že daná norma požaduje jako podmínku pro účinnost smlouvy vůči společnosti a tedy i zápis nabyvatele (nového společníka) do seznamu společníků předložení smlouvy s úředně ověřenými podpisy.

Každé právní jednání, tedy i smlouvy o převodu podílu si prochází několika fázemi, nejprve je zde vůle stran, následně projev vůle a když se projevy vůle střetnou, pak zde může být právní jednání za předpokladu, že je splněna forma stanovená právními předpisy. Dále pak právní

jednání může (má) mít právní účinky, a to nejprve inter partes a následně případně, zejména u převodu vlastnického (či jiného věcného) práva, erga omnes. Jazykovým výkladem pak lze dospět k závěru, že žádný požadavek na formu smlouvy o převodu podílu citovaným ustanovením není stanoven, když takový požadavek bývá zpravidla uvozen např. formulacemi „Smlouva o převodu podílu musí být písemná a podpis na smlouvě musí být úředně ověřen.“ Taková formulace zde absentuje. Explicitně je však stanoveno, že převod podílu nenabude účinky vůči společnosti, dokud není naplněna forma smlouvy – písemná podoba s úředně ověřenými podpisy. Čistě jazykovým výkladem pak lze připustit situaci, kdy je formálně vzato smlouva o převodu podílu uzavřena v písemné formě bez úředně ověřeného podpisu, avšak účinky takové smlouvy vůči společnosti nenastanou, tedy nový

společník bude vlastníkem podílu, avšak společnost jej nezapíše do seznamu společníků. Uvedená situace je do jisté míry absurdní a nežádoucí, neboť by pak nový společník byl sice vlastníkem podílu, ale nemohl by vykonávat řadu vlastnických práv spojených s podílem. V praxi bývá takováto situace řešena preventivně, a to sice že podpisy na smlouvách o převodu podílu jsou (byly) v daném období úředně ověřovány.

V právní teorii dlouho převládal právní názor, že i v období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020 je nutné vykládat ustanovení § 209 odst. 2 ZOK tak, že toto ustanovení stanoví jako náležitost smlouvy o převodu podílu písemnou formu s úředně ověřenými podpisy. Tento závěr se velmi často opíral o sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu ČR,³ které se vyjádřilo k náležitostem zástavní smlouvy o zástavě podílu ve společnosti s ručením ome-

JIŽ TUCET VÍTĚZSTVÍ V ŘADĚ

Právnická firma
roku 2012–2023

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Řešení sporů a arbitráže
- Logistika a dopravní stavby

Děkujeme za Vaši důvěru.

zeným ve spojení s náležitostmi smlouvy o převodu podílu, a to sice tak, že „Zákon o obchodních korporacích přitom klade na smlouvu o převodu podílu nevtěleného do kmenového listu požadavek na písemnou formu s úředně ověřenými podpisy (§ 209 odst. 2 z. o. k.). Jakkoliv tak činí v souvislosti s účinností smlouvy vůči společnosti, lze dovést, že jde o požadavek na formu smlouvy jako takové; opačný výklad, podle kterého se forma smlouvy o převodu podílu může lišit v závislosti na tom, zda má mít účinky vůči společnosti či nikoliv, považuje Nejvyšší soud z hlediska právní jistoty za neudržitelný [...]“

NS ČR nicméně však již nerozvádí, jaké právní dopady by případná absence úředně ověřeného podpisu na smlouvě o převodu podílu měla, zda by smlouva byla nicotná (vůbec by nevznikla) nebo by se jednalo o smlouvu neplatnou, pak je na místě otázka za absolutně či relativně.

Pokud by byl přijat závěr sjednocujícího stanoviska bez dalšího, pak je zde ale nezodpovězená otázka právních dopadů absence ověřeného podpisu. Nutno zdůraznit, že citovaná pasáž se nachází toliko pouze v odůvodnění příslušného sjednocujícího stanoviska, nikoliv však ve výroku.

Nastolená otázka byla pak v praxi dále posuzována opět NS ČR, kdy však již NS ČR předestřel rozdíl mezi požadavkem písemné formy s ověřeným podpisem kladeným na smlouvu jako takovou a tímtož požadavkem kladeným pouze jako podmínka účinnosti převodu podílu vůči společnosti: „Zákon rozlišuje účinnost smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným inter partes a její účinnost vůči společnosti. Není-li ve smlouvě o převodu podílu stanoveno jinak, stávají se závazky ze smlouvy účinné dnem, kdy byla smlouva uzavřena (§ 1745, § 1759 o. z.), a k tomuto dni se stává nabyvatel vlastníkem podílu (§ 1099 o. z.), jenž je v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nehmotnou movitou věcí (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5719/2016). Vůči společnosti však nastávají právní účinky převodu podílu nevtěleného do kmenového listu až okamžikem, kdy je jí doručena účinná písemná smlouva o převodu po-

dílu s úředně ověřenými podpisy smluvních stran. Až k tomuto dni se nabyvatel podílu stává společníkem. Jinak řečeno, není-li převod podílu účinný vůči společnosti, nestává se osoba, na kterou je podíl převáděn, společníkem (k tomu srov. v poměrech družstva rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4215/2016, uveřejněný pod číslem 38/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).“⁴

Fakticky se tak NS ČR mlčky odchýlil od svého dříve přijatého závěru ve sjednocujícím stanovisku. NS ČR mj. dále uzavírá „Nejvyšším soudem zastávaný výklad potvrdil i legislativní vývoj (k tomu srov. § 209 odst. 2 z. o. k., ve znění účinném od 1. 1. 2021).“⁵ S uvedeným nelze souhlasit, neboť sám zákonodárce je názoru, že rozhodná úprava nebyla jednoznačná a závěr přijatý NS ČR ve sjednocujícím stanovisku nebyl jednoznačný a nezpochybnitelný, proto zákonodárce přijal novelu, což mj. odůvodnil: „Navrhovanou změnou odstavce 2 se stanoví najisto, že smlouva o převodu podílu musí mít písemnou formu s úředně ověřenými podpisy; ta je podmínkou platnosti smlouvy. Změna reaguje na názory části právní doktríny, která dovozuje, že smlouva o převodu podílu nemusí být ani v písemné formě, na druhou stranu však společnosti musí být doručena v písemné formě s úředně ověřenými podpisy (B. Havel in Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 402). Změna zvyšuje právní jistotu. Totožnou úpravu ostatně obsahoval i obchodní zákoník (srov. § 115 odst. 3 ObchZ).“⁶ Zákonodárce tedy zjevně připouští i výklad odlišný, než jaký bez další přijal NS ČR ve sjednocujícím stanovisku.

Svůj závěr⁷ NS ČR odkazem na své jiné rozhodnutí – rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4215/2016, který řeší obdobnou právní otázku v rámci právních poměrů družstev. Právní úprava družstev neobsahuje tutéž (problematickou) formulaci, avšak obsahuje obdobný koncept, tj. rozdíl mezi okamžikem perfekce, platnosti a účinnosti (inter partes) smlouvy o převodu družstevního podílu a případné následné/opožděné účinky vůči třetím stranám – zde konkrétně družstvu.⁸

NS ČR v Rozsudku sp. zn. 27 Cdo 1018/2021 nijak blíže nerozvádí podobnost mezi družstevním podílem a podílem ve společnosti s ručením omezeným, nicméně je zjevné, že minimálně 27. senát zde podobnost spatřuje. Připouští-li ZOK v jednom ustanovení naprosto zcela explicitně, že smlouva o převodu podílu (družstevního) může nabýt perfekce, platnosti a účinnosti (mezi stranami) v jiný okamžik než účinnost vůči příslušné právnické osobě (družstvu), pak je nutné si klást otázku proč není tentýž právní konstrukt možno aplikovat na podíl ve společnosti s ručením omezeným, když jediné odůvodnění, které NS ČR k opačnému závěru poskytl zní: „opačný výklad, podle kterého se forma smlouvy o převodu podílu může lišit v závislosti na tom, zda má mít účinky vůči společnosti či nikoliv, považuje Nejvyšší soud z hlediska právní jistoty za neudržitelný“.

Citovaná formulace je poněkud tendenční, neboť z formulace ZOK vyplývá pouze, že za účelem účinnosti vůči společnosti je vyžadován úředně ověřený podpis, přípustnost různých forem smlouvy bez dalšího z textu zákona nevyplývá.

Lze si představit situaci, kdy smluvní strany v rozhodném období (1. 1. 2014 – 31. 12. 2020) uzavřou smlouvu o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným bez úředně ověřeného podpisu, smlouva by tak inter partes mohla nabýt účinnosti, smluvní strany se podle smlouvy vypořádají (zejména si uhradí kupní cenu, je-li úplatná), smlouvu příslušné společnosti nepředloží (např. mimo jiné pro to, že je ujednáno, že dividenda i přes skutečnost, že podíl byl již převeden náleží ještě převodci) a až následně (nejpozději však do 31. 12. 2020) uznají podpisy na smlouvě za vlastní. Uvedeným uznáním dojde ke splnění podmínek pro účinky smlouvy vůči společnosti, tedy po naplnění této podmínky smlouvu strany předloží společnosti.

O závěru NS ČR uvedeném ve sjednocujícím stanovisku pak je nutno pochybovat nejen pro skutečnost, že tento byl (byť mlčky) vyvrácen v Rozsudku sp. zn. 27 Cdo 1018/2021, ale též proto, že NS ČR neposkytl přesvědčivé odůvodnění. O závěru NS ČR uvedeném ve sjednocujícím stanovisku je pak vhodné též pochybovat z důvodu, neboť se NS ČR nijak nevypořádává s možnou situ-

ací nastíněnou v předchozím odstavci, kterou lze jen stěží považovat za jakkoliv jdoucí proti smyslu a účelu textu ust. § 209 odst. 2 ZOK v rozhodném období, tj. NS ČR ani nezdůvodňuje, proč by taková smlouva tedy měla být stižena právní vadou (jak naznačeno výše nejisto jakou vadou) nebo z jakého důvodu by takovýto specifický případ měl být právně perfektní. Naposled je nutno o závěru přijatém NS ČR ve sjednocujícím stanovisku pochybovat, neboť o něm vyjádřil pochybnosti sám zákonodárce v důvodové zprávě k novele.

NS ČR ve sjednocujícím stanovisku nikterak nezohledňuje dikci ust. § 574 OZ, podle kterého platí, že „Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné.“ Dle citovaného ustanovení OZ je pak vhodné se k předestřené otázce stavět spíše tak, že v případě absence úředního ověření podpisu na smlouvě o převodu podílu je pak taková smlouva spíše platná než neplatná. NS ČR se ve sjednocujícím stanovisku též nijak nevypořádává s předpoklady nulivity/nicotnosti právního jednání, jak je stanoví OZ,⁹ když absence úředního podpisu zřejmě nebude případ absence vůle jako takové,¹⁰ absence vážnosti vůle a jejího projevu,¹¹ ani nesrozumitelnosti právního jednání.¹²

Na tomto místě je nutné též nabídnout exkurz do smyslu a účelu právní úpravy úředně ověřeného podpisu na smlouvě o převodu podílu. Primárním účelem je právní jistota stran, zejména převodce, když převodce je chráněn mj. vůči situaci, kdy jeho podpis na smlouvě je falšován, resp. není vyhotoven převodcem. Uvedeným je převodce chráněn, aby nedošlo k převodu jeho podílu bez veri-

fikace jeho podpisu procesem úředního ověření a nemohla tak třetí osoba nakládat s jeho podílem či vykonávat práva spojená s jeho podílem bez jeho souhlasu. Tento smysl a účel je rovněž dodržen i při přijetí výkladu ust. § 209 odst. 2, že samotná smlouva je platná a účinná i bez úředního ověření podpisu, avšak taková smlouva nenabude účinkům vůči společnosti. Tedy převodce je chráněn, že společnost nezapiše osobu, která padělala jeho podpis (bez úředního ověření podpisu) jako společníka, a tedy takové třetí osobě společnost neumožní výkon žádných práv a převodce je zároveň chráněn, neboť takováto třetí osoba, pokud svá práva uplatní vůči převodci napřímo, tak tento velmi jednoduše namítne nepravost podpisu.

Na podporu zde předestřené argumentace si pak autor klade otázku, zda pokud bylo ustanovení § 209 odst. 2 ZOK tak jednoznačné, jak uzavírá NS ČR ve sjednocujícím stanovisku, proč tedy zákonodárce předmětné ustanovení novelizoval? Nasnadě je logická odpověď a to sice, že ani sám zákonodárce nebyl přesvědčen o argumentaci a závěru NS ČR a považoval za nutné textaci zákona změnit, tak aby odpověď na zde řešenou otázku postavil najisto.

Nastíněnou otázku formy smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručním omezením tak uzavírám, že v rozhodném období se kloním k závěru, že smlouvy uzavřené bez úředně ověřeného podpisu nelze považovat za platné a účinné, avšak k dnešnímu dni neshledávám jednoznačný a zřejmý názor NS ČR na tuto otázku. Definitivně tuto otázku tak může vyřešit až NS ČR jako otázku položenou v rámci dovolacího řízení. Autor

článek doplňuje, že zastupoval klienta v soudním sporu, kdy předestřená otázka byla pro spor nepochybně zásadní, avšak bohužel pro právní nauku byl o věci uzavřen smír a autor tak neměl možnost tuto otázku položit, ani na ni obdržet odpověď.

Mgr. Martin Vojtíšek, LL.M.,
trvale spolupracující advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Srov. ust. § 115 odst. 3 ObchZ resp. ust. § 209 odst. 2 ZOK.
- ² § 209 odst. ZOK ve znění do 31. 12. 2020.
- ³ Cjpn 204/2015.
- ⁴ Odst. 28. Rozsudku sp. zn. 27 Cdo 1018/2021.
- ⁵ Odst. 31. Rozsudku sp. zn. 27 Cdo 1018/2021; pozn. autora NS ČR zde kvituje závěr obsažený ve sjednocujícím stanovisku.
- ⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020, K bodům 233 až 235 (§ 209).
- ⁷ Srov. míněno závěr přijatý v Rozsudku sp. zn. 27 Cdo 1018/2021.
- ⁸ Srov. ust. § 601 odst. ZOK (uvedené ustanovení nebylo žádnou novelou ZOK nikterak dotčeno).
- ⁹ Srov. ust. § 551 – 554 OZ.
- ¹⁰ Srov. ust. § 551 OZ.
- ¹¹ Srov. ust. § 552 OZ.
- ¹² Srov. ust. § 553 OZ.

ZÁZNAM KONFERENCE

Asertivita, řešení problému, řešení konfliktu a jejich prevence

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Rozvod mezinárodního manželství

Rozvod manželství je obvykle komplexní a emotivně náročný proces, a to zejména v případech mezinárodních rozvodů – tedy například, kdy jsou jeden či oba manželé občany různých zemí. V dnešní globalizované době je tato situace navíc stále běžnější. Možnosti a postup v řízení o mezinárodním rozvodu vyžadují individuální právní posouzení, které zohlední všechny aspekty daného případu.

V případě rozvodů mezinárodních manželství je potřeba primárně řešit dvě otázky:

- Před jakým soudem může rozvod proběhnout? Může to být český soud?
- Jakým právem se rozvod bude řídit? Českým či jiným právem?

V závislosti na odpovědi na tyto otázky pak může například nastat situace, kdy bude rozhodovat český soud, ale podle práva cizího státu.

Kdy bude příslušný český soud?

V případě rozvodu mezinárodního manželství existují dvě základní situace pro určení příslušnosti českého soudu:

1) Manželé jsou občany některého ze států Evropské unie nebo zde mají trvalý pobyt

V rámci EU stanoví soudní příslušnost nařízení Brusel II ter,¹ které vstoupilo v účinnost v srpnu 2022. Stručně řečeno, příslušný soud pro mezinárodní rozvod je soud země, kde:

- mají manželé obvyklý pobyt, nebo kde měli poslední obvyklý pobyt, pokud zde jeden z nich stále bydlí,
- má odpůrce, tj. manžel, který nepodal žádost o rozvod, obvyklý pobyt,
- má alespoň jeden z manželů obvyklý pobyt, pokud byl podán společný návrh,
- má navrhovatel obvyklý pobyt, pokud zde bydlí nejméně rok před podáním návrhu na rozvod, resp. 6 měsíců, pokud je zároveň občanem daného státu.

Zároveň platí logický princip, na jehož základě je příslušný ten soud, jehož státními občany jsou oba manželé.

Výše uvedená pravidla lze aplikovat tak, že pokud se chce rozvést například český manžel se španělskou manželkou, kteří dlouhodobě společně žili v Itálii, avšak manžel se nyní odstěhoval do Anglie, bude příslušný italský soud. Pokud by však manželé byli oba českými občany, byl by český soud příslušný i přesto, že oba manželé dlouhodobě pobývají či pobývali v Itálii.

2) Jeden z manželů je cizinec, který nežije v EU

Pokud jeden nebo oba manželé nejsou občany EU a nežijí v EU, situace se stává komplexnější vzhledem k různým právním úpravám v jednotlivých zemích.

Například česká legislativa stanoví, že české soudy jsou příslušné v případech, kdy:

- je jeden z manželů státním občanem České republiky,
- má odpůrce v České republice obvyklý pobyt.

Zároveň platí, že český soud může rozvést manželství dvou cizinců, i pokud zde odpůrce nemá obvyklý pobyt například tehdy, pokud zde má obvyklý pobyt navrhovatel a druhý manžel se připojil k návrhu.

Zde upozorňujeme, že před národní úpravou mají přednost mezinárodní smlouvy mezi jednotlivými státy. Jako příklad uvádíme smlouvu mezi Českou republikou a Ruskou federací,² která stanoví, že za předpokladu, že jeden z man-

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsmo mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních ráďů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

želů má ruské občanství a pobývá v Rusku, a druhý má české občanství a pobývá v České republice, budou příslušné soudy obou zemí.

Jaké právo je rozhodné v případě rozvodu?

Další důležitou otázkou, kterou si musí manželé cizinci před podáním návrhu na rozvod položit, je, podle jakého práva se mají řídit při přípravě rozvodové dokumentace a na advokáty které země se mají obrátit. To je klíčové nejen pro průběh rozvodového řízení, ale také pro úpravu majetkových vztahů manželů nebo pro úpravu poměrů k nezletilým dětem, která se může v jednotlivých zemích lišit.

Česká republika není signatářem nařízení EU z roku 2010 o posílené spolupráci v oblasti rozvodu, tzv. Řím III.³ Proto určení rozhodného práva zakotvuje zákon o mezinárodním právu soukromém,⁴ který zavádí následující pravidla:

- Rozvod manželství se řídí právním řádem státu, kterým se řídí osobní poměry manželů v době zahájení řízení.
- Osobní poměry manželů se řídí právním řádem státu, jehož jsou oba občany.
- Jsou-li manželé občany různých států, řídí se osobní poměry právním řádem státu, v němž mají oba manželé obvyk-

lý pobyt, jinak českým právním řádem.

Avšak i před touto úpravou mají přednost mezinárodní smlouvy. Konkrétně, výše zmíněná smlouva mezi Českou republikou a Ruskem stanoví, že pokud je jeden z manželů občanem Ruska a druhý České republiky, použije se právní řád smluvní strany, u jejíhož orgánu řízení o rozvodu probíhá. Tento princip pomáhá zajistit konzistenci celého soudního procesu tím, že vylučuje aplikaci právního řádu země, v níž se rozvodové řízení nekoná.

Jak postupovat, když manžel - cizinec není dohledatelný?

Může se stát, že si jeden z manželů přeje podat návrh na rozvod manželství, ale neví, kde se druhý manžel nachází, a není v jeho možnostech to zjistit. I v takovém případě je možné rozvod uskutečnit.

Soud manželi, o kterém není známo, kde pobývá, jmenuje opatrovníka, obvykle advokátní kancelář, která jej bude v řízení zastupovat. Opatrovník může v řízení navrhnout za druhého manžela důkazy, podávat odvolání i další opravné prostředky. Jelikož se však obvykle ani opatrovníkovi nepodaří zjistit, kde se druhý manžel nachází, řízení je poměrně rychlé a věc se nedostává před odvolací soud.

Řešíte rozvod s manželem, který je cizinec? Neváhejte nás kontaktovat, rádi Vás celým procesem provedeme a zajistíme pro Vás nejlepší možný výsledek. ☎

Nikola Prachařová,
advokátní koncipient / Associate
Stuchlíkova & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

STUHLIKOVA & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.
- ² Vyhláška č. 95/1983 Sb., o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních.
- ³ Nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky.
- ⁴ Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

ZÁZNAM KONFERENCE

Aktuální judikatura v oblasti ochrany dat

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Institut obětavé práce pro socialismus je zpět, aneb co nevíte o ESG a pochopitelně se bojíte zeptat

Historie i současnost práva je protknuta filozofickými východisky, která si my praktici už mnohdy ani neuvědomujeme, a proto je na místě se pozastavit nad aktuálním vlivem nového myšlenkového a ideologického směru charakterizovaného tzv. společenskou odpovědností, který sílí a proniká do právního řádu. Problematicnost tohoto vlivu je spojena s otázkami, zda má být právo ovlivněno politickou ideologií, či nikoliv, a do jaké míry má odrážet společenskou realitu, respektive jaká vůbec společenská realita je a jak ji lze seznat.

Právní praxe reaguje na nové vlivy ve společnosti a následně v právu zpravidla trojím způsobem. Realizovaná obchodní příležitost, prosté přijetí a smíření se, ať už je to cokoli, a odpor a kritika. Tam, kde je silný obchodní potenciál, odpor dosti často nemůže uspět, a to bez ohledu na relevanci a sílu důvodů. Tam, kde je vliv přes čáru sociální, kulturní, rozumovou a faktickou, s kritikou uspět lze, a tam se přesně nacházíme. Jak si laskavý čtenář dovede představit, autor tohoto článku si klade za cíl nenechat na popisovaných ideologických vlivech se silným a uměle vyvolaným obchodním potenciálem vůči právní realitě nit suchou, kdy zároveň je potřeba mnohou terminologii přelo-

žit do češtiny, a to pro veřejnost laickou i odbornou.

Co je to ESG – Environmental, Social and Governance je symbolem požadavků v oblasti společenské odpovědnosti a ekologické udržitelnosti, které ale vychází z ryze politické levicové ideologie, jejímž projevem a reprezentantem je v našem případě evropský socialismus realizovaný Evropskou unií, jejíž fungování je založeno na administrované ekonomice, což je pouze přesnější název pro tradiční a obecně chápaný termín centrální plánování, kde osvědčený volný trh nahrazuje nefunkční paskvil jménem jednotný trh a dotace do oblastí, které si elity myslí, že jsou potřeba a mají se do-

tovat – což je samozřejmě tragický omyl. Motivem tohoto systému je pak výchova společnosti k obrazu „elit“, které se cítí předurčeny, aby takto ovládanou společnost řídily, ideálně se suspendovanými právy a svobodami a ponechaným pocitem pozlátka, že to vše od svobody slova po politickou svobodu a pluralitní demokratický systém nám zůstalo. ESG je jedním z nástrojů, jak tyto představy realizovat a vplouvají do světa práva – chtělo by se říct tolik let po válce – nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětvích finančních služeb, kterým jsou stanovena harmonizovaná pravidla pro účastníky finančního trhu a finanční poradce, jež se

týkají transparentnosti co do začleňování rizik stran udržitelnosti a zohledňování nepříznivých dopadů na udržitelnost do jejich postupů a o poskytování informací souvisejících s udržitelností ve vztahu k finančním produktům – jak z názvu plyne, jde o balík povinností, které se vůbec netýkají samotných služeb, ale pokud podnikatel nesplní tyto povinnosti, je v podstatě vyloučen z příslušné oblasti podnikání. Pro snadnější představu o co jde, lze problém ilustrovat na požadavku, že advokacii může vykonávat pouze člen KSCČ, pouze ten, kdo je „politicky uvědomělý“ – tento termín si pamatujeme. Místo vedoucí úlohy Strany si ale dosazujeme (1) Environment – hodnotící kritéria cílená na ekologii, tj. jak hodnocený subjekt využívá zdroje, suroviny, jaké produkuje emise či jak svou činnost dopadá na životní prostředí, (2) Governance – hodnotící kritéria cílená na způsob řízení posuzované společnosti se zaměřením na systém vnitřního řízení, kontrol a postupů (známé normy ISO), jak posuzovaný subjekt kontroluje totéž u svých dodavatelů, tj. zda a jak vymáhá totéž po ostatních, ale hlavně a zde je jádro problému (3) Social – hodnotící kritéria posuzující míru společenské odpovědnosti, což neznamená nic jiného, než jak je posuzovaný subjekt schopen myslet a jednat politicky konformně s hlavním politickým levicovým názorovým proudem, aby mohl „podnikat“. To už tu bylo, s rokem 1990 to zaslouženě zemřelo, ale je to tu zas. Na jak dlouho?

Jak je zvykem autora, je potřeba se podívat do útroby směrnice ESG, kde vidíme problematická místa, která my, co historicky umíme překládat do lidského jazyka totalitní mluvu, a tuto posoudit co do kompatibility s naším ústavním systémem. Pokud nebereme čl. 10a Ústavy jako trojského koně nebo dvířka od Pandořiny skříňky vedoucí k možnosti zdůvodnit jakékoliv zvěrstvo právní či lidské. Čl. 2 odst. 17) nařízení ESG obsahuje definici udržitelné investice, ve které je všechno: „udržitelnou investicí je investice do hospodářské činnosti, která přispívá k environmentálním cílům, jako jsou investice měřené například klíčovými ukazateli pro účinnost zdrojů ohledně využívání energie, energie z obnovitelných zdrojů, surovin, vody a půdy, produkce odpadů, emisí skleníkových plynů, nebo ukazateli její-

ho dopadu na biologickou rozmanitost a oběhové hospodářství, nebo investice do hospodářské činnosti, která přispívá k sociálním cílům, zejména investice, která přispívá k řešení nerovnosti, nebo investice podporující sociální soudržnost, sociální integraci a pracovněprávní vztahy nebo investice do lidského kapitálu nebo hospodářsky či sociálně znevýhodněných komunit, za předpokladu, že tyto investice významně nepoškozují žádný z uvedených cílů a společnosti, do nichž je investováno, dodržují postupy řádné správy a řízení, zejména ohledně řádných struktur řízení, vztahů se zaměstnanci, odměňování příslušných zaměstnanců a dodržování daňových předpisů“. Cíle a způsoby vyhodnocování environmentální problematiky nebo způsobu řízení společnosti (ISO) lze ještě objektivizovat a považovat za středně rizikovou (politicky zneužitelnou) kategorii s dobře popsatelnými nesmysly, ale kategorie sociálních cílů, diversity, sociální soudržnosti, sociální integrace apod., jsou zvěrstvo, které ve zkratce pouze obrovsky zdražuje výsledný produkt a po cestě k zákazníkovi všem škodí. To je přesně kategorie, která má být dobrovolná v systému volného trhu a má být konkurenční výhodou, pokud to zákazníci vyžadují a poptávají. Jenže v systému jednotného trhu je to nařízený nesmysl, který by ve volném trhu nepřežil ani minutu, protože o to nikdo nestojí. To je centrální plánování zaváděné právními prostředky a odborná veřejnost proti tomu téměř neprotestuje, ale dokonce to i vítá a proaktivně vyhledává další oblasti, kde takové šílenosti zavést. Myslí-li si laskavý čtenář, že se ho to netýká, tak je potřeba si uvědomit, že jsme na začátku procesu a dojde na všechny. Už nyní se může stát, že poskytnutí finanční služby bude (nepřímo) podmíněno tím, jaké má klient politické názory, což jsme mohli sledovat u první kauzy tohoto typu v Anglii s uzavíraním bankovních účtů politicky nepohodlným osobám. Týká se to nás všech, laické i odborné veřejnosti, a vede nás to k čínskému systému sociálních kreditů a totalitě, v níž jsme namočení jednou nohou. Kdo by měl ještě stále pochybnosti, co má autor článku na mysli, ať si pustí snímek Demolition Man, který měl být pouze béčkový akční film a nikoliv dílo vizionáře stejně, jako Orwellův román 1984 neměl být manuálem, ale varováním.

Zcela vedlejší v kontextu celé problematiky, přesto bohužel pochopitelná systematicky, je pak zásada nařízením zmiňovaná „významně nepoškozovat“, což je obecná zásada opatrnosti a šetrnosti, pro kterou postačuje dle názoru autora v právním řádu upravená obecná deliktivní odpovědnost, nicméně nová doba žádá další nástroje, které problematiku znepréhlední, umožní různý výklad dle potřeby a v tomto případě existentní (a zřejmě kolizní) obecně nekonfliktní zásady, udělají tvůrci bruselského paskvilu to, co vždycky – předmětné ustanovení čl. 2a neřekne nic konkrétního, pouze že daná zásada bude zpracována v „regulačních normách“. Aktivace pudu sebezáchovy nevyžaduje právní vzdělání, ale směr se zatím, zdá se, nikterak neobrací a naděje na změnu momentálně v dohledu není.

Další problematickou částí je v čl. 3 a násl. nařízení zaváděná povinná transparentnost, aby si každý mohl přezkoumat, zda touto regulací postižené subjekty plní perestrojku a pokud ne, aby tomuto subjektu mohla pomocná stráž obratem zavařit a vyloučit jej z podnikání, ale bez ohledu na to, jaký produkt a jak prospěšnou a kvalitní zákazníkům poptávanou službu přináší. Nejsi ve Straně? Nebudeš podnikat. Tečka. Zdůrazňuji, že vůbec nejde o službu nebo produkt a jejich přínos, ale o podružné ukazatele, které si někdo vymyslel, aby tím „učinil společnost lepší“. A cesta do pekel je dlážděna přesně takovými dobrými úmysly. Je tím ve společnosti zároveň posílen práskací faktor, který je tedy v našem případě tradiční od bachovského absolutismu, na druhou stranu s práskacími předtištěnými formuláři, které nepochybně budou následovat, nepřišlo Gestapo, jak by se mohlo zdát, ale až vláda Andreje Babiše při zavádění elektronické evidence tržeb. Vše bude a medaile dovezeme, což je pro účely tohoto článku nezbytná připomínka přivádějící nás k otázce historické paralely, kterou bychom měli, nechceme-li opakovat svoji historii, vést v patrnosti, a umět abstrahovat rizika z kritizovaného trendu pro nás plynoucí ve všech částech právního života od diskutování záměrů, jejich přípravy, přijímání po realizaci a doufejme co nejdříve zrušení.

Zákonem č. 404/1990 Sb., o státních vyznamenáních České a Slovenské Federativní republiky, byla dle jeho § 17 zrušena ve zkratce socialistická vyzna-

menání a zůstala či přišla vyznamenání, která dnes známe. Předpis nabyt (částečně) účinnosti již v říjnu 1990, aby se to, co zrušil, vrátilo obloukem po nějakých třiceti letech oknem zpět v podobě ESG. A to není žádná zkratka. Chce-li podnikatel působit v regulovaném prostředí pod pravidly ESG, musí mimo jiné zajišťovat „barevnost a různorodost“ na pracovišti, jak jsem kritizoval v dřívějším článku o povinných kvótách, a tato pravidla musí nadřazovat tomu, co by podnikatel potřeboval, nebo co potřebují klienti a uživatelé služeb či produktů – jinak si ani neškrtně. Pokud takový regulovaný subjekt potřebuje na určité pozici odborníka a musí tam mít „černou postiženou transgender odborářku“ (což je zjevná literární nadsázka), tak odborník nebude, protože by neplnil zadání ESG, jednal by protiprávně a jeho podnikání by tak zahájilo sestup a brzy by skončilo – takový subjekt nemá na výběr, než veškeré náklady s těmito politicky motivovanými nesmysly přenášet na koncového zákazníka nebo uživatele, který to zaplatí. Pokud to bude ochoten zaplatit. Co je horší, takový zákazník v současném pokřiveném systému nemá na vybranou a nemůže poskytovateli říct, že chce raději levnější službu bez diverzity a udržitelnosti, protože zákony nabídky a poptávky v jednotném trhu neplatí, když nad nimi vládne vnučená regulace „elit“ usilujících o výchovu adresátů normativních právních aktů. To je samozřejmě naprosto špatně.

Jak jsem naznačil výše, zrušené „medaile“ se udělovaly v dřívější verzi socialistického zřízení za budování socialismu, a každý to věděl přímo. Dnes je potřeba vymýšlet vzletné názvy jako ESG, do kterých je pravda skryta, aby to ideálně nikdo nepochopil, ale všem se to tak nějak líbilo a přijali to, protože čist jakoukoliv gumovou právní bruselštinu nikdo soudný za střízliva nechce, a tak většina upadá do konformity – do stavu, kdy za trochu iluzorního klidu budou souhlasit s čímkoliv, co salámovou metodou postupuje do hloubi nového inkluzivního socialismu. Tedy proč nová pravidla nenazývat tak, jak to už známe? Pojdme opět udělovat místo halal certifikátů různého druhu příznávaného subjekty s podivnou autoritou k posuzování čehokoliv Řád Rudého praporu práce za mimořádné zásluhy získané celoživotním dílem, dlouholetou, houževnatou, obětavou a příkladnou prací na rozhodujících úsecích

hospodářské, vědecké nebo kulturní výstavby socialismu, prodchnutou věrností k povolání, a obdobně Řád Rudé hvězdy práce, Vyznamenání Za pracovní věrnost a Vyznamenání Za pracovní obětavost, to vše podle nařízení vlády č. 24/1955 Sb., kterým se zakládají shora uvedené řády, provedeno vyhláškou předsedy vlády č. 26/1955 Sb., a dále čestný titul Hrdina socialistické práce podle nařízení vlády č. 34/1959 Sb., které obdržel ten, kdo si obzvláště vynikající průkopnickou činností, zejména v průmyslu, zemědělství, dopravě nebo obchodu, anebo vědeckými objevy nebo technickými vynálezy získal výjimečné zásluhy o vítězství socialismu v Československé republice a přispěl k zvelebení národního hospodářství, kultury nebo vědy nebo k posílení obranné schopnosti státu, popřípadě oživme medaili Za obětavou práci pro socialismus k ocenění dlouholeté obětavé práce a zásluh při budování socialismu v Československé socialistické republice a k ocenění soustavné angažovanosti pro politiku Komunistické strany Československa podle zákona č. 153/1976 Sb., o zřízení medaile Za obětavou práci pro socialismus, ale jako vůbec špatný nápad tím pádem nezní ani vyznamenání Za zásluhy o Lidové milice za mimořádné, dlouholeté zásluhy o budování Lidových milicí, za trvale výrazné úspěchy v jejich činnosti a za soustavné vytváření vhodných podmínek pro jejich zabezpečování a budování podle zákona č. 162/1969 Sb., o vyznamenání Za zásluhy o Lidové milice. Což regulační prostředí stran společenské udržitelnosti a odpovědnosti dokonale umožňuje, otevírá Pandořinu skříňku a každý, kdo si pamatuje, co byl za šílenou dobu socialismus nebo kdo hrozně zážitky přejal od předchozích generací a cítí je jako sobě vlastní újmu i za rodiče a prarodiče, by měl v ESG a podobných příšernostech věřit ten samý problém, který je jen pro účely dnešní doby vylepšen kvalitním marketingem a iluzí našeho vlastního informovaného souhlasu.

Přitom by se stačilo přidržet normativní teorie práva prof. JUDr. Františka Weyra, nedogmatické a pozitivisticky orientované právní nauky, která odmítá ideologické zaměření, jaké ESG po třiceti letech znovu uměle roubuje do našeho života, aby se z právní vědy a jejích plodů nestala právní politika, což se už děje a my tomu opět vůbec nebráníme. Naopak mnozí to

podporují a ještě jsou proaktivní. Právní praxe proto směřuje do úpadku, kde ratio legis přestává platit, ale všichni včetně soudů se budou nuceni tvářit, že je vše v pořádku, tak bude utvářena i judikatura, v níž už se začínají objevovat první šílenosti typu rozsudku o klimatických žalobách, protože tak jsme si to údajně všichni skrze volby, politiky a společenskou smlouvu přáli, tedy to máme, což ale není pravda. Jak lze se znalostí unijní integrace posoudit, volební hlas každého z nás je umenšován prosazováním většinového hlasování a rušení práva veta, na které nemáme téměř žádný vliv (ostatně vzpomeňme, jak byla přijata Lisabonská smlouva) krom našeho hlasu volebního, to vše posvěceno naším vlastním Ústavním soudem, který dle skromného názoru autora tohoto článku rozhodl a rozhodnout musel politicky, čímž je popřena racionalita, na které má náš právní řád stát a o kterou se potřebujeme v našich životech opřít. Nebo ještě jinak, pravda a láska v právu už neexistuje, protože stanoví-li zákon, že něco pravda není, tak to pravda prostě není a rozhodnutí soudu je předem známé. Přitom je pouze na nás, čím bude popsána zítřejší stránka kroniky města Kocourkova. 📍

Mgr. Ondřej Pecák, advokát

Langmeier & Co., advokátní kancelář s. r. o.

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

Kdy lze považovat nájemní smlouvu za konkludentně uzavřenou?

Nájemní vztahy dostaly přijetím nového občanského zákoníku poměrně zásadních změn. Nejinak tomu je i u smluv podnájemních. Z pohledu zákona nastává poměrně zajímavá situace při změně osoby pronajímatele.

Podnájemní smlouvou dává nájemce podnájemci nemovitost do podnájmu, a to na základě smlouvy o podnájmu. V případě, že původní nájemce nabytí předmět nájmu, resp. podnájmu, do vlastnictví, tak dle ustanovení § 1993 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“) splynulo právo s povinností v jedné osobě, a tedy zanikl nájem z důvodu odpadnutí jeho subjektu, aniž by byl nahrazen subjektem jiným, odlišným. Skutečnost, že obecný důvod zániku závazku splynutím se uplatní i v nájemních vztazích dovedl Nejvyšší soud ČR např. v Rozsudku ze dne 16. června 2010, sp. zn. 26 Cdo 2386/2009.

Dle ust. § 2278 OZ podnájem skončí nejpozději s nájmem, nicméně ustanovení § 2221 OZ stanoví, že pokud dojde ke změně vlastníka pronajatého bytu, přejdou práva a povinnosti z nájmu na nového vlastníka. Ke změně pronajímatele dochází bez dalšího pouhou změnou vlastnického práva. Tak se stane z osoby nájemce současně vlastníkem bytu a pokud vztah mezi stranami, založený původně smlouvou o podnájmu nadále pokračuje, lze mít zato, že nájemní vztah tak mezi subjekty vznikl, navíc pokud je podložen několika reálnými fakty, a to např. když původní podnájemník nemovitost nadále užívá a platí „nájemné“, vlastník nemovitosti jej nevyzve k vyklizení nemovitosti, vlastník nadále přijímá platby za užívání nemovitosti, dokonce předá i vyúčtování služeb atd. V případě, že není sepsána nová nájemní smlouva, lze z těchto reálných faktů vyvozovat, že nájemní vztah mezi stranami vznikl konkludentně.

Nájemní smlouva k užívání nemovitosti by měla být mezi stranami písemná. Pokud však není písemná forma dodržena, může se neplatnosti smlouvy dovolat pouze nájemce, nikoli pronajímatele. Neplatnosti se navíc lze dovolat jen do doby, než začne být smlouva plněna. Jakmi-

le tedy nájemce zaplatí první nájemné a pronajímatele peníze přijme, je smlouva platně uzavřena. Pokud si strany neujednaly dobu trvání nájmu, platí, že smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou.

Nicméně je třeba neposuzovat takovou situaci pouze optikou reálné situace.

Dle konstantní judikatury i soudní praxe je ke vzniku konkludentní nájemní smlouvy zapotřebí aktivní chování obou stran poměru. Za aktivitu ze strany pronajímatele však nelze považovat jeho pouhé strpění užívání předmětu nájmu, mlčení a přijímání plateb (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 1277/2005, shodně také sp. zn. 26 Cdo 551/2000, 26 Cdo 1160/2002, 26 Cdo 1158/2003).

V rozsudku sp. zn. 29 Odo 740/2004 Nejvyšší soud ohledně konkludentních úkonů dovedl, že úkony kontrahentů vyjadřující jejich vůli uzavřít smlouvu musí být dostatečně určité a srozumitelné, aby z nich bylo seznatelné, jaký návrh na uzavření smlouvy se nabízí a zda je zde vůle tento návrh akceptovat. Podstatná pro posouzení vzniku smlouvy tímto způsobem je rovněž časová návaznost konkludentního úkonu (nyní jednání) vůči návrhu na uzavření smlouvy z hlediska včasnosti akceptace.

Z hlediska občanskoprávního platilo, že konkludentní právní úkon (projev vůle učiněný jinak než výslovně) je takový projev, který nemá znaky výslovného projevu, ale vyjadřuje vůli jednatího takovým způsobem, že se zřetelem ke všem okolnostem případu nezanechává pochybnosti o tom, že jde o projev vůle jednatího a jaký je obsah jeho vůle (srov. Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 936/2017).

Uvedené závěry týkající se konkludentních právních úkonů tak lze použít i pro konkludentní právní jednání. Ve smyslu

§ 555 odst. 1 OZ se pak právní jednání posuzuje podle svého obsahu. Každý projev vůle (výslovný nebo konkludentní) se vykládá podle úmyslu (záměru) jednatího, jestliže druhá strana takový úmysl (záměr) poznala nebo o něm musela vědět (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5281/2016).

Přijetím tohoto právního názoru je třeba tedy nahlížet i na právní vztahy mezi stranami v otázce užívání nemovitosti a trvat na písemné smlouvě, upravující jejich vzájemný smluvní, nájemní vztah. Neboť samotné pouhé pokračování v užívání nemovitosti, placení plateb za užívání nemovitosti a jejich přijímání ze strany nájemce není z pohledu soudů ČR faktorem vzniku nájemního vztahu.

Mgr. Ivana Kutra
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Moreno Vlk & Asociados
Advokátní kancelář / Abogados / Attorneys at Law
Praha | Madrid | Bratislava

PRECIZNOST, RYCHLOST A SPOLEHLIVOST VE VŠEM, CO DĚLÁME

OCEŇOVÁNÍ PODNIKU A JEHO MAJETKU

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

- stanovení převodních cen

ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akviziční poradenství
- bankovníctví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Ing. OXANA ŠNAJBERG

Managing Partner

Ing. JIŘÍ WIESNER

Partner
Head of Business
Valuation

Ing. LENKA NOVÁK, MBA

Valuation Manager
Head of Real Estate
Valuation

Ing. JAN ATTL, Ph.D., MBA

Founding Partner

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha 1
tel.: 734 225 408, 222 314 447
info@eqsa.cz

EqSA

Je autonomie sportu v ohrožení?

Jedním ze základních rysů sportu je jeho vlastní autonomie. Ta se projevuje existencí pravidel stanovených mezinárodními a národními sportovními federacemi, vnitřní sportovní arbitráží nebo třeba fungováním Mezinárodního rozhodčího soudu pro sport (CAS) v Lausanne. Ačkoliv je však řešení sporů ve sportu poměrně podrobně upraveno v rámci vlastní sportovní arbitráže, kde se mohou řešit spory od disciplinárních přestupků přes smluvní záležitosti nebo například doping, tak v posledních letech svět sportu čím dál více zjišťuje, že ani vlastní autonomie není bezbřehá a v případě mnoha sporů se tak zúčastněné strany dostávají nejen před národní soudy, ale také před soudní instanci nejvyšší – Soudní dvůr Evropské unie (SDEU). Jaký je vlastně vztah mezi sportem a právem EU, které spory se mohou před SDEU vůbec dostat a jaké jsou poslední případy, které jsme zaznamenali?

SDEU se poprvé zabýval otázkou vztahu mezi právem EU a sportem v roce 1974 ve věci Walrave a Koch v. Association Union Cycliste Internationale,¹ a to v rámci předběžné otázky dle čl. 267 Smlouvy o fungování EU (SFEU). SDEU v této věci posuzoval, zda pravidla Mezinárodní cyklistické federace, která vyžadovala, aby tzv. „vodiči“ závodníků byli ze stejné země jako samotný závodník, neporušují zákaz diskriminace na základě státního občanství. Cílem tohoto případu bylo zároveň rozhodnout, zda a do jaké míry se má právo EU uplatňovat ve světě sportu.

Závěrem soudu pak bylo, že: „Sport je předmětem komunitárního práva, pouze pokud má povahu ekonomické aktivity ve smyslu článku 2 Smlouvy o ES.“ Jinými slovy, SDEU je příslušný k posouzení sporu, pokud se v něm nejedná pouze o sportovní pravidla, ale má i ekonomický charakter.

Výše uvedené závěry soudu byly následně potvrzeny také v rámci další judikatury SDEU, konkrétně ve věci Dona v. Mantero² nebo v legendárním případě Bosman.

Evropská Super liga ve světle práva EU

Co se týče novějších případů, tak před více než dvěma lety se fotbalový svět otřásl v důsledku oznámení 12 evrop-

ských fotbalových klubů o vytvoření Evropské superligy (ESL). Tato nová soutěž měla za cíl oddělit se od tradičního systému klubových soutěží organizovaných pod záštitou mezinárodních fotbalových federací FIFA a UEFA a hlavním motivem jejích zakladatelů byla touha po větší autonomii při organizaci soutěže a zároveň snaha získat vyšší zisky z prodeje televizních práv a dalších příležitostí se soutěží spojených.

ESL tak měla vytvořit exkluzivní ligu nejvýznamnějších fotbalových klubů, která byla navržena jako konkurence stávajícím klubovým soutěžím, jako je Liga mistrů UEFA, nebo Evropská či Konferenční liga. Tento plán však narazil na odpor nejen ze strany fotbalových fanoušků, ale také ostatních klubů a samozřejmě výše zmíněných mezinárodních fotbalových federací.

Krátce po oznámení vzniku ESL se obě organizace shodně vyjádřily v tom smyslu, že nově vzniklou soutěž neuznávají a zároveň upozornily, že každý klub nebo hráč, který se ESL zúčastní, bude čelit sankci v podobě vyloučení ze soutěží pořádaných FIFA a UEFA. Svá vyjádření opřely o vlastní pravidla, když z textu stanov FIFA vyplývá, že o pořádání mezinárodních zápasů a soutěží rozhoduje výkonný výbor FIFA a žádné takové

utkání nebo soutěž se nesmí konat bez předchozího souhlasu ze strany FIFA.³

Po vlně negativních reakcí se tak projekt ESL zhroutil stejně rychle, jako přišla informace o jeho realizaci, když 9 z 12 zakládajících klubů se rozhodlo projekt opustit, a to pouze pár dní po jeho velkolepém oznámení.

Celá věc má však nečekanou dohru, která by svět fotbalu a rozsah jeho autonomie v rámci vnitřní organizace mohla změnit navždy. Tři zbývající zakládající kluby se totiž obrátily na Obchodní soud v Madridu, kde má ESL své sídlo, když součástí žaloby byla také žádost o vydání předběžného opatření, kterému bylo ze strany soudu vyhověno a kterým byl oběma mezinárodním asociacím uložen zákaz uložení jakýchkoliv sankcí vůči zúčastněným klubům či hráčům. Žalobci označili dále ve svém návrhu chování FIFA a UEFA za protisoutěžní, tedy neslučitelné s články 101 a 102 SFEU. Protože je předmětem řízení výklad evropského práva, byla věc předložena k SDEU. Hlavními body předběžné otázky je, zda bylo jednání FIFA a UEFA v rozporu s:

- a) zákazem zneužití dominantního postavení (čl. 102 SFEU);
- b) zákazem protisoutěžních dohod (čl. 101 SFEU);

c) dalšími základními svobodami zaručenými SFEU.

Při hodnocení případu je důležité vzít v úvahu také článek 165 SFEU, která má mimo jiné za cíl rozšířit působnost evropských smluv na oblast sportu a uznat jeho význam v rámci Evropské unie a který je zároveň ve vztahu k hospodářské soutěži potřeba vykládat jako lex specialis právě k článkům 101 a 102 SFEU. Tento článek zároveň upozorňuje na důležitost evropského sportovního modelu, který spočívá v otevřených soutěžích a je založen na pyramidové struktuře, když na vrcholu pyramidy se nachází FIFA, dle jejichž pravidel se všechny podřazené subjekty (konfederace, národní federace, hráči, kluby apod.) musí řídit.

Po mnoha měsících čekání na „verdikt“ nastal ve věci posun, když své nezávazné stanovisko vydal generální advokát SDEU, kde se k výše uvedeným bodům vyjádřil. Ačkoliv nejsou názory v tomto stanovisku závazné, lze ho na základě předchozí praxe SDEU brát jako předzvěst rozhodnutí, jež by mělo být vydáno v následujících týdnech / měsících.

Závěr generálního advokáta naznačuje, že články 101 a 102 SFEU by neměly být výkladově chápány tak, že brání vytvoření nové celoevropské klubové soutěže třetími subjekty za předpokladu, že tyto subjekty získají předchozí povolení od FIFA a UEFA. Generální advokát dále zdůraznil, že omezení v takovém případě považuje za přiměřená a legitimní ve vztahu k dosažení stanovených cílů.

Generální advokát dále uvádí, že samotná skutečnost, že stejný subjekt (FIFA / UEFA) vykonává jak regulační, tak organizační funkce ve sportovních soutěžích, neznamená sama o sobě automatické porušení pravidel hospodářské soutěže.

V neposlední řadě diskutoval generální advokát také o zákonnosti sankcí, které dle vyjádření FIFA a UEFA hrozily účastníkům ESL – tedy hráčům a klubům. Co se týče samotných hráčů, došel generální advokát k závěru, že hrozba disciplinárních sankcí je nepřiměřená, a tedy v rozporu s pravidly hospodářské soutěže. V případě klubů označil možné sankce za zákonné, když chování zakládajících klubů považuje za ohrožení legitimních cílů federací

(FIFA a UEFA), jichž jsou dané kluby členy.

V souvislosti s výše uvedeným je důležité si uvědomit, že názor generálního advokáta není konečným rozhodnutím, a ještě musí projít posouzením a rozhodnutím samotného SDEU. Pokud by však SDEU dospěl k závěru, že FIFA a UEFA svým jednáním skutečně porušily pravidla protisoutěžního chování EU, mohlo by to mít významné důsledky pro strukturu a pravomoci mezinárodních sportovních federací, když by to mohlo vést ke změně regulace jejich činnosti a omezení jejich dosavadní autonomie v rozhodování o organizování sportovních soutěží.

Protiútok fotbalových agentů

Dalším významný otřes zažila FIFA po oznámení podoby nových pravidel pro fotbalové agenty. Tato nová pravidla mají totiž významný dopad na regulaci činnosti fotbalových agentů, když zahrnují opatření jako je povinná licence podmíněná složením zkoušky, maximální výše provize, zákaz vícečetného zastoupení či stanovení obsahu zprostředkovatelských smluv.

Cílem FIFA při vydání nových pravidel bylo omezení nekalých praktik, zvýšení transparentnosti a integrity, avšak podobně jako v případě ESL, narazila nová pravidla na své odpůrce – konkrétně přímo fotbalové agenty. Jejich implementace a dodržování se tak stává předmětem právních sporů po celém světě, kde se agenti dožadují právního posouzení pravidel a jejich souladu s národním i evropským právem.

První dílčí úspěch v Německu

Ačkoliv některé bitvy již agenti prohráli (např. v Nizozemsku), první vlaštovkou možného úspěchu pro ně bylo rozhodnutí okresního soudu v Dortmundu, který na základě žaloby jedné z německých zprostředkovatelských agentur nařídil, aby nová pravidla nebyla implementována do pravidel národní federace, a to minimálně do okamžiku, než o jejich souladu s právem EU rozhodne SDEU v podobě předběžné otázky. V tomto případě se má SDEU zabývat tím, zda nejsou nová pravidla porušením konkurenceschopnosti na trhu a zároveň v rozporu s volným pohybem služeb.

Ačkoliv se soudní příkaz v současné době týká pouze německé jurisdikce, po vstoupení pravidel FIFA v platnost může toto předběžné opatření představovat komplikace v případě mezinárodních přestupů v rámci německých fotbalových klubů, což by nepochybně ovlivnilo i další národní federace a koherenci pravidel FIFA napříč členskými asociacemi.

Vystupování sporů ze sportovní sféry se tak stává stále častějším trendem, se kterým budou muset mezinárodní i národní federace do budoucna počítat. S ohledem na obrovské finanční obnosy, které se ve sportu pohybují, je zcela pochopitelné, že zúčastněné strany nechtějí být bezvýhradně ovládnuty pravidly, která jsou jednostranně stanovována sportovními federacemi. Na druhou stranu svým členstvím v dané federaci automaticky vyslovují souhlas s pravidly, která daná federace nastaví. V souvislosti s tímto rozporem tak vyvstává otázka, zda tento trend autonomie sportu do budoucna unese a jakým směrem se bude nastavování pravidel dále ubírat. V mezidobí můžeme alespoň čekat na výše uvedená rozhodnutí SDEU, která by nám mohla v této otázce minimálně napovědět.

JUDr. Bára Straková, LL.M.,
advokátní koncipientka
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

- ¹ Walrave and Koch v. Association Union Cycliste Internationale. (Rozhodnutí č. 36/74). [1974]. ECR 1405.
- ² Donà v. Mantero (Rozhodnutí č. 13/76) [1976] ECR 1333.
- ³ Článek 75 Stanov FIFA.

SDEU: Při neplatném propuštění zaměstnanci vzniká nárok na dovolenou i za dobu, kdy nepracoval

Soudní dvůr Evropské unie se ve sporu mezi českým zaměstnavatelem a bývalou zaměstnankyní zabýval otázkou, zda zaměstnanci, se kterým zaměstnavatel rozvázal neplatně pracovní poměr, náleží nárok na dovolenou za období od neplatného rozvázání pracovního poměru do doby, než zaměstnanec opět začne pracovat nebo jeho pracovní poměr platně skončí. SDEU se k této otázce poprvé vyjádřil v kontextu české právní úpravy a došel ke zcela opačnému závěru, než dosud zastávala judikatura Nejvyššího soudu ČR.

Nároky při neplatném rozvázání pracovního poměru podle českého práva

Podle zákoníku práce platí, že v případě neplatného rozvázání pracovního poměru může zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu písemně oznámit, že trvá na dalším zaměstnávání a následně uplatnit neplatnost rozvázání pracovního poměru žalobou. V případě úspěchu ve sporu pak zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku ode dne tohoto oznámení až do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru.^{1,2}

Podle judikatury Nejvyššího soudu za toto období zaměstnanci nevzniká nárok na dovolenou a ani mu nenáleží náhrada mzdy z jiného důvodu. Ustanovení zákoníku práce upravující postup při neplatném skončení pracovního poměru totiž podle Nejvyššího soudu mají povahu lex

specialis, která vylučují, aby se na práva a povinnosti účastníků pracovního poměru za období, v němž jsou jejich vztahy sporné v důsledku rozvázání pracovního poměru, vztahovala obecná ustanovení zákoníku práce a dalších předpisů o překážkách v práci. Podle Nejvyššího soudu tímto postupem nemůže být zaměstnanec poškozen, protože mu náleží náhrada mzdy po celou dobu od oznámení, že trvá na dalším zaměstnávání, až do dne, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru. Není tedy důvod, aby za stejné období měl obdržet další náhradu mzdy, například z důvodu nevyčerpané dovolené.³

S výše uvedeným závěrem se ovšem SDEU neztotožnil.

Rozhodnutí SDEU

V rozhodnutí ze dne 12. října 2023, sp. zn. C-57/22, se SDEU zabýval sporem

mezi českým zaměstnavatelem a bývalou zaměstnankyní, která v přechodím řízení uspěla se žalobou o neplatnost výpovědi. Zaměstnankyně se domáhala, aby jí zaměstnavatel zaplatil náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou, na kterou jí měl vzniknout nárok za dobu, kdy v době trvání sporu o platnost rozvázání pracovního poměru nepracovala.

SDEU zkoumal otázku nároku na dovolenou za dané období zejména optikou směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby („směrnice“). V tomto směru soud s odkazem na svou předchozí judikaturu konstatoval, že nárok na placenou dovolenou patří mezi zásady sociálního práva EU, a jakoukoliv výjimku z tohoto nároku lze připustit pouze v mezích výslovně uvedených v samotné směrnici.⁴

S ohledem na smysl a účel dovolené (zejména odpočinek zaměstnance) nárok

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

na dovolenou obecně předpokládá, že pracovník v době, za kterou mu vzniká nárok na dovolenou, skutečně pracuje. Vychází ze svého dřívějšího rozhodnutí⁵ však SDEU uvedl, že v ojedinělých případech nelze vázat nárok na dovolenou na podmínku, že pracovník skutečně pracoval. Tak je tomu například v situaci, kdy byl pracovník protiprávně propuštěn ze zaměstnání a následně do něj znovu přijat v návaznosti na soudní rozhodnutí o neplatnosti rozvázání jeho pracovního poměru, přičemž v mezidobí nebylo pracovníkovi umožněno vykonávat pro zaměstnavatele práci.

Nejvyšší soud, který SDEU v daném řízení předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, v žádosti podotkl, že česká právní úprava⁶ zaměstnanci přiznává nárok na náhradu mzdy za celé dané období, a že by případné poskytování dovolené (respektive náhrady mzdy za nevyčerpanou dovolenou) nad rámec této náhrady mzdy vedlo k nastolení nerovnováhy na úkor zájmů zaměstnavatele.

S tímto názorem ovšem SDEU nesouhlasil. Nárok na dovolenou totiž zahrnuje vedle nároku na náhradu mzdy za dobu čerpání dovolené i nárok na finanční náhradu za dovolenou, která nebyla vyčerpána. Finanční náhradu za dovolenou je ale podle směrnice možné poskytnout pouze v případě, že pracovník ke dni skončení pracovního poměru nevyčerpal veškerou dovolenou, na kterou měl nárok. Z hlediska nároku na dovolenou je tak podle SDEU irelevantní, že česká právní úprava poskytuje zaměstnanci nárok na náhradu mzdy za období, kdy byl protiprávně propuštěn až do doby, kdy byl opětovně do zaměstnání přijat,

jelikož účelem této náhrady je kompenzovat pracovníkovi mzdu, která mu nebyla vyplacena v důsledku protiprávního propuštění (tj. nikoliv kompenzovat pracovníkovi nárok na dovolenou).

SDEU tedy uzavřel, že za situace, kdy byl pracovník protiprávně propuštěn ze zaměstnání a poté do něj byl znovu přijat na základě soudního rozhodnutí, má tento pracovník za období ode dne propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl znovu přijat, nárok na placenou dovolenou, a to bez ohledu na skutečnost, že tento pracovník během této doby pro zaměstnavatele nepracoval, a že mu za uvedené období již přísluší náhrada mzdy nebo platu.

Závěr

SDEU již dříve zastával názor, že při neplatném propuštění zaměstnanci vzniká nárok na dovolenou i za dobu, kdy nepracoval. Aktuální rozhodnutí by tak ani nemuselo být příliš překvapivé, kdyby se ovšem netýkalo přímo českého právního prostředí. Náš zákoník práce totiž upravuje situaci po neplatném rozvázání pracovního poměru velmi specificky, když zaměstnancům poskytuje nárok na náhradu mzdy za celé období, kdy zaměstnanec v důsledku protiprávního rozvázání pracovního poměru nepracoval. Judikatura Nejvyššího soudu dosud zastávala názor, že je tato kompenzace dostatečná, a že není důvod, aby zaměstnanci nad rámec této náhrady vznikl nárok na dovolenou. Tato praxe se však nyní bude muset změnit, jelikož podle SDEU nelze při neplatném skončení pracovního poměru ani v kontextu českého právního prostředí zaměstnancům nárok

na dovolenou upřít. Zaměstnavatelé tak musí počítat s tím, že se jim chyby při rozvázání pracovních poměrů mohou prodražit ještě více než dříve.

Mgr. Lenka Drosková, advokátka

Mgr. Václav Bělohoubek, advokát

Mgr. Veronika Křižanová, advokátní koncipientka
act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Řanda Havel Legal

Poznámky:

- ¹ Viz ustanovení § 69 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů („zákoník práce“).
- ² Podle ustanovení § 69 odst. 2 zákoníku práce může soud na návrh zaměstnavatele za určitých okolností jeho povinnost k náhradě mzdy za dobu delší než 6 měsíců přiměřeně snížit.
- ³ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2004, sp. zn. 21 Cdo 2343/2003.
- ⁴ Viz rozsudek SDEU ze dne 6. dubna 2006 ve věci C-124/05 - Federatie Nederlandse Vakbeweging.
- ⁵ Viz rozsudek SDEU ze dne 25. června 2020 ve věci C-762/18 - Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria.
- ⁶ Na rozdíl od bulharské právní úpravy posuzované ve výše uvedeném rozsudku ve věci C-762/18 - Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria.

ZÁZNAM KONFERENCE

ChatGPT a umělá inteligence

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

ZÁZNAM KONFERENCE

Aktuální problémy a judikatura
k právu na informace a registru
smluv po velké novele zákona
o svobodném přístupu
k informacím

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Jak se bránit proti zahraničnímu rozsudku

Nedochází k tomu úplně často, ale může se to přihodit prakticky komukoliv. Zkuste si představit situaci, kdy vás bývalý obchodní partner žaluje v cizině¹ a po vleklém soudním řízení se dostanete do fáze, kdy vám zahraniční soud pravomocným rozsudkem přikázal uhradit protistraně nemalou sumu. Ta může být pro váš byznys likvidační. Se zahraničním rozsudkem nesouhlasíte, řízení u zahraničního soudu probíhalo podivně a vy máte neodbytný pocit, že vás cizí soud poškodil. Znamená to, že je načase tzv. hodit flintu do žita a rezignovat na jakoukoli další obranu?

Naštěstí nikoliv, právo EU vám totiž nabízí několik možností, jak proti zahraničnímu rozsudku bojovat. Stěžejním právním předpisem je pro tyto účely nařízení Brusel I bis² (v tomto článku mu budeme říkat prostě „nařízení“).

Vždy nicméně platí, že je třeba reagovat rychle. Váš obchodní partner, jenž byl u zahraničního soudu úspěšný, nebude na nic čekat. Nebudete-li aktivní, může totiž (po absolvování drobné administrativy spojené zejména s překladem cizího rozsudku) přijít za českým exekutorem a domáhat se zahájení exekučního řízení. Potom proti vám bude zahájeno exekuční řízení a soudní exekutor začne činit standardní kroky spočívající zejména v obstavování vašeho majetku a jeho následném prodeji. I s tímto případem sice nařízení počítá a umožňuje se bránit. Jen je to o něco komplikovanější. Níže

ve stručnosti rozebereme obě základní možnosti obrany – předexekuční i exekuční.

Exekuce ještě nezačala – řízení o odepření uznání

Budete-li na vydání zahraničního rozsudku reagovat dostatečně rychle, můžete k českému soudu podat návrh na odepření uznání zahraničního rozsudku.³ Tím protistraně přinejmenším dočasně znemožníte zahájit exekuci. Dopadne-li řízení o odepření uznání dobře, exekuci už na základě zahraničního rozsudku nepůjde zahájit nikdy.

Řízení o odepření uznání je upraveno zejména v článku 46 nařízení. Ten vám poskytuje hned několik argumentů, které můžete u českého soudu použít k tomu, aby bylo uznání zahraničního rozsudku odepřeno. Platí například, že český soud

odepře uznání zahraničního rozsudku, pokud by uznání bylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem České republiky nebo pokud byl zahraniční rozsudek vydán v soudním řízení, o kterém jste vůbec nevěděli.

Exekuce už běží – řízení o odepření výkonu

Jste-li v situaci, kdy byla proti vám na základě zahraničního rozsudku zahájena exekuce, ani tady ještě není nic ztraceno. Nařízení vám v článku 46 umožňuje podat k českému soudu návrh na odepření výkonu zahraničního rozsudku. Argumenty, které lze v tomto řízení použít, jsou shodné s těmi, o nichž jsme hovořili výše u řízení o odepření uznání.

Samotné podání tohoto návrhu však automaticky nezabrání exekutorovi v rozprodávání vašeho majetku. Pro tyto účely

je nutné podat samostatný návrh na přerušení exekuce podle článku 44 nařízení. Neexistuje však žádná garance, že soud návrhu vyhoví, je proto nezbytné jej velmi pečlivě odůvodnit a soudu vysvětlit, proč je namístě, aby byla exekuce přerušena.

Průběh řízení o odepření uznání či výkonu zahraničního rozsudku

V souvislosti s oběma popsány druhy řízení se nabízí otázka, jak toto řízení probíhá a jak dlouho trvá.

Zásadně platí, že český soud první instance by měl o návrhu na odepření výkonu či uznání rozhodnout neprodleně.⁴ Podle současné judikatury Nejvyššího soudu nemusí soud první instance ani nařizovat jednání k projednání návrhu a rozhodnout tzv. od stolu.⁵ Jelikož české procesní předpisy nikde nestanoví podrobnosti o tom, jak má tento druh řízení probíhat, dovodil Nejvyšší soud, že je nutné přiměřeně postupovat podle ustanovení § 18 zákona o mezinárodním právu soukromém, podle nějž platí, že není třeba nařizovat jednání.

Rozhodnutím první instance však řízení o odepření výkonu či uznání nezbytně nutně nekončí. Každá ze stran se proti němu může odvolat. V takovém případě se pravidla hry mění a platí, že odvolací soud naopak jednání nařídí musí. Na něm kromě jiného vyslechne strany a provede navržené důkazy.

Ani rozhodnutí odvolacího soudu neznamena konec řízení. Účastníci řízení mají právo podat proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání k Nejvyššímu soudu.

Řízení o odepření se tedy standardně rozpadá do několika fází a z toho důvodu se jeho délka liší případ od případu.

Závěr

Boj proti nespravedlivému zahraničnímu rozsudku může být náročný a složitý, ale není to nemožné či předem prohrané. Právo EU poskytuje několik možností obrany proti zahraničním rozsudkům. Je důležité reagovat rychle a podat příslušný návrh českému soudu včas.

Při řízení o odepření uznání či výkonu je nezbytné přesvědčit český soud o tom, že uznání či výkon rozsudku je v rozporu s veřejným pořádkem České republiky nebo že byl rozsudek vydán v soudním řízení, o kterém jste nevěděli. Případně lze použít i jiné argumenty, která nařízení nabízí. Průběh těchto řízení je proměnlivý a délka se nedá předem odhadnout.

Je důležité mít na paměti, že každý případ je jedinečný a může se lišit podle konkrétních okolností. Proto je vhodné vyhledat právní pomoc od odborníků, kteří vám mohou poskytnout relevantní

rady a asistenci při obraně proti zahraničnímu rozsudku.

Mgr. Václav Mánek, advokát
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Pro účely tohoto článku máme cizinou na mysli země Evropské unie odlišné od České republiky.
- ² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.
- ³ Záměrně zde pro účely srozumitelnosti článku odhlížíme od toho, že nic nebrání tomu zahájit řízení o odepření uznání zahraničního rozsudku i v průběhu exekuce, nejen před jejím zahájením.
- ⁴ Viz článek 48 nařízení.
- ⁵ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 705/2021, ze dne 15. září 2021.

ZÁZNAM KONFERENCE

Velká novela zákoníku práce – konečně jasno!

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Jak je to tedy s tím prostým elektronickým podpisem?

O elektronických podpisech ve spojení s dodržáním písemné formy jsme toho již určitě četli mnoho. Přestože se k tomuto tématu pojí nezanedbatelný okruh odborné literatury, stále se potýkáme s nejednotnými a nespolehlivými odpověďmi na řadu otázek, se kterými se setkáváme při využití (všech) elektronických podpisů v praxi.

V ýčet druhů elektronického podpisu nám poskytuje tzv. nařízení eIDAS,¹ které rozlišuje mezi několika druhy elektronických podpisů s ohledem na míru, jakou je garantováno určení autenticity jednajícího. Jedná se o elektronický podpis (čl. 3 odst. 10 nařízení eIDAS; dále označován jako „prostý elektronický podpis“); zaručený elektronický podpis (čl. 3 odst. 11 nařízení eIDAS); a kvalifikovaný elektronický podpis (čl. 3 odst. 12 nařízení eIDAS). Tento článek neusiluje o poskytnutí vyčerpávajícího výkladu o všech úrovních elektronického podpisu, naopak se zaměřuje na jeho nejnižší úroveň, tzn. prostý elektronický podpis.² Jeho cílem je nastínit východisko pro posouzení, kdy je možné elektronický dokument podepsat prostým elektronickým podpisem, aby byla dodržena zákonná písemná forma právního jednání.

Obecný požadavek na podpis jednající osoby nalezneme v ustanovení § 561 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „OZ“). Dle tohoto ustanovení se k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě vyžaduje podpis jednajícího, který může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Jiný právní předpis dále stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat. Tento právní předpis předsta-

vuje právě nařízení eIDAS a zákony, které jej provádí.³ Na první pohled by se proto mohlo zdát, že je problém vyřešen, neboť nařízení eIDAS upravuje všechny druhy elektronických podpisů včetně elektronického podpisu prostého. Opak je však pravdou, neboť nařízení eIDAS ve svém článku 25 odst. 1 pouze zaručuje (každému) elektronickému podpisu právní relevanci („elektronickému podpisu nesmějí být upírány právní účinky“) a důkazní funkci („nesmí být odmítán jako důkaz v soudním nebo správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu nebo že nespĺňuje požadavky na kvalifikované elektronické podpisy“). Následně však v odst. 2 tohoto ustanovení staví na roveň vlastnoručního podpisu pouze kvalifikovaný elektronický podpis. Z toho vyplývá, že nařízení eIDAS neupravuje přímo právní účinky všech druhů elektronických podpisů ve všech členských státech Evropské unie. Z toho však nelze dovozovat, že nařízení eIDAS vylučuje možnost, aby si členské státy ve svých národních právních řádech upravily používání jiných druhů elektronických podpisů, tzn. i prostého elektronického podpisu na úrovni vlastnoručního podpisu.

České platné soukromé právo neobsahuje na obecné úrovni zákonný požadavek na určitý druh elektronického podpisu.⁴ V našem právním prostředí se ve vztahu k využití prostého elektronického podpisu setkáváme se dvěma protichůdnými

názorovými proudy. Na jedné straně nezpochybňujeme, že digitalizace je nezastavitelný proces a elektronické transakce představují významnou součást mezinárodního obchodního styku, na druhou stranu považujeme za nepřijatelné, aby byla zákonná písemná forma právního jednání, z důvodu právní jistoty, naplněna prostým elektronickým podpisem ve všech případech. Tato patová situace nás staví před otázku, kde (popř. u kterých právních jednání) je vlastně možné prostý elektronický podpis (v podobě např. biometrického podpisu, naskenovaného vlastnoručního podpisu, či e-mailu s prostým elektronickým podpisem) připustit a považovat tak náležitosti (obligatorní) písemné formy za splněné.

Jsme si vědomi rozdílu mezi kvalifikovaným a prostým elektronickým podpisem i s ohledem na právní jistotu všech dotčených osob a přiznáváme, že připuštění prostého elektronického podpisu paušálně u všech písemných právních jednání není v našem právním řáde žádoucí. Na zákonné úrovni však nenalezneme žádné rozlišující kritérium, které by nám pomohlo výše položenou otázku zodpovědět. Na tomto místě nám nezbývá nic jiného než se opřít o právní nauku, právní principy a konkrétní funkce písemné formy. Řešení nastíněného problému je nutné hledat ve smyslu a účelu písemné formy u daného konkrétního právního jednání a vždy proto musíme zohlednit všechny okolnosti daného případu.⁵

MAŠEK

/PARTNERS

advokátní kancelář

www.masekpartners.cz

Ovocný trh 573/12 · 110 00 Praha 1

Tento názor lze v komentářové literatuře označit za většinový. Předložený článek usiluje o rozbor tohoto názoru na konkrétních příkladech právních jednání (viz níže) s ohledem na funkce písemné formy, které mohou být naplněny i prostým elektronickým podpisem.

Písemná forma právního jednání může plnit několik funkcí (např. důkazní, zajišťovací, varující a kontrolní).⁶ V tomto článku budou hrát stěžejní roli dvě z těchto funkcí – funkce varující a funkce zajišťovací. Rozlišování mezi těmito dvěma funkcemi spočívá v otázce, koho má požadavek písemné formy na dané právní jednání chránit. Zatímco varující funkce podněcuje jednatelkou k tomu, aby si rozmyslela své jednání a zvážila jeho právní následky, a varuje ji před nepromyšleným či unáhleným jednáním, zajišťující funkce naopak chrání třetí osoby a najde své uplatnění v situacích, kde je třeba zabezpečit právní jistotu třetích osob. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že níže uvedené závěry se vztahují pouze na obligatorní písemnou formu. Pokud se požadavek na písemnou formu zakládá na ujednání stran, nic jim v rámci smluvní volnosti nebrání ujednat si využití prostého elektronického podpisu.

Písemná forma a prostý elektronický podpis

Nyní se podíváme na konkrétní příklady právních jednání, u kterých zákon vyžaduje písemnou formu a u nichž je třeba rozlišovat funkce této písemné formy. Rozebereme si jakou funkci písemná forma plní s ohledem na přípustnost prostého elektronického podpisu pro uzavření takového právního jednání:

i) Převod nemovitých věcí

Písemná forma je v našem právním řádu vyžadována na několika místech nejen v oblasti soukromého práva. Jeden z nejtypičtějšých příkladů, kterému se bude tento článek věnovat, představuje ustanovení § 560 OZ, dle kterého písemnou formu vyžaduje právní jednání, kterým se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci. Smysl a účel právní úpravy v tomto případě je primárně varující. Nemovité věci mají zpravidla velkou hodnotu, a proto se zákonodárce rozhodl adresátů právních norem upozornit na

význam a dopady dispozice s věcnými právy, která se týkají nemovitých věcí, a chránit je tak před ukvapeností jejich rozhodnutí. Některé dispozice s nemovitými věcmi zakládají dále daňovou povinnost, v takovém případě plní písemná forma i funkci kontrolní.⁷

Tím ale výčet funkcí písemné formy není vyčerpán, neboť se jedná o ukázkový příklad právního jednání, kde písemná forma plní i zajišťovací funkci. Na práva, která jsou evidována ve veřejném seznamu (katastru nemovitostí), klademe speciální požadavky týkající se ochrany třetích osob. Zajišťovací funkce písemné formy umožňuje třetím osobám přiřadit jednotlivé nemovité věci a práva k nim jejich vlastníkům, resp. oprávněným z daných práv. Není proto pochyb, že písemná forma právního jednání, kterým se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci, zajišťuje právní jistotu právního styku.⁸ Na jejím dodržení proto musíme trvat a klást na tuto písemnou formu vyšší požadavky (než u jiných právních jednání). Je na místě uzavřít, že použití prostého elektronického podpisu při tomto právním jednání není v našem právním řáde žádoucí a nemůžeme k němu dojít ani výkladem smyslu a účelu písemné formy u daného právního jednání.⁹

ii) Pojistná smlouva

V souladu s ustanovením § 2758 odst. 2 OZ není-li pojištění ujednáno na pojistnou dobu kratší než jeden rok, vyžaduje smlouva písemnou formu. Na prvním místě při zkoumání smyslu a účelu písemné formy v tomto ustanovení je písemné formě pojistné smlouvy pro dlouhodobá pojištění nutné přiznat varující funkci. Ta má potencionálního pojistníka varovat před unáhleným a nepromyšleným uzavřením dlouhodobé smlouvy a před vznikem závazku k úhradě vysokého pojistného.¹⁰ Smysl a účel písemné formy u pojistné smlouvy na dobu delší než jeden rok má tedy chránit osobu pojistníka, nikoli třetí osoby. Nic proto nebrání použití prostého elektronického podpisu u pojistných smluv.

Tento závěr lze systematicky doplnit o větu druhou ustanovení § 2758 odst. 2 OZ, dle které přijal-li pojistník nabídku včasným zaplacením pojistného, považuje se písemná forma smlouvy za zacho-

vanou. Varovná funkce písemné formy zde ztrácí na významu, pokud pojistník včas zaplatil pojistné a přijal tak nabídku pojistitele, tzn. dobrovolně již vydal ze svého majetku finanční prostředky odpovídající (i vyššímu) pojistnému.¹¹ Toto faktické plnění samo o sobě představuje pro pojistníka dostatečné varování před zasláním většího množství finančních prostředků ze svého bankovního účtu.

Písemná forma pojistné smlouvy naplňuje také důkazní funkci. Zákonodárce se zde snažil usnadnit důkazní pozici pojistníka v případě sporu, zda k uzavření pojistné smlouvy vůbec došlo.¹² I zde je třeba uzavřít, že prostý elektronický podpis je schopen naplnit důkazní funkci písemné formy právního jednání. Použijí-li smluvní strany k uzavření pojistné smlouvy prostý elektronický podpis, bude důkazní funkce písemné formy pojistné smlouvy zachována, neboť pojistníkovi bude svědčit důkaz ohledně skutečnosti, že k uzavření pojistné smlouvy došlo. Tento závěr je možné doplnit i o skutečnost, že nedostatek formy pojistné smlouvy může být dodatečně zhojen pomocí faktického plnění. Ani v jednom případě nejde o ochranu veřejného zájmu. Všechny výše zmíněné funkce mají chránit osobu pojistníka (jen on může také uplatnit námitku neplatnosti).¹³ Na písemnou formu pojistné smlouvy proto nemůžeme klást stejné požadavky jako na písemnou formu smlouvy, jíž se převádí vlastnické právo k nemovité věci. Nic tak nebrání závěru, že k uzavření pojistné smlouvy na dobu delší jednoho roku (včetně) je možné použít prostý elektronický podpis.

iii) Ručení

Dle § 2018 odst. 2 OZ vyžaduje ručitelské prohlášení písemnou formu. Smysl a účel písemné formy ručitelského prohlášení spočívá v ochraně ručitele před eventuálními negativními následky poskytnutí ručení.¹⁴ Zákon neukládá potencionálnímu ručiteli povinnost poskytnout ručení, naopak se jedná o jeho právo. I tuto skutečnost je třeba zohlednit při posouzení smyslu a účelu písemné formy a určení požadavků, které na ni chceme klást. Z podstaty tohoto právního institutu lze vyvodit, že písemná forma ručitelského prohlášení plní také důkazní funkci a usnadňuje věřiteli v případě soudního

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@mva.legal

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

sporu prokázat existenci zajištění jeho pohledávky. Prostý elektronický podpis je schopen naplnit obě výše zmíněné funkce písemné formy.

iv) Uznání dluhu

V případě uznání dluhu se zpravidla jedná o jednostranné právní jednání dlužníka (nic samozřejmě nebrání tomu, aby se věřitel s dlužníkem dohodli prostřednictvím dvoustranného právního jednání), které představuje právo dlužníka, nikoliv jeho povinnost.¹⁵ Klíčovou roli zde proto hraje varující funkce písemné formy, která varuje dlužníka před následky uznání dluhu. Stejně jako u ručitelského prohlášení, i zde nalezneme své uplatnění důkazní funkce již z podstaty tohoto právního institutu, který utvrzuje a zlepšuje postavení věřitele vůči dlužníkovi. Lze uzavřít, že prostý elektronický podpis je schopen naplnit varující i důkazní funkci písemné formy.

Závěr

Prostému elektronickému podpisu nelze bez konkrétní zákonné úpravy upírat právní účinky s ohledem na naplnění zákonné písemné formy, tím spíše nelze vyloučit možnost jej v českém právním prostředí využívat. Lze uzavřít, že určení smyslu a účelu písemné formy u konkrétních právních jednání zakládá výchozí kritérium pro odpověď na otázku, kdy je možné v našem právním řádku využít prostý elektronický podpis. Tento výklad podporuje využití elektronických prostředků a zaručuje dostatečnou právní jistotu pro zúčastněné osoby a třetí osoby, jejichž práva a povinnosti jsou dotčeny.

Samozřejmě platí, že by smluvní strany (při dvoustranných a vícestranných právních jednáních) a podepisující osoby (při jednostranných právních jednání) měly zvážit, jaký typ prostého elektronického podpisu použijí. Následky volby např. mezi (i) naťukáním jména a příjmení na klávesnici (a připojení těchto dat na konec e-mailové zprávy); (ii) naskenovaným vlastnoručním podpisem (a jeho následným vložením do elektronických dokumentů jako podpis) a (iii) biometrickým podpisem se mohou objevit až v budoucnu v případě soudního sporu v rámci procesního dokazování.

Přesto uzavíráme, že všechny zmíněné typy prostého podpisu jsou (s ohledem na výklad smyslu a účelu písemné formy právního jednání viz výše) schopny naplnit písemnou formu (konkrétního) právního jednání. Vždy však musíme zkoumat smysl a účel písemné formy konkrétního právního jednání. V případech běžného právního styku je možné považovat právní jednání prostřednictvím e-mailu a umístění prostého podpisu na konci e-mailové zprávy za vyhovující a dostačující. Nelze však přehlédnout zdrženlivý a do velké míry konzervativní postoj soudů k tomuto typu prostého elektronického podpisu. Je proto nutné

upozornit na praktické dopady hmotněprávní volnosti jednajících osob, která může mít negativní dopady s ohledem na § 565 OZ v rámci procesu dokazování a rozložení důkazního břemene.¹⁶

Mgr. Tereza Běhounková, advokátní koncipientka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen jako „nařízení eIDAS“).
- 2 V souladu s čl. 3 odst. 10 nařízení eIDAS se (i prostým) elektronickým podpisem rozumí „data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání“.
- 3 Nařízení eIDAS je na vnitrostátní úrovni prováděno dvěma zákony a to zákonem č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen „zákon o službách vytvářejících důvěru“) a zákonem č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci (dále jen jako „zákon o elektronické identifikaci“).
- 4 Ustanovení § 7 zákona o službách vytvářejících důvěru pouze stanoví, že k podepsování elektronickým podpisem lze použít zaručený elektronický podpis, případně jiný typ elektronického podpisu, podepisuje-li se elektronický dokument v soukromoprávním styku.
- 5 Tuto možnost připouští většinový názor panující v komentářové literatuře např. MELZER, F., TĚGL, P., a kol. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek III. §419–654. 1. st. ed., vol. III. Leges, 2014. s. 647.
- 6 Písemná forma bude mít vždy důkazní funkci, proto se této funkci věnuje předložený článek pouze okrajově. Autorka článku zastává názor, že důkazní funkce může být naplněna prostřednictvím prostého elektronického podpisu.
- 7 MELZER, F., TĚGL, P., a kol. Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek III. §419–654. 1. st. ed., vol. III. Leges, 2014. s. 633.
- 8 Tamtéž.
- 9 Nad to je třeba upozornit, že nedodržení písemné formy v rozporu s § 560 OZ bude stiženo absolutní neplatností.
- 10 ŠIMEK, R. in: MELZER, F., TĚGL, P., a kol. Občanský zákoník § 2716–2893. Velký komentář. 1. st. ed. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 223.
- 11 Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2022, sp. zn. 27 Cdo 935/2022.
- 12 U krátkodobého pojištění se písemná forma nevyžaduje s tím, že důkazní funkce je dostatečně zajištěna vystavením pojistky. U pojistných smluv uzavřených na dobu kratší jeden rok na jednu stranu dáváme přednost bezformálnosti právního styku, na druhou stranu však lpíme na ochraně pojistníka v podobě povinnosti vydat mu pojistku v souladu s § 2775 odst. 1 OZ.
- 13 Následkem porušení písemné formy u pojistné smlouvy tak může být pouze relativní neplatnost (nikoli absolutní neplatnost). Z toho dále vyplývá, že zásadně pojistník se může dovolat neplatnosti pojistné smlouvy jako osoba, na jejíž ochranu zákon neplatnost právního jednání stanoví v souladu s § 586 odst. 1 OZ, srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2022, sp. zn. 27 Cdo 935/2022.
- 14 POROD, J. in: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. st. ed. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2182–2184.
- 15 LASÁK, J. in: HULÁK, M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. st. ed. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1297–1303.
- 16 JANOUŠEK, M. in: LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 2. nd ed. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1799–1804.

Když místo nemovitosti kupujete nemovitostní společnost

Cílová nemovitost se „kupuje“ i tak, že si pořídíte 100% podíl na nemovitostní SPV („Special Purpose Vehicle“), tj. na právnické osobě, která nemovitost vlastní. Jaká jsou specifika takového obchodu a proč si nemovitost kupujete jen uvozovkách? To se dozvíte níže.

Oblíbenost nemovitostních SPV

Oblíbenost nemovitostních SPV spočívá v tom, že to jsou společnosti zakládány pouze za účelem vybudování či vlastnění jednoho jediného nemovitostního projektu, popř. za oběma těmito účely. Takové SPV pak funguje jako samostatná jednotka, která si sebou nese pouze „balíček práv a povinností“ spojený s konkrétním projektem. To usnadňuje jej řídit po všech stránkách (zejména právní, daňové a účetní).

Zároveň se podstatně snižuje riziko, že se případné problémy u nemovitostního projektu dotknou ostatních podnikatelských aktivit vlastníků (společníků) SPV či dokonce jejich soukromé majetkové sféry.

V naší praxi jsme se setkali s případem, kdy měl klient tři provozovny. Pro dvě

z nich zřídil SPV vlastněné mateřskou společností a fungující v zásadě samostatně po stránce právní i účetní (měly např. vlastní nájemní smlouvu). Pro třetí provozovnu však podnikatel zvláštní SPV nezřídil a veškeré vztahy týkající se této provozovny byly právně spojeny přímo s mateřskou společností. Ekonomické problémy třetí provozovny pak zasáhly přímo mateřskou společnost a ohrozily fungování celé skupiny. Mateřská společnost je totiž článek, který vše spojuje. Pokud by i třetí provozovna byla řízena v rámci samostatné SPV, pak by se její ekonomické problémy dotkly zbytku skupiny podstatně méně či dokonce vůbec.

SPV je samostatná osoba a kupujete ji „se vším všudy“

I při koupi nemovitostní SPV je primárním cílem nemovitost, kterou SPV vlast-

ní. Nesmíte však zapomenout, že si při tomto typu transakce nekupujete cílovou nemovitost, ale jejího vlastníka – nemovitostní SPV.

SPV je samostatná osoba. Je například zavázána z různých smluv (zejména nájemních či úvěrových), může mít zaměstnance, být členem orgánů jiných právnických osob, vlastnit podíly na jiných obchodních společnostech, poskytovat zajištění (např. ručení) jiným osobám, vystavovat směnky, vydávat dluhopisy, vlastnit kromě cílových nemovitostí i další movité či nemovité věci, mít zaregistrované ochranné známky, dopouštět se přestupků či trestných činů, být v úpadku, mít nedoplatky na daních či nemít uhrazené pojistné na pojištění nemovitosti.

Pokud si tedy koupíte nemovitostní SPV, kupujete všechno, co se jí jakýmkoliv způsobem týká. Jako příklad uvádíme

několik více či méně zábavných anomálií, se kterými jsme se při nákupu nemovitostních SPV setkali. O anomálie se jedná proto, že u nemovitostní SPV nebývají takové položky obvyklé. Jejich neobvyklost však nic nemění na tom, že kupující je získal do svého portfolia skrze vlastnictví SPV.

Jedno námi kupované SPV vlastnilo fitness vybavení vč. 2,5 metru vysoké repliky superhrdiny ze světa komiksů Marvel. Jiné nemovitostní SPV zase mělo sjednáno VIP přístup do jednoho z největších kulturních stánků v Praze. Další zase vlastnilo velmi luxusní automobil.

Provéřit nemovitost nestačí

Při koupi nemovitostního SPV se podstatně rozšiřuje okruh oblastí, které před nákupem doporučujeme prověřit. Pouhá kontrola cílové nemovitosti je nedostatečná. Je nutné zabývat se též samotnou nemovitostní SPV. Je proto standardem, že se kromě rozšířené právní prověrky provádí též daňová a účetní prověrka, popř. další potřebné prověrky.

Při právní prověrce se vedle nabývacích titulů k cílové nemovitosti kontrolují mj. nabývací tituly k podílům/akciím na nemovitostním SPV. Nejvyšší soud ještě v době dnes již neúčinného obchodního zákoníku konstantně judikoval, že pokud kupujete podíl ve společnosti s ručením omezeným od osoby zapsané v obchodním rejstříku jako její společník a činíte tak v důvěře ve správnost tohoto zápisu,

nestačí to samo o sobě k nabytí obchodního podílu, pokud taková osoba společníkem ve skutečnosti není.

Tento názor se již možná pomalu mění. Vrchní soud v Olomouci nedávno připustil, že nabytí obchodního podílu od nevlastníka je možné, jsou-li proto splněny zákonem stanovené podmínky. I přes tento názorový posun však tento soud uvedl, že ani v těchto situacích se nestačí spoléhat pouze na zápis prodávajícího jako společníka v obchodním rejstříku.

Jak vidno, důkladné a pečlivé prověření, zda je prodávající opravdu vlastníkem nemovitostní SPV, je i dnes více než žádoucí. Zda svůj názor změní též Nejvyšší soud jako vrchol celé soudní soustavy, to prozatím nelze odhadnout.

Dále je třeba prověřit smlouvy, které nemovitostní SPV uzavřelo. Věděli jste například, že pokud jednatel nedodrží „pravidlo čtyř očí“, pak smlouva podepsaná pouze jedním z nich společnost nezavazuje a společnost musí překročení jednatelského oprávnění schválit? Takové schválení může podle Nejvyššího soudu vypadat různě – například tak, že společnost poskytne či přijme plnění dle smlouvy, kterou jednatel v rámci excessu podepsal. U všech smluv uzavřených nemovitostním SPV je proto třeba věnovat pozornost nejen jejich obsahu, ale též takovému detailu jako jsou podpisové linky. I pouhým přezkumem podpisové linky smlouvy lze zjistit její vážné nedostatky.

Další příkladem rozšířené právní prověrky je kontrola, zda je společnost účastníkem soudních řízení. Z naší zkušenosti jsou bohužel prostředky, jak toto ověřit u jednotlivých soudů, relativně omezené. Na základě podané žádosti většina soudů provede pokus prověření provést. Nicméně často se stává, že ve své odpovědi soudy konstatují, že provedené prověření nebylo úspěšné, popř. že vůbec není možné.

Závěr

Koupě nemovitostní SPV je oblíbený způsob, jak získat cílovou nemovitost. Je důležité si uvědomit, že při tomto typu nemovitostní transakce kupující získává do svého portfolia právní osobu se všemi jejími právy a povinnostmi, jakož i veškerým jejím majetkem a dluhy. Proto je nezbytné se nezaměřovat jen a pouze na cílovou nemovitost, ale věnovat dostatečnou pozornost i nemovitostnímu SPV. To s sebou nese zejména nutnost provedení většího množství prověrek a zvětšení rozsahu právní prověrky.

JUDr. Lukáš Žáček, partner, advokát
Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

 ZCH Legal

ZÁZNAM KONFERENCE

ZZVZ a aktuální otázky pro zadavatele i dodavatele

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

WOMEN FOR WOMEN

Obědy pro děti
S PODPOROU MŠMT ČR

OBĚD VE ŠKOLE SI ZASLOUŽÍ VŠECHNY DĚTI. POMOZTE JIM S NÁMI.

TRANSPARENTNÍ ÚČET:

777 777 388 / 0300

DĚKUJEME VÁM!

WOMEN-FOR-WOMEN.CZ

Právní aspekty vícestranné směny nemovitostí

Tři nebo více vlastníků nemovitostí může mít zájem vzájemně směniti své nemovitosti takovým způsobem, že nelze přesně určit, která nemovitost se směňuje za kterou. Ti, kteří neviděli film Kulový blesk, si mohou představit situaci, kdy tři lidé vlastní každý jeden pozemek. Vlastník X vlastní les, vlastník Y pole a vlastník Z rybník. Tito tři aktéři se dohodnou tak, že vlastník X převede svůj les na vlastníka Y, vlastník Y převede své pole na vlastníka Z a vlastník Z převede svůj rybník na vlastníka X. Celá transakce má tak podobu jakéhosi kruhu (nebo v tomto případě trojúhelníku), kde nelze určit začátek ani konec.

Vsouvislosti s touto transakcí vyvstává řada otázek. Jaká bude povaha takové vícestranné smlouvy? Zapiše katastr vlastnické právo na základě takové smlouvy? Jaké budou daňové aspekty?

Povaha smlouvy

Rovnou odmítnout lze takový výklad, že se jedná o darování. O darování se nemůže jednat proto, že definičním znakem darování je bezúplatnost,¹ a v tomto případě prvek vůle obdarovat jiného bez nároku na protiplnění schází. V tomto případě je protiplnění zcela jistě přítomné, byť je poskytováno atypicky třetí stranou, tedy jinou osobou, než které je poskytnuto plnění.

S ohledem na výše popsané okolnosti se nabízí posouzení vzniklého závazku jako směny. O směnu by se bezesporu jednalo tehdy, pokud by v rámci jedné uzavřené smlouvy bylo možné vzájem-

ně odlišit dvě strany, které si vzájemně směňují jednu věc za jinou. V takovém případě by se jednalo vlastně o tři směny v jedné. Tak tomu ale ve výše nastíněném případě není, protože jedna strana poskytuje plnění s tím, že protiplnění jí neposkytne strana, která plnění přijímá, ale třetí strana. Nejedná se tedy o závazek skládající se ze tří odlišitelných směn, ale o zvláštní závazek, který dává smysl pouze tehdy, pokud jsou jeho účastníky všechny zúčastněné strany (v tomto případě tři). Z podstaty věci se tedy nemůže jednat o dvoustranný závazek. Podle § 2184 odst. 1 občanského zákoníku přitom platí, že „Směnnou smlouvou se každá ze stran zavazuje převést druhé straně vlastnické právo k věci výměnou za závazek druhé strany převést vlastnické právo k jiné věci.“

Z jazykového výkladu se tedy jeví, že směna může být ze své podstaty pouze dvoustranná. Touto problematikou se pro případ koupě (což je transakce velmi

podobná směně) zabývá Tichý a kol., přičemž dochází k názoru, že koupě může být i vícestranná, a to právě v situaci, kdy transakce mezi stranami představuje jakýsi cyklus.² Pokud pro koupi platí, že může být i vícestranná, je otázka, proč by vícestranná nemohla být i směna. Směna vykazuje s koupí řadu paralel, a dokonce se na směnu přiměřeně použijí ustanovení občanského zákoníku pro koupi.³ Přestože zákon u koupě dvoustrannost výslovně nezmiňuje, lze i zde jasně identifikovat, že se předpokládá existence dvou stran – prodávajícího a kupujícího.⁴

Vzhledem k tomu, že dvoustrannost směny je v zákoně výslovně uvedena jako definiční prvek, kloníme se k výkladu, že směna nemůže být jiná než dvoustranná. Jedná-li se tedy o trojstrannou (nebo vícestrannou) smlouvu, z podstaty věci se dle našeho názoru nebude jednat o směnu, ale o nepojmenovanou (inominátní) smlouvu ve smyslu § 1746 odst. 2 občanského zákoníku. Uzavřít takovou smlou-

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Do našeho týmu v Praze, Brně a Ostravě
hledáme nové

PRÁVNÍKY a PRÁVNÍČKY

- Chcete se stát vyhledávaným odborníkem na veřejné zakázky nebo chcete raději generální praxi a zabývat se smluvní a sporovou agendou v oblastech obchodního a občanského práva?
- Práce u nás je různorodá a můžete si vybrat své zaměření.
- Staňte se součástí prestižní advokátní kanceláře, mnohonásobného vítěze kategorie veřejné zakázky v soutěži Právnická firma roku.
- Přidejte se k týmu špičkových odborníků.

Kontaktujte nás

■ +420 606 024 476 ■ recruit@mt-legal.com

■ PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
■ info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

vu je bezpochyby možné, protože taková smlouva neodporuje ani dobrým mravům, ani veřejnému pořádku.⁵

I taková smlouva by se měla podle zásady analogie⁶ řídit ustanoveními občanského zákoníku upravujícími směnu (a s ohledem na ustanovení § 2188 občanského zákoníku přiměřeně i koupi). To samozřejmě stranám nebrání, aby, pokud chtějí mít v tomto ohledu jistotu, toto ve smlouvě sjednaly a smlouvu ustanovením občanského zákoníku o směně výslovně podřídily.

S ohledem na to, že taková transakce dává zpravidla ekonomický smysl pouze tehdy, pokud proběhnou všechny dílčí převody a celý pomyslný kruh se uzavře, lze doporučit upravit ve smlouvě mechanismus jejího ukončení (zejména možnost odstoupení) v případě, že by se v kterémkoliv místě transakce „zadržla“ a dílčí převod nebylo možné z jakéhokoliv důvodu realizovat – to ostatně také známe z Kulového blesku.

Katastrální problematika

Otázkou je, zda katastrální úřad na základě takové smlouvy vklad vlastnického práva provede.

Jelikož v tomto případě disponují všichni tři vlastníci věcí, kterou vlastní, a za ni nabývají jinou věc, kterou doposud nevlastní, pak – bude-li uvedené jednoznačně vyplývat ze smlouvy – měl by katastrální úřad vklad vlastnického práva bez dalšího provést (samozřejmě budou-li splněny další podmínky pro provedení vkladu). K dispozici s nemovitostí (k převodu) přitom dochází u všech zúčastněných vlastníků současně. Vzhledem k tomu, že se nejedná o tři oddělitelné převody, ale o paralelní převody, které fungují pouze jako celek, nelze argumentovat tím, že nejprve je nutné dokončit (vkladem vlastnického práva) první převod, a teprve poté je možné provést druhý a následně třetí. V tomto ohledu tedy žádnou překážku pro vklad vlastnického práva nespátřujeme.

Jak bylo naznačeno výše, vždy je nutné zkoumat, zda předmětná smlouva splňuje požadavky na vkladovou listinu podle katastrálního zákona. Těmito požadavky jsou úřední ověření podpisů nebo prokázání jejich pravosti⁷, označení převá-

děných nemovitostí,⁸ a konečně jednoznačná identifikace toho, kdo komu co převádí – řečeno slovy katastrálního zákona, obsah smlouvy musí odůvodňovat navrhovaný vklad.⁹

Pokud je výše uvedené splněno, katastrální úřad vychází z obsahu listiny a už nesmí zkoumat, zda se skutečně jedná o směnu, darování nebo nepojmenovaný závazek, a například odmítnout provedení vkladu s odůvodněním, že listina nadepsaná jako směnná smlouva ve skutečnosti není směnnou smlouvou. Tím samozřejmě není dotčena možnost neprovést vklad proto, že například smlouva je z jiného důvodu neplatná (například některý z účastníků není vlastníkem věci, kterou převádí) nebo nebyl udělen potřebný souhlas (například u pozemků ve spoluvlastnictví nebo ve společném jmění), nebo je zde jiná vada, kterou je katastrální úřad oprávněn zkoumat.

Daňové aspekty

Výše popsané jednání představuje úplatný převod nemovitosti. Z daňového pohledu je proto třeba zejména zkoumat, zda účastníkům nevznikne příjem, který je předmětem daně podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (pro přehlednost doplňujeme, že daň z převodu nemovitostí byla s účinností k 26. 9. 2020 zrušena).¹⁰

Pokud některý z účastníků obdrží hodnotnější plnění, než je to, které do transakce vložil, bude z pohledu daní z příjmů hodnota, o kterou nabyté plnění převyšuje plnění poskytnuté, nepeněžní příjem dosažený směnou, který podléhá dani,¹¹ a to přesto, že může být sporné, zda se čistě z formálního pohledu jedná o směnu. Takový účastník potom bude muset odvést příslušnou daň, ledaže by byl příjem od daně osvobozen.

Závěr

V případě, že více vlastníků vzájemně převádí své nemovitosti tak, že nelze odlišit jednotlivé dvoustranné závazky, ale celá transakce dává smysl pouze jako celek, je sporné, zda je označení směna zcela přesné. Z opatrnosti lze proto smluvním stranám doporučit, aby, pokud si přejí, aby se na smlouvu použila zákonná ustanovení pro směnu, případně koupi, toto ve smlouvě výslovně uvedly. To však

nic nemění na tom, že smlouva a převod vlastnického práva na jejím základě je zcela v souladu se soukromoprávními předpisy a nic nebrání tomu, aby na základě takové smlouvy příslušný katastrální úřad provedl vklad vlastnického práva.

Nejedná se o darování, a proto při posuzování daňových dopadů je nutné transakci posuzovat obdobně jako prodej. Pokud se hodnota „směňovaných“ nemovitostí liší, vzniká příjem, který podléhá dani z příjmů, pokud nejsou splněny podmínky pro jeho osvobození.

Vít Inquort, koncipient

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

- ¹ Viz § 2055 odst. 1 Občanského zákoníku.
- ² TICHÝ, Luboš, PIPKOVÁ, Petra Joanna, BALARIN, Jan. § 2079 Základní ustanovení. In: TICHÝ, Luboš, PIPKOVÁ, Petra Joanna, BALARIN, Jan. Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 24, marg. č. 13.).
- ³ Viz § 2188 občanského zákoníku.
- ⁴ Viz § 2079 odst. 1 občanského zákoníku.
- ⁵ Srov § 1 odst. 2 občanského zákoníku.
- ⁶ Srov § 10 odst. 1 občanského zákoníku.
- ⁷ Viz § 7 odst. 2 věta první zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).
- ⁸ Viz § 8 tamtéž.
- ⁹ Viz § 17 odst. 1 písm. b) tamtéž.
- ¹⁰ Zákon č. 386/2020 Sb., kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy.
- ¹¹ Srov § 3 odst. 2 zákona o daních z příjmů.

Splatnost soudního poplatku – formou okamžité bezhotovostní nebo prioritní platby

Přinášíme Vám článek, který se zabývá problematikou splatnosti soudního poplatku formou bezhotovostní platby s akcentem na rozdíl mezi tzv. okamžitou a prioritní bezhotovostní platbou.

Dle § 9 odst. 1, 3 zák. o soudních poplatcích platí: „(1) Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. (3) Soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.“

Pokud není soudní poplatek zaplacen současně s poplatným úkonem – typicky podáním žaloby nebo např. odvolání, vyzve soud účastníka, aby tento byl zaplacen ve lhůtě, kterou k jeho zaplacení ve výzvě soud stanoví a poučí účastníka o následcích jeho nezaplacení včas, typicky, že řízení bude zastaveno. Pokud poté účastník obdrží výzvu k zaplacení soudního poplatku bezhotovostním převodem, je v ní uvedeno číslo účtu a variabilní symbol pro provedení takové platby. Ačkoliv v dnešním světě rychlých bezhotovostních převodů lze předpoklá-

dat, že bezhotovostní platba se přičítá na účet příjemce – tj. na účet soudu rychle, je třeba mít se i tak na pozoru.

Internetové bankovníctví rozlišuje mezi dvěma rychlými převody peněžních prostředků. Většina bankovních domů v České republice nabízí možnost tzv. okamžité platby, což je platba, která dorazí do jiné banky prakticky hned a v zásadě nestojí nic víc oproti standardní platbě. Dále jsou nabízeny ale také tzv. platby prioritní, expresní nebo urgentní, které jsou zpoplatněny.

Když platba odejde jako okamžitá, dorazí na účet v jiné bance během několika málo vteřin (teoreticky do deseti, v praxi to zvládne i mnohem dřív). A to dokonce i v noci, o víkendu nebo během svátku. Okamžité platby ale můžete posílat jenom mezi bankami, které je umějí provádět (resp. mají tak smluvně zajištěno), což jsou pouze některé z komerčních bank. Neprovádějí je tak ČNB ani např. stavební spořitelny.

Když potřebujeme, aby byly co nejdříve zaslány peněžní prostředky do banky, která ale neumožňuje režim tzv. okamži-

tých plateb, je možné využít tzv. prioritní, expresní nebo urgentní platby, které jsou ale zpoplatněny poplatkem, který je u každé banky jiný. Zpravidla ale tuto platbu provedete za poplatek do 100 Kč. I zde je však zapotřebí nejprve si v bance ověřit, do kdy je nutné platbu takto zadat, aby jako prioritní do druhé banky také skutečně došla. Jinak u obou těchto plateb v zásadě platí, že pokud se nepřipíšou na protiúčet okamžitě, prioritně, či urgentně (pokud nejsou v tomto případě zadány do určité bankou určené doby), pak je banka povinná připsat je na protiúčet nejpozději následující pracovní den. Po pátku je poté takovým dnem pondělí, pokud není státní svátek.

Jak to tedy bude se zaplacením soudního poplatku ke konci lhůty stanovené k jeho úhradě?

V tomto případě je třeba reflektovat skutečnost, že Česká národní banka není „účastníkem“ okamžitých plateb, tedy, i když takovou formu úhrady banka plátce bezplatně nabízí. Proto se nelze na rychlost převodu při využití tohoto typu platby spolehnout. Peníze se připsají na protiúčet soudu standardně následující

pracovní den, nikoliv okamžitě. Proto v případě, kdy je soudní poplatek účastníkem hrazen tzv. okamžitou bezhotovostní v poslední den lhůty, byť současně ve lhůtě k tomu stanovené soudem, nebude platba provedena okamžitě, protože soud není příjemcem okamžitých plateb. Následkem takto provedené platby je usnesení soudu, ve kterém bude konstatováno zaplacení soudního poplatku po uplynutí lhůty k tomu soudem stanovené, což povede k zastavení řízení. V takovém případě s ohledem na poměrně konstantní judikaturu ve věcech placení soudních poplatků neobstojí případná odvolací argumentace, že soudní poplatek byl zaplacen včas, resp. platba zadána v poslední den lhůty k jeho úhradě stanovené, kdy nikdo neovlivní, zda banka okamžitou platbu skutečně okamžitě provede, či nikoliv, byť banka platbu okamžitě odúčtuje z účtu. Není ani považováno za překážku na straně soudu to, že soud nepřijímá okamžité platby a tedy neumožňuje, aby byla platba provedena co nejrychleji, což účastník nemůže žádným způsobem ovlivnit.

Judikatura Nejvyššího soudu ČR i Ústavního soudu v oblasti placení soudních poplatků je poměrně široká. Rozlišuje zejména mezi platbou soudních poplatků ve formě kolkových známek, kterou lze provést vždy, i když výzva od soudu takovou variantu nenabízí a platbou bezhotovostním převodem. Zajímavé je, že oba dva způsoby placení soudních poplatků samy soudy hodnotí odlišně, s jinými důsledky pro účastníky řízení, což vnáší značnou nerovnováhu do práv a povinností účastníků řízení.

Nález Ústavního soudu ze dne 30. dubna 2020, sp. zn. I. ÚS 2025/19, postavil najisto povahu lhůty pro zaplacení soudního poplatku ve formě kolkových známek, když rozhodl, že se jedná o procesní lhůtu, a tedy, že pro zachování lhůty postačí předat kolkové známky k poštovní přepravě. Ústavní soud se tímto nálezem neztotožnil se závěry Nejvyššího soudu, který ve svém dřívějším rozhodnutí ze dne 10. dubna 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018 argumentoval tím, že zákon o soudních poplatcích ani občanský soudní řád neupravují, kterým okamžikem je soudní poplatek zaplacen, a proto při řešení této otázky je třeba postupovat podle daňového řádu. Není-li (ne)zaplacení soudního poplat-

ku procesním úkonem, nemůže být ani lhůta k jeho zaplacení lhůtou procesní ve smyslu § 55 o. s. ř. S ohledem na výslovné ustanovení § 166 odst. 1 písm. a) daňového řádu (jemuž odpovídá i judikatura Nejvyššího soudu a Ústavního soudu) při placení soudního poplatku bezhotovostním převodem splní účastník svou poplatkovou povinnost až okamžikem, kdy byla platba připsána na účet příslušného soudu, a při zaplacení soudního poplatku v hotovosti na pokladně soudu dnem, kdy platbu učinil u soudu. Okamžik zaplacení soudního poplatku kolkovými známkami daňový řád neupravuje. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že není-li lhůta k zaplacení soudního poplatku stanovená podle § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích lhůtou procesní a kolkové známky jsou ekvivalentem peněz (ceninou služící k platbě soudních poplatků), musí se i soudní poplatek zaplacený touto formou dostat nejpозději poslední den lhůty do dispozice soudu.

Ústavní soud České republiky ale následně nálezem ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. I ÚS 2025/19 rozšířil své závěry uvedené již v nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I ÚS 2535/18, kdy konstatoval, že „Ústavní soud má za to, že pokud lze otázku včasnosti zaplacení soudního poplatku vyslovit dvojím způsobem, je třeba zvolit takový způsob výkladu, který méně znesnadňuje přístup ke spravedlnosti.“ Ústavní soud České republiky konstatoval, že zastavení řízení z důvodu pozdního zaplacení soudního poplatku, pokud ve lhůtě stanovené byly k zaplacení soudního poplatku předány kolkové známky k poštovní přepravě, jedná se o odepření přístupu k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud České republiky uvedl, že povaha lhůty pro zaplacení soudního poplatku ve formě kolkových známek je procesní lhůtou, kdy k zachování lhůty postačí předat kolkové známky k poštovní přepravě.

Nejvyšší soud konstatoval, že pro zachování lhůty pro zaplacení soudního poplatku jak bezhotovostním převodem, tak kolkovými známkami, je nutné, aby v poslední den lhůty byla předmětná částka připsána na účet, nebo kolky doručeny soudu (srov. rozhodnutí NS

ČR ze dne 8. 11. 2016, sp. zn. 32 Cdo 3616/2016).

Jak tedy ze shora uvedeného plyne, Ústavní soud, který se vyjádřil zatím pouze k otázce placení soudního poplatku kolkovými známkami, upřednostnil benevolentnější pravidla. Úvaha Ústavního soudu o benevolentnějším přístupu k hodnocení včasnosti zaplacení soudního poplatku by poté měla být analogicky aplikována i na jinou formu zaplacení soudního poplatku – v daném případě bezhotovostního převodu. Pro platbu soudního poplatku bezhotovostním převodem je snaha aplikovat přísnější pravidla než na platbu soudního poplatku kolkovými známkami, byť k tomuto rozkolu v úvahách nadřazených soudů není ospravedlnitelný důvod. To i za situace, kdy oba způsoby placení soudního poplatku jsou soudy hodnoceny jako placení penězi, resp. v případě placení soudního poplatku kolkovými známkami jako platbu ekvivalentem peněz. Tedy byť jsou oba způsoby placení považovány za peněžní transakce, jsou postaveny na rovno, je snaha je odlišně hodnotit, kdy v případě úhrady soudního poplatku bezhotovostním převodem není akceptováno jeho zadání a odečtení z účtu účastníka jako včasná úhrada, ale až jeho faktické promítnutí na protiúčtu soudu, zatímco u platby kolkovými známkami je akceptováno již jen jejich předání k poštovní přepravě, tedy učinění maximálních možných úkonů ze strany účastníka, aby se peněžní prostředky dostaly z jeho sféry vlivu, ale současně nemohou prokazatelně být ještě ve sféře vlivu soudu. To v případě bezhotovostní platby a jejího odúčtování z účtu je účastníkem učiněno více kroků k tomu, aby splnil povinnost, která mu byla soudem uložena. Přesto je následně soudy hodnoceno, že lhůta nebyla dodržena.

Ústavní soud v nálezem ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20, se otázkou poplatkové povinnosti podrobně zabýval a ve vztahu k výše uvedenému uvedl: „Ústavní soud se již ve své rozhodovací praxi vyjádřil k napadené právní úpravě po novelizaci zákona o soudních poplatcích, provedené zákonem č. 296/2017 Sb., a to v rámci četných řízení o ústavních stížnostech. S některými z těchto ústavních stížností byly spojeny právě i návrhy na zrušení ustanovení § 9 odst. 1 ZSP, ať již celého tohoto ustanovení, anebo jen v rozsahu na-

UKAZUJEME VÁM SPRÁVNÝ SMĚR

LEGALITÉ

LAWYERS

pracovní právo · zaměstnanost · statutární
orgány · GDPR · compliance · regulace ·
soudní spory · arbitráže · ICT · duševní
vlastnictví · média · smlouvy · korporace ·
veřejné zakázky · insolvence · nemovitosti ·
stavebnictví · nekalá soutěž · hospodářská
soutěž · sportovní právo

www.legalite.cz

vrhovatelem rozporované poslední věty. V usnesení sp. zn. IV. ÚS 1334/18, ze dne 15. 5. 2018 Ústavní soud dospěl k závěru, že znění zákona je v dotčené poslední větě § 9 odst. 1 ZSP jednoznačné a neumožňuje odchylný výklad. K tomu Ústavní soud doplnil, že již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a poplatníku v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnil již při podání poplatného úkonu. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jeho pasivity. K týmž závěrům se Ústavní soud záhy přihlásil i v usnesení sp. zn. I. ÚS 1335/18, ze dne 20. 6. 2018, v němž svoji argumentaci dále rozvedl. Jednak poukázal na možnost vyhnout se negativnímu následku zastavení řízení postupem dle § 9 odst. 4 písm. c) ZSP, tedy včasným vysvětlením důvodů, pro které poplatník dosud nemohl poplatek zaplatit, jednak se blíže vyjádřil k propadné náhradní lhůtě k zaplacení soudního poplatku. Její stanovení neoznačil za svévolné, ba naopak v ní shledal sjednocení postupu, který lze od soudu při nezaplacení soudního poplatku očekávat. Ústavní soud konkrétně vyzdvihl, že přijetím nové právní úpravy došlo oproti předchozímu stavu k novému stanovení minimální patnáctidenní délky této soudcovské lhůty (leďaže jsou dány výjimečné důvody pro určení lhůty kratšího trvání). Dále byl sjednocen samotný následek nesplnění povinnosti zaplatit soudní poplatek včas. ... Právo na přístup k soudu je v čl. 36 odst. 1 Listiny formulováno tak, že „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva ...“ Na této formulaci je podstatná podmínka, že práva se lze domáhat „stanoveným postupem“. Jak je přitom patrné ze shora předestřené argumentace, zaujaté Ústavním soudem v citovaných rozhodnutích, Ústavní soud považuje «stanovený postup» upravený v napadeném ustanovení za přísný, avšak ústavně konformní.

V nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 632/20 ze dne 24. 11. 2020, se tento zabýval případem, kdy se stěžovatelé jali hradit soudní poplatek poštovní poukázkou, přičemž zaměstnankyně pošty při zadávání příkazu neoddělila předčíslí a vlastní číslo bankovního účtu, pročez

ani nemohla být platba na správný účet připsána. Ústavní soud podotkl, že ač lze tvrzené pochybení zaměstnankyně pošty shledat politováníhodným, stěžovatelé si mohli a měli číslo bankovního účtu, na nějž byla platba odeslána, zkontrolovat, a chybu tak mohli včas odhalit a následným problémům předejít.

V usneseních sp. zn. I. ÚS 2661/20 ze dne 22. 9. 2020 a sp. zn. II. ÚS 1789/20 ze dne 30. 6. 2020 dal Ústavní soud zřetelně najevo, že „nedbalost či technická chyba, k níž dojde na straně banky nebo právního zástupce poplatníka, nemůže být zvláštním důvodem pro odklon od dosavadní judikatury.“

Soudy poté neshledávají ani důvodnou námitku, že účastníku nebylo výzvou k zaplacení soudního poplatku umožněno uhradit ho jinou formou než bezhotovostním bankovním převodem, protože taková varianta ve výzvě připuštěna nebyla. Dle hodnocení soudů tato skutečnost nebrání zaplatit soudní poplatek jiným způsobem, například v pokladně soudu v hotovosti či prostřednictvím kolkových známek, a to bez ohledu na to, že nebyl zaslán formulář na vylepení kolkových známek, když tyto je možné vylepit na běžný arch papíru a účastník o této možnosti ani nebyl poučen.

Tedy, jak se ze shora uvedené konstantní judikatury soudů podává, soudy jsou přísné při hodnocení splatnosti soudního poplatku na základě výzvy soudu k jeho zaplacení, neboť už jen skutečnost, že účastníku je zaslána výzva k zaplacení soudního poplatku, berou jako benefit pro účastníka. Primárně považují za vznik poplatkové povinnosti samotné podání návrhu. V případné výzvě k zaplacení soudního poplatku poté účastníkovi poskytují již dodatečnou lhůtu k jeho úhradě. Toto je třeba mít vždy na zřeteli. Jestliže je tedy soudní poplatek hrazen na základě výzvy k jeho zaplacení, jedná se již o dodatečnou lhůtu k zaplacení, kdy soudy její překročení neakceptují. V případě úhrady formou bezhotovostního převodu je poté nutné reflektovat skutečnost, že banka je povinna platbu provést nejpozději následující pracovní den, vyjma tzv. prioritních plateb, které ale mají rovněž svá pravidla a specifika, která je nutná před provedením platby ověřit. Navíc se jedná o formu platby, která je zpoplatněna. Tedy i v těchto pří-

padech je nutné být obezřetným a povinnosti plnit včas a nespolehat na poslední den lhůty k zaplacení soudního poplatku, protože nelze zaručit, že platba bude bezodkladně provedena a připsána na účet soudu. Následky spojené s nezaplacením soudního poplatku včas poté mohou být pro klienta fatální, kdy může v důsledku takové skutečnosti dojít k prostému zastavení řízení i po několika letech vedení sporu. Proto doporučujeme v případech, kdy dojde na úhradu soudního poplatku až v poslední den lhůty, vybrat formu úhrady kolkovými známkami, kde i v případě, že tyto budou vylepeny a odeslány soudu doporučené v poslední den lhůty, poplatková povinnost byla splněna a lhůta zachována.

Snažili jsme se svým článkem přiblížit platnou a soudy užívanou judikaturu ve věci včasnosti placení soudních poplatků s důrazem na možnosti tzv. okamžitých nebo prioritních bezhotovostních plateb a možnosti jejich užití pro zaplacení soudního poplatku. Věříme, že Vám náš článek přinesl osvětu a návod k zamyšlení se nad touto problematikou a upozornil na možná úskalí spojená s včasností placení soudních poplatků, i přes existenci bezhotovostních plateb, které jsou běžnou součástí našeho života. 📧

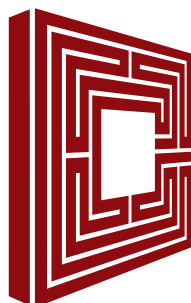
JUDr. Markéta Nováková, advokát
PPS Advokáti s.r.o.

Zdroje:

- 1 Beck on-line.
- 2 Aspi.
- 3 Nejvyšší soud ČR.
- 4 Ústavní soud ČR.
- 5 Zák. 89/2012 Sb. občanský zákoník.
- 6 Zák. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.
- 7 <https://www.penize.cz/internetbanking/411937-okamzite-platby-nejsou-prioritni-ani-expresni-jak-banky-ukazou-rozdil>.

30
1993-2023

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

Jiná dimenze řešení

www.akccs.cz

Problematika střetu zájmů u orgánů obchodní korporace

Střet zájmů mezi obchodní korporací a členem jejího orgánu nastává v praxi poměrně často, a to především u menších společností, u nichž panuje těsnější propojení mezi právnickou osobou a členy jejích volených orgánů. Z toho důvodu jsou v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen „zákon o obchodních korporacích“) a v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“) nastavena přísná pravidla, která musí člen voleného orgánu při vzniku střetu zájmů dodržovat.

Informační povinnost

Jednu ze základních povinností, kterou mají členové volených orgánů obchodní korporace, je povinnost informovat obchodní korporaci o případném vzniku střetu zájmů. Pokud se člen voleného orgánu dozví, že může při výkonu funkce dojít ke střetu jeho zájmu se zájmem obchodní korporace, má povinnost o tom bezodkladně informovat orgán, jehož je členem a současně i kontrolní orgán, je-li zřízen, jinak nejvyšší orgán. Stejná povinnost platí i v případě vzniku střetu zájmů osob blízkých členovi voleného orgánu, jakož i osob jím ovlivněných či ovládaných. Povinnost informovat o střetu zájmů se vztahuje i na situace, kdy se člen orgánu dozví o střetu zájmů až po jeho vzniku (tj. ex post).

Zákonná ustanovení upravující pravidla o střetu zájmů mají fungovat na ochranu vůči poškozování zájmů obchodní korporace, a to především ze strany statutárních orgánů, kteří spravují její majetek a zastupují ji navenek. Porušení těchto pravidel je považováno za jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře, se všemi z toho plynoucími důsledky. Informační povinnost podle § 54 zákona o obchodních korporacích se nadto týká členů všech volených orgánů obchodní korporace, tedy nejen orgánu statutárního, jakkoliv to v praxi bývá nejčastější případ, ale i orgánu kontrolního.

Člen voleného orgánu by vždy měl nastavit ve fungování obchodní korporace takové mechanismy, aby se včas dozvěděl o hrozbě případného střetu zájmů a byl schopen jej řádně a včas identifikovat a oznámit příslušnému orgánu. Pokud ovšem obchodní korporace, jako například společnost s ručením omezeným,

nemá dozorčí radu a má jen jediného společníka, který je současně jejím jediným jednatelem, uplatní se v takovém případě výjimka ze zákonné informační povinnosti. Samozřejmě nedává smysl, aby člen orgánu měl povinnost o střetu zájmů informovat sám sebe.

Možnost pozastavení výkonu funkce

Efektivním nástrojem k předcházení negativních důsledků střetu zájmu člena voleného orgánu je právo kontrolního či nejvyššího orgánu na určitou dobu pozastavit členovi voleného orgánu nacházejícího se ve střetu zájmů, výkon jeho funkce. Kontrolní orgán bude muset při rozhodování o případném pozastavení výkonu funkce vždy jednat s péčí řádného hospodáře a k takovému kroku přistoupit pouze v případě, že bude v obhajitelném zájmu obchodní korporace. Platí to ovšem i v opačném směru – členové kontrolního orgánu budou mít povinnost před případným rozhodnutím o pozastavení výkonu funkce důkladně zvážit, jestli takovým krokem obchodní korporaci naopak nepřitíží a nezpůsobí jí ještě větší újmu.

Členové nejvyššího orgánu sice povinnost jednat s péčí řádného hospodáře nemají, neboť nejsou do funkce voleni, vztahuje se na ně ovšem povinnost loajality podle ustanovení § 212 občanského zákoníku, kterou při rozhodování o případném pozastavení výkonu funkce musí ctít. Zákon je ve vztahu k problematice pozastavení výkonu funkce značně obecný a umožňuje kontrolnímu nebo nejvyššímu orgánu jej pozastavit vždy, když dojde ke vzniku střetu zájmů a s ohledem na okolnosti daného případu příslušný orgán dospěje k závěru, že je podobný postup v zájmu obchodní korporace. Po-

zastavení výkonu funkce se následně zapisuje do obchodního rejstříku.

Smlouva mezi obchodní korporací a členem voleného orgánu

V praxi velmi často dochází ke vzniku střetu zájmů v případě, kdy člen voleného orgánu hodlá s obchodní korporací uzavřít smlouvu. Tento konkrétní případ zákon výslovně upravuje a při jeho vzniku má příslušný člen voleného orgánu povinnost o uzavření smlouvy bez zbytečného odkladu informovat orgán, jehož je členem, a kontrolní orgán, pokud byl zřízen, jinak nejvyšší orgán. Rozsah informační povinnosti je ovšem v tomto případě širší a člen voleného orgánu má povinnost nejen informovat o skutečnosti, že hodlá smlouvu s obchodní korporací uzavřít, ale současně musí uvést, za jakých podmínek má být smlouva uzavřena, což se zpravidla provádí předložením návrhu smlouvy příslušnému orgánu. Stejná povinnost se uplatní i pro smlouvy uzavírané mezi obchodní korporací a osobou členovi jejího orgánu blízkou nebo osobou jím ovlivněnou či ovládanou.

Uzavření smlouvy mezi členem voleného orgánu a obchodní korporací, která není v zájmu obchodní korporace, může nejvyšší nebo kontrolní orgán zakázat. Obdobně jako v případě pozastavení výkonu funkce člena voleného orgánu nacházejícího se ve střetu zájmů tak může i v případě uzavření smlouvy kontrolní či nejvyšší orgán zakázat její uzavření, pokud podobná smlouva není v zájmu obchodní korporace (např. jednostranně zvýhodňuje člena voleného orgánu jako smluvní stranu). Pokud by v důsledku uzavření smlouvy, jejíž uzavření kontrolní orgán nezakázal, ačkoliv tak učí-

nit měl, korporace utrpěla újmu, budou členové kontrolního orgánu za takovou újmu vzniklou v důsledku jejich nečinnosti odpovídat, což je vcelku zásadní skutečnost.

Pokud bude o zákazu uzavření smlouvy rozhodovat nejvyšší orgán kapitálové obchodní korporace, bude možné jeho rozhodnutí napadnout návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení tohoto orgánu. Je otázkou, zda bude v praxi možné stejným způsobem napadnout i rozhodnutí kontrolního orgánu – v tomto směru bude nejspíše třeba dospět k závěru, že ano, jinak by celá věc postrádala logiku. Pokud je o uzavření smlouvy informován jak kontrolní, tak i nejvyšší orgán, a o případném zákazu uzavřít smlouvu každý z nich rozhodne jinak, mělo by se v takovém případě vycházet z rozhodnutí nejvyššího orgánu.

Smlouva uzavřená i přes uložený zákaz bude považována za neplatnou. S ohledem na právní otázku, zda zákaz uzavření smlouvy ve střetu zájmů je či není možné považovat za omezení jednatelského

oprávnění, nepanuje mezi odbornou veřejností shoda a nabízí se zde několik různých výkladů. Podle některých z nich by se na porušení zákazu uzavřít smlouvu mělo nahlížet jako na vnitřní omezení jednatelského oprávnění, a nikoliv na zákonné omezení, jelikož rozhodnutí orgánu obchodní korporace zakazující členům statutárního orgánu uzavření určité smlouvy je pro třetí osoby zpravidla nezjistitelné – na rozdíl od pozastavení výkonu funkce, jež se zapisuje do obchodního rejstříku. V takovém případě by se nejspíše aplikovalo ustanovení § 47 zákona o obchodních korporacích, podle kterého platí, že omezení jednatelského oprávnění orgánu obchodní korporace společenskou smlouvou nebo jiným vnitřním ujednáním či rozhodnutím nejsou vůči třetím osobám účinná, a to i když byla zveřejněna. Některé odborné výklady ovšem hovoří proti uvedeným závěrům a dovozují, že při porušení zákazu uzavřít smlouvu se o omezení jednatelského oprávnění s důsledky plynoucími z § 47 zákona o obchodních korporacích jednat nebude. Jednoznačný závěr by tak měla učinit až rozhodovací praxe českých soudů.

Závěr

Výjimku z povinnosti informovat o střetu zájmů ve vztahu ke smlouvě uzavírané mezi členem voleného orgánu a obchodní korporací představují pouze takové smlouvy, které jsou uzavírané v rámci běžného obchodního styku. Jaké smlouvy lze považovat za smlouvy uzavírané v rámci běžného obchodního styku, však zákon blíže nespecifikuje. Posouzení toho, zda je určitá smlouva smlouvou uzavřenou v rámci běžného obchodního styku či nikoliv, proto bude vždy záležet na konkrétních okolnostech každého případu.

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M.,
zakladatel advokátní kanceláře
MATZNER Legal

ZÁZNAM KONFERENCE

Rodinné právo v aktuální praxi soudů (střídavá péče, péče o jmění, participační práva dítěte a vypořádání společného jmění manželů)

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Věrohodnost výpovědi dětské oběti trestného činu v trestním řízení

V tomto článku bychom se pokusili zodpovědět čtenářům otázku, jak soudy přistupují k výslechům nezletilých v trestních řízeních, pokud se konkrétně jedná o oběť dětského věku. Jde o velmi citlivé téma, jež je často diskutováno a velmi intenzivně rezonuje společností. Navíc se objevují názory, že neexistuje ucelený postup, jak k tomuto institutu jako takovému ze strany soudů přistupovat a jak na něj nahlížet i z hlediska kvalifikace samotných důkazů. Tyto pochybnosti bychom tedy rádi alespoň trochu osvětlili.

Trestní soud nejprve zjišťuje, zda nezletilý je, či není způsobilý vypovídat, a také jestli je, či může být potencionálně ovlivněn nebo ovlivňován. Pro vyhodnocení těchto obou kritérií musí soud přihlížet ke všem skutečnostem, které souvisí s projednávaným případem. K takovým skutečnostem soud musí přihlížet i v průběhu soudního řízení. Na úvod si ale uveďme pár důležitých pojmů, abychom se lépe v dané problematice orientovali.

Pojem „dítěte“ je definován v § 126 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), kde je stanoveno, že „dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak“. Toto poněkud rigidní ustanovení trestního zákoníku, které ovšem nerozděluje pojmy „nezletilý“ a „dítě“ více osvětluje zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (dále jen „ZVSM“). ZVSM vymezuje oba dva pojmy, kdy skupinu osob mladších 18 let rozděluje na dvě části. První podskupinou jsou děti, které ZVSM definuje jako osoby mladší 15 let, druhou podskupinou jsou osoby starší 15 let, ale mladší 18 let, které označuje jako mladistvé.

Pro potřeby tohoto článku bychom si měli také uvést pojem „oběti trestného činu“, kterou nalezneme v § 2 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Trestní řád tento pojem totiž nijak nevymezuje, ačkoliv s ním hojně pracuje. Podle tohoto zákona se tedy jedná o fyzickou osobu, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena škoda, nemajetková újma

nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil či případně měl obohatit.

Jak navíc uvádí odborná literatura, tak ve srovnání s pojmem „poškozený“ je pojem „oběť“ termínem mnohem užším, např. nezahrnuje právnické osoby.¹ Obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo trestným činem ublíženo na zdraví nebo způsobena újma jak majetková, tak nemajetková, či se jedná o fyzickou osobu, na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil. Pojem poškozeného bychom museli vykládat ve spojitosti s dalšími právními předpisy.²

Jakým způsobem tedy nejenom české soudy nahlížejí na výpovědi dětských obětí trestných činů? Spornou otázkou nejsou osoby mladistvé, jako právě spíše děti. U osob mladších 15 let se navíc zvýšená možnost ovlivnění často dovozuje, nicméně nelze toto konstatovat generálně u vše osob mladších 15 let. U dětí předškolního věku je navíc možné velmi rychle rozeznat, zda se jedná o skutečnou tvrzení, smyšlená vyjádření nebo výroky, které se děti naučily.

V případě S.N. v. Sweden č. 34209/96 bylo vydáno Evropským soudem pro lidská práva (dále též jako ESLP) rozhodnutí, v rámci kterého ponechal ESLP v platnost rozhodnutí švédských soudů. Odsouzený si tehdy stěžoval, že mu nebylo povoleno znovu vyslechnout tehdy desetiletého chlapce, kterého měl údajně sexuálně obtěžovat. Nezletilý nejprve vypovídal na videozáznam, kde ho zpovídal příslušník policie, kterému byl daný případ přidělen a který se problematice dětských obětí trestných činů věnoval více jak 26 let. V daný moment totiž prý odsouzený nebyl o probíhající

cím výslechu informován a nemohl tak pokládat chlapci žádné případné doplňující otázky.

Tehdy se návrhu (ještě) obviněného vyhovělo, když požádal o opětovnou výpověď nezletilého. Během druhého výslechu, ze kterého byla pořízena pouze audionahrávka, mohl právní zástupce obviněného vznést otázky skrze stejného příslušníka policie, který vedl již první výslech. Toho však jeho právní zástupce nevyužil. Soud v daném případě již následně neshledal porušení práv stěžovatele, jelikož mohl své otázky poškozenému položit, čehož právní zástupce ovšem ale nevyužil. Výsledky nezletilého považoval po shlednutí záznamů tedy za dostatečné a věrohodné.³

Na druhou stranu v rámci vydání rozhodnutí ze dne 24. 9. 2007, W. S. proti Polsku č. 21508/02, zkoumal ESLP, zda je přípustné, aby byl údajný pachatel sexuálního trestného činu odsouzen na základě výpovědi dívky, která měla být dle matky dívenky pohlavně zneužívána svým otcem. Nutno podotknout, že v tomto případě dívka nebyla vyslychána orgánem činným v trestním řízení (taktéž i z důvodu velkého množství listinných důkazů), nýbrž pouze psychologem.

Psycholožka tehdy ve svém vyjádření navíc konstatovala, že existuje-li na základě sdělení dítěte pravděpodobnost nezávadného či závadného jednání rodiče, lze věřit i takto malým dětem, protože nemají důvod fabulovat či přetvářet svá tvrzení. Pokud budeme přesně citovat, tak paní psycholožka konstatovala „A child of this age is unable to make any confabulations, without there being a concrete factual basis for what she

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

Advokátní kancelář, která Vás bezpečně provede světem paragrafů a pomůže Vám čelit novým výzvám.

www.akbrodec.cz

says.“ S daným názorem se navíc ztotožnil i ESLP.

Každopádně i přesto, že byla samotná schopnost dívky sdělit relevantní skutečnosti v rámci projednávané trestní záležitosti potvrzena, nakonec tento důkaz nemohl být připuštěn, protože celý výslech nezletilé dívky nebyl pořizován na audiovizuální záznam. Tehdy bylo porušeno právo otce dívky na spravedlivý proces, jelikož nemohl pokládat dívce otázky.

Neuspěl ani argument orgánů činných v trestním řízení, že se stěžovatelem měli stejná práva a stejně jako on ani oni nemohli pokládat dívce otázky. ESLP konstatoval, že i přesto stěžovatel byl postaven do nevýhodného postavení, a odkazoval právě i na výše zmíněný případ S.N. v Sweden, kde mohl pachatel pokládat skrze svého právního zástupce otázky nezletilému a měl tedy možnost uplatňovat svá práva.

Když se ohlédneme na českou soudní praxi, tak Ústavní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 506/03 ze dne 20. 4. 2004 připustil, že je možné pouze přečíst výpověď poškozené (resp. oběti) u hlavního líčení. V tomto případě byla obětí čtyřletá dívka, která byla dcerou pachatele. Ústavní soud zde neshledal žádnou překážku pro použití výpovědi dívky. Nebylo překážkou ani chybějící nepoučení dívky o následcích křivého obvinění. V daném ohledu se tedy Ústavní soud ztotožňoval s výše uváděným rozhodnutím ESLP ze dne 24. 9. 2007.

V neposlední řadě je nutné v rámci tohoto článku poznamenat a zdůraznit, že

pokud má soud dle svého názoru za zřejmé prokázané, že se skutek stal (zejména, pokud zde neexistuje důkazní nouze na prokázání či vyvrácení jednotlivých tvrzení), nemusí k výpovědi nezletilé oběti vůbec přistoupit. V mnoha případech pouze postačí, pokud jsou jednotlivé výpovědi obětí přečteny.

Samotná věrohodnost jejich výpovědi je tak do jisté míry prekludována, protože samotná výpověď podléhá pouze přezkumu, co do autenticity jednotlivých tvrzení. Ani samotný znalecký posudek, který je případně nařízen na zjištění věrohodnosti daných tvrzení, nemusí daná vyjádření zcela vyvracet či zvrátit. Závěr o věrohodnosti výpovědi nezletilého je totiž otázkou uvážení soudu, nikoliv znalce.⁴ Nesmíme však zapomenout na známé pravidlo, že obsah sdělení poškozeného se považuje za věrohodný, pokud je jeho věrohodnost potvrzována dalšími věrohodnými důkazy.⁵

Na závěr tohoto článku tedy celkově shrneme výše uvedené takto. V souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu a ESLP lze v případě věrohodnosti výpovědi dětských obětí trestných činů konstatovat, že takováto výpověď je zcela věrohodnou. Nicméně pro její věrohodnost je nutné splnit nezbytné podmínky, jako je přímé pozorování chování a reakcí vypovídajícího, stejně jako poskytnutí příležitosti výpověď svědka zpochybnit.⁶ Pokud neproběhne kontradiktorní výslech, nemůže se jednat o výlučný či rozhodující důkaz viny,⁷ což nezahluje ani její přečtení.⁸ Na druhou stranu je ovšem zajímavé, že přečtení otázek obhajoby zahluje potenciální porušení práva na

spravedlivý proces a je s tímto principem v souladu. Na druhou stranu, není tím obhajoba zkrácena o možnost bezprostředně reagovat na tvrzení svědka v průběhu samotné výpovědi?

Mgr. Ondřej Mrázek, právník

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- ¹ GRIVNA, Tomáš. § 2 [Vymezení pojmů]. In: GRIVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. Oběti trestných činů. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 24, marg. č. 5.
- ² ŠÁMAL, Pavel, ZEZULOVÁ, Jana, RŮŽIČKA, Miroslav. § 43 [Poškozený]. In: GRIVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. Oběti trestných činů. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 268, marg. č. 1.
- ³ SN. v. Sweden č. 34209/96 odst. 52.
- ⁴ 6 Tdo 65/2016-25 odst. 21.
- ⁵ Rozhodnutí uveřejněné pod č. 38/1968 Sb., rozh. tr. 7 Tz 11/68.
- ⁶ Van Mechelen a další proti Nizozemí, 1997; Lüdi proti Švýcarsku, 1992.
- ⁷ P.S. proti Německu, 2001.
- ⁸ Verdam proti Nizozemí, 1999.

KAREL ŠIMKA

Trestní právo daňové - „Zkrácená daň“ a „chybějící daň“ u podvodů na DPH

Další **online semináře** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

CHRÁNÍME HODNOTY

Svěřenské a nadační fondy,
nejvhodnější způsob ochrany
Vás a Vašeho majetku

Napojení na veřejně přístupnou komunikaci u dělení pozemků

Dělení pozemků a vymezení nových pozemků je příslušnými právními předpisy podmíněno splněním několika podmínek, kdy jednou z těchto podmínek je i požadavek na dopravní napojení těchto pozemků na veřejně přístupnou komunikaci. Dle závěrů ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu má být takovýto napojení chápáno napojení bezprostřední a trvalé, což může v praxi způsobovat poměrně nepříjemné a složité řešitelné problémy. Autoři se proto budou ve svém článku zabývat zejména otázkou, zdali je požadavek na bezprostřednost napojení na veřejnou komunikaci potřebné chápat absolutně či nikoliv.

Stávající právní úprava

Ačkoliv se účinnost stávajícího stavebního zákona¹ pomalu, ale jistě blíží ke svému konci, je posouzení této otázky ve světle aktuální právní úpravy důležité nejenom pro účely těch řízení, která byla zahájena před účinností nového stavebního zákona,² ale i pro účely interpretace a aplikace obdobných požadavků obsažených právě v novém stavebním zákoně.³ Dá se totiž legitimně očekávat, že závěry starší judikatury vztahující se ke stávajícímu stavebnímu zákonu se budou přiměřeně aplikovat i na posuzování obdobných otázek, které vyvstanou z řízení vedených dle nového stavebního zákona, tedy alespoň

do doby, než bude takováto judikatura nahrazena novou.

Požadavek dopravního napojení na veřejně přístupnou komunikaci aktuálně plyne zejména z ustanovení § 20 odst. 3 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů,⁴ které stanovuje následující: „Pozemek se vždy vymezuje tak, aby svými vlastnostmi, zejména velikostí, polohou, plošným a prostorovým uspořádáním, umožňoval využití pro navrhovaný účel a byl dopravně napojen na veřejně přístupnou pozemní komunikaci.“ Jak je z textace tohoto ustanovení patrné, samotný text vyhlášky požadavek bezprostřednosti a trvalosti dopravního

napojení přímo nestanovuje, kdy tento byl dovozen až v rámci výkladu provedeného následnou judikaturou, kdy Nejvyšší správní soud (dále také jako „NSS“) konstatoval, že „[z] litery zákona jednoznačně vyplývá, že napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci musí být bezprostřední.“⁵

Účelem této právní úpravy, doplněné o upřesňující judikaturní závěry NSS, je zcela legitimní snaha o omezení vzniku nových pozemků bez zajištěného připojení na síť pozemních komunikací, resp. zajištění vzniku pouze takových pozemků, které budou trvale přístupné, a které mohou být řádně a dlouhodobě užívány. V opačném případě by totiž

mohla vznikat potřeba zajištění přístupu k pozemkům prostřednictvím jiných právních nástrojů, jejichž využitím by docházelo k zásahu do práv třetích osob. NSS proto uvádí, že „[j]e tudíž ve veřejném zájmu omezit vznik takových pozemků, které by se v budoucnu mohly stát nepřístupnými a bylo by proto nutné zasahovat do vlastnického práva jiných vlastníků.“⁶

Jaké parametry tedy musí napojení pozemku splňovat, aby vyhovělo veškerým náležitostem nezbytným pro přípustnost zamýšleného dělení pozemku? Pod požadavkem bezprostřednosti je obecně nutno rozumět takové napojení, které představuje přímé spojení pozemku na veřejně přístupné komunikace bez nutnosti jakéhokoli omezení, zatěžování či využívání jiných nemovitostí k zajištění tohoto napojení, a to v rozsahu přiměřeném povaze a charakteru nově vytvořeného pozemku. Za trvalé napojení je pak považováno takové napojení, které není časově omezeno nebo založeno na titulu, z jehož podstaty se dá očekávat, že v budoucnu může dojít k jeho zániku, jako např. nájemní smlouva (na dobu určitou či neurčitou). Dle judikatury NSS není charakter trvalosti splněn ani v případě zřízení věcného břemene.⁷

V této souvislosti považují autoři za důležité zdůraznit, že výše uvedené požadavky se v rámci procesu dělení pozemků posuzují toliko ve vztahu k nově vytvořeným pozemkům, kdy „[z] právní úpravy nelze dovodit, že by dělení pozemků muselo řešit dopravní napojení pozemků sousedních, které nejsou předmětem rozhodnutí o dělení pozemků,“ jelikož smyslem této právní úpravy není „vyřešit zajištění bezprostředního dopravního napojení všech sousedních pozemků jiných vlastníků, které takové dopravní napojení nemají.“⁸

V praxi se ovšem člověk může ocitnout v situacích, kdy není ve vztahu k nově vytvořenému pozemku možné zajistit splnění výše uvedených požadavků v plném rozsahu. Právě pro účely těchto případů je pak nezbytné posoudit otázku, jestli se tyto požadavky uplatňují absolutně, a to bez na ohledu na případnou specifickou daného případu, nebo zdali se od nich mohou správní orgány v konkrétních případech odchýlit.

Výjimky z požadavků na bezprostřednost dopravního napojení

Odpověď na výše uvedenou otázku nám nabízí přímo NSS ve své novější judikatuře, a to konkrétně v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j.: 7 As 169/2022-36. Ačkoliv se z rozhodovací praxe některých správních orgánů může jevit, že předmětné požadavky se uplatní pro každý případ automaticky a bez dalšího, NSS ve výše uvedeném rozhodnutí zcela jednoznačně konstatuje, že v „judikatuře formulovaný závěr o potřebě bezprostředního a trvalého napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci nicméně nelze chápat absolutně, nýbrž v kontextu smyslu právní úpravy a okolností věci, v níž byl tento závěr vysloven.“⁹

I když byl tento závěr NSS vysloven v souvislosti s dopravním napojením stavebního pozemku ve smyslu ustanovení § 20 odst. 4 vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území, jsou autoři článku toho názoru, že tyto závěry mohou být analogicky použity i ve vztahu k požadavkům na obecné vymezení pozemků dle ustanovení § 20 odst. 3 této vyhlášky, a to zejména s ohledem na obdobnost příslušné právní úpravy.

V citovaném rozsudku řešil NSS otázku přípustnosti zajištění dopravního napojení na veřejně přístupnou komunikaci prostřednictvím jiné komunikace (neveřejné účelové komunikace) a soulad takového řešení s příslušnou právní úpravou. V této souvislosti pak vyslovil závěr, že „[n]ení pravdou, že dopravní napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci ve smyslu § 20 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb. může být naplněno vlastně jenom jinou veřejně přístupnou komunikací,“ kdy z předmětných ustanovení nplyne, že „každý pozemek, aby mohl být samostatným pozemkem, musí vlastně přímo sousedit – anebo jím musí procházet – veřejně přístupná pozemní komunikace.“¹⁰ Byť by se na první pohled mohlo zdát, že NSS tímto rozsudkem de facto překonává svou předchozí judikaturu, ve skutečnosti dochází pouze k jejímu upřesnění (nadstavbě) vycházejícímu z potřeby usměrnění správních orgánů při aplikaci původně vyslovených závěrů, resp. z důvodu poskytnutí prostoru pro odchýlení se od těchto závěrů, je-li to vyžadováno pro účely konkrétního případu.

NSS i nadále stanovuje, že posuzování požadavků na vymezení pozemků musí být učiněno s přihlédnutím ke smyslu a účelu dané právní úpravy, tj. omezení vzniku nepřipustných pozemků a zajištění vzniku odpovídající míry stálého a přiměřeného přístupu, k jejichž dosažení je stanovení požadavku na bezprostřednost a trvalost napojení zcela legitimní. Tyto požadavky ovšem „musí být chápány v kontextu, v jakém byl[y] vysloven[y], a svázán[y] účelem, pro který byl vysloven[y],“ což ovšem neznamená, „že přístup k veřejné účelové komunikaci nemůže být zajištěn prostřednictvím neveřejné účelové komunikace,“¹¹ která mohla být zřízena právě za účelem splnění požadavku na zajištění trvalého dopravního napojení.

NSS svým rozhodnutím tedy poskytl správním orgánům základ pro to, aby se mohly v rámci svého rozhodování o přípustnosti dělení pozemků odklonit od dosavadních paušalizujících východisek, kdy je nutné posoudit každý konkrétní záměr a zvážit individuální okolnosti případu.

V souvislosti s přípustností dělení pozemků, v důsledku kterého by došlo ke vzniku nového pozemku, u něhož by absentovalo přímé (bezprostřední) napojení na veřejně přístupnou komunikaci, pak autoři dále odkazují na rozsudek Městského soudu v Praze řešící případ dělení pozemku, který již před záměrem dělení neměl přímé napojení na veřejnou pozemní komunikaci, přičemž dopravní napojení nového pozemku by bylo zajištěno ve stejném rozsahu a totožným způsobem, jak tomu bylo u dosavadního (rozdělovaného) pozemku. Městský soud v Praze konstatoval, že posuzování požadavků bezprostřednosti napojení je v tomto případě zcela nadbytečné, přičemž „[i] pokud by správní orgány měly současný stav za nezákonný, pak je třeba vidět, že navrhovaným dělením pozemků se (údajně) nezákonnost tohoto stavu nijak neprohlubuje a nelze ji tedy použít jako důvod k zamítnutí žádosti.“¹²

Autoři článku se s výše uvedenými závěry soudů, které „relativizují“ judikaturou stanovené požadavky na bezprostřednost dopravního napojení nově vzniklých pozemků na veřejně přístupné komunikace, ztotožňují. Nemůže-li vést aplikace těchto požadavků k dosažení zamýšlené-

ho stavu dle smyslu dané právní úpravy a nedojde-li v důsledku jejich neaplikování ke vzniku stavu, jehož eliminace je účelem pro stanovení tohoto požadavku (tj. ke vzniku pozemku, který by nově neměl bezprostřední dopravní napojení na veřejně přístupnou komunikaci), není správní orgán oprávněn bez dalšího automaticky podmiňovat přípustnost záměru dělení pozemku splněním tohoto požadavku, a to zejména dochází-li v důsledku takového rozhodnutí k zásahu do práv žadatelů o dělení pozemku.¹³ Správní orgán by proto měl v těchto případech v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality posoudit, zda je takovýto zásah:

- způsobilý k dosažení zamýšleného a zároveň legitimního cíle,
- nejšetrnějším z více možných prostředků směřujících k dosažení takového cíle,
- přiměřený ve vztahu k újmě na právech, aby negativní důsledky zásahu do práv jednotlivců nepřesahovaly pozitivní, která představuje veřejný zájem.¹⁴

Nová právní úprava (nový stavební zákon)

Právní úprava podmínek pro dělení pozemku je v novém stavebním zákoně obsažena zejména v ustanovení § 216 nového stavebního zákona. Dle odst. 2 tohoto ustanovení se k žádosti o dělení pozemku příkládá (mimo jiné) celková situace „s vyznačením přímého přístupu z veřejné komunikace ke všem pozemkům, nebo přes pozemek nebo stavbu stejného vlastníka, anebo na základě jiného věcného práva k cizímu pozemku nebo stavbě.“¹⁵ Z textace tohoto ustanovení je zřejmé, že zákonodárce již promítl požadavek přímého napojení pozemku na veřejnou komunikaci přímo do zákona a zároveň doplnil možnosti jeho alternativního zajištění.

Tuto změnu právní úpravy týkající se dělení pozemků považují autoři za racionální. S ohledem na to, že konkretizace požadavků na dopravní napojení (včetně požadavku bezprostřednosti) byla při absenci podrobnější právní úpravy zajištěna především judikturním výkladem, od jehož paušalizujících závěrů se správní orgány nebyly ochotny odchýlit, bylo v praxi posuzování alternativních způsobů napojení nově vytvořených pozemků mnohdy problematické, na což dopláceli

zejména vlastníci těchto pozemků. Tyto komplikace by mohly být nově alespoň částečně odstraněny právě novou právní úpravou, která dle názoru autorů poměrně racionálně specifikuje i alternativní způsoby přípustného napojení pozemku na veřejně přístupnou komunikaci, což lépe odpovídá praxi a umožňuje flexibilnější řešení situací vzniklých při dělení pozemků.

S ohledem na doplnění možnosti zajištění dopravního napojení na základě jiného věcného práva k cizímu pozemku nebo stavbě pak vyvstává otázka, zda dojde v souvislosti s posuzováním splnění požadavků na přístup k veřejně přístupné komunikaci k odklonu od podmínky trvalosti takového napojení, kdy dosažení trvalosti takového napojení, kdy dosažení trvalosti opakovaně dovozovala, že zřízení věcného břemene nesplňuje charakter trvalosti. Odpověď na tuto otázku nám podrobněji poskytne až rozhodovací praxe správních orgánů a navažující judikatura soudů.

Závěr

I když byl požadavek na bezprostřednost a trvalost přístupu nově vytvořeného pozemku na veřejnou komunikaci dovozen na základě zcela legitimního cíle a smyslu právní úpravy, způsobovala jeho místy až rigidní aplikace v praxi poměrně nepřijemné komplikace, jejichž řešením se správní orgány často odmítaly jakkoli zabývat, a to s odkazem na judikaturu českých soudů.¹⁶ Autoři článku proto považují jistou relativizaci těchto závěrů provedenou novější judikaturou NSS,¹⁷ jakož i doplnění nové právní úpravy o alternativní způsoby zajištění dopravního napojení za příležitou, a to zejména s ohledem na snahu o šetření práv dotčených osob. ©

JUDr. Ing. Michal Kuna, associated partner
Mgr. Lukáš Šmotlák, advokát
Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).
- ² Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon.
- ³ Viz např. ustanovení § 140 odst. 2 nového stavebního zákona stanovující požadavky pro vymezení stavebního pozemku.
- ⁴ Dále viz např. ustanovení vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů, upravující požadavky na žádost a rozhodnutí o dělení pozemků.
- ⁵ Rozsudek NSS ze dne 27. září 2017, č. j.: 1 As 166/2016-38
- ⁶ Op. cit.
- ⁷ Viz bod 25. rozsudku NSS ze dne 27. září 2017, č. j.: 1 As 166/2016-38
- ⁸ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 25. června 2021, č. j.: 55 A 13/2020-39
- ⁹ Rozsudek NSS ze dne 8. listopadu 2022, č. j.: 7 As 169/2022-36.
- ¹⁰ Op. cit.
- ¹¹ Op. cit.
- ¹² Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. března. 2015, č. j.: 10 A 21/2013-32.
- ¹³ Nepovolení dělení pozemku dle záměru vlastníka představuje zásah do jeho vlastnického práva, kdy dochází k omezení práva nakládat se svým majetkem.
- ¹⁴ § 2 [Zásada souladu s právními předpisy, zákazu zneužití pravomoci, ochrany práv nabytých v dobré víře a souladu s veřejným zájmem]. In: ADAMUSOVÁ, Z. a kol. Správní řád: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2022.
- ¹⁵ Srov. s požadavky na žádost o vydání rozhodnutí o dělení pozemku ve smyslu ustanovení § 6 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁶ Srov. zejména rozsudek NSS ze dne 27. září 2017, č. j.: 1 As 166/2016-38.
- ¹⁷ Srov. zejména rozsudek NSS ze dne 08. listopadu 2022, č. j.: 7 As 169/2022-36.

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Whistleblowing: zavedení interního oznamovacího systému prakticky

Datum 15. 12. 2023 se nezadržitelně blíží a povinné subjekty s 50 až 249 zaměstnanci, s výjimkou veřejných zadavatelů, musí do tohoto termínu v souladu se zákonem o ochraně oznamovatelů¹ zavést a zprovoznit interní oznamovací systém,² prostřednictvím kterého budou zaměstnanci povinného subjektu a také některé další osoby³ oprávněny podávat oznámení o případném protiprávním jednání u povinného subjektu.

Povinné subjekty zavedením a zprovozněním interního oznamovacího systému vyhoví požadavkům zákona o ochraně oznamovatelů a současně budou schopny včas detekovat případné protiprávní jednání, přijmout preventivní opatření a ochránit se před negativními reputačními, právními a ekonomickými dopady.

Zavedení interního oznamovacího systému se skládá z několika kroků. Povinný subjekt musí zřídit a implementovat důvěryhodný nástroj, prostřednictvím kterého budou oznamovatelé jednoduše podávat oznámení o případném protiprávním jednání. Povinný subjekt by měl současně zaktualizovat své vnitřní předpisy, kterých se zavedení interního oznamovacího systému dotýká a určit tzv. příslušnou osobu, která bude oznámení vyřizovat. Autoři tohoto článku rozebírají dílčí kroky, které je třeba učinit, aby interní oznamovací systém nejen vyhovoval požadavkům zákona o ochraně oznamovatelů, ale zároveň byl efektivní a důvěryhodný.

Nástroj pro příjem a správu oznámení

Prvním krokem k zavedení interního oznamovacího systému je zřízení a implementace nástroje pro přijímání a správu oznámení. Oznamovatelé musí být umožněno podat oznámení písemně, ústně a na žádost oznamovatele také osobně.⁴ Proto by měl nástroj pro přijímání oznámení zpravidla obsahovat několik oznamovacích kanálů, a oznamovatel tak bude moci oznámení podat jím preferovaným způsobem. Při volbě vhodných oznamovacích nástrojů lze vybírat např. z online oznamovacího rozhraní, e-mailu, záznamníku či obsluhované telefonické linky.⁵

S ohledem na skutečnost, že prostřednictvím příslušného oznamovacího nástroje budou předávány vysoce citlivé informace, měl by povinný subjekt zároveň zajistit, aby byl tento nástroj uzavřený, zaheslovaný a zcela oddělený od komunikačních kanálů běžně užívaných v rámci povinného subjektu. Přijímání oznámení prostřednictvím e-mailu, který slouží k běžné komunikaci mezi zaměstnanci povinného subjektu, se v tomto smyslu jeví jako problematické, a být není zákonem vyloučeno, autoři tohoto článku doporučují spíše využívat některé specializované online nástroje. V případě online oznamovacího nástroje by pak mělo být samozřejmostí, že komunikace probíhající přes příslušný oznamovací nástroj bude šifrována a zároveň budou evidovány veškeré přístupy do takového nástroje.

Povinné osoby by neměly zapomínat ani na důvěryhodnost konkrétního řešení, které bude oznamovatele motivovat

k podávání oznámení interním způsobem, nikoliv prostřednictvím externího kanálu, který zřídilo Ministerstvo spravedlnosti,⁶ a který může oznamovatel k podání oznámení využít jako rovnocennou alternativu k internímu oznamovacímu systému. V případě podání oznámení ministerstvu povinný subjekt ztrácí možnost oznámení prošetřit interně.

Příslušná osoba

Druhým krokem k zavedení interního oznamovacího systému je určení tzv. příslušné osoby, která může být jak zaměstnancem povinného subjektu, tak externím odborníkem. Jelikož příslušná osoba hraje v každé úrovni interního oznamovacího systému povinného subjektu klíčovou roli,⁷ neboť přijímá oznámení,⁸ vyhodnocuje a posuzuje jejich důvodnost,⁹ navrhuje nápravná opatření,¹⁰ vyrozumívá oznamovatele o výsledku posouzení oznámení¹¹ a uzavírá případ a zajišťuje archivaci,¹² je při jejím

výběru nezbytné postupovat s rozvahou. Neměly by být brány v potaz pouze požadavky zákona o ochraně oznamovatelů, tedy bezúhonnost, zletilost a plná svéprávnost,¹³ ale měly by být zohledněny také její odborné a morální předpoklady, praktické zkušenosti a, řekněme, její sociální inteligence. Zároveň by při výběru mělo být posouzeno, zda příslušná osoba disponuje kvalitními komunikačními schopnostmi a je schopna zachovat naprostou mlčenlivost o obsahu oznámení.

Příslušnou osobu je následně nutné nejen formálně určit, ale také ji poučit o jejích právech a povinnostech a o tomto poučení vyhotovit záznam.¹⁴ Pro zjednodušení je možné, aby poučení příslušné osoby a záznam o tomto poučení byly součástí jednoho dokumentu,¹⁵ který bude podepsán příslušnou osobou a osobou oprávněnou jednat za povinný subjekt.

Je nezbytné pamatovat na skutečnost, že příslušná osoba musí splňovat podmínku bezúhonnosti¹⁶ nejen v okamžiku jejího určení, ale také po celou dobu, co jako příslušná osoba v rámci povinného subjektu vystupuje. Pokud by se povinný subjekt dozvěděl, ať již z informace poskytnuté příslušnou osobou, nebo jinak, že příslušná osoba přestala podmínku bezúhonnosti splňovat, je nezbytné, aby určení příslušné osoby bez zbytečného odkladu zrušil a zároveň určil novou příslušnou osobu, která bude veškeré podmínky požadované zákonem splňovat.¹⁷

Interní a externí předpisy

Vnitřní předpis k ochraně oznamovatelů

Třetím krokem k zavedení interního oznamovacího systému je příprava, přijetí a implementace vnitřního předpisu k ochraně oznamovatelů, který by měl oznamovatele informovat o náležitostech oznámení a postupu od jeho přijetí až po vyřízení, vč. informací o nápravných opatřeních. Zároveň by měl obsahovat informace o organizačním zařazení příslušné osoby v rámci struktury povinného subjektu, jejích dalších povinnostech a souvisejících postupech a o rozsahu a době trvání evidence a archivace oznámení. Měly by být také vymezeny povinnosti související s poskytnutím

součinnosti příslušné osobě ze strany zaměstnanců povinného subjektu.¹⁸

Dokumenty upravující zpracování osobních údajů

S ohledem na skutečnost, že nejen při zavádění a provozu interního oznamovacího systému, ale také při souvisejících činnostech bude docházet ke zpracování osobních údajů (zejm. oznamovatelů, svědků a osob, jichž se oznámení týká), které budou typicky součástí oznámení nebo další komunikace s oznamovatelem, je nutné takové zpracování zohlednit v interní a externí dokumentaci povinného subjektu upravující zpracování osobních údajů ve smyslu relevantních právních předpisů¹⁹ zaměstnanců a některých dalších osob. Zároveň je nutné zajistit, aby samotný oznamovací proces byl v souladu s těmito předpisy a aby ke zpracování osobních údajů docházelo v co nejmenším možném rozsahu. Z uvedeného důvodu lze jen doporučit, aby povinný subjekt implementaci interního oznamovacího systému konzultoval s osobou, která je v rámci povinného subjektu odpovědná za zpracování osobních údajů.²⁰

Související interní předpisy

Kromě přípravy, přijetí a implementace vnitřního předpisu o ochraně oznamovatelů a přípravy (případně revize) interní a externí dokumentace upravující zpracování osobních údajů by měl povinný subjekt zrevidovat také další již existující dokumentaci, která se zavedení interního oznamovacího systému dotýká či s ním přímo souvisí. Bude se tak jednat např. o pracovní právní směrnice nebo směrnice upravující bezpečnost.

Informační povinnost

Pokud povinný subjekt zřídí a implementuje efektivní a důvěryhodný oznamovací nástroj, určí a řádně poučí příslušnou osobu a připraví, zreviduje a následně implementuje interní a externí dokumentaci, je v posledním kroku třeba, aby s existencí interního oznamovacího systému a způsobem jeho používání prokazatelně seznámil zaměstnance a další potenciální oznamovatele.

Seznámení zaměstnanců povinného subjektu s interním oznamovacím systémem

může proběhnout například prostřednictvím školení, zasláním hromadného e-mailu, umístěním zprávy v intranetu či umístěním letáku v prostorách povinného subjektu. Další potenciální oznamovatele²¹ o interním oznamovacím systému povinný subjekt pak informuje na svých internetových stránkách a současně v příslušné smlouvě zakládající vztah mezi povinným subjektem a potenciálním oznamovatelem.²²

Jak již bylo uvedeno výše, osvětě o principech a výhodách whistleblowingu, je potřeba věnovat náležitou péči, jelikož správně pojatý a odkomunikovaný systém na ochranu oznamovatele zvyšuje důvěru zaměstnanců a v dlouhodobém měřítku chrání pověst a majetek povinné osoby.

Sdílení interního oznamovacího systému a outsourcing

Sdílení interního oznamovacího systému

Povinným subjektům s méně než 249 zaměstnanci je dána možnost sdílet interní oznamovací systém s jinými povinnými subjekty.²³ V případě sdílení interního oznamovacího systému buď jeden povinný subjekt interní oznamovací systém zavede a využívá ho s jiným povinným subjektem, anebo několik povinných subjektů pověří vedením interního oznamovacího systému třetí osobu²⁴ a sdílí ho společně.²⁵ Pokud se povinný subjekt rozhodne tuto možnost využít, je nutné, aby sdílený interní oznamovací systém nejen odpovídal podmínkám stanoveným zákonem o ochraně oznamovatelů, ale také aby každý povinný subjekt měl samostatně určenou příslušnou osobu.²⁶

Outsourcing

Provoz interního oznamovacího systému lze také smluvně outsourcovat na externí osobu, a to jak fyzickou, tak právnickou. Tímto způsobem lze outsourcovat nejen provoz oznamovacího nástroje, ale také výkon funkce příslušné osoby. Zároveň není překážkou, pokud povinný subjekt využije pro dodání technického řešení a zajištění výkonu funkce příslušné osoby různé dodavatele.

Jak v případě sdílení interního oznamovacího systému, tak v případě outsour-

cingu je za příjem a vyřízení oznámení odpovědný povinný subjekt.²⁷

Zproštění trestní odpovědnosti

Při zavedení interního oznamovacího systému je povinnému subjektu dána dobrá příležitost zavést také tzv. compliance systém, prostřednictvím kterého může povinný subjekt nejen prokázat plnění povinností spojených s jeho činností jeho obchodním partnerům, ale jeho existence bude brána v potaz také při případném posuzování trestní odpovědnosti povinného subjektu podle ustanovení § 8 odst. 5 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnos-

ti právnických osob a řízení proti nim, v účinném znění.

Závěr

Zavedení interního oznamovacího systému není jednorázovou záležitostí. Jedná se o proces. Aby interní oznamovací systém odpovídal zákonným požadavkům a zároveň byl skutečně efektivní a důvěryhodný, je kromě již uvedeného nutné, aby povinný subjekt interní oznamovací systém pravidelně aktualizoval, a přitom zohlednil zejména růst povinného subjektu, rozšiřování předmětu činnosti povinného subjektu nebo zkušenosti s odhaleným protiprávním jednáním. S ohledem na

ochranu majetku, kultivaci pracovního prostředí i možnost včasného odhalování protiprávní činnosti a zamezení případným negativním reputačním, právním i ekonomickým dopadům, se však tato investice jednoznačně vyplatí.

Mgr. Michal Nulíček, LL.M., advokát, partner
Mgr. Michal Nohel, advokát, Senior Associate
Mgr. Magdaléna Švehlová, advokátní koncipient, Junior Lawyer
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

**ROWAN®
 LEGAL**

Poznámky:

¹ Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, v účinném znění (dále jen „zákon o ochraně oznamovatelů“).

² Ustanovení § 29 zákona o ochraně oznamovatelů.

³ Podle ustanovení § 2 zákona o ochraně oznamovatelů může být oznamovatelem fyzická osoba, která pro povinný subjekt, jehož se oznámení týká, přímo či zprostředkovaně vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost. Zároveň se může jednat o pracovněprávní či obdobný vztah, který již skončil nebo má vzniknout (může se tak jednat o zaměstnance, uchazeče o zaměstnání, OSVČ, členy volených orgánů právnické osoby či stážisty).

⁴ Ustanovení § 9 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně oznamovatelů.

⁵ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 9 odst. 2 písm. a). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁶ Formulář pro učinění oznámení prostřednictvím vnějšího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti je dostupný zde <https://oznamovatel.justice.cz/chci-podat-oznameni/>. O možnosti využití externího oznamovacího systému je povinný subjekt povinen oznamovatele informovat způsobem uvedeným v tomto článku.

⁷ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 10. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁸ Ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně oznamovatelů.

⁹ Ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně oznamovatelů.

¹⁰ Ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů.

¹¹ Ustanovení § 12 odst. 5 a odst. 6 zákona o ochraně oznamovatelů.

¹² Ustanovení § 21 zákona o ochraně oznamovatelů.

¹³ Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o ochraně oznamovatelů.

¹⁴ Ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně oznamovatelů.

¹⁵ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 9. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

¹⁶ Ustanovení § 10 odst. 2 zákona o ochraně oznamovatelů.

¹⁷ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 10 [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

¹⁸ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 9. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

¹⁹ Zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) v účinném znění („GDPR“) a zákon

č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, v účinném znění.

²⁰ Typicky se může jednat o pověřence pro ochranu osobních údajů ve smyslu čl. 37 a násl. GDPR či jinou osobu, která je v rámci povinného subjektu odpovědná za zpracování osobních údajů.

²¹ Dalším potenciálním oznamovatelem bude osoba, která spadá pod definici oznamovatele podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o ochraně oznamovatelů (vyjma zaměstnance).

²² V rámci seznámení zaměstnanců a dalších potenciálních oznamovatelů je v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů povinný subjekt povinen mj. i) uveřejnit informace o způsobech oznamování prostřednictvím interního oznamovacího systému povinného subjektu a ministerstva (viz níže), ii) označit příslušnou osobu, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování, a iii) uveřejnit informaci o tom, zda povinný subjekt přijímá oznámení také od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost.

²³ Ustanovení § 8 odst. 3 zákona o ochraně oznamovatelů.

²⁴ Tato třetí osoba interní oznamovací systém sama nevyužívá.

²⁵ Nulíček, M., Cervanová, A., Nonnemann, F., Králová, M. Zákon o ochraně oznamovatelů. Praktický komentář. K § 8 odst. 2 a 3. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-10]. ASPI_ID KO171_2023CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

²⁶ Ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně oznamovatelů.

²⁷ Ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně oznamovatelů.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Dělení zákazníků v regulaci kapitálového trhu

Zřejmě nejdůležitějším principem, o který se opírá regulace kapitálového trhu, je ochrana klienta, tedy investora. Klienti poskytovatelů investičních služeb mají být co nejvíce chráněni před různými riziky spojenými s investováním na kapitálovém trhu. Velká ochrana klientů ovšem zároveň na druhou stranu znamená jejich omezení – investoři pak nemají přístup k různým produktům, které tvůrci legislativy považují za rizikové (např. určité typy investičních fondů nebo derivátových obchodů). Je přitom zjevné, že na finančním trhu je mnoho investorů, kteří nepotřebují být takto (proti své vůli) chráněni a naopak je taková ochrana zbytečně omezuje v jejich investování.

Z uvedeného důvodu proto předpisy v oblasti kapitálového trhu dělí klienty do různých skupin, podle jejich schopnosti porozumět a brát na sebe rizika spojená s investováním. V jednotlivých oblastech regulace kapitálového trhu tak můžeme nalézt různé definice klientů „profesionálních“ či „kvalifikovaných“, které mají různou úroveň ochrany a zároveň také různá omezení toho, do jakých produktů mohou investovat.

Cílem tohoto článku je přiblížit dělení zákazníků tak jak jej vymezuje zákon o podnikání na kapitálovém trhu¹ („ZPKT“). Zmiňujeme-li v tomto textu zákazníky, jsou jimi myšleny osoby v zákaznickém vztahu s obchodníkem s cennými papíry („OCP“). Určení, do které kategorie zákazníků patří je podstatné pro celý vztah mezi ním a OCP. Zjednodušeně můžeme říci, že s vyšší mírou profesionality získává zákazník větší volnost při rozhodování o svých investicích, avšak za cenu současného snížení své ochrany ze strany OCP.

Podle úvodních ustanovení ZPKT můžeme zákazníky rozdělit do čtyř kategorií:

i. způsobilé protistrany;

- ii. profesionální zákazníci ze zákona;
iii. profesionální zákazníci na žádost; a
iv. retailoví zákazníci.

Způsobilá protistrana

Za způsobilou protistranu (v angl. eligible counterparty) považuje ZPKT zejména velké finanční instituce.² Těmi jsou například:

- banky;
- obchodníci s cennými papíry;
- pojišťovny;
- investiční společnosti;
- investiční zprostředkovatelé; nebo
- členské státy EU.

Způsobilé protistrany tvoří „nejprofesionálnější“ skupinu zákazníků. Svými znalostmi a schopností pohybovat se na kapitálovém trhu se vyrovnávají samotnému OCP či jej dokonce převyšují. Z tohoto důvodu se na vztah OCP – způsobilá protistrana neuplatní žádné z obecných pravidel jednání OCP se zákazníky podle § 15 až 15r ZPKT.

Se způsobilou protistranou musí OCP jednat kvalifikovaně, čestně a spravedlivě.³ Na rozdíl od ostatních zákazníků zde však zákon vynechává podmínku jednat

také v nejlepším zájmu zákazníků. Z toho lze dovozovat, že způsobilá protistrana je natolik zkušená a kvalifikovaná, že si ona sama dokáže určit, jaké rozhodnutí je pro ni nejvhodnější a OCP proto tato povinnost odpadá.

Profesionální zákazník ze zákona

Profesionálním zákazníkem ze zákona rozumíme zákazníky podle § 2a odst. 2 ZPKT. Jedná se o právnické osoby, které dosahují nadstandardních ekonomických výsledků a které z tohoto důvodu považujeme za profesionály.

Podle citovaného ustanovení musí právnická osoba splnit alespoň 2 ze 3 kritérií, kterými jsou:

- i. aktiva ve výši alespoň 20 mil. eur;
- ii. roční úhrn čistého obrátu ve výši alespoň 40 mil. eur;
- iii. vlastní kapitál ve výši alespoň 2 mil. eur.

U tohoto druhu zákazníků spočívá odlišný režim v tom, že u nich presumujeme potřebné odborné znalosti a zkušenosti.⁴ V praxi tak odpadá povinnost vyplňování podrobných investičních dotazníků, prokazování určitého finančního zázemí

zákazníka včetně schopnosti nést ztrátu atd.⁵

Profesionální zákazníci na žádost

Pokud zákazník není profesionálním zákazníkem automaticky ze zákona, ale přesto si přeje, aby s ním bylo jednáno jinak, než s klasickým retailovým zákazníkem má možnost požádat OCP, aby s ním jakožto s profesionálním zákazníkem zacházel.⁶

Výše uvedené však neznamená, že by jakožto profesionální zákazník mohl být uznán každý, kdo o to OCP požádá. Zákazník totiž musí vedle podání žádosti, se kterou vysloví OCP souhlas také splnit alespoň 2 z těchto 3 kritérií:

- i. zákazník provedl za každé z posledních 4 po sobě jdoucích čtvrtletí alespoň 10 relevantních finančních obchodů v průměru v každém čtvrtletí;
- ii. objem majetku zákazníka tvořeného peněžními prostředky a investičními nástroji odpovídá částce alespoň 500 tis. eur;
- iii. zákazník vykonával po dobu nejméně jednoho roku nebo vykonává v souvislosti s výkonem svého zaměstnání, povolání nebo funkce činnost v oblasti finančního trhu.

Ve vztahu k těmto zákazníkům pak OCP provádí povinnosti podle § 15 a násl. ZPKT v užším rozsahu než ve vztahu k zákazníkům neprofesionálním.⁷ Motivací zákazníka pro zařazení do této

kategorie může být kromě větší samostatnosti také otevření možnosti investovat do složitějších investičních nástrojů (tedy i do těch, které jsou nevhodné pro retailovou klientelu OCP).

Retailoví zákazníci

Všichni ostatní investoři pak tvoří poslední zbytkovou (početně však zdaleka největší) skupinu, kterou zákon nijak explicitně nenazývá, ale bývá obvykle označována jako retailoví či neprofesionální zákazníci. Těmto zákazníkům poskytl zákonodárce nejvyšší míru ochrany, ve vztahu k nim se tak uplatní veškerá pravidla ZPKT upravující jednání OCP se zákazníky. OCP je povinen vyžadovat od retailových zákazníků informace o jejich odborných znalostech, zkušenostech či finančním zázemí. Zároveň může OCP pro tyto zákazníky zprostředkovávat pouze obchody s investičními nástroji, které jsou pro zákazníka vzhledem k jeho investičnímu profilu vhodné.⁸

Závěr

Úvodní zařazení zákazníka před navázáním obchodního vztahu je tak pro OCP velmi důležité. Od tohoto zařazení odvozuje OCP svůj celkový přístup k zákazníkovi jakož i rozsah vzájemných práv a povinností. Typické je to např. pro povinnost OCP provádět se zákazníky a následně vyhodnocovat testy přiměřenosti nebo vhodnosti. Obdobné dělení zákazníků pak najdeme i v jiných zákonech

a předpisech EU regulujících kapitálový trh. Jednotlivé definice na sebe obvykle odkazují, ale v některých případech nacházíme podobné pojmy definované různě. Na to je nutné při interpretaci jednotlivých předpisů dávat pozor. ©

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M., advokát a partner
Filip Jindra, právník
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.
- ² Způsobitou protistranou jsou dle § 2d odst. 1 ZPKT profesionální zákazníci uvedení v § 2a odst. 1 ZPKT.
- ³ § 2d odst. 4 ZPKT.
- ⁴ § 2c ZPKT.
- ⁵ Srov. § 15h odst. 7 ZPKT.
- ⁶ Zákazník musí OCP doručit žádost dle § 2b odst. 1 písm. a) ZPKT.
- ⁷ § 2b odst. 2 písm. b) ZPKT.
- ⁸ OCP provádí tzv test vhodnosti (§ 15h ZPKT).

ZÁZNAM KONFERENCE

Značka a další duševní vlastnictví v podnikání – využití, ochrana, marketing

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Zadržení SPZ za přešupek, který jste nespáchali? Je to možné!

Změnový zákon¹, který vešel v účinnost dne 1. ledna 2022, zavedl poměrně přísná opatření na vymáhání nezaplacených dopravních pokut. Zásadní změnou, kterou Změnový zákon přinesl, je zakotvení některých významných oprávnění pro příslušníky Policie ČR, Celní správy a rovněž (za splnění dalších podmínek) pro strážníky obecní policie. Tato oprávnění spočívají v tom, že příslušník dotčeného orgánu je oprávněn při kontrole motorového vozidla požadovat po řidiči uhrazení jeho nedoplatku nebo nedoplatku² provozovatele tohoto vozidla na pokutě za přešupek, a to v případě, pokud byla pokuta, jejímž neuhrazením nedoplatek vznikl, uložena celním úřadem nebo byl nedoplatek na této pokutě předán k vymáhání obecnému správci daně.

Příslušník dotčeného orgánu přitom musí řidiči umožnit uhrazení nedoplatku na místě kontroly v hotovosti nebo bezhotovostním převodem (tj. prostřednictvím platební karty).

Pro vysvětlení uvádíme, že koncept nedoplateků vzniklých neuhrazením pokuty je založen na skutečnosti, že v případě, kdy je pokuta uložena příkazem na místě Policií České republiky a není na místě uhrazena, je tato nezaplacená pokuta v rámci dělené správy předána orgánům Celní správy k vymožení. V rámci dělené správy mají totiž příslušníci Celní správy oprávnění vymáhat pokuty a jiná peněžitá plnění uložena právě například Policií České republiky. Za tímto účelem vede Celní správa evidenci daní na osobním daňovém účtu, jehož součástí jsou i pokuty a z nich vyplývající nedoplatky.³

Rovněž je nutné uvést, že ze znění Změnového zákona vyplývá, že se oprávnění vztahuje pouze na nedoplatky

na pokutách za přešupy dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích nebo zákona č. 111/1992 Sb., o silniční dopravě, tj. například přešupy za překročení nejvyšší dovolené rychlosti, nedodržení bezpečnostních přestávek řidičů nákladních vozidel apod. Uvedené se tak nevztahuje např. na pokuty udělené dle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Pokud nebude výše uvedený nedoplatek řidičem uhrazen, je příslušník dotčeného orgánu oprávněn zadržet tabulky státní poznávací značky⁴ nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (tzv. botička). Pokud řidič kontrolovaného motorového vozidla není současně jeho provozovatelem, vyrozumí příslušník dotčeného orgánu o zadržení tabulek registrační značky nebo použití

technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla provozovatele, který nese odpovědnost za škody vzniklé v souvislosti se zadržením tabulek registrační značky nebo s použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (zejména škody způsobené omezením užívání motorového vozidla či náklady spojené s jízdou motorového vozidla do místa odstavení a s odstavením tohoto vozidla).

Změnový zákon rovněž upravuje případy, kdy příslušník dotčeného orgánu nemusí v případech hodných zvláštního zřetele zadržet tabulky registrační značky motorového vozidla nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě. Výčet takových případů přitom není stanoven, jelikož jako případ hodný zvláštního zřetele může být posouzeno mnoho situací. Rozhodující je zde posouzení dané situace na základě zásady přiměřenosti, která je upravena například v ust. § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Za důvody hodné zvláštního zřetele je

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2023

FÚZE A AKVIZICE ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Bankovníctví a finance
- Kapitálové trhy
- Duševní vlastnictví
- Právo informačních technologií
- Pracovní právo
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Logistika a dopravní stavby
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo hospodářské soutěže
- Restrukturalizace a insolvence
- Právo životního prostředí

DĚKUJEME.

O krok napřed

dle důvodové zprávy Změnového zákona možné považovat například případy, kdy je ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba mladší 15 let, osoba starší 70 let, jsou-li ve vozidle v rámci silniční dopravy prováděné pro vlastní nebo cizí potřeby za účelem podnikání přepravovány osoby, živá zvířata, rychle se kazící zboží nebo nebezpečný náklad.

Pro příslušníky Policie ČR je pak příslušné oprávnění zakotveno v ustanovení § 42a a násl. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění, pro příslušníky Celní správy v ustanovení § 35b a násl. zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, v platném znění a pro strážníky obecní policie v ustanovení § 17d a násl. zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v platném znění. Strážníci obecní policie mohou toto oprávnění uplatnit jen v případě, kdy jde o nedoplatek na pokutě za přešůpku spáchaný na území příslušné obce (která obecní policii zřídila či je stranou veřejnoprávní smlouvy s jinou obcí ve smyslu ust. § 3a zmíněného zákona o obecní policii), pokuta byla uložena orgánem obce a nedoplatek na této pokutě nebyl předán obcí k vymáhání obecnímu správci daně.

Přijetí Změnového zákona je odůvodněno dlouhodobou nedostatečnou vymahatelností pravomocně uložených pokut a nízkou mírou respektování právních předpisů a s tím související nízkou úrovní bezpečnosti na silnicích. Problémem však je, že Změnový zákon postihuje samotné řidiče i za nedoplatek na pokutě provozovatele bez ohledu na to, zda řidič je či není provozovatelem kontrolovaného vozidla. V praxi tak často dochází k situacím, kdy kontrolovaným vozidlem je vozidlo, jako jehož provozovatel je v registru zapsaná společnost, která provozuje i nespočet dalších vozidel, a právě z provozu těchto vozidel nedoplatek vznikl. Příkladem jsou leasingové nebo carsharingové společnosti či autopůjčovny. Řidič, který sám vznik nedoplatku nezavinil, by měl samozřejmě po uhrazení nedoplatku mít možnost domáhat se zaplacení uhrazeného nedoplatku po provozovateli na základě potvrzení o uhrazení nedoplatku, a to z titulu bezdůvodného obohacení.⁵ Nicméně tento proces je zdlouhavý a může potenciálně ohrozit poptávku po pronájmu vozidel.

Otázkou zůstává, zda je aktuální stav, kdy správní orgány považují tyto společnosti, které jsou sice jako provozovatel vedeny v registru, ale fakticky vozidlo neprovozují a nemají jakoukoliv možnost s ním fakticky disponovat, za provozovatele vozidla bez dalšího, v souladu se základními právními zásadami a zejména se zásadou legitimního očekávání. Dle našeho názoru je v takových případech nutné považovat za provozovatele právě nájemce, kteří vozidla, na rozdíl od těchto společností, skutečně disponují.

Tomuto problému by se dalo předejít tím, že by společnosti provozující více vozidel do registru vozidel uváděly vždy jako provozovatele samotné nájemce. Nicméně tato varianta není pro předmětné společnosti často z řady důvodů vhodná.

V každém případě lze konstatovat, že zvolený přístup je v popsanych situacích nepřiměřeně přísný, a to právě z důvodu, že umožňuje postihnout řidiče vozidla bez ohledu na to, zda se sám přešůpku dopustil. Nicméně v rámci unijního práva neexistuje žádná úprava, která by tuto problematiku ve členských státech harmonizovala či sjednotila, a je tak na každém státu, jakou úpravu přijme.⁶ Řada evropských zemí má pak nastavený systém, který by měl motivovat osobu, která se přešůpku dopustila, uhradit pokutu na místě se sníženou sazbou pokuty. Například v Německu je možné v případě, kdy provozovatel vozidla odmítne sdělit totožnost řidiče, nařídít provozovateli vést knihu jízdy.⁷

Závěr

Změnový zákon zakotvuje oprávnění příslušníkům Policie ČR, Celní správy a též za splnění dalších podmínek i strážníkům obecní policie vymáhat zaplacení nedoplatku na pokutě za přešůpku po řidiči vozidla i přesto, že se samotný řidič žádného přešůpku nedopustil, nicméně tento nedoplatek zatěžuje provozovatele vozidla. Pokud nebude nedoplatek na místě zaplacen, je příslušný orgán oprávněn zadržet tabulky státní poznávací značky nebo zabránit motorovému vozidlu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla.

Přestože je tento postup vymáhání nedoplatku po řidiči v souladu se zákonem, jedná se dle našeho názoru o poněkud

striktní řešení a může se jednat o nepřiměřený zásah do práv řidičů, kteří se žádného přešůpku nedopustili (resp. jejich zaviněním nevznikl nedoplatek ve smyslu Změnového zákona).

Mgr. Hračka Grigoryan, advokát

Mgr. Kristýna Hronová, advokátní koncipientka
MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA
& PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 418/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů.
- ² Přičemž nedoplatkem se myslí nedoplatek, u kterého nebylo povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky.
- ³ Viz důvodová zpráva k zákonu č. 418/2021 Sb.
- ⁴ Ve změnovém zákoně je uvedeno, že se jedná o zadržení tabulek státní poznávací značky. Následně je založena legislativní zkratka „registrační značka“. Z uvedeného důvodu jsou v tomto článku použity oba termíny.
- ⁵ Ust. § 2991 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník stanoví, že: „Bez důvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadá, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“
- ⁶ Související unijní právní úprava dopadá pouze na poskytování informací související spolupráci členských států Evropské unie, viz například směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních přešůpcích v oblasti bezpečnosti silničního provozu.
- ⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 418/2021 Sb.

JELÍNEK & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

VIZE — VYTRVALOST — ODHODLÁNÍ

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než
30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

Jak právně správně na vyhlídkové lety aneb právní úprava seznamovacích letů

Nejhezčí pohled na svět je prý ze hřbetu koně. To jsem ještě nezkoušel, za mě je nejhezčí pohled na svět z malého letadla nebo - v mém případě - z kokpitu helikoptéry. Vyhlídkové lety helikoptérou jsou častým a vděčným zpestřením různých sportovních či kulturních podniků organizovaných různými spolky.

Pro letecké společnosti jsou vyhlídkové lety zajímavou možností, jak o sobě dát veřejnosti vědět. Pojdme si rozebrat, jaké jsou legislativní požadavky pro provedení „vyhlídkových letů“ tak, aby se společnost, která je provozuje, nedostala do střetu s právními předpisy, které jsou na poli letectví obzvláště striktní.

Pojem „vyhlídkový let“ národní ani evropská legislativa nezná. Nicméně fenomén vyhlídkových letů upraven je, a to jako „seznamovací let“. Seznamovacím letem je jakýkoli krátký let provozovaný za úplatu či jinou protihodnotu provozovaný organizací pro výcvik uvedenou v článku 10a nařízení Komise (EU) č. 1178/2011 nebo organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání s cílem získat nové členy či zájemce o výcvik.^{1,2}

Podstatou seznamovacích letů je, že mohou být provedeny i subjektem, který není držitelem licence na obchodní leteckou dopravu, jejímž základním smyslem je provádět lety pro třetí osoby za úplatu. Získání této licence je poměrně náročné, o čemž svědčí fakt, že například v oblasti vrtulníkového létání tuto licenci mají

pouze čtyři subjekty, které tak lze považovat za špičku ve svém oboru v České republice. Rovněž tak provoz v režimu obchodní letecké dopravy je stížen řadou dodatečných omezení a povinností.

Článek 6 odst. 4a) písm. c) NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 965/2012 ze dne 5. října 2012, kterým se stanoví technické požadavky a správní postupy týkající se letového provozu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (nařízení o AOC) normuje, že bez splnění požadavků čl. 5 odst. 1 a 6 (tedy nikoliv podle pravidel pro obchodní leteckou dopravu) lze v souladu s přílohou VII s jinými než složitými motorovými letouny a vrtulníky provádět seznamovací lety, prováděné buď organizací pro výcvik, jejíž hlavní místo obchodní činnosti se nachází v některém členském státě a jež je uvedena v článku 10a nařízení (EU) č. 1178/2011, nebo organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání, za podmínky, že organizace letadlo provozuje na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu bez posádky (tzv. „dry lease“), že let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy orga-

nizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.

Podle ustanovení ARO.OPS.300 přílohy II zmíněného nařízení může národní úřad (v našem případě Úřad civilního letectví dále jen „Úřad“) stanovit dodatečné podmínky pro seznamovací lety uskutečňované na území členského státu. Tyto podmínky musí být přiměřené a zaručovat bezpečný provoz. Úřad tyto podmínky konkretizoval v předpise CAA-SL-102-6-16 „Podmínky pro provádění seznamovacích letů podle čl. 6, odst. 4a, písm. c) nařízení (EU) č. 965/2012, čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/1976 a čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/395“.

Jaký let je vyhlídkový, resp. seznamovací?

V prvé řadě se musí jednat o krátký let. Předpisy nikde neobsahují, jaká je maximální délka letu, aby jej bylo lze označit jako krátký. Rozumný se v této souvislosti jeví požadavek předpisu, CAA-SL-102-6-16, že se musí jednat o let, který začíná a končí na témže letišti nebo témže provozním místě.³ Tento požadavek se jeví vcelku logický, protože

účelem seznamovacího letu by nemělo být zajistit přepravu cestujícího z místa A do místa B, ale umožnit mu okusit krásu létání letounem nebo vrtulníkem. Dle sdělení Úřadu pro civilní letectví tento nedefinuje, jaká maximální délka letu splní definici „krátkého letu“, na rozdíl o některých jiných členských státech EASA.⁴ Je tak na subjektu, který let provádí, jak dlouho bude vyhlídkový let trvat, tedy je možné nabízet a prodávat lety různých délek.

Které subjekty mohou vyhlídkové lety provádět?

Dále je na místě se zabývat subjekty, které jsou oprávněny seznamovací let provést. Předpis CAA-SL-102-6-16 v návaznosti na Článek 6 odst. 4a) písm. c) NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 965/2012 ze dne 5. října 2012 stanoví, že:

„Seznamovací lety uvedené v odst. 1.1 smí provádět pouze:

- organizace pro výcvik schválená podle nařízení (EU) č. 1178/2011 (dále jen ATO), nebo
- ohlášené organizace pro výcvik dle nařízení (EU) č. 1178/2011 (DTO), nebo
- organizace vytvořená za účelem propagace sportovního či rekreačního létání

za podmínky, že hlavní místo obchodní činnosti organizace se nachází v některém členském státě a organizace letadlo provozují na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu bez posádky, že let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.“

A zde dle názoru autora dochází k nepřesné transkripci čl. 6 odst. 4a) písm. c) shora zmíněného nařízení, které stanoví, že:

„seznamovací lety, ... prováděné buď organizací pro výcvik, jejíž hlavní místo obchodní činnosti se nachází v některém členském státě a jež je uvedena v článku 10a nařízení (EU) č. 1178/2011, nebo organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání, za podmínky, že organizace letadlo provozuje na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu bez posádky, že let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých

se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.“

Tedy v první řadě evropský předpis spojení „jejíž hlavní místo obchodní činnosti se nachází v některém členském státě“ se dle názoru autora vztahuje jen na ATO a DTO, nikoliv na organizaci vytvořenou za účelem propagace sportovního letectví. To ale asi není hlavní problém daného ustanovení.

Za hlavní interpretační problém daného ustanovení považuji tu část, která stanoví, že: „let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.“

Vztahuje se právě uvedené jen na organizace, založené za účelem propagace sportovního či rekreačního létání, nebo se vztahuje i na letecké školy (ATO, DTO), jak uvádí předpis Úřadu? Kloumím se k závěru, že výklad je takový, že tato část ustanovení se vztahuje toliko na organizace založené pro propagaci sportovního či rekreačního létání. Letecké školy jsou v drtivé většině případů podnikatelské subjekty. Jako takové jsou založeny za účelem tvorby zisku. Pokud zisk vytvoří, je na společnicích takového subjektu, zda bude zisk vyplacen či zadržen ve společnosti. Letecké předpisy nejsou nadány k tomu, aby podnikatelským subjektům znemožňovaly výplatu zisku. Navíc není možné valnou hromadou obchodní korporace rozhodnout tak, že část zisku, vztažená k jiným činnostem než jsou seznamovací lety, vyplacena bude, zatímco zisk vztahující se k seznamovacím letům vyplacen nebude, neboť účetní předpisy neumožňují vykazovat zisk ke schválení analyticky podle jednotlivých činností, resp. neumožňují valně hromadě rozhodnout tak, že zisk z činnosti „A“ vyplacen bude, zatímco zisk z činnosti „B“ vyplacen nebude; lze rozhodnout pouze o výplatě části zisku jako celku.

Dále pak mám pochybnost o správné interpretaci Úřadu stran toho, jaké subjekty a v jakém rozsahu mohou provádět seznamovací lety částí ustanovení předpisu „lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.“

Zamyslíme-li se nad podstatou uspořádání korporace, která provozuje leteckou školu, typicky společnosti s ručením omezeným, je zřejmé, že členy této korporace jsou toliko její společníci či jen jeden společník. Všechny ostatní osoby stojí vně korporálního uspořádání dané společnosti, je tedy dle mého názoru nesignifikantné u těchto subjektů uvažovat o členech jakožto uživatelích služeb (létání) dané korporace a lze mít za to, že limitně všechny osoby budou pouze zákazníky dané letecké školy, nikoliv jejími členy.

Oproti tomu u organizace založené primárně za účelem propagace sportovního či rekreačního létání, typicky aeroklubu, je členský základ takové organizace esenciální. Participace na činnosti takového subjektu je tak založena na principu (otevřeného) členství. Proto dle mého názoru pouze zde je na místě hovořit o tom, že poskytování služeb mimo členskou základnu má být jen okrajové, zatímco u komerční letecké školy toto smysl nedává.

Ostatně tento závěr plyne i z Rozhodnutí výkonného ředitele Agentury č. 2014/019/R ze dne 24. dubna 2014, kterým se přijímá výkladový materiál k nařízení (EU) č. 965/2012, podle kterého „Organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání“ se myslí nezisková organizace, zřízená na základě platného vnitrostátního zákona čistě za účelem sdružování osob sdílejících stejné zájmy v rámci všeobecného letectví, které létají pro zábavu nebo provádí seskoky padákem. Organizace by měla mít k dispozici letadla.“

Uzavírám tak, že dle mého názoru podmínka, že „let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.“, se vztahuje jen na aerokluby, obráceně řečeno, v případě, že seznamovací let je prováděn ATO nebo DTO, let může být proveden se ziskem a zisk může být vyplácen společníkům ATO či DTO.

Ať již je právě uvedený závěr správný či nikoliv, je na místě se dále zabývat tím, co se rozumí „okrajovou činností“. Předpis CAA-SL-102-6-16 stanoví, že okrajová činnost by měla být chápána jako činnost, která představuje velmi malou část

z celkové činnosti organizace, měla by sloužit zejména pro propagaci samotné organizace a/nebo oslovení nových žáků nebo členů.

Poslední novelizací směrnice Úřadu (CA-A-SL-102-6-16) bylo zařazeno ustanovení bodu 3.1.3, podle kterého organizace provádějící seznamovací lety zavedou systém záznamů seznamovacích letů, aby mohly na požádání Úřadu prokázat, že splňují podmínku okrajové činnosti. Dále musí být schopny prokázat, že zisk z těchto letů není vyplácen mimo organizaci. Organizace jsou povinny předat informaci o počtu nalétaných hodin v rámci seznamovacích letů vyplněním příslušného formuláře uveřejněného na webových stránkách Úřadu za uplynulý kalendářní rok vždy do 31. ledna roku následujícího. Úřad bude zaznamenat údaje kontrolovat v rámci průběžného dozoru.

Bližší konkretizace „okrajové činnosti“ ze strany Úřadu neexistuje, Úřad dle jeho sdělení dosud nebyl nucen přistoupit ke kvantifikaci okrajovosti činnosti například procentem z nalétaných hodin.

Kolik osob se smí vyhlídkového letu účastnit?

Setkal jsem se s dotazem, zda existuje limit na počet osob na palubě letadla, které vyhlídkový let uskutečňuje. Otázka vychází z úvahy, že pokud je účelem seznamovacího letu získat nové zájemce o létání, je takovým způsobilým zájemcem pouze (dospělá) osoba, která si v průběhu letu pod dozorem pilota vyzkouší ovládání letadla, pak logicky může být taková osoba na palubě právě jen jedna. České předpisy žádné takové omezení neobsahují a omezení počtu osob je tak dáno stupněm kvalifikace pilota, který let provádí (k tomu viz dále). Nicméně najdou se i jurisdikce, které toto omezení obsahují, například již zmíněné Maďarsko, kde je stanoveno, že na palubě letadla provádějícího seznamovací let mohou být jen dvě osoby, tedy pilot ve funkci velitele letadla (PIC) + jeden cestující.

Kdo je způsobilý pilotovat seznamovací lety?

Nabízela by se odpověď, že toliko „profesionální pilot“, tedy pilot s minimální kvalifikací obchodního pilota letounů/ vrtulníků - CPL (A/H). Nicméně tak tomu

není, předmětný předpis Úřadu stanoví, že seznamovací lety lze provádět i s nižšími stupni kvalifikace, tedy typicky PPL (A/H), za předpokladu, že má pilot splněny limity počtu nalétaných hodin. V případě vyhlídkových letů uskutečňovaných letouny / vrtulníky je vyžadován minimální nálet 200 hodin a z toho minimálně 100 ve funkci PIC. Ponechávám na úvaze čtenáře, zda je to hodně nebo málo. Mně osobně přijde vhodnější úprava, kterou nalezneme v již zmíněném Maďarsku, podle které musí být pilot provádějící seznamovací lety držitelem alespoň licence leteckého instruktora (FI). Jakkoliv mi osobně vždycky přišlo, že pro získání této kvalifikace není zapotřebí až tak velký nálet hodin, je výhodou, že osoba, který získala licenci FI, prošla po absolutoriu úvodního PPL výcviku dalším stupněm výcviku a přezkoušení.

Pokud bude provádět seznamovací let osoba, která je držitelem pouze licence PPL, nesmí být opomenut rozsah práv, která tato licence dává, když dle FCL.205.A PPL(A) resp. FCL.205.H PPL(H) mohou tyto osoby působit jako velitel letadla toliko bezúplatně (s výjimkou držitelů práv leteckého instruktora nebo leteckého examinátora (FI či FE), kdy lze honorovat instruktorskou či examinátorskou činnost). Toto je nutno mít na zřeteli, pokud organizace, která vyhlídkové lety provádí, zamýšlí pilota s licenci PPL za jejich provedení honorovat.

Některé další podmínky pro provádění seznamovacích letů

K některým dalším podmínkám již jen telegraficky, dohledat je lze ve zmíněném předpisu CAA-SL-102-6-16. Seznamovací lety prováděné letouny a kluzáky musí být prováděny pouze ze schválených letišť; seznamovací lety vrtulníkem mohou být prováděny i mimo tato letiště, avšak nesmí být prováděny nad nehostinným prostředím.⁵

Při všech letech musí být udržováno stálé obousměrné spojení se stanovištěm služby AFIS, ŘLP nebo RADIO a v případě ztráty spojení musí být let neprodleně ukončen návratem na místo vzletu. Pokud jsou lety prováděny z provozních míst, která jsou uvnitř ATZ, CTR, TMA, musí být zajištěna koordinace se stanovištěm služby AFIS, ŘLP nebo RADIO; oproti dřívějšímu požadavku však již není nutné uveřejňovat navigační výstrahu formou NOTAM.

Seznamovací lety musí být s ohledem na bezpečnost cestujících provedeny bez prudkých manévřů, nesmí být prováděny zatáčky s náklonem větším než 30 stupňů a akrobatické obraty.

Osoba odpovědná za provádění seznamovacích letů je povinna zajistit dostatečný počet osob starších 18 let, které jsou nápomocny při organizaci těchto letů a zajišťují pohyb cestujících k a od letadla (doporučována jedna osoba doprovodu na každou stranu letadla / vrtulníku, ze které do něj lze nastoupit, ideálně pak – zejména u vrtulníků – jedna osoba na každé cestujícím obsazované sedadlo).

Otevření kabiny letadla, nastupování a vystupování cestujících bude možné pouze po úplném zastavení motoru letounu (u vícemotorových letounů alespoň jednoho motoru) nebo v případě vrtulníků po úplném zastavení rotoru, ledaže letová příručka vrtulníku nestanovuje jinak. Pokud příručka mlčí, nutno počkat do úplného zastavení rotoru.⁶ Tuto skutečnost doporučuji dobře prověřit, jelikož spouštění a zastavování vrtulníku je spojeno s drahými provozními minutami.

O osobách, které se účastnily seznamovacího letu, musí být vedena příslušná evidence v papírové nebo elektronické podobě a organizace ji uchovává alespoň 3 měsíce po provedení vyhlídkového letu.

Kontrola dodržování podmínek ze strany Úřadu

Jak již bylo uvedeno výše, podléhají nově seznamovací lety hlášení počtu odlétaných hodin prostřednictvím webových stránek Úřadu, jakožto podklad pro posouzení splnění podmínky „okrajovosti“. Dle sdělení Úřadu z jeho průběžné kontrolní činnosti plyne, že kontrolované osoby mají největší problém s vedením záznamů o seznamovacích letech v rámci palubních deníků letadel a zápisníků letů pilotů; nebylo však dosud takovými kontrolami identifikováno žádné závažné porušení právních předpisů.

Závěr

Tímto článkem jsem se pokusil ozřejmit hlavní požadavky na provádění seznamovacích letů. Ve své praxi advokáta i hobby pilota jsem se setkal u některých

leteckých společností s řadou mýtů či nejasností, které jim někdy zbytečně bránily v provádění těchto letů, v jiných případech zase vyvolávaly možnost střetu s právními předpisy upravujícími podmínky provádění těchto letů. Doufám, že přispějí k vyšší právní osvětě v této otázce a dalšímu rozvoji těchto letů, které osobně považuji za velice přínosné.

Přeji samá šťastná přistání! ☺

Pozn.: za inspiraci a připomínky k textu děkuji Petře Štych (NISA Air), Petru Dolejškovi (Harris Hawk) a Davidu Švábkovi (HELITOM).

JUDr. Ing. Jan Vych

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

AKV
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Článek 2 bod 9) NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 965/2012 ze dne 5. října 2012, kterým se stanoví technické požadavky a správní postupy týkající se letového provozu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008.
- ² Seznamovacím letem v tomto článku nerozumíme „introductory flight“, který je jako první úloha součástí výukové osnovy zájemců o průkaz způsobilosti pilota.
- ³ Bod 1.3. písm. a) předpisu CAA-SL-102-4-16
- ⁴ Například maďarský regulátor stanoví, že se musí jednat o maximálně 30 minutový let s radiusem max 10 námořních mil od místa vzletu.
- ⁵ Nehostinné prostředí je nařízením (EU) č. 965/2012 definováno jako oblast, ve které:
  - i) nemůže být provedeno bezpečné vynucené přistání, protože povrch je nevhodný, nebo
  - ii) osoby na palubě vrtulníku nemohou být odpovídajícím způsobem chráněny před živly, nebo
  - iii) odezva/schopnost pátrání a záchranu není zajištěna v souladu s předpokládaným vystavením (vlivu prostředí), nebo
- ⁶ iv) ohrožení osob nebo majetku na zemi je nepřijatelné.
V každém případě tyto oblasti:
  - i) při provozu nad vodními plochami oblasti volného moře položené severně od 45. stupně severní šířky a jižně od 45. stupně jižní šířky, ledaže je některá část označena za nehostinnou úřadem státu, nad jehož teritoriálními vodami se provoz odehrává, a
  - ii) části hustě osídlené oblasti bez odpovídajících ploch pro bezpečné vynucené přistání.

ZÁZNAM KONFERENCE

Jak se zorientovat ve zdravotnickém a farmaceutickém právu

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Hromadné řízení soudní – aneb Class Actions po česku z pohledu účastenství v řízení

Dne 16. srpna 2023 vláda ČR schválila návrh zákona o hromadném řízení. Jedná se tak o třetí pokus zavést tento pro český, potažmo evropský právní systém, netypický institut.

V rámci legislativních pokusů došlo k podstatné změně pojetí celého návrhu zákona z pohledu účastníků. Nynější návrh zákona zužuje a zpřísňuje podmínky pro podání hromadné žaloby. Tento posun pak vyvolává otázku, zda se jedná o záměr, aby se institut hromadných žalob nevyužíval nebo nezneužíval.

V původním návrhu zákona o hromadném řízení navrhovatelé počítali s tím, že žalobcem bude moci být spotřebitelská nezisková osoba, jakož i sám spotřebitel. Nynější návrh zákona s tímto již ale dále nepočítá a zužuje okruh účastníků v pozici žalobců pouze na neziskové spotřebitelské osoby, které navíc podléhají registračnímu řízení vedenému Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR.¹

Došlo tedy ke zpřísnění podmínek aktivní legitimace k podání hromadné žaloby, kdy samotní spotřebitelé již nebudou mít postavení žalobce, ale budou tzv. zúčastnění členové na řízení. Zúčastnění členové jsou pak přímo spotřebitelé, o jejichž právu se příslušné řízení o hromadné žalobě vede. Zúčastněným členům příznává nyní návrh zákona pouze právo nahlížet do spisu, vyjádřit se na ústních jednáních po předchozím sdělení soudu o tomto záměru, podávat námítky proti smíru, podat návrh na změnu hromadné žaloby, zpětvzetí a podat vyjádření k odvolání. Spotřebitelé tak v současném znění návrhu přišli o většinu práv, která by jinak jakožto účastníci řízení měli.

Tato změna mezi původním a současným návrhem zákona je dále zajímavá i tím, jak nyní předkladatelé zákona odůvodňují postavení spotřebitelů. Důvodová zpráva k původnímu návrhu zákona uvádí, že hlavním důvodem toho, že spotřebitel měl mít postavení žalobce, je, že předmětem hromadného řízení jsou především jeho práva či nároky vůči podnikatelům. Důvodová zpráva k nyníjšímu návrhu zákona toto zcela opomíjí a uvádí, že samotní spo-

trebitelé nebudou mít postavení žalobce, protože (i) by řízení mohlo být těžkopádné a nemohlo by sledovat svůj cíl a (ii) spotřebitelé nebudou vystaveni riziku povinnosti hradit náhradu nákladů řízení v případě neúspěchu hromadné žaloby.

Odůvodnění změny postavení spotřebitelů je zejména zajímavé na základě argumentace týkající se nutnosti chránit spotřebitele od povinnosti náhrady nákladů řízení. Tento argument v celkovém kontextu však dle mého názoru není příliš konzistentní. V případě, že je využito principu opt-in, pak je výlučně vždy na každém spotřebiteli, aby zvážil svou účast v řízení. Lze předpokládat, že motivace spotřebitelů k podání hromadné žaloby by byla větší v případě většího počtu žalobců. Pro spotřebitele i samotné spotřebitelské organizace bylo výhodnější, tedy aby spotřebitelé byli účastníci řízení. Současně platí, že čím větší okruh žalobců, tím více se rozloží povinnost hradit náklady řízení protistraně v případě neúspěchu hromadné žaloby. V případě, kdy na straně žalobce budou pouze spotřebitelské organizace, pak náklady celého sporu ponese pouze ony. Tím vzniká i vyšší tlak na tyto organizace mít zajištění financování hromadných žalob pro případ neúspěchu v tomto sporu a celkově zvažovat, zda se ekonomicky vyplatí příslušnou hromadnou žalobu podat, tedy zda vůbec chránit spotřebitele.

Z této nelogičnosti odůvodnění úpravy tak lze snadno nabýt dojmu, že hromadné žaloby nebudou mít takový dopad, jaký by mohly ve skutečnosti mít. Tím spíše, že tento institut bude nabývat na důležitosti, a to ať již např. v případě sporů o prodej osobních údajů² nebo naopak ve sporech s bankami před vstupem nové úpravy o poplatku za předčasné splacení hypotečních úvěrů.³

Současný návrh zákona navíc nestanoví postup pro řešení námitek spotřebitele proti případnému smíru. Pouze platí, že soud námítky projedná, nicméně není řešeno,

zda tyto námítky mají např. vliv na schválení smíru. Lze si představit, že konkrétní spotřebitel nebude souhlasit se smírem, avšak soud jeho námítky odmítne, zamítne či zcela opomine. V takovém případě spotřebitel nemá právo podat proti takovému postupu jakýkoliv opravný prostředek, a to včetně případné ústavní stížnosti.

Zůstává tak dojem, že se spotřebitelé stávají pouhým substrátem pro podání hromadné žaloby, jelikož nebudou moci nijak ovlivňovat vedení sporu. O to závažnější to dle mého názoru je, když účelem hromadného řízení jsou právní vztahy mezi spotřebiteli a podnikateli. Tento můj dojem je posilován i tím, že pokud by měl jakýkoliv spotřebitel zájem podat hromadnou žalobu, avšak nenajde žádnou organizaci, která by neviděla spor jako rentabilní anebo by sama neměla zájem žalobu podávat, pak bude spotřebitel odkázán na podání klasické individuální žaloby. V tomto kontextu je tak popřen celý smysl hromadných žalob. ☹

Mgr. Jan Heřmanský, advokát
LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

- ¹ Problematika řízení o registraci spotřebitelských osob je svým rozsahem téma pro samostatný článek.
- ² https://www.irozhlaz.cz/veda-technologie/technologie/avast-prodej-dat-sledovani-soukromi-reklama_2309241547_cib.
- ³ https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-zena-vyhrala-soudni-spor-s-bankou-ohledne-poplatku-za-predcasne-splaceni-uveru-40444545?fbclid=IwAR3ZAn-m7vc9VZBbJstiO7_1V4Hx-SHXVEx57L-LIT-kDWqCsRMGSySFubu4.

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * **Výhodné pobytové balíčky**
- * **Stylová restaurace**
- * **Wellness & Spa**
- * **Firemní a rodinná setkání**
- * **Dárkové poukazy**

Z aktuální judikatury

Poštovní služby

Právní vztah mezi držitelem poštovní licence a jiným poskytovatelem poštovních služeb ze smlouvy o přístupu k poštovní infrastruktuře podle § 34 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, je vztahem soukromého práva. Nabylo-li rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu ve sporu o úpravě vzájemných práv a povinností z tohoto vztahu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v řízení podle části páté občanského soudního řádu.

Státní občanství

Osvědčení o státním občanství vydané dle § 47 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, je správním rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

Loupež

Trestný čin loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku je dokonán již užitím násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí proti někomu v úmyslu zmocnit se cizí věci, aniž by bylo třeba, aby tento úmysl byl uskutečněn. I když pachatel po použití násilí dobrovolně upustí od uskutečnění svého úmyslu zmocnit se cizí věci, trestnost trestného činu loupeže nezaniká podle § 21 odst. 3 tr. zákoníku, protože čin byl již dokonán. Z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu

loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku není rozhodná ani hodnota věci, není rozhodné ani to, že poškozenému nevznikla žádná majetková škoda, protože např. neměl žádnou věc u sebe, což je důsledkem toho, že § 173 tr. zákoníku chrání dva zájmy, a to jednak majetek, jednak svobodu rozhodování.

Odměna advokáta, zákaz reformace in peius

Do výroku usnesení, jímž se podle § 151 odst. 3, 6 tr. ř. stanoví odměna obhájce nebo zmocněnce poškozeného a zúčastněné osoby, náhrada jeho hotových výdajů, náhrada za promeškaný čas a daň z přidané hodnoty, postačí uvést souhrnné částky, které je stát povinen advokátovi uhradit na těchto nárocích. Výčet jednotlivých úkonů, za které advokátovi přísluší odměna, a náhrad s nimi souvisejících postačí specifikovat a podřadit pod příslušné ustanovení advokátního tarifu až v odůvodnění daného usnesení. Při rozhodování o stížnosti advokáta proti takovému usnesení je z hlediska zájmu reformace in peius ve smyslu § 150 odst. 1 tr. ř. určující celková výše jemu přiznané odměny a náhrad (tj. jejich součet). Vzdání se odvolání samo o sobě není úkonem právní služby, který by se svou povahou a účelem blížil některému z úkonů uvedených v § 11 odst. 1 nebo odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif),

a proto za něj advokátovi odměna nenáleží.

Postoupení smlouvy

Jen tím, že prodávající, který na základě kupní smlouvy již převedl na kupujícího vlastnické právo k předmětu převodu, postoupil postupníku pohledávku z titulu neuhrazené kupní ceny z kupní smlouvy, se nevyprázdnil okruh všech práv a povinností prodávajícího jako smluvní strany kupní smlouvy. Jestliže postupník nabyt od prodávajícího (coby postupitele) smlouvou o postoupení pohledávky uzavřenou podle ustanovení § 1879 a násl. o. z. jen pohledávku z titulu neuhrazené kupní ceny z kupní smlouvy, pak nic nebrání tomu, aby jiná práva a povinnosti než ta, která postupník nabyt s postoupenou pohledávkou (§ 1880 o. z.), převedl prodávající (coby postupitel) na postupníka smlouvou o postoupení kupní smlouvy (§ 1895 o. z.), jejíž účinností se postupník stane novou smluvní stranou (prodávajícím) namísto postupitele, a jako současný majitel pohledávky z titulu neuhrazené kupní ceny z kupní smlouvy bude mít případně i právo odstoupit od kupní smlouvy pro neuhrazení kupní ceny kupujícím (postoupenou stranou). Takový výklad je též v souladu s principem autonomie vůle smluvních stran vyjádřeným v článku 2 odstavci 3 Listiny základních práv a svobod.

Opatrovník, příslušnost soudu

Samotná okolnost, že dotčené nezletilé děti, na jejichž ochranu jsou opatrovnická opatření navrhována, mají na území České republiky (spolu s jejich otcem) povolen trvalý pobyt, pro aplikaci čl. 33 odst. 2 Smlouvy o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních, sjednané mezi SSSR a ČSSR v Moskvě dne 12. 8. 1982 a vyhlášené pod č. 95/1983 Sb. nepostačuje, jestliže zde (v České republice) dotčené děti fyzicky nejsou přítomny (ani zde doposud nikdy nebyly a ani zde nemají žádný majetek).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Příčetnost

Otázka příčetnosti, resp. nepřičetnosti je otázka právní, jejíž posouzení náleží orgánům činným v trestním řízení na základě skutečností vyplývajících z provedených důkazů. Povaha této otázky vyžaduje, aby její posouzení bylo založeno na odborných znalostech z oboru psychiatrie (§ 116 tr. ř.; dále rozhodnutí č. 17/1979 a č. 67/1980 Sb. rozh. tr.). Objasnění příčetnosti nastupuje teprve tehdy, když vzniknou o příčetnosti obviněného pochybnosti. Důvodem může být cokoliv, z čeho lze usuzovat na zvláštnosti chování pachatele v době činu, jež vykazují odchylky od běžných projevů ve srovnatelných případech, z nichž lze usuzovat na změněný duševní stav pachatele. Není proto nutné, aby v každém případě takovou pochybnost zakládala lékařská zpráva. V takovém případě je třeba vypracovat znalecký posudek bez ohledu na to, jakého druhu trestné činnosti se pachatel dopustil. Potřebu příbrání znalce je nutné vždy vázat na pochybnosti, které objektivně vyplývají z výsledků provedeního dokazování a nasvědčují tomu, že obviněný v době činu neměl plně zachovávat rozpoznávací a ovládací schopnosti. Za uvedenou pochybnost lze považovat i případ, když okolnosti plynoucí z provedeního dokazování v posuzované věci nasvědčují tomu, že pachatel mohl činit spáchat pod vlivem duševní poruchy,

přestože až později v jiném řízení vyšlo na základě znaleckých posudků najevo, že trpí duševní poruchou trvalého rázu.

Náhrada škody

Ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 262/2017 Sb. o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže představuje transpozici čl. 6 odst. 5 směrnice, podle které mohou vnitrostátní soudy zpřístupnění informace nařídit až poté, co orgán pro hospodářskou soutěž ukončil řízení přijetím rozhodnutí či jinak (tzv. zpřístupnění důkazu na „šedé listině“), což platí i pro informaci, kterou vypracovala fyzická nebo právnická osoba výslovně pro řízení orgánu pro hospodářskou soutěž. Skutečnost, že vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž přerušil správní řízení, nelze považovat za „jinak“ provedené ukončení správního řízení tímto orgánem, i kdyby takové přerušení bylo odůvodněno zahájením řízení Komisí. Tedy přerušil-li vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž jím zahájené správní řízení z důvodu, že Komise zahájila řízení podle kapitoly III nařízení č. 1/2003, nelze tuto skutečnost považovat za ukončení správního řízení tímto orgánem „přijetím rozhodnutí či jinak“ ve smyslu tohoto ustanovení. Z hlediska posouzení rozsahu informací, které nemohou být zpřístupněny v průběhu řízení vedeného orgánem hospodářské soutěže, ze znění čl. 6 odst. 5 směrnice 2014/104, ve spojení s bodem 25 jejího odůvodnění, zcela jednoznačně vyplývá, že se dočasná ochrana podle tohoto ustanovení netýká žádné informace, která byla pro účely takového řízení předložena výslovně, spontánně či na žádost orgánu pro hospodářskou soutěž, nýbrž pouze informací zvláště vypracovaných pro účely řízení zahájeného tímto orgánem (důvěrnou informaci chráněnou povinností mlčenlivosti podle uvedeného ustanovení, kterou lze zpřístupnit podle § 15 odst. 4 tohoto zákona nejdříve po právní moci rozhodnutí orgánu ochrany hospodářské soutěže o ukončení správního řízení (tzv. zpřístupnění důkazu na „šedé listině“), není jakákoli informace, která byla pro účely takového řízení předložena, nýbrž pouze informace za tím účelem zvláště vypracovaná).

Sama skutečnost, že soud rozhoduje o zpřístupnění důkazního prostředku v rámci řízení o náhradě škody způso-

bené omezováním hospodářské soutěže, jež je vedeno vůči stejným účastníkům, neodpírá tomuto postupu podobu zvláštního řízení, jež se kromě občanského soudního řádu řídí předpisy zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (§ 34 a § 35 zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže).

Nájem

Podle § 2315 o. z. skončí-li nájem výpovědí ze strany pronajímatele, má nájemce právo na náhradu za výhodu pronajímatele, nebo nového nájemce, kterou získali převzetím zákaznické základny vybudované vypovězeným nájemcem. Nájemce toto právo nemá, byl-li z nájmu vypovězen pro hrubé porušení svých povinností. Citované ustanovení zakotvuje specifické právo nájemce prostoru sloužícího podnikání vázané na zánik nájemního poměru. Vychází z myšlenky, že zákaznická základna vytvořená nájemcem při podnikání v najatém prostoru představuje hospodářsky využitelný statek, jehož převzetí může podle okolností případu odůvodnit následné vypořádání (poskytnutí odpovídající náhrady). Náhradový (vypořádací) vztah podle § 2315 o. z. vznikne tehdy, jestliže 1/ nájemce v najatém prostoru vybuduje zákaznickou základnu, 2/ nájemní poměr skončí výpovědí pronajímatele (a nešlo o výpověď pro hrubé porušení povinností nájemce) a 3/ vypovídající pronajímatel nebo nový nájemce prostoru získá z převzetí zákaznické základny vypovídáního nájemce výhodu. Není pochyb o tom, že oprávněným subjektem z uvedeného náhradového vztahu je vypovězený nájemce. Naproti tomu ustanovení § 2315 o. z. výslovně neurčuje subjekt, jenž je povinen k poskytnutí náhrady (citované ustanovení pouze konstatuje, že nájemce má právo „na náhradu za výhodu pronajímatele, nebo nového nájemce...“, avšak neuvádí, vůči komu toto právo má). Při řešení této otázky nelze ztratit ze zřetele, že ustanovení § 2315 o. z. je systematicky zařazeno do právní úpravy nájemního poměru (§ 2201 a násl. o. z.), tedy závazkového vztahu (obligace) vznikajícího z dvoustranného právního jednání (smlouvy), konkrétně pak z nájemní smlouvy, která zavazuje zásadně jen smluvní strany a vůči jiným osobám působí pouze v případech stanovených v zákoně (§ 1759 o. z.). Jestliže tedy ustanovení § 2315 o. z. (ani jiný právní před-

pis) výslovně neurčuje, že k poskytnutí náhrady za výhodu získanou převzetím zákaznické základny vypovídaného nájemce je (může být) povinna i osoba, již pronajímatel přenechal stejný obchodní prostor do užívání po skončení nájmu s vypovězeným nájemcem (tj. nový nájemce), je namíste vycházet z úvahy, že z právního jednání smluvních stran nemůže zásadně vzniknout povinnost k plnění jiné (třetí) osobě bez jejího souhlasu, a návazně dovodit, že povinnost k poskytnutí náhrady za převzetí zákaznické základny (§ 2315 o. z.) stíhá výhradně (dřívějšího) pronajímatele, neboť jde o nárok vyplývající ze zaniklého nájemního vztahu mezi ním a vypovězeným nájemcem; to platí bez zřetele k tomu, zda výhodu plynoucí z tohoto převzetí získá (dřívější) pronajímatel či nový nájemce (nájemce je oprávněn uplatnit nárok podle § 2315 o. z. v rámci existujícího závazkového vztahu vůči subjektu, který byl pronajímatelem v době ukončení nájmu a nemůže ho uplatnit vůči subjektu, s nímž v době skončení nájmu (a ani později) nebyl v žádném právním vztahu (tj. vůči novému nájemci)).

Pracovní poměr

Rozhodnutí o organizační změně je potřeba vnímat jednak jako volní akt (projev vůle) zaměstnavatele a jednak i jako akt obchodního vedení [...obchodní vedení představuje jednu z hlavních oblastí působnosti statutárního orgánu akciové společnosti, zahrnující organizování a řízení běžné podnikatelské činnosti společnosti, zejména rozhodování o provozu podniku (závodu) společnosti a s tím souvisejících vnitřních záležitostech společnosti. Při obchodním vedení jde především o proces vytváření vůle (přičitatelné) společnosti, jež se následně může projevit (a zpravidla projeví) navenek v podobě právního úkonu (právního jednání), jímž je rozhodnutí o obchodním vedení realizováno... Statutárním orgánem akciové společnosti je její představenstvo, má-li dualistický systém, popř. správní rada, má-li monistický systém [resp. do 31. 12. 2020 statutární ředitel].

Ručení

Dlužníkům ručitel na sebe bere vůči věřiteli závazek, že dluh splní, jestliže dlužník věřiteli dluh nesplní. Ustanovení § 2021

odst. 1 o. z. váže předpoklad úspěšného uplatnění práva věřitele proti ručiteli na skutečnost, že dlužník v přiměřené lhůtě dluh nesplnil, ač ho k tomu věřitel vyzval. Nezáleží na tom, proč dlužník nemůže či nechce plnit, neboť podmínkou povinnosti ručitele splnit dluh je pouze to, že jej dlužník nesplnil, ačkoliv k tomu byl věřitelem písemně vyzván. Není rozhodné, zda a v jakém rozsahu může ručitel vymoci na dlužníkovi náhradu za plnění, které věřiteli za dlužníka poskytl. Ručitel může vůči věřiteli uplatnit všechny námitky, které by proti němu mohl uplatnit dlužník (§ 2023 odst. 1 o. z.), a dále i své vlastní námitky. Jednou z nich je možnost odepření plnění, jestliže věřitel zavinil, že pohledávka nemůže být dlužníkem uspokojena. Ručitel má oprávnění odepřít plnění (pouze) z důvodu zaviněného jednání (či opomenutí) věřitele, které je v příčinné souvislosti s tím, že jeho pohledávka nemůže být dlužníkem zcela nebo zčásti uspokojena. Ustanovení § 2022 o. z., jež je shodné s předchozí úpravou § 549 zákona č.40/1964 Sb., občanského zákoníku, poskytuje ručiteli možnost ochrany před jednáním věřitele, v jehož důsledku by pozbyl možnosti domáhat se své pohledávky po dlužníkovi poté, co sám dluh splnil. K úspěšnosti této námitky je vždy třeba postavit najsilnější, že v důsledku (v příčinné souvislosti) se zaviněným jednáním věřitele nemůže být pohledávka dlužníkem uspokojena.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Správa cizího majetku

Nepanuje-li shoda mezi více dědici o správě pozůstalosti, je třeba ingerence soudu (rozhodnutí o tom, kdo bude správu vykonávat). V takovém případě lze rozhodnout usnesením o oprávnění ke správě pozůstalosti dle § 156 z. ř. s. Ustanovení § 156 z. ř. s. zřejmě opravňuje soud i k tomu, aby v konkrétním případě rozhodl, dochází-li mezi více dědici k neshodám ohledně správy pozůstalosti, že správu má vykonávat pouze jeden z více dědiců, popřípadě že každý z nich má vykonávat správu pozůstalosti samostatně. V případech, kdy by se ukázalo potřebné, aby pozůstalost spravoval některý z dědi-

ců, může o tom soud rozhodnout podle § 156 z. ř. s., spíše než jmenováním některého z dědiců správcem pozůstalosti podle § 157 z. ř. s.

Poddlužnická žaloba, SJM

Poddlužnická žaloba ve smyslu § 315 odst. 1 o. s. ř. je důvodná, jen jestliže by žalovaný – nebýt exekučního postižení pohledávky – měl povinnost uhradit dluh povinnému v okamžiku, kdy mu bylo doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (srov. § 313 odst. 1 o. s. ř.); okolnost, že pohledávka se dosud nestala splatnou, popřípadě že má z téhož právního důvodu vzniknout v budoucnu, je nerozhodná.

Cenné papíry

Postoupení pohledávky učiněné v rozporu se zákazem či omezením ujednaným dlužníkem s věřitelem, o němž postupník věděl, je (dočasně) neúčinné – a sice do doby, než s postoupením pohledávky udělí (třeba i konkludentně) souhlas dlužník. Samozřejmě s tím, že v obligační rovině vyvolává závazkový právní vztah, který vznikl uzavřením (věcněprávně neúčinné) smlouvy o postoupení pohledávky mezi postupitelem a postupníkem, plné právní účinky (včetně sekundárních nároků, které z tohoto právního vztahu vyplývají).

Listinný dluhopis je cenný papír, s nímž je spojeno právo věřitele (majitele dluhopisu) vůči dlužníku (emitentovi dluhopisu) na určité plnění (pohledávka). Převod listinného dluhopisu v rozporu s omezením stanoveným emisními podmínkami, o němž nabyvatel dluhopisu věděl, má stejné následky jako postoupení pohledávky učiněné v rozporu se zákazem či omezením ujednaným dlužníkem a věřitelem, o němž postupník věděl. Převod listinného dluhopisu v rozporu s omezením stanoveným emisními podmínkami je (dočasně) neúčinný do doby, než s převodem udělí souhlas emitent dluhopisu. Konceptně stejné řešení zvolil zákonodárce i ve vztahu k akciím na jméno, jejichž převod je podmíněn souhlasem orgánu akciové společnosti (§ 271 odst. 1 z. o. k.). I akcie na jméno jsou přitom cennými papíry nebo zaknihovanými cennými papíry (§ 256 odst. 1 z. o. k.) na řad (§ 263 odst. 3 z. o. k.), a tak i pro ně platí, že jde o cenné papíry.

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

ry nebo zaknihované cenné papíry, které jsou – v základním zákonném nastavení – určeny k oběhu (cirkulaci).

Osvobození od placení zbytku pohledávek

Pohledávka věřitele vůči (insolvenčnímu) dlužníku, na kterou se vztahuje rozhodnutí insolvenčního soudu o přiznání osvobození od placení zbytku pohledávek (§ 414 insolvenčního zákona), v neuhrazeném rozsahu nezaniká, ale v soudním či jiném řízení ji nelze věřiteli přiznat (ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim jako pohledávka, u které byla účinně vznesena námitka promlčení).

Podmínky řízení

Má-li soud na základě procesního postupu vyjádřeného (jako „návrh“) osobou, proti které směřuje žaloba (žalovaný), za to, že je důvod žalobu zamítnout, nebo že je důvod zastavit řízení o ní, anebo ji odmítnout, prostě tak učiní. Uzavře-li, že takový procesní postoj není důvodný, vypořádá se s ním v důvodech (jiného, než žalovaný prosazovaného) rozhodnutí o žalobě. Jestliže soud prvního stupně přesto (nadbytečně) vydá usnesení o tom, že se zamítá „návrh žalovaného na zamítnutí žaloby“, nebo že se zamítá „návrh žalovaného na zastavení řízení“, anebo že se zamítá „návrh žalovaného na odmítnutí žaloby“, půjde o usnesení, jež má povahu usnesení, jímž se upravuje vedení řízení (§ 167 odst. 1 o. s. ř.), kterým soud není pro další fáze řízení vázán (§ 170 odst. 2 o. s. ř.) a proti kterému není přípustné odvolání (§ 202 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Služební poměr

Pravomoc služebního funkcionáře k rozhodování ve věcech služebního poměru je dána nejen v době, kdy služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru trvá, nýbrž i v době, kdy jeho služební poměr byl již ukončen, avšak musí se jednat o nároky, které (z hlediska svého skutkového vymezení) se služebním poměrem souvisí.

Insolvenční řízení

Ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., jímž se zakazuje provést

výkon rozhodnutí prodejem nemovité věci, ve které má povinný místo trvalého pobytu, nedopadá (nevztahuje se) na rozhodnutí insolvenčního soudu podle § 398 odst. 3 a 6 insolvenčního zákona o vydání majetku insolvenčnímu správci ke zpeněžení.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Nemajetková újma

Dojde-li k neoprávněnému zásahu do osobnosti člověka, má poškozený právo se domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byly odstraněny následky tohoto zásahu (§ 82 odst. 1 o. z.), případně aby mu bylo podle § 2951 odst. 2 o. z. poskytnuto přiměřené zadostiučinění, které náleží v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy. Obecně platí, že soud musí při úvaze o přiměřenosti navrhované satisfakce za nemajetkovou újmu vzniklou na osobnosti fyzické osoby především vyjít jak z celkové povahy, tak i z jednotlivých okolností konkrétního případu, musí přihlídnout např. k intenzitě, povaze a způsobu neoprávněného zásahu nebo k charakteru a rozsahu zasažené hodnoty osobnosti. Vycházet je přitom třeba z principu proporcionality, který je potřeba použít tak, že soud porovná částky této náhrady přisouzené v jiných případech, a to nejen v obdobných (které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují), ale i v dalších, v nichž se jednalo o zásah do jiných osobnostních práv, např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovních vztazích apod. (způsobem, jak lze dosáhnout relativně spravedlivého vyčíslení výše relutární náhrady, je zohlednění částek přiznaných v jiných srovnatelných řízeních, současně při respektování předem jasných a pevných

kritérií). Nárok rodičů za zásah do jejich dílčích osobnostních práv je třeba zařadit do určité hierarchie hodnot, od jejichž dotčení se náhrada nemajetkové újmy odvíjí. I když nejde o nároky proti státu, lze využít zkušenosti ESLP, v jehož rozhodovací praxi lze vysledovat zřetelnou strukturalizaci podle určité hierarchie těchto základních hodnot, jak ji ve své analýze prováděné na společných zasedáních občanskoprávních a obchodních kolegií dovedil Nejvyšší soud Slovenskej republiky a Nejvyšší soud České republiky (tzv. Hierarchie nemajetkových hodnot). Tímto způsobem je možno nastavit i rámcové proporce, v nichž se mají pohybovat výše náhrad jednotlivých občanskoprávních nároků nemajetkové povahy. Nejdůležitější, v demokratické společnosti všeobecně uznávanou hodnotou, je život (čl. 2), následuje například zákaz mučení (čl. 3), rovněž tu figurují osobní svoboda a bezpečnost (zejména čl. 5), přístup k soudu (čl. 6), rodinný a soukromý život (čl. 8), svoboda projevu (čl. 10), náboženská svoboda (čl. 9), svoboda shromažďování (čl. 11) a majetková práva (čl. 1 protokolu 1). Význam takového výčtu a porovnání jednotlivých hodnot tkví v tom, že přizná-li národní soud za porušení konkrétního práva náhradu v nepřiměřeně nižší částce, než by ji přiznal ESLP, zůstává poškozený stále obětí zásahu do lidských práv a může se domáhat ochrany u ESLP. Právě přehled jednotlivých základních práv a uvědomění si, jaký význam jim v jejich vzájemném poměru přiznává rozhodovací praxe ESLP, může být jakýmsi základním nástrojem směřujícím k dosažení vyšší míry právní jistoty jako jednoho z klíčových principů právního systému v demokratické společnosti každého národního státu. Při stanovení výše náhrady mají soudy plnou míru volné úvahy, nicméně ESLP při standardních situacích a okolnostech případu upřednostňuje částku pohybující se přibližně ve středu nastaveného rozpětí, samozřejmě s možností (a nutností) jít i směrem k minimu či naopak v případech s vážnějšími následky až výjimečnými okolnostmi od středu k maximu. V případě zásahu do soukromého života podle čl. 8 Úmluvy považuje ESLP zásah za závažný v rozsahu od 3 % do 20 % (se střední hodnotou 10 %) té nejzávažnější újmy, jíž je porušení práva na život, k němuž ESLP přiřazuje částku 100 000 eur.

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

DUNOVSKÁ
& PARTNERS

BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěžit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Splatnost pohledávky

Vznikne-li věřiteli podle smlouvy právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, přičemž doba, kdy má dlužník splnit dluh, je ve smlouvě stanovena jen tak, že podkladem pro úhradu dohodnuté ceny plnění je faktura vystavená věřitelem, jejíž splatnost se sjednává v délce 14 dnů od jejího doručení dlužníku, pak jde ve smyslu § 1958 odst. 2 o. z. o situaci, kdy si strany neujednaly, kdy má dlužník splnit dluh a kdy určité doby splnění dluhu je ponecháno na vůli věřitele. Ten může určit dobu splnění dluhu tím, že požádá o jeho zaplacení „ihned“ poté, co mu vznikne právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění a dlužník je povinen splnit dluh ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ počítané od této žádosti. Marným uplynutím této lhůty se peněžitý dluh stává splatným (dospělým).

In dubio pro reo

Pravidlo in dubio pro reo znamená, že jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného. Rozhodnout ve prospěch obviněného lze však jen za předpokladu, že existující rozpory jsou tak zásadní, že vina obviněného není nepochybná ani po pečlivém vyhodnocení všech důkazů, přičemž v úvahu již nepřichází provedení dalších důkazů.

Odpovědnost státu za škodu

Do rámce činnosti právnické (fyzické) osoby obecně spadá výkon zaměstnání, plnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru či z jiných obdobných právních vztahů, úkony s tím přímo související ale i další činnost, která nepostrádá místní (prostorový), časový a věcný (vnitřní, účelový) vztah k činnosti právnické (fyzické) osoby, a to i v případě, že použítá osoba naplnila svým jednáním skutkovou podstatu trestného činu. Za činnost v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je třeba považovat vedle činnosti konané přímo na příkaz zaměstnavatele též činnost vykonávanou bez vnějšího podnětu jiných osob, pouze na základě vlastního rozhodnutí zaměstnance; rozhodující je, zda z hlediska věcného, místního i časového jde objektivně o činnost

konanou pro zaměstnavatele. Byla-li škoda způsobena při činnosti, kterou použítá osoba sledovala výlučně uspokojování svých zájmů či potřeb, jedná se o tzv. exces a v takovém případě odpovídá za škodu sama.

Exekuce

Provedení výkonu rozhodnutí (exekuce) tím, že poskytovatel platebních služeb (peněžní ústav) na základě exekučního příkazu vydaného soudem nebo jiným oprávněným orgánem odepíše vymáhanou pohledávku z účtu povinného (dlužníka) a vyplatí ji oprávněnému (věřiteli), není „právním jednáním povinného“ (dlužníka). Jde naopak o splnění dluhu (závazku) dlužníka (povinného) vynucené státní mocí proto, že dlužník žádnou vůli dluh splnit neprojevuje, nebo dokonce projevuje vůli opačnou (dluh neuhradit).

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Náhrada škody

Za překážku ve smyslu § 2913 odst. 2 věty první o. z. lze považovat skutkovou okolnost, která působí nemožnost splnění smluvní povinnosti škůdce, vznikla (zcela) mimo sféru jeho kontroly, jejímu působení není ani nebylo možno zamezit při vyvinutí úsilí, které lze rozumně požadovat na osobě v postavení škůdce, její vznik a skutečnost, že působí jako překážka, nemohla rozumná osoba v postavení škůdce v době uzavření smlouvy předpokládat (s adekvátní mírou pravděpodobnosti) a tato okolnost se svou mimořádností zcela vymyká okolnostem, k nimž v typově podobných situacích dochází.

Prodej movitých věcí a nemovitostí

Je-li určitý majetek explicitně prohlášen zákonem za trvale nepotřebný pro stát, nemohou být dány důvody pro přiměřený postup podle § 17c zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, jehož účelem a smyslem je publikace faktu nepotřebnosti majetku (do té doby neprezentovaného) pro účely možného upotřebení takového

majetku jinou organizační složkou státu nebo jinou státní organizací.

Spotřebitel

Jestliže elektronický platební rozkaz vydaný na základě návrhu (žaloby) obsahujícího tvrzení věřitele, že peněžité plnění požaduje jako (konkretizované) nároky vzešlé z platně uzavřené (označené) smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené s dlužníkem podle zákona o spotřebitelském úvěru, nabytí právní moci a stal se vykonatelným, pak insolvenční správce, který odůvodnil popěrný úkon tím, že věřitel zkoumal úvěruschopnost dlužníka (spotřebitele) jinak, než tvrdil v návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, nebo že věřitel nezkoumal úvěruschopnost vůbec (např. i rozporu s tím, co tvrdil v návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu), uplatnil jako důvod popření pravosti nebo výše vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným elektronickým platebním rozkazem skutečnosti, které nebyly uplatněny dlužníkem v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí; o důvod popření pohledávky pro jiné právní posouzení věci nejde (§ 199 odst. 2 insolvenčního zákona).

Zvýhodňování věřitele

Pro účely posouzení, zda šlo o neúčinné právní jednání podle § 241 odst. 3 písm. d/ insolvenčního zákona, není významné, že dlužník mohl přijmout i jiné opatření k odvrácení hrozící škody; podstatné je jen to, zda škodu odvrátil předmětným právním jednáním, a to, že odvrácená hrozící škoda byla „přiměřenou protihodnotou“ zřízenému zajištění.

Daň z nemovitých věcí

Pojem „jednotlivá část obce“ (§ 12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí) je třeba ústavně konformně vyložit tak, že touto částí nemusí být pouze souvislá část území obce, nýbrž i konkrétní označené nemovitosti.

Možnost obcí zatížit vyšším zdaněním jen určité nemovitosti je rovněž naplněním ústavního principu samosprávy a subsidiarity politické moci (čl. 8 Ústavy). Jsou to totiž právě místní samosprávy, které mohou efektivně zajistit, aby

výše zdanění nemovitostí odpovídala negativním externalitám, které jsou s nimi spojeny v konkrétním místě žití. Možnost do jisté míry individualizovat výši daní z nemovitosti proto sleduje účel zohlednit nerovné zatížení společného prostoru a sdílené infrastruktury v obcích.

Opatrovník

Má-li být právnícké osobě hmotněprávní opatrovník jmenován proto, že jsou zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnícké osoby, aniž by právnícká osoba měla jiného člena orgánu schopného ji zastupovat (§ 165 odst. 2 o. z.), potom je namístě vycházet z toho, že dochází k imanentnímu střetu zájmů mezi právníckou osobou a tím členem statutárního orgánu, jehož střet zájmů má být důvodem pro jmenování hmotněprávního opatrovníka. Proto za právníckou osobu v řízení o jmenování hmotněprávního opatrovníka podle § 165 odst. 2 o. z. nemůže (nesmí) jednat ten, jehož střet zájmů je důvodem pro jmenování opatrovníka.

Počátek běhu lhůty pro podání stížnosti

Nezbytným předpokladem naplnění smyslu a účelu jednak ústavně zaručeného práva na přístup k soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a jednak práva na spravedlivý proces (čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), jakož i smyslu a účelu práva podat opravný prostředek (stížnost) vůči prvostupňovému soudnímu rozhodnutí, je reálná možnost seznámit se s rozhodovacími důvody obsaženými v rozhodnutí, jež je podrobena stížností kritice. Obecně každé takové usnesení (včetně jeho odůvodnění) musí být dotčené osobě prokazatelně oznámeno takovým způsobem, aby z obsahu oznámení byly seznatelné všechny důvody, o něž se opírá výrok rozhodnutí. Těmto požadavkům lze alternativně vyhovět několika způsoby uvedenými v trestním řádu, a to doručením opisu usnesení, ústním vyhlášením usnesení, jehož plné znění (včetně odůvodnění) bude zapsáno v protokolu o úkonu, případně ústním vyhlášením, jehož plné znění (včetně odůvodnění) bude podchyceno zvukovým záznamem (§ 136, § 137, § 55a, § 55b trestního řádu), přičemž takto lze postupovat i v případech, kdy se

ve smyslu § 137 trestního řádu usnesení nedoručuje a stačí jeho oznámení vyhlášením v přítomnosti toho, jemuž je třeba usnesení oznámit.

Příkaz k zatčení

Podle čl. 8 Listiny je osobní svoboda zaručena (odst. 1), nikdo nesmí být zbaven osobní svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon (odst. 2), a zatčení je možné jen na základě odůvodněného rozhodnutí soudu (odst. 4). Zákonně vymezení představuje § 69 odst. 1 trestního řádu, podle kterého je možné vydat příkaz k zatčení tehdy, je-li dán vazební důvod a přítomnost obviněného u výslechu nejde zajistit jiným způsobem; podle druhého odstavce musí příkaz kromě jednoznačné identifikace osoby, proti které směřuje, obsahovat stručný popis skutku, pro který je obviněný stíhán, označení trestného činu a přesný popis důvodů, pro které je příkaz vydáván.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Trestněprávní odpovědnost

Má-li být určité specifické jednání trestné, musí být pod zákonnou skutkovou podstatu subsumovatelné a nesmí se s ní míjet.

Smluvní pokuta

Za návrh na snížení smluvní pokuty ve smyslu § 2051 o. z. lze považovat i takový procesní úkon (námitku) dlužníka (žalovaného), ze kterého je patrné, že se dlužník domáhá (byť i jen částečně) zamítnutí žaloby z důvodu, že má požadovanou smluvní pokutu za nepřiměřenou (popírá přiměřenost její výše). Není nezbytné, aby se dlužník výslovně dožadoval aplikace moderačního oprávnění soudem, tj. aby výslovně navrhoval snížení smluvní pokuty. Naproti tomu prosté popření existence (právního základu) nároku na smluvní pokutu samo o sobě nepostačuje k tomu, aby takový úkon dlužníka mohl být považován za návrh na snížení smluvní pokuty. Pokud z projevu vůle dlužníka (jeho smyslu) ne-

lze současně dovodit výhrady dlužníka k přiměřenosti požadované smluvní pokuty, není soud oprávněn si za účastníka takový obsah úkonu domýšlet, tedy činit z něj závěry, které z jeho obsahu ve skutečnosti nevyplývají.

Úrok za prodlení pojistitele se splněním povinnosti zakotvené v § 9 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 168/1999 Sb.

Smyslem § 9 odst. 3 písm. a) i b) zákona č. 168/1999 Sb. je zajistit informování poškozeného o osudu jeho nároku na pojistné plnění v přiměřené době, za kterou zákonodárce považuje 3 měsíce. Účelem těchto ustanovení je ochrana poškozeného. Zákonodárce citovanými ustanoveními vytvořil právní nástroje k tomu, aby pojistitel poskytnutí pojistného plnění především nedůvodně neprotahoval, a pro případ, že z jakéhokoli důvodu nelze plnění zcela nebo částečně poskytnout, anebo nebylo možno ukončit šetření, vysvětlil poškozenému důvody, pro které dosud plněno nebylo. Aby mohlo ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb. plnit tuto svoji funkci, stanovil zákonodárce v § 9 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb. sankci pro případ nesplnění těchto povinností pojistitelem. Jestliže jde o sankci (mimo jiné) za nesplnění informační povinnosti při nečinnosti pojistitele, může sledovaný účel splnit pouze taková sankce, která je okamžitě nebo v krátké době vymahatelná, což znamená, že musí být zřejmé, z jaké částky má být stanovena. Proto i z hlediska teleologického výkladu je třeba dotčené ustanovení vyložit tak, že sankční úrok z prodlení se stanoví z poškozeným požadovaného pojistného plnění, ať již se v budoucnu ukáže, že bylo požadováno důvodně či nikoli.

Poctivá držba

Při hodnocení dobré víry nabyvatele věcného práva v soulad zápisu ve veřejném seznamu se skutečným právním stavem ve smyslu § 984 odst. 1 o. z. je vždy třeba brát v úvahu, zda smluvní strana při běžné (obvyklé) opatrnosti, kterou lze s ohledem na okolnosti a povahu daného případu požadovat, neměla, popřípadě nemohla mít důvodné pochybnosti o tom, že údaje uvedené ve veřejném seznamu (v katastru nemovitostí) odpovídají

cí skutečnému právnímu stavu, tedy i o tom, že osoba zapsaná jako vlastník v katastru nemovitostí je skutečným vlastníkem věci. Běžná (obvyklá) opatrnost smluvní strany při nabývání věcného práva zásadně nezahrnuje její povinnost činit aktivní kroky (šetření) směřující k tomu, aby se ujistila, že stav zápisů ve veřejném seznamu, o němž se přesvědčila nahlédnutím do něj, je vskutku v souladu se skutečným právním stavem, a že nedošlo ke změně oprávněné osoby, aniž by se tato změna promítla ve veřejném seznamu. Jsou-li tu však objektivní okolnosti vzbuzující pochybnosti o souladu mezi stavem zapsaným ve veřejném seznamu a skutečným právním stavem, je na nabývajících osobě, aby si ověřila (aktivně zjišťovala), zda zápis ve veřejném seznamu je v souladu se skutečným stavem. Objektivními okolnostmi vzbuzující pochybnosti o souladu mezi stavem zapsaným ve veřejném seznamu a skutečným právním stavem jsou i držební (užívací) poměry neodpovídající poměrům vlastnickým v katastru nemovitostí. V takovém případě má nabyvatel, je-li to možné, učinit u držitele (uživatele) dotaz na důvod jeho držby (užívání) věci. Pokud tak ne učiní, nepůjde zpravidla o nabytí v dobré víře ve smyslu § 984 odst. 1 o. z.

Příhláška pohledávky

Jestliže v době do skončení propadné přihlašovací lhůty určené rozhodnutím o úpadku (§ 136 odst. 1 písm. d/, § 173 odst. 1 insolvenčního zákona) již poškozený má vůči státu (neuspokojenou) pohledávku z titulu odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím soudního exekutora coby úřední osoby při výkonu státní správy, pak stát může přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek onoho soudního exekutora regresní pohledávku podle § 16 zákona č. 82/1998 Sb. jako vázanou na splnění odkladací podmínky (spočívající v tom, že uhradí poškozenému škodu, kterou mu soudní exekutor způsobil).

Újma na zdraví

Znakem skutkové podstaty přečinu podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku je způsobení takové újmy na zdraví, která dosahuje intenzity ublížení na zdraví ve smyslu § 122 odst. 1 tr. zákoníku, podle

něhož je ublížením na zdraví stav záležejší v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného, a který vyžaduje lékařské ošetření (srov. též rozhodnutí č. 6/1967-II Sb. rozh. tr.). Jde tedy jen o poruchu zdraví, nikoliv o vážnou poruchu zdraví, která je vymezena v § 122 odst. 2 tr. zákoníku v alternativách uvedených pod písmeny a) až i). Jestliže je zjištěna újma, která spočívá ve vážné poruše zdraví, nelze dojít k závěru o ublížení na zdraví podle § 122 odst. 1 tr. zákoníku, a tedy ani o trestném činu, jehož skutková podstata spočívá ve způsobení lehké (prosté) újmy na zdraví, jako je tomu např. § 146 odst. 1 tr. zákoníku. Je to totiž právě povaha zranění, která určuje, o který z trestných činů postihující způsobení újmy na zdraví (viz § 145 až 148 tr. zákoníku), u nichž je dalším dělítkem forma zavinění, se jedná.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Pracovní úraz

Za právní úpravy účinné v době od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2020 zaměstnavatel hradil (zavázal se hradit) jednorázové odškodnění pozůstalých nad rámec stanovený právními předpisy ve smyslu ustanovení § 4 vyhlášky č. 125/1993 Sb., poskytl-li odškodnění (zavázal se je poskytnout) někomu jinému než pozůstalému manželovi, nezaopatřenému dítěti nebo (jestliže s ním žili v domácnosti) rodičům zemřelého zaměstnance, anebo ve výši, která s ohledem na konkrétní okolnosti přesahuje míru újmy oprávněných osob (danou především kvalitou a intenzitou vzájemného vztahu zemřelého zaměstnance a oprávněných osob, popř. dalšími specifickými okolnostmi případu jako jsou například mimořádné okolnosti úmrtí zaměstnance, nízký věk oběti či pozůstalých, závislost pozůstalých na zemřelém a hlubší citové strádání pozůstalých apod.); jednorázové odškodnění pozůstalých, které zaměstnavatel hradil (zavázal se hradit) nad částku základní výše odškodnění 240 000 Kč, není plněním nad rámec stanovený právními

předpisy, odpovídá-li míře újmy odškodňované oprávněné osoby.

Příhláška pohledávky

Institut ochrany známého věřitele se sídlem ve členském státě Evropské unie nemůže sloužit k účelovému prolomení přihlašovací lhůty u zahraničních věřitelů, na které přejde pohledávka, kterou měl a mohl původní věřitel přihlásit včas do insolvenčního řízení. Nebylo by v souladu se zásadou stejného postavení věřitelů v insolvenčním řízení i s výkladem § 430 insolvenčního zákona, kdyby zahraniční věřitel mohl neomezeně přihlašovat další pohledávky i za situace, kdy vědomě vstoupí jako postupník do insolvenčního řízení až v době po uplynutí lhůty pro podávání přihlášek.

Solidarita dlužníků

Zákon pasivní solidaritu více společných nájemců nebytového prostoru u nájmu podle zákona č. 116/1990 Sb. (stejně jako u nájmu podle § 663 a násl. obč. zák.) neupravoval. Neupravoval-li zákon pasivní solidaritu více společných nájemců nebytového prostoru (stejně jako u nájmu podle § 663 a násl. obč. zák.), aby nájemci odpovídali za dluhy solidárně, musela by být jejich solidarita sjednána, a jestliže se tak nestalo, odpovídají společní nájemci pronajímateli za své závazky dílčím způsobem.

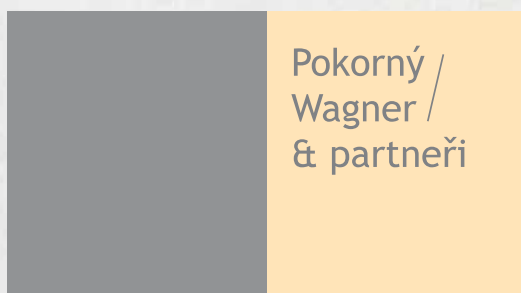
Způsob výkonu trestu

Aplikace § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku z důvodu, že pachatel v posledních pěti letech uprchl nebo se pokusil uprchnout z vazby, výkonu trestu nebo z výkonu zabezpečovací detence, se uplatní nikoli při jeho trestním postihu za takové jednání, kterým naplnil znaky příslušného trestného činu, nýbrž až při jeho trestním postihu za další skutek (úmyslný trestný čin), který spáchal v době do pěti let od předmětného uprchnutí.

Insolvenční správce

Ustanovení § 31 odst. 1 insolvenčního zákona je nutno vykládat tak, že návrh na odvolání insolvenčního správce z funkce může podat (jen) dotčený insolvenční správce a věřitelský orgán, tedy schůze věřitelů (§ 46 a násl. insolvenčního zákona), věřitelský výbor (§ 56 a násl. in-

advokátní kancelář

síla argumentů

Vždy najdeme řešení.

solvenčního zákona) anebo zástupce věřitelů (§ 68 insolvenčního zákona), nikoli věřitel, který není zástupcem věřitelů, a to bez ohledu na to, zda je věřitelem zajištěným či nezajištěným. Návrh podaný jinou osobou insolvenční soud odmítne.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Opatrovník

Soud, jenž jmenuje právnické osobě opatrovníka pro případ konfliktu zájmů, je povinen ve výroku svého rozhodnutí vymezit rozsah jeho působnosti. Působnost kolizního opatrovníka se přitom může týkat pouze těch záležitostí právnické osoby, jež nemohou řešit (při nichž nemohou právnickou osobu zastupovat) členové statutárního orgánu pro trvající střet zájmů. Kolizní opatrovník má právnickou osobu zastupovat jen a pouze při těch právních jednáních, při nichž ji nemohou zastoupit (pro trvající střet zájmů) členové statutárního orgánu. Ve zbývajícím rozsahu zůstává členům statutárního orgánu zástupčí oprávnění (stejně jako ostatní práva a povinnosti plynoucí z členství ve statutárním orgánu) zachováno. Nepřichází proto v úvahu, aby soud jmenoval kolizního opatrovníka s tím, že je oprávněn zastupovat právnickou osobu při všech právních jednáních, resp. že na něj přechází veškerá působnost statutárního orgánu (nenastane-li zcela výjimečná situace, kdy trvající střet zájmů brání členům statutárního orgánu zastupovat právnickou osobu při jakýchkoliv právních jednáních). Stejně tak (logicky) nepřichází v úvahu, aby soud uložil koliznímu opatrovníku, aby s „odbornou“ péčí usiloval o řádné obnovení činnosti statutárního orgánu. V poměrech obchodních korporací nelze přehlížet ani to, že konflikt zájmů členů (statutárních) orgánů a obchodních korporací řeší § 54 z. o. k. Splní-li člen (statutárního) orgánu svoji informační povinnost podle § 54 odst. 1 a 2 z. o. k. a nepozastaví-li mu kontrolní či nejvyšší orgán obchodní korporace výkon jeho funkce (§ 54 odst. 4 z. o. k.), může obchodní korporaci zastupovat bez ohledu na střet zájmů; ustanovení § 437 o. z. se v takovém případě

neuplatní. Pak ani nelze obchodní korporaci jmenovat opatrovníka podle § 165 odst. 2 o. z. (pro takový postup není důvod, neboť obchodní korporace má člena statutárního orgánu oprávněného za ni jednat).

Náhrada škody

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla není donucovacím ani sankčním prostředkem, účelem jeho přiložení není vynutit splnění právní povinnosti nebo zabránit pachateli přestupku v dalším porušování právní povinnosti. Jeho prostřednictvím nelze trestat pachatele přestupku či provozovatele vozidla za porušení právní povinnosti tím, že mu je znemožněno po určitou dobu volně nakládat s vozidlem. Odborná literatura chápe technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla jako specifický zajišťovací prostředek, jehož smyslem je zajištění důkazu pro následné řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Z popsaného účelu nasazení tzv. botičky je zřejmé, že se liší od účelu odtažení vozidla při dočasném omezení či zákazu stání nebo zastavení silničních vozidel podle § 19a a násl. zákona o pozemních komunikacích.

Možnost dočasného odtažení vozidla vlastníkem komunikace podle zákona č. 13/1997 Sb. ale nevylučuje přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla podle zákona o obecní policii, naopak je na strážníkovi, jaký zvolí postup (jsou-li proto splněny zákonné předpoklady). Tedy zda po dohodě s vlastníkem pozemní komunikace zanechá vozidlo na místě pro účely jeho dočasného odstranění a následného vrácení tak, aby mohl být naplněn sledovaný veřejný zájem na uvolnění komunikace, nebo zda přiloží tzv. botičku, byť tím částečně zmaří veřejný zájem, pro který silniční správní úřad dočasně zakázal či omezil stání nebo zastavení silničních vozidel, aby upřednostnil jiný zájem – zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, popř. zda zvolí zcela jiný postup odpovídající dané situaci (např. uložení pokuty příkazem na místě). Obdobně je tomu i u trvalého zákazu stání či zastavení, kde přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla je zpravidla proti veřejnému zájmu na tom, aby bylo vozidlo

odstraněno z místa co nejdříve. Přesto jsou strážníci pro účely zajištění důkazů pro následné řízení o přestupku, zejména za účelem zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, oprávněni tento zajišťovací prostředek použít, nevylučují-li to okolnosti uvedené v § 17a odst. 4 zákona o obecní policii.

Advokacie

Smyslem a účelem kárného řízení vedeného Českou advokátní komorou je postihovat případná kárná provinění advokátů a advokátních koncipientů. Oprávnění kárných žalobců (jak předsedy kontrolní rady České advokátní komory, tak ministra spravedlnosti) podat kárnou žalobu představuje možnost, jak kárné řízení iniciovat v případě, že kárný žalobce získá poznatky o tom, že se určitý advokát (nebo advokátní koncipient) mohl kárného provinění dopustit. Vzhledem k tomu, že zákon o advokacii neomezuje možnost ministra spravedlnosti podat kárnou žalobu pouze na případy, kdy zjistí nedostatky v činnosti daného advokáta či advokátního koncipienta při výkonu státního dohledu dle § 52b zákona o advokacii (tj. dohled nad ověřováním pravostí podpisů a autorizovanou konverzí dokumentů a určování advokátů Českou advokátní komorou pro zastupování před orgány veřejné správy a Ústavním soudem), může tak učinit ve všech případech kárných provinění advokátů a advokátních koncipientů, o nichž se dozví, neboť advokacie je součástí justice v širším smyslu, na jejímž řádném fungování má stát zájem.

Mezinárodní příslušnost soudu

Pro nařízení Brusel II bis je pro optimální řešení sporů ve věcech rodičovské zodpovědnosti důležitá „zejména blízkost“, což znamená, že pro řízení ve věcech rodičovské zodpovědnosti se (obecně) určuje mezinárodní příslušnost soudu podle místa obvyklého bydliště dítěte (srov. čl. 8 bod 1 nařízení Brusel II bis). Ve sporech týkajících se vyživovací povinnosti rodiče k dítěti (ať již zletilému či nezletilému) však nemusí být takto určený soud pro dítě (jako osobu oprávněnou požadovat výživné) vždy nejvhodnější. Proto nařízení o výživném právě v zájmu ochrany osob oprávněných požadovat výživné dává oprávněné osobě na výběr, zda návrh na zahájení řízení (ve věci vý-

živného) podá podle čl. 3 písm. d) u soudu, který je podle práva místa soudu příslušný pro řízení o rodičovské zodpovědnosti (s nímž řízení o výživném souvisí), nebo zda si zvolí soud podle jiného kritéria uvedeného v čl. 3 písm. a) až c). Možnost výběru kritéria pro příslušnost soudu ve věci výživného je zde výsostným právem osoby oprávněné požadovat výživné.

Odúmrť

Příslušenství dluhu přirostlé výlučně v důsledku prodlení dědice (státu) po smrti zůstavitele i podle současné právní úpravy nelze zahrnout do pasiv pozůstalosti, neboť se nejedná o dluh zůstavitele ani o dluh, který má původ v právních skutečnostech, z nichž by měl plnit zůstavitel, kdyby mu v tom nezabránila jeho smrt a tím dosáhnout provedení likvidace pozůstalosti.

Poškozený

Postavení poškozeného v trestním řízení je významné nejen proto, že je poškozený typicky důležitým pramenem důkazů, ale také proto, že v trestním řízení uplatňuje svá (ústavně zaručená) práva. Obecný soud rozhodující o přiznání náhrady škody či nemajetkové újmy v adhezním řízení podle § 228 a 229 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním proto postupuje tak, aby mohl o uplatněném nároku poškozeného rozhodnout, respektive mu vyhovět, je-li pro takové rozhodnutí dostatečně zjištěn skutkový stav a jsou-li splněny další zákonné podmínky. Obecný soud má povinnost svým postupem usilovat o naplnění podmínek pro přiznání náhrady škody či nemajetkové újmy, a to zejména tehdy, je-li poškozený současně zvláště zranitelnou obětí. Povinností obecného soudu je totiž také předcházet sekundární (či až terciární) viktimizaci obětí trestných činů, což může učinit i tím, že sám rozhodne o přiznání adhezního nároku, který tak oběť již nemusí uplatňovat v občanskoprávním řízení. Rozhodnutí soudu v adhezním řízení současně podléhá ústavněprávním požadavkům na řádné odůvodnění, které vyplývají z ustálené judikatury Ústavního soudu. Postup obecného soudu, kterým svévolně nepřizná uplatněný adhezní nárok, ač jsou pro to splněny zákonné podmínky, je porušením ústavně zaručeného práva oběti na spravedlivý pro-

ces a soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a v souvislosti s tím i porušením ústavně zaručených práv na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí podle čl. 7 odst. 1 Listiny a ochranu lidské důstojnosti a cti podle čl. 10 odst. 1 Listiny.

Svěření do péče

Jestliže obecné soudy neprosazovají dosažení co možná nejvyrovnanější péče o nezletilé děti oběma rodiči prostřednictvím uspořádání, které by bylo přímo proti vůli dětí, nelze v takovém postupu spatřovat porušení práv stěžovatele (jako otce dětí) podle čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny; pro takový závěr je rozhodující, že obě děti lze považovat za natolik rozumově a emocionálně vyspělé, že jsou schopny uvědomit si dosah těchto svých rozhodnutí, přičemž nevyšly najevo skutečnosti nasvědčující tomu, že by postoj dětí nebyly autentické nebo že by jejich vůle byla účelově a systematicky formována ze strany třetí osoby.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Výkon trestu odnětí svobody

Redukované započítání soudem uložené povinnosti zdržovat se pod dohledem probačního úředníka ve stanoveném období v určeném obydlí nebo jeho části do výkonu uloženého trestu, nepřipouští-li tak výslovně zákon, je v nesouladu se základním právem zaručeným v čl. 39 Listiny základních práv a svobod.

Zájem dítěte

Při ukládání trestu musí mít trestní soud vždy na paměti principy proporcionality a ultima ratio. Obzvláště důkladné odůvodnění vyžaduje rozhodnutí odvolacího soudu, ukládající trestní sankci přísnější, než jakou uložil soud nalézací. V případě ukládání trestu odnětí svobody rodiči je navíc třeba zohlednit nejlepší zájem dítěte a vypořádat všechny zvláštní okolnosti případu. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte musí být nejlepší zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti

týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správniemi, nebo zákonodárnými orgány, přičemž dítětem se podle čl. 1 této Úmluvy „rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve“; nelze proto použití „nejlepšího zájmu dítěte“ zužovat jen na dítě velmi nízkého věku. Zvláště pečlivě musí soud zvažovat použití § 58 trestního zákoníku o mimořádném snížení trestu odnětí svobody, přichází-li takový postup v úvahu. Přitom za ústavně konformní výklad nelze považovat závěry judikatury Nejvyššího soudu, podle které nepoužití ustanovení § 58 trestního zákona a uložení trestu odnětí svobody v rámci jeho normální (nesnížené) dolní hranice nemůže založit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) [po novele provedené zákonem č. 220/2021 Sb. jde o § 265b odst. 1 písm. i) trestního řádu], ale ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) [po novele provedené zákonem č. 220/2021 Sb. jde o § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu] či jiný dovolací důvod. Připouští-li Nejvyšší soud, že nezákonné použití § 58 trestního zákoníku při výměře trestu odnětí svobody pod dolní hranicí zákonné trestní sazby může naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2021 [případně podle § 265 odst. 1 písm. g) trestního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2021], kdy jde fakticky o postup v neprospěch obviněného, nelze považovat za správné a logické, aby současně nepřipouštěl naplnění žádného dovolacího důvodu při nezákonném nepoužití § 58 trestního zákoníku a neuložení trestu pod dolní hranici trestní sazby stanovené trestním zákoníkem, ač pro takový postup (ve prospěch obviněného) byly splněny zákonné podmínky. Takový výklad nelze považovat za ústavně konformní, neboť porušuje rovnost při použití dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) [nyní § 265b odst. 1 písm. h) a i)] trestního řádu, když § 58 trestního zákoníku je hmotněprávním ustanovením, a nejvyššímu státnímu zástupci (příslušnému orgánu Úřadu evropského veřejného žalobce) a obviněnému musí být dána rovnost ohledně možnosti podat mimořádný opravný prostředek (dovolání) ať již při jeho nezákonné aplikaci v neprospěch obviněného, kdy byl nedůvodně uložen trest pod dolní hrani-

ci trestní sazby odnětí svobody, tak tím spíš i v jeho prospěch, kdy přes splnění podmínek § 58 odst. 1 trestního zákoníku byl uložen trest v rámci stanovené trestní sazby trestním zákoníkem v jeho zvláštní části, ač měl být důvodně uložen pod dolní hranici trestní sazby. Ústavně konformní výklad musí respektovat zásadu nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege (srov. čl. 39 Listiny základních práv a svobod), zásadu proporcionality trestní represe a zásadu trestního práva jako ultima ratio. Trestní soudy jsou povinny jednotlivá ustanovení trestních zákonů interpretovat a aplikovat ve světle těchto zásad a řídit se jimi v případech konkurence více metodologicky racionálně obhájitelných interpretačních alternativ.

Důkazní břemeno

Domáhá-li se zaměstnavatel úpravy (zproštění) povinnosti platit poškozenému (zaměstnanci) náhradu za ztrátu na výdělků po pracovní neschopnosti, musí on (nikoliv zaměstnanec) prokázat změnu poměrů poškozeného (zaměstnance), které byly rozhodující pro určení výše náhrady, nikoli pouze existenci okolnosti, pro niž by zaměstnanec nebyl schopen danou práci konat. Nerespektují-li obecné soudy toto rozložení důkazního břemene, poruší tím práva poškozeného (zaměstnance) na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a na rovnost účastníků řízení (čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod) ve spojení s jeho právem na nedotknutelnost osoby (čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Svěření nezletilého dítěte do péče

Nezmění-li obecný soud úpravu výchovných poměrů tehdy, kdy nad zájmem dítěte na stabilním výchovném prostředí převáží významnost nastalé změny okolností, a označí-li bez dalšího změnu okolností za nepodstatnou, může dojít k porušení práva rodiče na péči o děti a jejich výchovu (případně tomu odpovídajícího práva dítěte na rodičovskou výchovu a péči) podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Restituce

Pokud došlo k odnětí majetku právnímu předchůdci církevního subjektu ještě před rozhodným restitučním datem

25. 2. 1948, současné církevní restituce se na tento majetek nevztahují. Takové rozhodnutí obecných soudů nepředstavuje porušení ani majetkových práv církevního subjektu zaručených v čl. 11 Listiny základních práv a svobod, ani porušení jeho práv procesních zaručených v čl. 36 a následujících Listiny.

Vázanost obecného soudu vlastním předchozím rozhodnutím v téže věci

Postup, kdy obecný soud ignoruje beze změny skutkového základu své předchozí závěry v témže sporu (byť jde o rozhodnutí jiného senátu), není slučitelný s obsahem hlavy páté Listiny základních práv a svobod a z ní vyvěrajícími imperativy v oblasti předvídatelnosti soudního rozhodování.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Nepřípustná libovůle

Orgány činné v trestním řízení poruší právo dotčené osoby na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, rozhodují-li v přípravném řízení o zničení věci neuvedené v demonstrativním výčtu § 81b trestního řádu, a neprokáží-li na základě dokazování přímo a jednoznačně, že předmětná věc – tak jako věci v demonstrativním výčtu § 81b trestního řádu výslovně uvedené – je uzpůsobena tak, že sama o sobě představuje nebezpečí pro lidi nebo majetek.

Podnájem bytu

Podmínkou splatnosti nedoplatku za služby je skutečnost, že vyúčtování bylo provedeno řádně (tj. v souladu s předpisy jej regulujícími) a nájemce s ním byl seznámen. O vyúčtování úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytu lze hovořit a vyúčtování může přivodit splatnost nedoplatku plynoucího z tohoto vyúčtování jen tehdy, obsahuje-li všechny předepsané náležitosti a je-li v něm uvedena cena provedené služby ve správné výši. Není důvod, aby uvedené neplatilo i na vztah podnájem bytu, jestliže si jeho účastníci

dohodli povinnost podnájemce platit zálohy na služby spojené s užíváním bytu a povinnost nájemce náklady na služby v daném období (minimálně jedenkrát ročně) vyúčtovat.

Náhrada škody

Má-li výrok o trestu ve správním rozhodnutí konstitutivní povahu a působí-li (zavazuje) do budoucnosti a zásadně až od okamžiku právní moci, pak počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty pro uplatnění práva na náhradu škody spočívající v pokutě uložené zaměstnavateli orgánem veřejné moci je vázán na vědomost zaměstnavatele o nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

Volně žijící živočich

Pokud jde o zákon č. 100/2004 Sb., tj. zákon o obchodování s ohroženými druhy, významné je ustanovení § 3 odst. 1 tohoto zákona, jež stanoví, že postup při dovozu, vývozu, zpětném vývozu a dalších způsobech regulace nakládání s exempláři upravují přímo použitelné předpisy Evropských společenství v oblasti obchodování s ohroženými druhy. Takovým předpisem je především nařízení Rady (ES) č. 338/97, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi. Z preambule toho nařízení je zřejmé, že navazuje na Úmluvu CITES. Nařízení má přílohy A, B, C, D, přičemž zařazení jednotlivých druhů do těchto příloh má význam pro určení míry ochrany každého druhu. Příloha A obsahuje mimo jiné druhy zařazené do přílohy I Úmluvy CITES (u nichž členské státy nevznesly výhradu) a z toho vyplývá nejvyšší míra jejich ochrany. Odchylně stanoví článek 7 nařízení, přičemž odst. 1 se týká mimo jiné exemplářů narozených a odchovaných v zajetí s tím, že pod písm. a) je uvedeno, že s výjimkou použití článku 8 se na exempláře druhů zařazených do přílohy A, které se narodily a byly odchovány v zajetí, vztahují stejná ustanovení jako na exempláře druhů zařazených do přílohy B. To je významné zmínit vzhledem k tomu, že v posuzované věci šlo podle zjištění soudů vyplývajících z odůvodnění rozsudků o nosorožce tuponosého, který žil a uhynul v zoologické zahradě (není ale jasné, zda se tam také narodil). Článek 8 nařízení obsahuje ustanovení týkající se regulace obchodních činností, přičemž v odst. 1 je mimo

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

jiné uvedeno, že nabízení exemplářů druhů zařazených do přílohy A ke koupi a k prodeji je zakázáno. To se vzhledem k ustanovení článku 7 odst. 1 písm. a) nařízení vztahuje i na exempláře narozené a odchované v zajetí. V článku 8 odst. 3 písm. a) až h) nařízení je stanoveno, že ze zákazů uvedených v odstavci 1, tj. ze zákazu obchodních činností, může být udělena výjimka ve formě příslušného potvrzení vydaného výkonným orgánem členského státu, ve kterém se exempláře nacházejí. Výjimka uvedená v článku 8 odst. 3 písm. a) nařízení se mimo jiné vztahuje na exempláře, pokud byly získány ve Společenství dříve, než se ustanovení týkající se druhů zařazených do přílohy I úmluvy (tj. Úmluvy CITES) stala pro dané exempláře použitelnými. Úmluva CITES vstoupila pro býv. Českou a Slovenskou Federativní Republiku v platnost dnem 28. 5. 1992. Výjimka uvedená v článku 8 odst. 3 písm. d) nařízení se mimo jiné vztahuje na exempláře, pokud se jedná o exempláře živočišných druhů narozené a odchované v zajetí, případně pokud jde o části takových exemplářů.

Blankosměnka

Ani v situaci, kdy žalobce uplatňuje práva z listiny (zajišťovací směnky), která byla původně vystavena jako blankosměnka, nemusí v žalobě (návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu) tvrdit údaje o směnkou zajištěné pohledávce, případně o dalších okolnostech, jež vznik směnečné pohledávky doprovázely (např. zda předmětná směnka byla původně vystavena jako blankosměnka, jaký byl podle ujednání účastníků obsah uděleného vyplňovacího práva apod.). Ohledně těchto skutečností jej nezatěžuje ani břemeno tvrzení, ani břemeno důkazní. Jestliže žalovaný směnečný dlužník hodlá založit obranu proti směnečnému platebnímu rozkazu na námitkách nesprávného vyplnění blankosměnky, je pak na něm, aby ve včasných námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu uvedl, jaká směnečná suma (popř. jiný chybějící údaj) měla být správně do blankosměnky doplněna a opodstatněnost takových námitek i prokázal.

Okolnosti vylučující protiprávnost činu

Za situace, že soud dospěje ke skutkovému závěru, že provedené dokazování

neumožňuje učinění závěru, že obviněný v rozsahu celého skutku, který je mu kladen obžalobou za vinu, jednal za podmínek některé z okolností vylučujících protiprávnost činu, musí v reakci na obhajobu obviněného, která se beztretnosti jednání poukazem na splnění podmínek takové okolnosti (např. nutné obrany či zadržení podezřelého) domáhá, uvážit, zda se ze strany obviněného nejednalo o jednání excesivní a zda nevytvívá důvod k aplikaci § 18 odst. 4 tr. zákoníku či alespoň příznánní polehčující okolnosti podle § 41 písm. g) tr. zákoníku.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Právo na život

Byť mají stát a zdravotníci ve smyslu čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve spojení s čl. 31 Listiny základních práv a svobod povinnost poskytovat zdravotní služby na náležité odborné úrovni, lékařský zákrok vůči svéprávné a vnímající osobě schopné o svém osudu rozhodovat lze ve smyslu čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 5 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně zásadně učinit pouze s jejím svobodným a informovaným souhlasem, a to i v případě, povede-li odmítnutí zákroku k její smrti.

Vegetativní stav – náklady na výživu

Princip plného odškodnění nevyjadřuje nárok poškozeného či jeho sukcesora na absolutní výši náhrady, ať již poskytnuté mimosoudně nebo soudem přiznané. Odráží povinnost aplikovat a interpretovat rozhodné právní normy způsobem, jenž realizuje náhradu újmy na zdraví, včetně jejích následků, s využitím všech dostupných právních prostředků a efektivně v místě i čase.

V případech, kdy zákonná úprava nepostihuje veškeré možné situace, které v lidském životě mohou nastat, je úkolem soudů nedržet se pouze základních

výkladových metod, nýbrž zohlednit ústavním pořádkem garantovaná práva jednotlivce, která zákonnými ustanoveními prozařují a jež mají soudy podle čl. 4 Ústavy chránit.

Nájem bytu

Při stanovení výše úhrady za užívání bytu po skončení družstevního nájmu do jeho vyklizení se nepoužije § 2295 o. z., výši úhrady je třeba stanovit podle principů bezdůvodného obohacení (§ 2991, 2999 o. z.).

Nesprávný úřední postup

Na požadavek obligatorního předběžného projednání nároku na náhradu škody (újmy) proti státu upravený v § 14 a 15 zákona č. 82/1998 Sb., navazuje § 35 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., jehož účelem je zabránit promlčení nároku na náhradu této újmy po dobu, kterou má stát k dispozici pro předběžné projednání tohoto nároku a jeho dobrovolné uspokojení. Důvod pro stavení běhu promlčecí lhůty, který je v § 35 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. upraven, se uplatní jen v případě, kdy je za újmu odpovědný stát (pokud v případě, kdy za újmu odpovídá územní samosprávný celek, zákon s předběžným projednáním nároku naopak nepočítá, pak zde ke stavení běhu promlčecí lhůty z tohoto důvodu nedochází).

Určovací žaloba

Je-li úspěšně uplatnění návrhu na určení existence právního vztahu v řízení před správním orgánem ve sporu vyplývajícím z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů, podmíněno existencí naléhavého právního zájmu, zkoumá splnění této podmínky i soud v řízení podle části páté o. s. ř. a splněna musí být v době rozhodování soudu.

Vlastnické právo

Sjednání výhrady vlastnického práva k věci, jež se nezapisuje do veřejného seznamu, mezi prodávajícím a kupujícím ve formě neodpovídající § 2134 věty první o. z., nevylučuje aplikaci § 1109 a násl. o. z. pro posouzení, zda se stala vlastníkem věci třetí osoba, které se kupující smluvně zavázal převést. ☺

ZÁZNAM KONFERENCE

Nový stavební zákon v detailu I – územní plánování

Další **záznamy konferencí** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Nový trend ve firemních benefitech: hrazené stravování po pracovní době

Flexibilitu v práci preferuje čím dál více zaměstnanců. Vítají možnost lépe skloubit osobní a profesní život, z čehož mohou nakonec těžit i samotné firmy. Mimo jiné to znamená i proměnu stravovacích návyků, na kterou musí společnosti reagovat. Právě od toho je tu Wolt for Work.

Svět se mění a s ním i potřeby zaměstnanců – a ruku v ruce také firmami nabízené benefity. Doby, kdy byly jedinou formou příspěvku na jídlo stravenky, jsou ty tam. Trendem se stává využívání rozvážkových služeb, jako je Wolt, a jeho služba Wolt for Work. S tou mohou firmy objednat občerstvení na schůzky, celofiremní meetingy i další zboží včetně potravin, drogerie či léků. Zaměstnanci si pak mohou s příspěvkem od zaměstnavatele sami objednat z Woltu dle vlastních preferencí. Populární je také kompenzace stravování, pokud musí zaměstnanec zůstat v práci přesčas. To vše přímo do firem a na jednom místě s pohodlnou možností platby faktury jednou měsíčně.

Flexibilita na pracovišti

Služba je ideální pro podporu vyšší flexibility, kterou v práci vyžaduje čím dál

více zaměstnanců. Klasické přestávky na oběd mezi dvanáctou a jednou hodinou totiž nemusí být pro všechny pracující ideální. A například v Norsku už dovažkové služby nenevidují klasický obědový vrchol poptávky, ale naopak se zájem o občerstvení rozkládá do celého dne.

„Flexibilita je klíčovým prvkem naší služby,“ říká Hana Kučerová, manažerka projektu Wolt for Work. „Firmy mohou investovat do stravovacích benefitů dle své ekonomické situace. Mohou libovolně nastavit výši nákupů, příspěvků pro zaměstnance i jejich frekvenci,“ dodává.

Personalizace benefitů

Až tři čtvrtiny zaměstnanců přitom v průzkumu Unie zaměstnavatelských svazů ČR potvrdily, že firemní benefity mají pozitivní vliv na jejich život. A bývají také jedním z rozhodujících faktorů

pro uchazeče o zaměstnání, což zejména v České republice, která má dlouhodobě jednu z nejnižších nezaměstnaností z celé EU, nemohou firmy opomíjet. Z tohoto důvodu jsou zaměstnanecké výhody mnohem rozmanitější, než tomu bylo kdykoliv dříve. Jednoduše proto, že společnosti potřebují vycházet vstříc požadavkům samotných jednotlivců, kteří si více uvědomují své potřeby a cíle.

Podle studie Salesforce, které se zúčastnilo 17 tisíc respondentů napříč trhy, vyžaduje osobní přístup a vysokou relevanci v nabídce firemních benefitů až 56 % z nich.

Právě stravovací benefity jsou pak jedněmi z nejčastěji nabízených – průzkum Hospodářské komory ukázal, že je poskytuje až 93 procent firem. I ty se ale budou dále proměňovat. Důležitými parametry budou pohodlí a zmiňovaná flexibilita.

Desítky let stará zařízení, jakými jsou klasické kantýny a podnikové jídelny, se přemění v mnoho menších a budou lákat pracovníky, aby se sešli v kteroukoliv hodinu a pružně spolu trávili čas.

Motivace pro zaměstnance

Wolt for Work se přizpůsobí potřebám jednotlivých společností a stává se tak už nyní zajímavou alternativou ke klasickým stravovacím benefitům. Služba má přitom mnoho dalších výhod. Pomáhá snižovat fluktuaci zaměstnanců, zlepšuje pracovní prostředí a motivuje je k pravidelnému docházení do práce. Firmy totiž mají možnost omezit čerpání příspěvku pouze na kancelář nebo naopak na home office podle preferencí.

Způsob, jak zaměstnance po pandemii, během které se home office celosvětově rozšířil, dostat zpět do kanceláří, přitom hledá mnoho firem. Jedním z lákadel může být právě i oběd nebo kterékoliv jiné denní jídlo zdarma.

Nedávná studie společnosti Indeed-Glassdoor, zahrnující více než 4 000 respondentů z řad pracujících nebo zájemců o zaměstnání, ukázala, že home office bude i nadále získávat na popularitě. Týká se to nejen západního světa, ale třeba i Jihovýchodní Asie. Lídrem v požadavcích na home office je přitom Japonsko, kde si práci na dálku oblíbilo obrovské množství lidí a až 90 % z nich si v ní přeje pokračovat.

Trendy ze zahraničí

Počet firem aktivně využívajících Wolt for Work stoupá každým měsícem, což jen dokazuje jeho rostoucí oblíbenost. Služba oslovuje velké korporace s tisícovkou zaměstnanců, středně velké firmy, ale i malé startupy.

Specifické potřeby a trendy má navíc nejen každá společnost, ale i trh, proto se Wolt for Work snaží nabídnout i lokálně relevantní řešení. Například v Dánsku se staly populárními tzv. overtime meals – pokud zaměstnanci zůstávají v práci přesčas, mohou si objednat jídlo přímo do firmy. V Česku tuto možnost už nyní vy-

užívají zejména právnické firmy. Některé společnosti dokonce nastavují speciální odměny pro týmy nebo zaměstnance v podobě dárkových poukazů nebo kreditů na Woltu. 🍷

Wolt for Work

Postup statutárního orgánu u strategických rozhodnutí

Stav současné ekonomické situace v České republice lze charakterizovat jako složitý a výhledy na nejbližší měsíce jsou spíše neutrální nebo pesimistické. Z dat o vývoji insolvenčních řízení, které každoročně zveřejňuje společnost INSOLCENTRUM, vyplývá, že sice v roce 2022 poklesl meziročně počet insolvenčních návrhů, ale dá se očekávat, že tato čísla porostou (údaje z první pololetí 2023 nárůst potvrzují). Nižší počet insolvencí v posledních letech lze vysvětlit především výraznou pomocí ze strany státu ve formě podpory pro podniky, která před insolvencí zachránila mnohé ze společností, jejichž ekonomické výsledky byly slabé.

Zhoršení ekonomické situace nastartovala pandemie COVID-19, kterou v loňském roce umocnila energetická krize, která byla vyvolána především konfliktem na Ukrajině. Dozvuky pandemie, zdražování energií, rostoucí ceny materiálů, narušené dodavatelsko-odběratelské řetězce, rostoucí úrokové sazby – všechny tyto faktory doléhají a budou i dále doléhat na podniky. Statistiky o insolvenčních řízeních z minulosti navíc naznačují, že vrchol v počtu insolvenčních řízení podniků z poslední finanční krize z roku 2008 byl dosažen až čtvrtý a pátý rok od začátku krize. Lze tedy očekávat, že počet společností, u kterých bude hrozba insolvence stále častěji skloňovaným tématem, postupně poroste.

Test na výplatu podílu na zisku

V souvislosti s aktuálním negativním sentimentem v ekonomice je na statutární orgány společností vyvíjen čím dál větší tlak, jak ze strany vlastníků společností, tak ze strany věřitelů. Jedním ze zásadních rozhodnutí pro členy statutárních orgánů společností je rozhodnutí o výplatě podílu na zisku. Rozhodnutí o tom, zda část zisku vyplatit vlastníkům, či zisk raději zadržet ve společnosti za účelem překonání horších časů může být často zásadním rozhodnutím pro budoucí vývoj dané společnosti a je spojeno s rizikem odpovědnosti. V takových případech je proto na místě provést nezávislé posouzení, zda vyplacený zisk neohrozí budoucnost vyplácející společnosti ve formě potenciálního úpadku v souvislosti s aktuálním stavem a očekávaným vývojem společnosti a vyplaceným ziskem.

Jednotlivé podmínky, dle kterých se stanovuje, zda je společnost v úpadku, vyplý-

vají ze zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen jako „Insolvenční zákon“). Insolvenční zákon pak vymezuje úpadek společnosti v moment, kdy je společnost v platební neschopnosti. Ve zkratce se jedná o situaci, kdy má společnost více věřitelů, peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není společnost schopna plnit. Konkrétní podmínky jsou vymezeny v § 3 Insolvenčního zákona. Mimo to je dlužník v úpadku i v situaci, kdy je předlužen. Stav předlužení je charakterizován jako situace, kdy má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Při posouzení, zda výplata podílu na zisku u konkrétní společnosti nezpůsobí její úpadek, se vychází z dílčích analýz podmínek pro vznik úpadku vyplývajících z Insolvenčního zákona. Pokud se tedy testuje vliv výplaty podílu na zisku na případný vznik úpadku společnosti vychází se z následujících analýz:

- posouzení platební neschopnosti dané společnosti,
- posouzení předlužení dané společnosti (tzv. rozvahový test),
- posouzení budoucího finančního hospodaření dané společnosti (tzv. test likvidity).

Posouzení platební neschopnosti dané společnosti

Cílem analýzy platební neschopnosti je zjistit, zda daná společnost nebude po výplatě podílu na zisku vykazovat formy úpadku podle § 3 odst. 1 a odst. 2 Insolvenčního zákona. Konkrétně se pak zkoumá, zda má daná společnost více věřitelů, závazky po splatnosti déle než 30 dní a zda je schopna tyto závazky plnit a jaký vliv na tyto podmínky má výplata podílu na zisku.

Posouzení předlužení společnosti

Předlužení společnosti je definováno v § 3 odst. 4 Insolvenčního zákona a je také jedním z definičních znaků úpadku. Výsledkem této analýzy je zjištění, zda výše závazků dané společnosti nepřevyšuje hodnotu jejího majetku při zohlednění vlivu vyplacení podílu na zisku na rozvalu společnosti. Jedná se o statický pohled na hodnotu majetku s tím, že rozhodující obvykle nebývá účetní hodnota majetku, ale jeho dosažitelná tržní hodnota se zohledněním související nákladů.

Posouzení budoucího finančního hospodaření společnosti

Tato analýza se zabývá budoucností posuzované společnosti, konkrétně její budoucí podnikatelskou činností, tj. jde o dynamický pohled na předlužení. V Insolvenčním zákoně je uvedeno, že při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku lze přihlédnout rovněž k další správě majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat. V rámci této analýzy se tedy posuzuje zejména schopnost společnosti plnit své závazky tak, jak se budou stávat splatnými, jinými slovy, zda její likvidní aktiva postačují k úhradě splatných závazků v čase, a to se zohledněním výplaty podílu na zisku.

Posouzení vlivu strategických rozhodnutí na budoucnost společnosti

Rozhodnutí o výplatě podílu na zisku a jeho výši je pouze jedním z mnoha rozhodnutí statutárních orgánů, které mohou významně ovlivnit budoucnost

Eversheds Sutherland – globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi 10 největších globálních advokátních kancelářů. Poskytuje poradenství mj. 72 % společností z amerického žebříčku Fortune 100 a 62 % společností z britského indexu FTSE 100.

2 kanceláře
v Praze a Bratislavě

> 19 let
zkušeností

40+
právníků

Chambers
AND PARTNERS

Právní služby poskytujeme zejména v těchto oblastech:

Fúze a akvizice

Energie a energetické projekty

Pracovní právo

Životní prostředí a odpady

Právní audit kybernetické bezpečnosti a GDPR

Imigrační služby

Nemovitosti a stavební právo

ESG

Financování a kapitálový trh

Regulatorika

Smlouvy, mezinárodní obchod a přeprava

Insolvence a restrukturalizace

Česká republika | Praha

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: praha@eversheds-sutherland.cz, www.eversheds-sutherland.cz

Slovensko | Bratislava

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, Bratislava
T: +421 232 786 411, E: bratislava@eversheds-sutherland.sk, www.eversheds-sutherland.sk

společnosti. Každá společnost si prochází určitým vývojem. V časech, kdy se společnost nachází ve složité finanční situaci, mohou strategická rozhodnutí statutárních orgánů výrazně ovlivnit budoucnost dané společnosti. Strategických rozhodnutí může být celá řada. Ať už jsou to strategické cíle v oblasti financí, lidských zdrojů, provozu nebo vztahu k odběratelům a dodavatelům. Všechny jednotlivé cíle z dílčích oblastí fungování společnosti pak vytvářejí dlouhodobou strategickou koncepci, která determinuje směřování společnosti do budoucna.

Jednou z nejdůležitějších povinností členů statutárních orgánů společnosti je povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Tato povinnost vychází z § 159 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., známého též jako Občanský zákoník, kde je doslova uvedeno „Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí“. Pro úplné pochopení definice péče řádného hospodáře je na místě si jednotlivé charakteristiky blíže vysvětlit.

Definice loajality vychází z rozsudku Nejvyššího soudu ČR. Součástí nezbytné loajality je povinnost člena statutárního orgánu dát při rozhodování přednost zájmům společnosti před zájmy svými či zájmy třetích osob, včetně zájmů společníka, který jej do funkce vahou svých hlasů prosadil. Povinnost vykonávat funkci s potřebnými znalostmi Nejvyšší soud vykládá tak, že by člen statutárního orgánu měl jednat s potřebnými znalostmi, a tedy informovaně, měl by vždy při konkrétním rozhodování využít rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážit možné výhody i nevýhody (rozpoznatelná rizika) existujících variant podnikatelského rozhodnutí. Definice pečlivosti poté úzce souvisí s charakteristikou potřebných znalostí. Nutno doplnit, že člen statutárního orgánu nemusí být vybaven všemi odbornými znalostmi, schopnostmi či dovednostmi, potřebnými pro výkon veškerých činností, spadajících do působnosti statutárního orgánu. Nicméně nemá-li pro zařízení záležitosti spadající do výkonu jeho funkce potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit jejich posouzení osobou, jež potřebné znalosti má; součástí péče řádného hospodáře je přitom schopnost rozpoznat, které čin-

nosti již není schopen vykonávat, či pro které činnosti potřebné znalosti a dovednosti nemá. Poruší-li člen statutárního orgánu povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, musí být připraven čelit negativním důsledkům takového jednání, počínaje odpovědností za újmu a konče trestním stíháním.

Právní odpovědnost členů statutárních orgánů doznala rovněž změnou novelou zákona o obchodních korporacích (dále jen jako „ZOK“) s účinností od 1. 1. 2021. V § 66 ZOK je uvedeno mimo jiné, že přispěl-li člen statutárního orgánu porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace a byl-li na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, může být rozhodnuto, že tento člen je povinen poskytnout plnění do majetkové podstaty až do výše rozdílů mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace. Přičemž termín „přispěl“ není jasně definován a zahrnuje tak poměrně širokou oblast pochybení členů statutárního orgánu (nejen závažná pochybení, ale také i méně závažná pochybení). Aby vznikla odpovědnost členu statutárního orgánu, musí být prokázáno, že toto pochybení přispělo k úpadku. Příklady takového pochybení pak mohou být např. zkršená účetní závěrka nebo účetnictví, nepřiměřené či nevhodné investice, pokračování ve ztrátové činnosti bez přijetí patřičných opatření či zpronevěra majetku obchodní korporace. Nová právní úprava ZOK předpokládá, na rozdíl od dosavadní, porušení jakékoliv povinnosti člena statutárního orgánu (přičemž doposud se jednalo pouze o porušení povinnosti péče řádného hospodáře). Přímá odpovědnost členů statutárních orgánů nevyplývá přímo ze zákona, nýbrž může být založena soudním rozhodnutím v rámci řízení o tzv. žalobě na doplnění pasiv. Tuto žalobu může vznést pouze insolvenční správce. Výše uvedené skutečnosti (povinnosti spojené s péčí řádného hospodáře a další povinnosti členů statutárních orgánů), vedou v praxi ke snížené ochotě členů statutárních orgánů riskovat při výkonu svých funkcí, resp. k jejich zájmu na řízení rizik.

Shrnutí současných výzev v podnikatelském prostředí

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že se negativní vývoj v ekonomice nebo v příslušném sektoru

může podepsat na fungování společnosti. Dá se očekávat, že počet společností, jejichž ekonomická situace se bude postupem času zhoršovat, bude v nadcházejícím období postupně narůstat.

Jedním z nejdůležitějších rozhodnutí statutárních orgánů společnosti je rozhodnutí o výplatě podílu na zisku. Špatné rozhodnutí o výplatě podílu na zisku může způsobit vážné finanční problémy i u společností, které doposud spadaly do skupiny „finančně zdravých“. Proto provedení nezávislého posouzení vlivu výplaty podílu na zisku na budoucnost společnosti může předejít sporům o důvodech zhoršení celkové situace v dané společnosti. Při takovém posouzení se testuje zejména, zda výplata podílu na zisku nezpůsobí úpadek společnosti, případně zda výrazně nezvýší jeho riziko.

Obdobně by měla být nezávisle posouzena také jakákoliv rozhodnutí strategického charakteru (nejen tedy rozhodnutí o výplatě podílu na zisku). Po novele ZOK z roku 2021 se navíc rozšířila odpovědnost členů statutárních orgánů v souvislosti s rozhodnutími, která mají vliv na budoucnost společnosti, a to nad rámec povinnosti vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře, která sama o sobě zahrnuje jasně stanovené definice chování členů statutárních orgánů. Novela ZOK rozšiřuje odpovědnost členů statutárních orgánů na rozhodnutí, která činí v rámci stanovování strategických konceptů společnosti. Jedním z příkladů pochybení, která mohou způsobit úpadek společnosti, je rovněž rozhodnutí o nepřiměřených či nevhodných investicích.

Doporučení pro statutární orgány společností je jednoznačné – před přijetím důležitých rozhodnutí zajistit provedení nezávislého posouzení jejich vlivu na budoucnost společnosti, které bude provedeno renomovaným subjektem s potřebnými znalostmi dané problematiky.

Jiří Hlaváč

Jan Tyle

TPA Valuation & Advisory s.r.o.

www.tpa-group.cz

ČEZ se připojil k iniciativě OSN na posílení postavení žen. Zaměří se zejména na možnosti skloubení práce s péčí o rodinu

Energetická společnost ČEZ se stala signatářem iniciativy OSN, která podporuje firmy ve vytváření rovných příležitostí a posilování postavení žen. Připojení ke globální iniciativě je dalším krokem ČEZ k dosažení dlouhodobého cíle navýšit podíl žen v managementu na 30 %, který česká energetika vyhlásila v roce 2021. Ve svých aktivitách na podporu rovných příležitostí se ČEZ zaměřuje zejména na období rodičovství, které podle řady průzkumů představuje pro ženy v kariéře zlomové období. K řadě současných aktivit připravuje jako novinku na letošek adaptační program pro návrat z rodičovské zpět do práce a vznik zaměstnanecké skupiny.

Společnost ČEZ se stala signatářem globální iniciativy Women's Empowerment Principles (WEP). Veřejně se tak zavazuje posilovat diverzitu, rovné příležitosti a férové zacházení s ženami a muži podle principů stanovených Organizací spojených národů. Navazuje na své aktivity v této oblasti vycházející z mezinárodní Charty diverzity.

„Skupina ČEZ se aktivně podílí na změně energetiky v Evropě směrem k čistší, zelenější a přátelštější k lidem i k přírodě. Abychom to zvládli co nejlépe, potřebujeme, aby u nás pracovali ti nejkvalitnější a nejzapálenější lidé. Snažíme se proto vytvářet takové pracovní podmínky, aby se všichni naši zaměstnanci mohli plnohodnotně realizovat a maximálně využít a rozvíjet svůj potenciál. Ženy mají pozici ve firmách značně ztíženou kvůli přetrvávajícímu očekávání, že vedle svého práce zajistí kompletně i péči o rodinu. Jednou z našich priorit je tedy pomáhat ženám co nejlépe toto skloubit, abychom o jejich talent zbytečně nepřicházeli. Přistoupení k iniciativě WEP je logickým krokem, který je v souladu i s naší ambicí navýšit počet žen ve vedoucích pozicích,“ říká Michaela Chaloupková, členka představenstva a ředitelka divize správa ČEZ.

V rámci své strategie Vize 2030 – Čistá Energie Zítřka plánuje společnost ČEZ navýšit podíl žen v managementu ze současných 12 na 30 %.

V České republice šíří povědomí o iniciativě WEPs veřejně prospěšná orga-

nizace Business & Professional Women CR. „ČEZ v oblasti rovných příležitostí a podpoře kariérního růstu žen realizuje řadu inspirativních aktivit a projektů. Jsme rády, že se přední český zaměstnavatel veřejně hlásí k principům, které tuto oblast pokrývají a současně se stává součástí naší komunity, která si klade za cíl rozšířit příklady dobré praxe do firem, které o zvýšení využívání potenciálu žen teprve uvažují. Česká republika má bohužel v této oblasti velké mezery. Příklad jednoho z největších českých zaměstnavatelů může tento handicap pomoci opět snížit,“ uvedla Lenka Šťastná, prezidentka Business & Professional Women CR.

Různé průzkumy ukazují, že z pohledu rovných příležitostí v práci má zásadní vliv na rozvoj kariéry rodičovství a že tento zlomový okamžik ovlivňuje především ženy. Proto se ČEZ zaměřuje zejména na období rodičovství: klíčovou cílovou skupinou jsou zaměstnanci na mateřské či rodičovské dovolené nebo ti pečující o malé děti.

„V našich aktivitách na podporu zaměstnanců-rodičů sledujeme několik hlavních linek. Za prvé zajišťujeme, aby tito zaměstnanci neztratili motivaci a přehled o dění ve firmě. Proto zachováváme všem zaměstnancům na mateřské a rodičovské dovolené přístup do firemní sítě, možnost i nadále využívat svoji e-mailovou schránku a také čerpat informace přes firemní intranet. Za druhé upravujeme pracovní podmínky tak, aby mohli efektivně skloubit kariéru s péčí o rodinu a také, aby období mateřské či rodičovské

dovolené neznamenovalo zastavení růstu mezd. A za třetí nabízíme různé vzdělávací a rozvojové programy, které rodičům usnadňují adaptaci po návratu k pracovním povinnostem,“ popisuje Petra Junger z útvaru diverzita a inkluze ČEZ.

Společnost ČEZ například v rámci podpory rodičů malých dětí provozuje firemní školky, organizuje letní příměstské tábory, poskytuje slevy na hlídací a úklidové služby a další prorodinné benefity. V letošním roce chystá jako novinku půlroční ucelené pásmo vzdělávacích seminářů Akademie pro rodiče, zaměřené na rodiče vracející se zpět do zaměstnání. Zároveň chystá podmínky pro vznik zaměstnanecké skupiny na podporu rodičů.

Women's Empowerment Principles byla založena v roce 2015 jako společná iniciativa OSN Women a OSN Global Compact. Stanovuje sedm dobrovolných zásad (principů) pro společnosti, které chtějí posílit rovné příležitosti uvnitř své firemní struktury a rozvíjet stávající nebo vytvářet nové programy na podporu žen. Globálně se k iniciativě přihlásilo již přes 8 000 firem, v České republice je aktuálně 12 signatářů. Kromě ČEZ mezi ně patří například Moneta Money Bank, Schneider Electric CZ, Lidl Česká republika či GasNet.

Alice Horáková, mluvčí Skupiny ČEZ

Více informací naleznete na: www.cez.cz

D.A.S. v novém kabátu: pojišťovna právní ochrany mění organizační strukturu i obchodní strategii

„Češi po vzoru západních zemí začínají chápat, že pojištění právní ochrany se jim může v nepříjemných životních situacích velmi vyplatit. Díky nové obchodní strategii chceme docílit toho, abychom se potřebám klientů dále přiblížili,“ říká Jitka Chizzola, generální ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany.

Společnost D.A.S. na českém trhu funguje téměř 30 let a v současné době prochází velkými změnami, které se výrazně dotýkají nejen organizační struktury obchodního sektoru, ale také strategických cílů a nabízených produktů. Zavádí poradenství pro podnikatele a plánuje i spolupráci s bankami.

Právní ochrana si na trhu formuje své místo

Pojištění majetku nebo zdraví už je mezi Čechy poměrně běžnou záležitostí. Zajistit si právní ochranu na nepříjemné životní situace, je ale pro některé z nás stále neobvyklé. „V Česku je propojištěnost kolem pěti procent, to je ale stále v porovnání s ostatními typy pojištění, které existují už po staletí, slušné číslo. Po 28 letech na českém trhu jsme se ale rozhodli trendu znovu pomoci,“ vysvětluje Jitka Chizzola. Dodává, že v západních zemích je právní ochrana běžným produktem: „Právní ochrana jako taková vznikla v roce 1917 ve francouzském Le Mans. V zemích jako je Francie, Rakousko nebo Německo tak

má mnohem větší tradici než u nás. Češi si stále ještě zvykají.”

D.A.S. mění obchodní strategii a otevírá nové pozice

Mezi hlavní změny, kterými si pojišťovna právní ochrany prochází, patří změna organizační struktury obchodního sektoru. Novou obchodní ředitelkou se v dubnu stala Lída Krákorová, která se v segmentu pojišťovnictví pohybuje už od roku 2010, místo jejího zástupce převzal Lubomír Slaba. Jejich první výzvou je tak kompletní změna kariérního řádu. „Doteď jsme měli vždy jen jednoho regionálního manažera, který měl pod sebou určitý počet obchodníků. Jenže jeden člověk může efektivně uřídit maximálně deset lidí. Nyní tedy chceme přidat manažerské pozice, které budou řídit agendu mezi regionálními manažery a obchodníky. Ti navíc dodnes uzavírali 80 % smluv, to se bude také měnit,“ komentuje Lída Krákorová, nová obchodní ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany, nové kariérní příležitosti pro stávající i potenciální nové zaměstnance.

Přidávají se noví aktéři a inovace produktového portfolia

„K našim obchodním zástupcům chceme připojit také další samostatné zprostředkovatele nebo banky. Pomocí vyšší dostupnosti se chceme lépe přizpůsobit potřebám trhu a přiblížit se klientům,“ dodává Lída Krákorová. Kromě toho firma plánuje také aktualizaci stávajících produktů ať už z oblasti pojištění právní ochrany jak pro soukromé osoby, tak firmy, či instituce, kdy v rámci svého fungování zastupuje široké spektrum klientů a řeší vše od každodenních situací jako jsou reklamace, po soudní spory. Součástí změn je také navyšování pojistných částek i rozšiřování portfolia. „Na přípravě nových produktů usilovně pracujeme, a proto jsme už v dubnu spustili novou službu, kterou je poradenství pro podnikatele. Tato možnost byla dosud dostupná jen pro soukromé osoby, podnikání má ale svá specifika, ať už jde o vyhlášky, otázky týkající se zaměstnanců a podobně. Proto vidíme, že je toto zaměření potřeba,“ říká Jitka Chizzola.

Brož Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,

Česká republika, tel.: +420 246 028 028, fax: +420 246 028 029,

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

Nové byty v komorním projektu Benkova Residence: lze si je koupit s využitím tzv. odložené hypotéky

Společnost Geosan Development uvedla na trh nový rezidenční projekt Benkova Residence ve vilové čtvrti pražského Chodova. Dva čtyřpodlažní bytové domy nabízejí celkem 40 jednotek v dispozicích 1+kk až 4+kk.

Rezidence vyniká nadstandardní občanskou vybaveností se vším potřebným v docházkové vzdálenosti. Developer již má pravomocné územní rozhodnutí a zisk stavebního povolení předpokládá v prvním čtvrtletí roku 2024.

„Benkova Residence klade důraz na moderní trendy v bydlení. Domy jsou vybaveny centrální rekuperační jednotkou napojenou na všechny byty, což zlepšuje kvalitu vnitřního prostředí. Střechy jsou osázené zelení a pozitivně tak přispívají k místnímu mikroklimatu. Většina bytových jednotek zahrnuje vlastní balkon, terasu či předzahrádku. Chybět nebudou ani parkovací místa pro rezidenty v suterénu, stejně jako prostorné sklepy,“ komentuje Jiří Baloun, vedoucí prodeje a marketingu ve společnosti Geosan Development. Mezi další standardy projektu patří plastová

okna v antracitové barvě, dveře v nadstandardní výšce 210 cm a plovoucí či vinylová podlaha spolu s velkoformátovou dlažbou.

„Jeden z hlavních benefitů, které aktuálně můžeme našim klientům nabídnout, je tzv. odložená hypotéka. Její uzavření je třeba až na konci roku 2025, a to s dotovanou fixní sazbou 2,89 % do roku 2027. Tento produkt zajišťuje spolu s námi společnost Stone & Belter. V praxi to znamená, že kupující letos zaplatí pouze rezervační poplatek a po získání stavebního povolení začátkem příštího roku proběhne podpis smlouvy o budoucí koupi, při němž zákazník složí zálohu do výše 15 % včetně DPH. Doplatek kupní ceny ve výši 85 % včetně DPH se hradí až po kolaudaci plánované začátkem roku 2026,“ vysvětluje Jiří Baloun a dodává: „Uvědomujeme si, že současná situace na rezidenčním

trhu je pro zájemce o vlastní bydlení i pro investory nepříznivá. Věříme však, že se úrokové sazby hypoték v dohledné době zase sníží a naši klienti tak budou mít slušné podmínky do budoucna.“

Residence vyrostе na okraji rodinné vilové čtvrti s velmi dobrou občanskou vybaveností. V těsném okolí jsou hned tři základní a tři mateřské školy a gymnázium. Park u Chodovské tvrze s discgolfovým hřištěm, venkovní posilovnou i prolézačkami pro děti jsou vzdáleny jen 2 minuty chůze. Nově zrekonstruovaný zámeček Chodovská tvrz žije nejrůznějšími akcemi pro děti i dospělé. V sousedství projektu je k dispozici vše potřebné: od restaurace, pekárny a kavárny přes tenisové kurty a bazén až po wellness centrum. Obchodní centrum Westfield a metro Chodov jsou navíc vzdálené pouhých 10 minut chůze. 📍

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Když je podnik ve finanční tísní

Dopady koronavirové pandemie a probíhající vojenský konflikt na Ukrajině negativně ovlivnily světovou i českou ekonomiku. Podobně jako v případě finanční krize v České republice v roce 2008 očekává i nyní mnoho expertů v nejbližších obdobích zvýšený počet insolvenčních návrhů jednotlivců a firem. Jak ale minulá krize ukázala, počty insolvenčních návrhů vzrostly až se značným časovým odstupem. Dle analytické společnosti InsolCentrum dosáhl počet insolvenčních řízení v reakci na proběhlou finanční krizi vrcholu až čtvrtý rok od začátku krize.

Pozdní reakce podniků na vlastní nepříznivou finanční situaci je patrná v provedených analýzách dostupných na webu Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka na VŠE. V rámci analýzy insolvenčních návrhů v roce 2022 komentoval Ing. Michal Kuděj, Ph.D. současnou situaci jako stav, kdy podniky reflektují svoji nepříznivou finanční situaci pozdě, což pak odpovídá stavu, v jakém následně vstupují do insolvence.

Nabízí se otázka, kdy a na základě čeho by se měl podnik k podání insolvenčního návrhu uchýlit. Důležité je také specifikovat, kdo je za finanční situaci podniku zodpovědný a jaké povinnosti přitom pro něj plynou.

Podání insolvenčního návrhu

Z výše uvedeného je patrné, že k podání insolvenčního návrhu se společnosti uchylují až se značným časovým zpožděním, a to i přesto, že zákon č. 182/2006 Sb. (dále také jen „IZ“) definuje podmínky, kdy se dlužník nachází v úpadku. Dlouhodobé vyčkávaní s řešením nepříznivé finanční situace může špatnou finanční situaci podniku jen prohloubit.

Úpadek společnosti v opravdu špatné finanční kondici lze mnohdy řešit bez případného vstupu investora pouze formou konkursu. Ten je z dlouhodobého hlediska nejčastější formou způsobu řešení úpadku právnických osob v České republice. Zadlužený podnik v případě konkursu zaniká a zpeněžením jeho majetkové podstaty jsou uspokojováni jeho věřitelé. Ti pak mají zájem na tom, aby byly jejich pohledávky za zadluženým podnikem uspokojeny v co nejvyšší míře. Hodnota majetkové podstaty zadluženého podniku, ze které jsou věřitelé uspokojováni, však obvykle v čase klesá z důvodu postupné ztráty pracovního

kapitálu či z důvodu zastarání majetku. V zájmu věřitelů je tedy apelovat na to, aby zadlužený podnik nevykazující známky ozdravného procesu byl zlikvidován co nejdříve a z majetkové podstaty tak vytěžili maximum.

Skutečnost, že se podnik v úpadku nachází, nemusí nutně znamenat jeho konec. V případě včasné reakce manažerů, jejichž zodpovědností je starat se o finanční zdraví podniku, se může společnost v úpadku uchýlit i k reorganizaci. V nejbližších obdobích by pak měl k řešení přechodných finančních obtíží firem pomoci také zákon o preventivní restrukturalizaci, implementující do českého práva směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023. Zákon byl 4. 9. 2023 podepsán prezidentem České republiky, po jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů pak zákon o preventivní restrukturalizaci nabude účinnosti.

Zodpovědnost statutárního orgánu podniku

Zodpovědnou osobu při posuzování finanční situace podniku představuje volený statutární orgán společnosti. Ten by se přitom měl řídit podle „Péče řádného hospodáře,“ kterou definuje v případě právnických osob § 159 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také jen „OZ“). Dle uvedeného paragrafu má ten, kdo přijal funkci člena voleného orgánu, závaznou povinnost vykonávat tuto funkci s nezbytnou loajalitou, potřebnými zkušenostmi a pečlivostí. V případě, že tato osoba není péče řádného hospodáře schopna, ač to musela při přijetí nebo výkonu funkce zjistit, a nevyvodila z toho důsledky, má se za to, že jedná nedbale.

Kromě občanského zákoníku definuje pravidla jednání členů voleného orgánu

také zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále také jen „ZOK“). Dle § 51 ZOK jedná pečlivě a s potřebnými znalostmi ten, kdo mohl při svém rozhodování v dobré víře předpokládat, že jeho jednání bylo informované a že tak činil v obhajitelném zájmu obchodní korporace. Při případném rozporu se situace posoudí na základě úvahy, zda by jiná rozumně pečlivá osoba v obdobné situaci postupovala stejným způsobem.

Právní důsledky porušení péče řádného hospodáře pak definuje § 53 ZOK. V případě úpadku společnosti se použije rovněž § 66 ZOK, kde významnou roli hraje insolvenční správce. Zákon stanovuje, že v případě, kdy člen statutárního orgánu porušil své povinnosti a přispěl tak k úpadku obchodní korporace, může insolvenční soud členům statutárního orgánu uložit vrácení všech příjmů a výhod které od podniku obdržel, a to až za období 2 let před zahájením insolvenčního řízení. Kromě toho může insolvenční soud dále statutárnímu orgánu uložit povinnost pokrýt rozdíl mezi celkovými dluhy společnosti a hodnotou majetkové podstaty.

Primárním zdrojem finančních informací klíčových pro rozhodování statutárního orgánu přitom představuje účetnictví. Dle Marka (MAREK, P. et al. Studijní průvodce financemi podniku. 2. aktualizované vydání. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1) představuje účetnictví obraz finanční situace společnosti, na jehož základě by mělo docházet k přijímání stěžejních finančních rozhodnutí (jako právě v tomto případě rozhodnutí o podání insolvenčního návrhu). Odborná literatura v návaznosti nabízí řešení v podobě modelů predikce finanční tísně, ať už na bázi peněžních

toků či poměrových ukazatelů. V některých případech je ovšem diskutabilní, zda a v jaké míře je možné tyto modely aplikovat v českém podnikatelském prostředí.

Dopad na vlastníky

Chování statutárního orgánu a následný dopad jejich finančních rozhodnutí na společnost je zásadní zejména pro vlastníky společnosti, jejichž investice v podobě podílů v podniku by byla špatnými rozhodnutími statutárního orgánu znehodnocena. § 159 OZ uvádí, že v případě porušení péče řádného hospodáře má člen voleného orgánu při vzniku škody nebo újmy povinnost právnícké osobě tuto škodu nahradit. Pokud škodu neuhradí, stává se ručitelem věřitele právnícké osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu právnícké osobě nenahradil. Tato skutečnost platí ovšem pouze v případě, pokud se věřitel plnění na právnícké osobě nemůže domoci.

Shrnutí

Z výše uvedeného vyplývá, že osoba pověřená chodem společnosti je zákonem povinna dodržovat při výkonu své funkce péči řádného hospodáře. Prověřovat a uvědomovat si finanční situaci podniku je pro zodpovědný statutární orgán stěžejní, neboť kromě možné nespokojenosti vlastníků ze znehodnocení investice plyne pro osoby pověřené funkcí statutárního orgánu kromě uzavřené smlouvy i případná zákonná povinnost vzniklou škodu či újmu nahradit. ZOK i OZ definují pravidla jednání pověřených osob. Konkrétní způsoby pohlížení na finanční situaci podniku jsou však výhradně v kompetenci statutárního orgánu. Ten by měl správně vyhodnotit situaci na zá-

kladě svých odborných znalostí, zkušeností či jiných kompetencí.

Nicméně i s ohledem na výše uvedené přetrvává v České republice stav, kdy statutární orgány společností nereflakují svou nepříznivou situaci podáním insolvenčních návrhů včas a k návrhu se uchylují až v okamžiku, kdy je podnik silně zadlužen. Řešením této situace pak může být zmíněný zákon o preventivní restrukturalizaci, umožňující podnikatelům v přechodných finančních obtížích odvrátit svůj možný úpadek.

Více o zákoně o preventivní restrukturalizaci napsaly například Ing. Šnajberg a JUDr. Ing. Helcová v textu pro epravo.cz „Role znalce v preventivní restrukturalizaci“. Jako další řešení byla v reakci na problém správného posouzení finanční situace podniku vytvořena v červenci 2023 v Centru restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka VŠE aplikace na testování finanční kondice firem pomocí systému signálů včasného varování. Ta by mohla podnikům pomoci finanční situaci lépe posoudit a dát případně podnět k tomu zabývat se myšlenkou reorganizace. 📍

Ing. Radim Stehno, Business Valuation Analyst,
Ing. Oxana Šnajberg, Managing Partner
Equity Solutions Appraisals s.r.o.

ZÁZNAM KONFERENCE

Whistleblowing

Další **záznamy konferencí** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

Wellness & spa hotel Villa Regenhart

Vydejte se na pohodovou dovolenou v tuzemsku, třeba na romantický pobyt v luxusním Wellness & spa hotelu Villa Regenhart, který je situován uprostřed překrásné jesenické krajiny. Kromě poklidného lenošení v hotelovém wellness centru se můžete vydat na výlety a navštívit tak řadu oblíbených turistických lokalit. Ubytování budete v neobarokní vile oplývající noblesou a elegancí.

Honosná budova hotelu byla postavena v roce 1898 místním průmyslníkem Ernstem Regenhartem pro rodinné účely. Z jejich původně nevelké tkalcovské manufaktury se stal obrovský výrobní komplex, který celou oblast Jeseníků proslavil a jeho výrobky svého času dobývaly svět.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart se řadí mezi čtyřhvězdičkové hotely, o čemž vypovídá design interiéru, vybavenost pokojů a hlavně nabízené služby hotelu.

Ve vnitřních prostorách hotelu můžete obdivovat jedinečný dobový interiér, na hotelové recepci na Vás dýchne historická atmosféra díky původnímu dřevěnému

schodišti a dokonalé replice původního impozantního lustru, který osvětluje jak přízemí, tak zároveň i první patro hotelu.

Za zmínku stojí i fakt, že kapacita hotelu je pouhých dvacet pokojů a tak na Vás všude dýchá pohodová rodinná atmosféra, ke které dopomáhá pohotový a vstřícný personál hotelu.

Villa Regenhart se zaměřuje na zákazníky, kteří chtějí ke své dovolené přidat i trochu relaxace. O dokonalé pohodlí hostů je postaráno v moderním wellness centru, vybaveném relaxačním bazénem s masážním vodopádem a římskými lavicemi. U odpočinkové zóny nemůže chybět ani venkovní vírivka, ve které si můžete vychutnat perličkovou koupel

pod širým nebem. K dispozici je saunový svět, který nabízí finskou, solnou a parní saunu včetně ochlazovacího bazénku.

Pro umocnění zážitků z pobytu v hotelu Villa Regenhart**** doporučujeme navštívit hotelovou restauraci, kde na Vás čeká zážitková gastronomie ve formě nabídky jídel z regionálních i zahraničních surovin. V restauraci taktéž podáváme oblíbená degustační a romantická menu, ta jsou součástí výhodných ubytovacích balíčků, které si naši hosté oblíbili a rádi jich využívají pro pobyt u nás.

Potěšíme i milovníky aktivního odpočinku. V blízkém okolí hotelu se nachází mnoho atraktivních turistických cílů, které stojí za návštěvu. Ať to jsou cíle

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví více než 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

v docházkové vzdálenosti jako například vyhlídka Zlatý Chlum, lázně Priessnitz Jeseník, vodní tvrz, nebo vzdálenější výlety na kole či vozem, za zmínku stojí přečerpávací vodní nádrž s elektrárnou Dlouhé Stráně, nebo v nedalekém Polsku Otmuchowské či Nyské jezero. Díky několika lyžařským střediskům v okolí je hotel perfektní volbou i v rámci zimních pobytů.

„Během uplynulé letní sezóny jsme hostům nabídli spoustu možností. Někteří využili pokoj pro ty, kteří rádi přímo z pokojů vstupují do hotelové zahrady a nechávají se unášet přírodou. Hosté využívali krásy naší letní terasy, kde se pravidelně pořádaly akce s živou hudbou a grilováním. „Hosté se za teplých letních večerů zaposlouchali do romantické hudební produkce s výhledem do rozkvetlé hotelové zahrady. „Již tradičně se u nás konala swingová tančárna, kde se zapojili do tance i naši ubytovaní hosté. Uspořádali jsme letos první ročník garden food festivalu, kde se snoubilo skvělé jídlo se zážitkem z konzumace v nádherné zahradě hotelu“, popisuje uplynulou letní sezónu hotelové vedení.

I na podzim se v hotelu chystá spousta novinek. Již nyní mohou hosté využít speciálních podzimních pobytových balíčků, v rámci kterých hosté relaxují při sezónních wellness procedurách a v zimě tomu bude nejinak s novou nabídkou svátečních a silvestrovských pobytových nabídek.

„Pro všechny, kteří chtějí obdarovat své blízké nebo obchodní partnery, máme v prodeji stále více oblíbené dárkové poukazy, které jsou vhodným a hodnotným darem, nebo oceněním. I u nás se potvrzuje trend, kdy hosté při nákupu vánočních dárků vyhledávají spíše zážitky než věci, popisuje plány obchodní manažer Luboš Fetr.

„V překotné době plné událostí zlých i dobrých, přejeme všem hostům pevné zdraví a splněná očekávání, ať už jsou jakákoliv. Těšíme se na příjemné osobní setkání ve Ville Regenhart“, uzavírá ředitel hotelu Ing. Matěj Novák. 📍

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

Projektování v digitálním věku: Jak BIM a nový stavební zákon mění práva a povinnosti

V rámci oboru stavebnictví a projektování se v posledních 10 letech stále více setkáváme se zkratkou BIM. Doslovný překlad říká, že se jedná o INFORMAČNÍ MODEL BUDOV. A to je právě ta forma, kterou se stále častěji připravují projektové dokumentace staveb. Obermeyer Helika, projekční a stavebně-poradenská kancelář, je jedním z lídrů v prosazování projektování v BIM a jejího reálného využití.

Jiří Kos, obchodní ředitel projekční a stavebně-poradenské kanceláře Obermeyer Helika hovoří o tomto aktuálním tématu obsírněji: „V posledních x letech se projektová dokumentace připravovala pomocí specializovaných softwarů s tím, že výsledkem byla stále ta samá papírová dokumentace jako v dobách před využíváním výpočetní techniky. Její podstatou byly technické výkresy vypracované dle jednoduchých pravidel, které obsahovaly označení výrobků, materiálů a konstrukčních souvrství. Ty pak byly v dalších tabulkách a textových přílohách podrobně specifikovány a doplněny o následné požadavky. Informační technologie postupem času dospěly k možnostem uživatelsky vytvářet 3D modely, ve kterých je každý prvek vymodelován. Každý prvek je tedy samostatnou položkou v databázi, je zde definována jeho podoba a rozměr. A když už daná databáze existuje, nabízelo se do ní přidat i další specifikace neboli negrafické informace. Výhodou je, že potřebné informace už není nutné hledat v doplňujících tabulkách a textech. K tomu, aby vše fungovalo automaticky, však vznikají vyšší nároky na standardizaci uspořádání a formátování dat.“

BIM a právní rámec

Jako v každém jiném oboru bylo nutné vytvořit definice práv a povinností v rámci elektronické agendy a to pro všechny účastníky procesu povolování, realizace i užívání staveb. Prvním krokem je nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. Ten je v tomto ohledu zcela obecný a nastavuje práva a povinnosti všeobecně. Klíčovou problematiku řeší stanovením funkcí portálu stavebníka. Příslušná ustanovení v této věci mají začít platit 1. července 2024.

Průhledová kresba administrativní budovou Red Court v pražském Karlíně.
Autor: Obermeyer Helika

Tím však bude ošetřen pouze rámec elektronické komunikace. Zejména portál stavebníka však podle prezentací MMR počítá v první řadě s digitalizovanou podobou dokumentace ve stávající struktuře, tedy se 2D výkresy, tabulkami a texty ve formátu PDF. Užití BIM se zde tedy přímo neřeší.

Nový stavební zákon zároveň přináší změnu v procesu povolování staveb. K tomuto procesu bude nutné vytvořit novou prováděcí vyhlášku, která bude definovat povinný obsah projektové dokumentace odpovídající potřebě nových postupů. Její paragrafové znění v době přípravy tohoto textu však stále neexistuje. K tomu, jakou roli to hraje v legislativě, se záhy vrátíme.

Building Information Modeling (BIM) je metoda pro tvorbu, správu a využívání digitálních informací o budovách a infrastrukturách. BIM využívá nástroje a technologie, jako jsou 3D modelování, společné datové prostředí a software pro správu projektů, aby poskytl komplexní přehled o budově nebo infrastruktuře po celou dobu její životnosti. Lze ve zkratce říct, že tato metoda umožňuje lepší pochopení a komunikaci o budově pomocí digitalizovaného modelu. Model obsahuje jak geometrické informace o budově, tak současně technické a funkční informace o jejích jednotlivých prvcích a systémech. To umožňuje lepší plánování a koordinaci prací při výstavbě a správě budovy po jejím dokončení.

Další část legislativního rámce digitalizace představuje §103 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek. Zde je již definováno právo zadavatele požadovat specifickou formu projektové dokumentace, výslovně i BIM. Pro výběrové řízení a následnou realizaci díla však není žádný další specifický zákonný rámec a problematiku BIM si tedy musí zadavatel sám ošetřit v zadání tak, aby byl předmět díla jednoznačný. Projekt je však možné formou BIM zpracovat s různou úrovní podrobností grafických a negrafických informací. A zde zatím legislativní rámec chybí.

V současné době vzniká „Zákon o správě informací o stavbě, informačních modelech stavby a vystavěného prostředí a o změně některých zákonů“. I ten má vstoupit v účinnost 1. července 2024. Zde již budou ve vztahu k BIM definovány povinnosti. Zejména bude definováno, kdo a za jakých podmínek je povinen zadávat zakázky ve stavebnictví výhradně formou BIM.

Nyní se tedy musíme vrátit k neexistenci prováděcí nové vyhlášky o dokumentaci staveb. Ta má definovat povinné minimum rozsahu dokumentace staveb pro jednotlivé stupně přípravy a realizace stavby. Jako taková by tedy měla být základem pro vyhlášku, která bude upravovat požadavky na datovou strukturu a evidenci elektronické dokumentace. Bez toho všeho bude zákon o BIM nejednoznačný, jelikož jediným standardem bude jeho definice pojmu „INFORMAČNÍHO MODELU STAVBY“.

Nadlimitní veřejné zakázky a nároky na jejich zadávání

Veřejní zadavatelé dostanou velmi brzo povinnost řešit přípravu a realizaci nadlimitních stavebních zakázek pomocí BIM. Zadání veřejné zakázky bude muset obsahovat nové požadavky na služby a dílo. Zadavatelé přitom již dnes vlastními silami často nezvládají zpracovat zadání veřejné zakázky a nyní přibude k zadávání zakázek ve stavebnictví celý nový soubor požadavků, které bude nutné pro každou zakázku specificky definovat. A to jen na základě několika obecných definic v nových zákonech.

Zadavatel musí především určit, v jakých fázích bude potřebovat jakou podrobnost BIM. Zde je nutné poznamenat, že BIM díky svému charakteru databáze přináší mnohem větší možnosti využití, než dokáže poskytnout konvenční papírová dokumentace. Model je například možné v průběhu celého procesu jeho přípravy průběžně dozorovat. Lze automaticky kontrolovat kolize jednotlivých prvků, nebo automaticky verifikovat rozsah, existenci a řádné vyplnění negrafických dat. Je možné v modelu zaznamenávat postup realizace a v průběhu užívání pak evidovat údržbu a mnoho jiných informací. Pokud však neexistuje přesně daná povinnost dodržet určitý rozsah a formu, je vše definováno pouze účelným vynaložením prostředků. Například ve většině případů lze vynaložením minimálních nákladů hlídat pomocí jednoduchého software v BIM modelu skutečného provedení stavby údržbu hlavních zařízení VZT apod. Naopak ani v realizaci se nevyplatí mít po-

psán každý jednotlivý šroubek. Definice požadovaných podrobností BIM je tedy hlavním klíčem k jeho účelnému využití.

„Můžeme konstatovat, že již cca 10 let specialisté v oboru projektové přípravy a navazujících oborů hledají obecný standard. Jediným poznáním je, že v současné době není zatím tento standard všeobecně definovatelný. Určité limity stanovit lze, avšak zákonodárce musí najít účelnou hranici toho, co definovat jako povinnost. Do 1. července 2024 moc času nezbyvá, a tak lze očekávat, že vznikne přechodné období, ve kterém bude jediným vodítkem pro způsob povinného zadávání BIM péče řádného hospodáře,“ uzavírá téma Jiří Kos z Obermeyer Helika, autor článku.

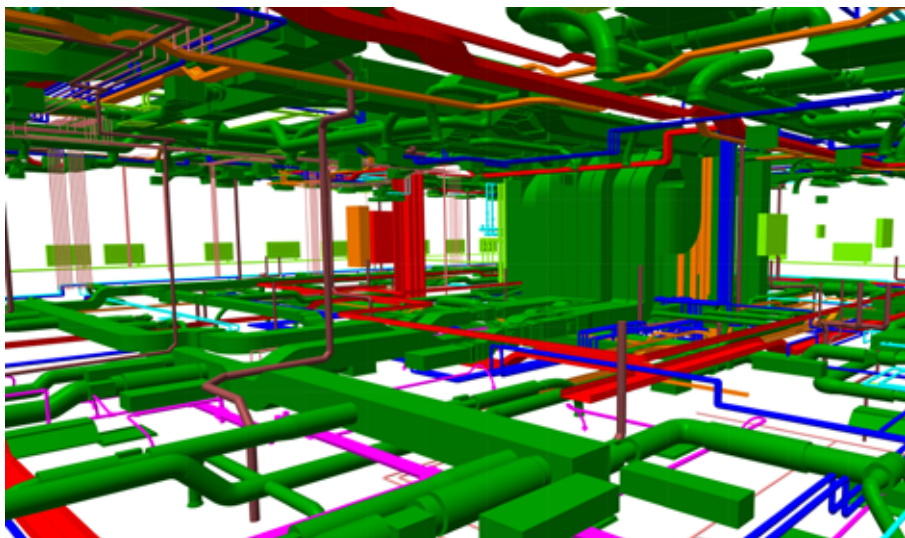

S BIM přišly do oboru smluvních vztahů dva dokumenty EIR a BEP. Dokument EIR popisuje cíle a definuje základní očekávání zadavatele od práce s BIM. BEP je potom soubor pravidel a definic povinností stanovující kdo, co, jak a kdy musí plnit. Je to smluvní dokument, kterým si účastníci stanoví vše potřebné k dosažení cílů jak vlastního projektu, tak role BIM v něm.

Proč jsme dříve bez období těchto dokumentů mohli pracovat a nyní to není možné? I dříve bylo nutné dodržovat určitá pravidla komunikace a předávání dokumentů. Většinou se to však řídilo nepsanými pravidly. Do textů smluv se tak dostávaly většinou pouze body, které strany v předchozích projektech identifikovaly jako kritické nejasnosti. Například se definovalo, kdy se dokumentace považuje za předanou, kdo zpracovává zápis ze schůzek, nebo v jakém formátu se předává digitální forma dokumentace.

Už v 70. letech existovaly například ve Velké Británii pokusy o to, postupy projektové přípravy komplexně definovat. Jde však o natolik komplexní problematiku, že se v praxi příliš tyto myšlenky neprosadily. S příchodem BIM je role IT v projektování zásadně posílena. A IT jsou mnohem více explicitní. Je tedy možné, ale i nutné, pravidla stanovit. A tak BIM vlastně přináší do projektové přípravy ve stavebnictví potřebu definovat i to, na co dříve z velké části stačilo řídit se nepsanými pravidly.

Pohled na technická zařízení budovy ve 3D. Autor: Obermeyer Helika

Jak se děti vyrovnávají s rozvodem rodičů

Nikdo neuzavírá manželství s úmyslem jednou se rozvést. Mnoho harmonických soužití končí kolapsem po několika letech. Narůstá počet dětí a dospívajících mladších 18 let, kteří zažili rozvod svých rodičů a žijí v převážné většině pouze s matkou, výrazně menší část z nich pouze s otcem.

Rozvod s sebou přináší řadu emočních a jiných psychických následků jak pro rodiče, tak pro dítě. Podle některých výzkumů je u dospělých, kteří jako děti zažili rozvod rodičů, vyšší riziko zdravotních problémů. Pokud rodiče nevysvětlí dostatečně důvod rozvodu, může si dítě vytvářet svůj vlastní scénář, podle kterého spatruje sebe jako důvod rozvodu.

Rozvod rodičů znamená pro dítě traumatickou událost. Dítě je vystaveno podmínkám, které jsou pro něj emočně obtížně zpracovatelné a náročné. Rozvod rodičů znamená do jisté míry ztrátu bezstarostného dětství.

Následky rozvodu jsou závislé na množství faktorů, z nichž nejvýznamnějšími jsou chování rodičů, věk a pohlaví dětí. Výzkumy ukazují, že děti, jejichž oba rodiče se zajímali o jejich potřeby, komunikovali s nimi o situaci, pociťují méně negativní dopady rozvodu v porovnání s těmi, které po rozvodu měly kontakt pouze s jedním rodičem.

Jak může chování rodičů zmírnit nebo prohloubit trauma dítěte

Pokud jsou vztahy mezi rodiči silně konfliktní, rodiče nekomunikují spolu ani s dětmi, svým chováním ukazují dětem, že ztrácejí kontrolu nad situací a svými emocemi. Jedním z úkolů rozvádějícího se páru je proto vysvětlit dětem, co se vlastně děje a přitom je nezatahovat do manželského sporu. Ohled na city dítěte a ujistění o láskyplném vztahu obou rodičů k dítěti jsou jedinými nástroji, které mohou napomoci k tomu, aby dítě zvládlo rozvod svých rodičů bez větších traumat. Je třeba volit slova a vybírat, co dítěti sdělit. Není vhodné dítě do podrobnosti informovat o charakteru hádek, připisovat negativní charakteristiky druhému partnerovi, ke kterému má dítě citový vztah. Děti, které mají důvěru v podporu svých rodičů, dokáží lépe zvládat těžké situace.

První krok tedy spočívá ve sdělení, že rodiče se rozcházejí. Rodič, který odejde z rodiny s křikem a bouchnutím dveří, může dítěti způsobit skutečné trauma. Dítě se pak cítí opuštěné, bezmocné, dává si odchod rodiče za vinu. Sdělení má proběhnout v klidu a nikoliv příliš zdlouhavě. Děti jsou v této chvíli příliš šokované na to, aby byly schopné poslouchat podrobná vysvětlení. V průběhu času budou další příležitosti k navrácení k tématu a zodpovězení otázek. Je přínosné, když zprávu oznámí oba rodiče současně s tím, že se na rozvodu domluvili.

Je vždy lepší, když rodiče rozhodnutí oznámí předtím, než se rozvod opravdu rozběhne. Nelze po dětech chtít, aby stav věci do detailu pochopily. Úkolem dítěte není pochopit, proč se máma s tátou rozhodli, že se rozvedou. Je však úkolem rodičů rozvodem je provést tak, aby byly co nejméně traumatizované. Musí být ujistěny o tom, že s rodičem, který již nebude ve společné domácnosti, se budou i nadále vídat. Dospělý musí vytvořit takové podmínky, aby děti měly pocit, že situace, i přestože je nepříznivá, je pod kontrolou rodičů.

Co tedy mohou rodiče udělat, aby zmírnili dopady rozvodu na psychiku dětí:

- Namísto obvyklého shazování viny na druhého rodiče je třeba neustále moni-

torovat vlastní jednání s otázkou, zda nepřispívá k negativnímu prožívání dítěte.

- Při setkání obou rodičů před dítětem zamezit hádkám. Dát dítěti najevo, že tu jsou oba pro něj.
- Nechat otevřené dveře tomu, kdy a jak se budou moci děti vídat s druhým rodičem. Ideální je, pokud se rodiče v tomto obejdou bez soudního rozhodnutí.
- Umět rozpoznat a oddělit vlastní pocity a potřeby od pocitů a potřeb dítěte. Často jsou diametrálně odlišné. Rodič musí připustit a v zájmu dítěte jednat podle faktu, že bývalý partner, se kterým on aktuálně nechce už mít nic společného, je stále rodičem jeho dítěte.
- Pokud jsou tyto body pro rodiče těžko dosažitelné, je vhodné se zamyslet, zda by v jeho zájmu i v zájmu jeho dítěte nebylo vhodné vyhledat terapii či poradenství. 📞

Mgr. Magdaléna Steinerová, psycholožka spolupracující s WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

STUHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

EXPO REAL: Evropský realitní trh musí čelit řadě výzev. Ty se ale mohou stát novými příležitostmi

V říjnu proběhl v Mnichově již 25. ročník Expo Realu, prestižního evropského veletrhu nemovitostí a investičních příležitostí. Současné stavebnictví, realitní a investiční trh se musejí potýkat s nebývalým množstvím problémů a výzev, mezi něž patří vysoké úrokové sazby, zvyšující se stavební náklady, klimatické změny i emise CO₂ při výstavbě a provozu budov.

Realitní experti se však shodli na tom, že problémy a rizika se zároveň mohou stát novými příležitostmi. Podle nich je dnešním imperativem celého realitně-stavebního oboru, aby změnil navyklé postupy a rozvíjel nové byznysové modely. Klíčovými tématy veletrhu proto letos byla dekarbonizace, ESG a digitalizace.

Česká města zaujala architekturou v duchu udržitelnosti od světových tvůrců

Na Expo Real letos přijelo 1 856 vystavovatelů z 36 zemí. Z českých vystavovatelů na sebe již tradičně poutala pozornost velká společná expozice Czech Cities & Regions, na níž se společně představily Praha, Ostrava a Moravskoslezský kraj spolu s agenturou CzechInvest a spoluvystavovatelé z řad komerčních firem (mezi nimi byli např. PRK Partners). Česká města na sebe letos na Expo Realu výrazně upozornila plánovanými projekty, za nimiž stojí světoznámí architekti: zatímco v Praze jde o budovu Vltavské filharmonie od dánského architektonického studia Bjarke Ingels Group, proslulá jména stojící za projekty Ostravy jsou hned dvě: americký architekt Steven Holl (rekonstrukce Domu kultury města Ostravy a přístavba koncertního sálu) a česká architektka Eva Jiříčná (rekonstrukce věžového domu na Ostrčilově ulici). Hodnotná a výrazná architektura, kvalita a zároveň funkčnost i nejmodernější technologie – to je rukopis obou jmenovaných. A navíc udržitelnost: Steven Holl je považován za jejího velkého zastávce. Ostravský projekt bude vůbec prvním ve střední Evropě od tohoto tvůrce a vyvolává velká očekávání. Snoubí se v něm staré s novým: původní budova Domu kultury od renomovaného architekta Jaroslava Fragnera z roku 1954 zůstane i s historickými prvky zachována, k ní bude přistavěna velmi nápadná budova koncertního sálu. Projekt tak má potenciál, aby se stal známým

Jedním z klíčových témat letošního veletrhu byla dekarbonizace – debatám o ní byla věnována speciální DECARB Arena.
© Crest Communications

symbolem města. Zachování historického dědictví si vetkla za cíl i světově uznávaná česká architektka Eva Jiříčná, která se podílí na návrhu rekonstrukce výškového domu na Ostrčilově ulici. Místo zbourání stavby z 60. – 70. let bude mít rekonstruovaná, architektonicky velmi výrazná věž v centru města nový život v duchu současných požadavků na udržitelné bydlení. To vše s kavárnou s panoramatickými výhledy a s komerčními jednotkami v přízemí. „Prezentace obou architektů na českém stánku měly společný podtitul: ‘Vliv architektury světových parametrů na vytváření image měst’. A ten je nesporný: jako příklad může sloužit španělské Bilbao, v němž měla výstavba Guggenheimova muzea tak významný pozitivní dopad na ekonomiku města, že se dnes hovoří o tzv. ‘Bilbao efektu’. Stejně jako Ostrava i Bilbao bývalo hospodářským a ocelovým centrem země – a díky vizionářskému strategickému plánování a nové urbanistické koncepci se podařilo znovuobnovit ekonomiku města a jeho prostředí zničené průmyslovou výrobou, postavit zde ikonické moderní stavby a vytvořit image metropole, v níž by lidé chtěli bydlet, pracovat i trávit volný čas. Jen za první tři roky Guggenheimovo muze-

um navštívily 4 miliony turistů. Obdobně chceme s urbanismem a strategickým plánováním postupovat i my v Ostravě. Očekáváme, že rekonstruovaný Dům kultury s koncertním sálem a dalšími kulturně-vzdělávacími a volnočasovými prostory objektu navštíví ročně až 500 000 lidí, což bude mít samozřejmě i vedlejší pozitivní efekty,“ komentoval Ondřej Vysloužil, ředitel Městského ateliéru prostorového plánování a architektury (MAPPA).

Žhavá témata letošního EXPO REALU pohledem jeho účastníků

Dekarbonizace: stavebnictví a realitní trh musí projít zásadní proměnou

K dosažení klimatických cílů a zmírnění klimatických změn je nutné nejen snížit emise CO₂, ale také přistoupit v co největší možné míře k dekarbonizaci. Výstavbou a provozem budov je způsobeno okolo 30 % celkových emisí. Potenciál úspor ve stavebnictví je obrovský, ale celý sektor musí projít zásadní proměnou vyžadující inovativní řešení a širší zavádění moderních technologií. Jedním příkladem za všechny je výstavba vícepodlažních bu-

LANGMEIER & CO

advokátní a insolvenční kancelář

INOVATIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VAŠE PŘÍPADY

- ✓ Insolvenční právo a restrukturalizace
- ✓ Insolvenční správce se zvláštním povolením
- ✓ Trestní právo
- ✓ Cizinecké právo
- ✓ Civilní právo
- ✓ Pracovní právo

PRÁVO UMÍME

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

dov ze dřeva v širším měřítku. „Výstavbu ze dřeva před pár lety prosazovali spíše jen nadšenci. Nyní ji však již vyhledávají i samotní investoři – s vědomím, že pouze udržitelné budovy si dlouhodobě zachovají svou hodnotu. Moderní domy z masivních dřevěných CLT panelů se staví s minimální uhlíkovou stopou. A v zemích západní a severní Evropy se běžně realizují rezidenční i komerční projekty ze dřeva, překonávající výškovou hranici několik desítek metrů,“ uvedl Bernhard Egert, ředitel divize dřevostavby UBM Development AG, která má aktuálně v přípravě přes 250 000 m² dřevostavby a plánuje stát se největším evropským developerem ekologických budov s dřevěnou konstrukcí. Použití 1 m³ dřeva při výstavbě na sebe váže 1 tunu uhlíku: např. na svůj první český projekt vícepodlažních bytových dřevěných domů Timber Praha použije UBM 1800 m³ dřeva, které na sebe bude vázat 1 800 tun uhlíku – v porovnání s tradiční výstavbou se emise skleníkových plynů sníží o zhruba 60 %. Pozadu ale nezůstávají ani developeri v dalších segmentech – např. v sektoru průmyslových a logistických nemovitostí. Například veletržní prezentace společnosti VGP se nesla v duchu ekologicky efektivní logistiky a lehké průmyslové výroby, k čemuž by měly přispět i tyto nemovitosti. Vlajkovou lodí společnosti je VGP Park München o ploše 674 000 m², mezi jehož nájemce patří renomované německé značky BMW Group a KraussMaffei Group. Ten má jednu z největších instalací solárních panelů v Německu s kapacitou více než 12 MWp, zároveň se zaměřuje na biodiverzitu: jeho součástí je i 24 ha polí, luk, květinových pásů a rybníků. Současně si VGP stanovila za střednědobý cíl obejít se ve VGP Parcích pokud možno zcela bez plynu a využívat obnovitelné zdroje energie. Pilotním projektem v tomto směru je VGP Park Am Alten Flughafen v německém Giessenu, kde byl plyn nahrazen systémem tepelných čerpadel v kombinaci s fotovoltaikou. „To je řešení pro naše nové projekty včetně těch v regionu CEE. Ve VGP Parcích, které máme po celé Evropě (v provozu, ve výstavbě i v přípravné fázi) dosahuje celková kapacita výroby zelené energie 204,3 MWp, přičemž naším cílem je dosáhnout 300 MWp do roku 2025. Vzhledem ke směřování k udržitelnosti a energetické soběstačnosti naše logistické a průmyslové nemovitosti také certifikujeme: u nové výstavby cílíme na certifikaci BREEAM v úrovni Excellent, v případě staveb v Německu a Rakousku pak na cer-

tifikaci DGNB v úrovni Gold,“ řekla Sally Silze, která stojí v čele divize VGP pro udržitelnou výstavbu.

ESG nabývá na důležitosti – ruku v ruce s digitalizací

Naplňování principů ESG se dostává stále více do popředí při rozhodování investorů. „Na kritéria ESG hledí zejména velcí institucionální investoři, kteří již mají nastavenou interní strategii ESG. Obecně se investoři čím dál víc zabývají principy ESG i kvůli tomu, že v budoucnu se podle jejich naplňování budou posuzovat i podmínky financování projektů. Implementace principů ESG zvyšuje konkurenceschopnost a hodnotu nemovitostí,“ konstatoval Jakub Stanislav, vedoucí manažer investičního oddělení v realitní poradenské společnosti CBRE. „ESG se stává hnacím motorem investičních memorand. Ta se nyní nastavují tak, aby zahrnovala všechna rizika ESG, strategie pro jejich zmírnění i zjištění během technické prověrky nemovitostí včetně souvisejících nákladů. Ačkoli se taxonomie EU a předpisy stále vyvíjejí, společnosti, které zavádějí účinné strategie pro monitorování ESG, si dlouhodobě otevírají dveře k vyšší návratnosti investic,“ dodal Adam Vostárek, expert společnosti PlanRadar – přední evropské platformy pro digitalizaci stavebních procesů během výstavby a správy nemovitostí. Ta nedávno vydala a na Expo Realu prezentovala vlastní analýzu týkající se principů ESG ve stavebnictví a jejich vlivu na hodnotu aktiv. Podle Adama Vostárka patří budoucnost stavebnictví digitalizaci a umělé inteligenci, které promění způsob, jakým celé odvětví funguje a otevřou dveře k novým možnostem. „Stavebnictví již příliš dlouho stagnovalo. Pokud však budeme ochotni tyto nástroje přijmout a využít, nejenže se zefektivní stavební proces a zlepší kvalita projektů, ale také půjde lépe dosáhnout udržitelnosti a energetické efektivity,“ uzavírá Vostárek.

Od klimatických rizik ke klimatickým příležitostem

Bohatý doprovodný program veletrhu byl rozdělen do 10 tematických diskusních fór. Novinkou v nich byla speciální DECARB Arena, věnovaná debatám o dekarbonizaci. Té byla navíc věnována i speciální sekce v hale NOVA³, aby dala prostor společnostem, start-upům a inovativním řešením

Veletrh se letos uskutečnil v 7 výstavních halách.
© Crest Communications

Na českém stánku představila plánovaný projekt rekonstrukce výškového domu na Ostrčilově ulici v Ostravě jeho autorka Eva Jiřičná.
Zdroj: redakce Ostrava

Dalším plánovaným projektem v Ostravě, za nímž stojí světoznámý tvůrce, je nová koncertní hala od amerického architekta Stevena Holla.
© Crest Communications

pro klimatickou optimalizaci stávajících budov a pro realizaci budoucích klimaticky neutrálních projektů. V neposlední řadě byly v centru pozornosti Expo Realu otázky spojené s demografií, migrací, urbanismem, dostupným bydlením a veřejným prostorem.

Expo Real v číslech

Na Expo Real letos přijelo 1 856 vystavovatelů z 36 zemí. Prezentáční plocha zabrala 7 výstavních hal. Celkem přijelo na veletrh více než 40 000 účastníků reprezentujících 70 zemí.

Příští, 26. ročník veletrhu Expo Real se v Mnichově uskuteční od 7. do 9. října 2024. 📍

Fenomén loftového bydlení: inspirace ze světových metropolí i autentické lofts v Praze

V posledních letech v Česku nabývá na popularitě trend loftového bydlení. Lofts si pořizují zejména lidé hledající originální a stylové bydlení či pracovní prostory, v nichž se prolíná moderní design a industriální atmosféra. Inspiraci přinesli v minulém století umělci, kteří v New Yorku začali využívat opuštěné výrobní a skladové haly. Nový styl se rychle rozmohl i v Londýně, Barceloně nebo Berlíně. Autentický projekt po vzoru světových metropolí vzniká nyní v pražských Modřanech. Do finišu míří s přestavbou bývalé továrny Microna na projekt Vanguard se 150 lofts společnost PSN. Ten by měl být hotov v roce 2024. Zájemcům developer připravil k nahlédnutí několik vzorových loftů.

Vizualizace projektu (Vanguard, Praha, PSN)

Lofty mohou mít mnoho podob, vždy ale zaujmou jedinečným geniem loci. Citlivou renovací industriálních budov v moderním pojetí vzniká bydlení, které uspokojí i ty nejvyšší nároky. Vzhledem k vazbě na dřívější průmysl, situovaný na okrajích měst, se dnes často nacházejí v širších centrech metropolí, čímž nabízejí skvělé spojení do centra, ale přesto skýtají kýžený klid a blízkost přírody. Nevyužívané a často chátrající prostory s průmyslovou historií se

tak v řadě lokalit začaly měnit nejen na bydlení, ale také na restaurace, hotely, showroomy prémiových značek, kanceláře, umělecké dílny nebo fotografické ateliéry.

Zájem o lofts roste i v ČR a tento trend lze podle PSN očekávat rovněž v dalších letech. „Lidé hledají nové a zajímavé bydlení, a právě lofts představují jednu z nejvýraznějších odpovědí na tuto poptávku. Jsou ideální pro kreativní jedince, kteří chtějí interiér svého domo-

va zcela přizpůsobit svým potřebám. Lofts se tak právem stávají synonymem nevšedního a exkluzivního životního stylu,“ vysvětluje ředitel rezidenčních projektů společnosti PSN Marek Padevět.

Charakteristickým znakem těchto bytů jsou vysoké stropy, velká okna a otevřené prostory bez příček, do nichž proniká maximum přirozeného světla. Interiér loftů se nese v duchu industriálního stylu, často tak zahrnuje exponované

cihlové zdi, obnažené kabely i vzduchotechniku, dřevěné trámy, přiznaný beton a další prvky, které dodávají prostoru neopakovatelný vzhled. Co se týče zařízení, do loftového bydlení skvěle zapadne nábytek ze dřeva, kovu či kůže, protože podtrhne surovou estetiku.

Autentické lofts dorazily i do Prahy

V Česku reprezentuje fenomén skutečného loftového bydlení projekt Vanguard. Bývalá továrna na letecké součástky Microna v Modřanech se mění na 150 loftů o dispozicích od 40 až po 630 m². Za celkovou rekonstrukcí s důrazem na zachování industriálního ducha stojí architekt Petr Drexler a studio ID_arch. Montovaný železobetonový skelet, nadstandardní pevnost průmyslové konstrukce a výška podlaží až 4,3 m umožnily PSN mimo jiné instalovat uprostřed budovy unikátní autovýtah, který umožní vyjet s automobilem až k bytu. Novým vlastníkům pak v rámci úprav dovolují jednotlivé zdi a stropy, jež snesou extrémní zatížení, například vložení dalšího patra. Střešní terasy přístupné všem rezidentům budou sloužit k setkávání a grilování v letní sdílené kuchyni, k dispozici bude i venkovní sauna s výhledy na Prahu. Budoucí majitelé penthousů se mohou těšit na soukromé bazény na střeše. Součástí projektu bude také wellness zóna s plně vybavenou posilovnou, finskou saunou, párou a skleněným 18metrovým bazénem v bývalém krytu civilní ochrany v suterénu. V budově nebude chybět ani kinosál, lobby, lounge pro návštěvy či masérna.

Celý projekt se chýlí k dokončení, které je plánováno na rok 2024. Developer připravil pro zájemce tři vzorové lofts, jejichž autory jsou renomovaní designéři – SKULL studio, Ivanka Kowalski a studio OOOOX.

Luxusní zázemí je samozřejmostí

Součástí projektu Vanguard budou i společné prostory, a to včetně recepce s prémiovými službami. „Budoucím majitelům bude k dispozici 24 hodin a sedm dnů v týdnu služba concierge, která jim zajistí, na co si vzpomenou: od každodenních nákupů přes letenky, rezervace v restauraci až po zajištění odvozu dětí do školek. Nebude to jen

Industriální vzorový loft od studia OOOOX (Vanguard, Praha, PSN)

nějaký lepší recepční, ale opravdu plnohodnotný servis ve vysokém standardu po vzoru pětihvězdičkových hotelů. Vše bude navíc možné zařídit pomocí speciální aplikace. Dá se zarezervovat posilovna, uspořádat oslava narozenin v party roomu či ve wellness nebo si objednat konkrétní čas přistavení autovýtahu, aby se dalo pohodlně odjet,“ shrnuje ředitel rezidenčních projektů společnosti PSN. 📞

Elegantní vzorový loft od designérky Ivanky Kowalski (Vanguard, Praha, PSN)

Vzorový loft Dreamer od studia SKULL (Vanguard, Praha, PSN)

I pracovní život chutná líp s Woltem

Wolt for Work nabízí firmám snadný způsob objednávání jídla a občerstvení z nejlepších podniků ve městě, s doručením do vaší kanceláře do 30 minut. Wolt for Work má vše, co potřebujete - od sledování objednávek, přes skvělou zákaznickou podporu, až po snadnou fakturaci.

Zvyšte svým zaměstnancům chuť pustit se do práce s nejflexibilnější platformou firemních benefitů.

Wolt for Work

Firemní objednávky jsou hračka

Naskenujte pro více informací

- ✓ Nastavení pravidel a limitů na míru vaší firmě.
- ✓ Speciální nabídka pro firmy.
- ✓ Jedna faktura na všechny služby.

ČEZ hostil celoevropské lídry v ESG

Skupina ČEZ na podzim hostila pracovní zasedání Rady pro odpovědnost a udržitelnost firem (Corporate Responsibility and Sustainability Council) globálního neziskového think-tanku Conference Board. Lídři udržitelnosti světových společností přijeli do Prahy sdílet nejlepší zkušenosti týkající se udržitelnosti nebo diskutovat o dopadech současné i připravované legislativy týkající se ESG.

Manažeři udržitelnosti známých světových společností z různých sektorů (např. bankovníctví, pojišťovnictví, energetika, lodní doprava, výroba, maloobchod či rychloobrátkové zboží) sdružených v Radě pro odpovědnost a udržitelnost firem na podzim v Praze diskutovali nad nejnovějšími trendy v oblasti udržitelnosti a ESG. Pravidelné podzimní pracovní setkání této sekce mezinárodního sdružení Conference Board letos hostila Skupina ČEZ, již se témata jako taxonomie, nefinanční reporting či odpovědnost za dodavatelský řetězec také zásadně dotýkají.

„Naše cíle v oblasti ESG jsme vyhlásili před dvěma lety a už za tak krátkou dobu jsme náš ESG rating významně zlepšili. Jsem ráda, že Skupina ČEZ také

dostala příležitost hostit takto významnou akci. Je to potvrzením toho, že jsme se v oblasti udržitelnosti rychle etablovali mezi významné celoevropské hráče. Setkání s dalšími kolegy ze zahraničí je pro nás příležitostí a inspirací. Možnost poučit se z reálných příkladů a zkušeností jiných významných firem a vzájemně sdílet nejlepší praxi, je zásadní,“ řekla tisková mluvčí Skupiny ČEZ Alice Horáková.

„Oblast udržitelnosti je pro firmy čím dál důležitější. Vývoj je velmi dynamický a je nezbytné jej neustále bedlivě sledovat, hledat cesty, jak vše co nejlépe uchopit. Spektrum aktivit souvisejících s udržitelností se neustále rozšiřuje, proto vítáme možnost učit se od sebe navzájem. Čím lepší všichni budeme, tím lépe pro planetu i pro společnost“ říká ředitel

Rady pro odpovědnost a udržitelnost firem Henrik Larsen.

Conference Board je nezávislá globální organizace založená v roce 1916 jako sdružení obchodních společností s cílem poskytovat nezávislé expertní analýzy oblastí, které mají na firmy největší vliv. V současnosti sdružuje přes 2000 členů a její ekonomické ukazatele, průzkumy a analýzy jsou zdrojem včasných a přesných informací o obchodních podmínkách po celém světě. Ročně vydává asi 45 zásadních zpráv, např. na téma zaměstnanosti, spotřebitelské důvěry, ekonomických výhledů, ale také právě ESG.

Alice Horáková, mluvčí Skupiny ČEZ

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

Rychlost a oblíbenost alternativních forem rozhodčího řízení (on-line rozhodčí řízení a urychlené rozhodčí řízení)

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) v minulosti informoval o možnosti vedení rozhodčího řízení před Rozhodčím soudem modernějšími a rychlejšími alternativami rozhodčího řízení, a to díky možnosti využití vedení rozhodčího řízení on-line a urychleného řízení s vydáním rozhodnutí do dvou či čtyř měsíců.

Přestože se nejedná o zcela nové formy vedení rozhodčího řízení, s odstupem času je možno zhodnotit, že tyto alternativy ke klasickému rozhodčímu řízení se těší u stran sporu stále větší obliby. Uvedené lze demonstrovat na krátké statistice za posledních několik let ukazující poměr počtu sporů, které byly vedeny alternativní formou rozhodčího řízení, tj. jako spory on-line nebo v urychleném řízení (s vydáním rozhodčího nálezu do dvou či čtyř měsíců), k poměru počtu sporů, které byly vedeny v klasickém rozhodčím řízení.

Uvedená statistika tak dokládá, že alternativní formy vedení rozhodčího řízení se osvědčily a ukázaly se být pro účastníky řízení efektivní.

Nespornou výhodou alternativních forem rozhodčího řízení je bezpochyby jejich rychlost, která je pravděpodobně jedním z hlavních důvodů, proč si strany v rozhodčích smlouvách tyto alternativní formy rozhodčího řízení volí. V případě urychleného řízení je lhůta, v níž bude řízení skončeno, jasná, jedná se o dva či čtyři měsíce (s možností prodloužení lhůty stranami sporu). V případě překročení této lhůty je Rozhodčí soud povinen vrátit účastníku řízení část zaplaceného zvýšeného poplatku za rozhodčí řízení (případně i zaplaceného paušálu na správní náklady). Uvedené se však děje pouze výjimečně (ročně se jedná pouze o jednotky případů); důvodem jsou přitom nejčastěji problémy při doručování účastníkům se sídlem/bydlištěm mimo Českou republiku. Je důležité poznamenat, že urychlené řízení může proběhnout jak s nařízením ústního jednání, tak i bez jeho nařízení.

V praxi se však ukazuje, že i on-line rozhodčí řízení, u něž lhůta pro vydání rozhodčího nálezu není stanovena, je velmi rychlé. Konkrétně statistiky ukazují, že za období ledna až září 2023 byla průměrná délka rozhodčího řízení vedeného on-line pouze přibližně 47–48 dní, tj. cca 1,5 měsíce. Pokud jde o předcházející rok, ze statistiky vyplývá, že v roce 2022 byla průměrná délka on-line rozhodčího řízení okolo 70 dní, tj. méně než 2,5 měsíce.

On-line rozhodčí řízení je možné zároveň provést v urychleném řízení, tedy chtějí-li mít účastníci řízení jistotu, že

konečné rozhodnutí ve sporu bude vydáno ve lhůtě dvou či čtyř měsíců, je možné si v rozhodčí smlouvě sjednat vedení rozhodčího řízení on-line s vydáním rozhodnutí do dvou či čtyř měsíců, resp. při podání žaloby požádat o vydání rozhodnutí ve lhůtě čtyř měsíců, a samozřejmě zaplatit zvýšený poplatek za projednání a rozhodnutí sporu v urychleném řízení. ☺

Časové období	Poměr počtu vedených v alternativní formě řízení k počtu sporů vedených v klasickém řízení (%)
1/2023–9/2023	16,97
2022	15,41
2021	10,32
2020	7,63
2019	8,59
2018	9,81
2017	6,91
2016	5,84
2015	4,82
2014	3,67
2013	2,66

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500
e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com
www.randalegal.com/cz

**ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS**

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

**DOLEŽAL
& PARTNERS**

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
Koliště 1912/13
602 00 Brno
Tel.: +420 543 217 520
e-mail: brno@dolezalpartners.com
www.dolezalpartners.com

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
Vinohradská 2828 / 151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

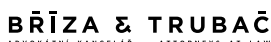
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

**Eversheds Sutherland Dvořák Hager,
advokátní kancelář, s.r.o.**
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

advokátní kancelář

**Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.**
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
Vinohradská 938/37
120 00 Praha 2
Tel.: +420 244 912 463
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

Glatzová & Co.
Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

Greats.

Greats advokáti, s.r.o.
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 604 803
e-mail: law@greats.cz
www.greats.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 013 183
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

Matzner Legal
Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matzner.cz
www.matzner.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.
Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5
Tel.: +420 222 200 250
e-mail: info@langmeier.cz
www.langmeier.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS

**MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**
Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.
Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

**MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář**
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
Pasáž Platýz
Národní 416/37
110 00 Praha 1
e-mail: info@kgslegal.cz
www.kgslegal.cz

Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1
Tel.: +420 226 886 271
e-mail: office@masekpartners.cz
www.masekpartners.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PPS advokáti s.r.o.
Opletalova 1525/39
110 00 Nové Město
Tel.: +420 224 237 905
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

**Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**
Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: advokati@sntd.eu
www.sntd.eu

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Stuchlíková & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Spálená 97/29
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 767 393
e-mail: info@stuchlikova.com
www.stuchlikova.com

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.
Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
e-mail: office@zchlegal.cz
www.zchlegal.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

Challenge expectation, together

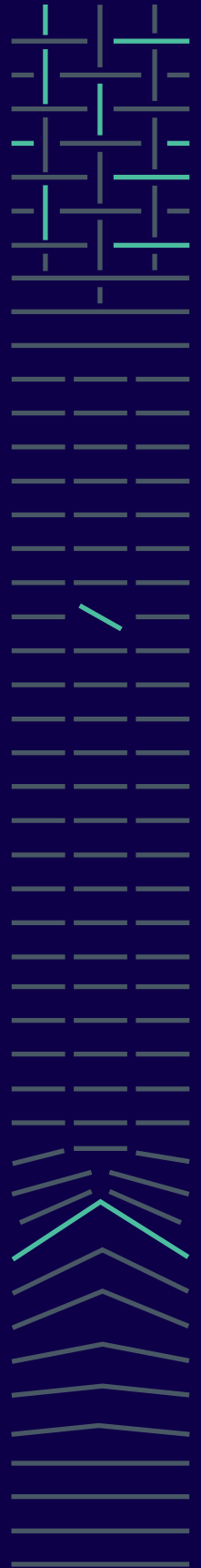
1100+
lawyers

17
jurisdictions

29
offices

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

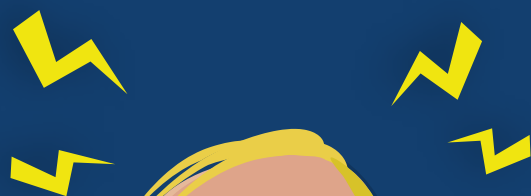

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NONSTOP
LINKA

NEPROPLACENÁ
MZDA

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĎ

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

Nakročte s námi do budoucnosti

Bud'te u toho a tvořte
čistou energii zítřka.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

kde.jinde.cz

KARIÉRNÍ PORTÁL SKUPINY ČEZ

